



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.12.2021
COM(2021) 803 final

2021/0425 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o skupnih pravilih notranjega trga obnovljivih plinov, zemeljskega plina in vodika

{SEC(2021) 431 final} - {SWD(2021) 455 final} - {SWD(2021) 456 final} -
{SWD(2021) 457 final} - {SWD(2021) 458 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

1.1 Uvod

Evropska unija si je zastavila ambiciozen cilj, da bo do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina. Da bi to dosegla, so se države članice in Evropski parlament v evropskih podnebnih pravilih dogovorili, da bodo do leta 2030 emisije toplogrednih plinov zmanjšali za vsaj 55 %. Da bi dosegli te cilje in hkrati prispevali h konkurenčnosti, gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest, je potrebna sistemska sprememba energetskega sistema: zmanjšati moramo uporabo fosilnih goriv, tudi fosilnega plina, in uporabljati več obnovljivih virov energije. Zato moramo danes zasnovati ambiciozen prehod plinskega sektorja na nizkoogljične pline in pline iz obnovljivih virov.

Fosilni plin predstavlja približno 95 % plinastih goriv, ki se danes porabijo v EU. Plinasta goriva danes predstavljajo okrog 22 % celotne porabe energije v EU, vključno s približno 20 % proizvodnje električne energije v EU in 39 % proizvodnje toplote. V skladu z ustreznimi scenariji, uporabljenimi v oceni učinka načrta za podnebne cilje, bi delež plinastih goriv v skupni porabi energije v EU leta 2050 znašal približno 20 %. Plinasta goriva bodo imela pomembno vlogo v mešanici energetskih virov do leta 2050, kar bo zahtevalo razogljičenje plinskega sektorja s pomočjo zasnove konkurenčnih trgov razogljičenega plina, ki bo usmerjena v prihodnost. Čeprav le malo prispevajo k sedanji mešanici energetskih virov v EU, bi bioplin, biometan, obnovljivi in nizkoogljični vodik ter sintetični metan (ki vsi spadajo med obnovljive in nizkoogljične pline) predstavljali približno 2/3 plinastih goriv v mešanici energetskih virov za leto 2050, preostanek pa bi predstavljal fosilni plin s CCS/U (zajem, shranjevanje in uporaba ogljika). Tudi ta pobuda je del svežnja „Pripravljeni na 55“. Zajema zasnovo trga plinov, vključno z vodikom. Odpravila bo obstoječe regulativne ovire in ustvarila pogoje, v katerih bo to potekalo na stroškovno učinkovit način. To je pomemben del prehoda na integriran energetski sistem, ki na najmanjšo možno mero zmanjšuje stroške prehoda na podnebno nevtralnost, zlasti za odjemalce, in odpira nove priložnosti za zmanjšanje njihovih računov za energijo in dejavno udeležbo na trgu.

Vodik naj bi se uporabljal predvsem na področjih, kjer elektrifikacija ni mogoča, vključno z današnjo energetsko intenzivno industrijo (npr. rafinerije, proizvodnja gnojil in jekla) ter nekaterimi sektorji prevoza s težkimi vozili (pomorski promet, letalstvo, težka vozila za prevoz na dolge razdalje). Za sprostitev celotnega potenciala tega nosilca energije je treba razviti posebno vodikovo infrastrukturo pri različnih vrstah končne rabe. Cilj spodbujanja obnovljivih in nizkoogljičnih plinov je razogljičenje teh sektorjev, povečanje prožnosti elektroenergetskega sistema s tehnologijami „power-to-x“, krepitev zanesljivosti oskrbe z zmanjšanjem odvisnosti od uvoza zemeljskega plina ter omogočanje shranjevanja (in proizvodnje) električne energije. S tem se omogoča povezovanje različnih gospodarskih sektorjev v povezavi z drugimi oblikami shranjevanja in prožnosti, kot so baterije in prilagajanje odjema. To bo tudi v podporo lastni proizvodnji in pametni uporabi distribuirane oskrbe z energijo ter bo prispevalo k večji krepitvi moči odjemalcev. Odjemalci potrebujejo tudi jasne in lahko dostopne informacije, ki jim bodo pomagale spremeniti vzorce porabe energije in preiti na obnovljive in nizkoogljične rešitve, podobno kot na trgu električne energije.

Medtem ko si prizadevamo za čim večji delež vodika iz obnovljivih virov od leta 2030 naprej, so lahko kratkoročno in srednjeročno pomembne druge oblike nizkoogljičnih plinov, zlasti nizkoogljičnega vodika, predvsem za hitro zmanjšanje emisij iz obstoječe proizvodnje vodika

ter podporo vzporednemu in prihodnjemu uvajanju obnovljivega vodika. V skladu s strategijo EU za vodik bi morala proizvodnja vodika iz obnovljivih virov v EU do leta 2024 doseči 1 milijon ton, do leta 2030 pa 10 milijonov ton. Od takrat bi bilo treba vodik iz obnovljivih virov uporabljati v velikem obsegu in z njim nadomestiti nizkoogljični vodik.

Za učinkovit in trajnosten razvoj obnovljivih in nizkoogljičnih plinov ter trga vodika je treba prilagoditi tržni okvir, in sicer zato, ker se obnovljivi in nizkoogljični plini danes soočajo z regulativnimi ovirami za dostop do trga in omrežja, zaradi katerih so v slabšem položaju v primerjavi z zemeljskim plinom. Poleg tega so za vzpostavitev trga razogljčenega plina in prispevek k energetskega prehodu potrebni bistveno večji deleži obnovljivih virov energije v integriranem energetskega sistemu z dejavno udeležbo odjemalcev na konkurenčnih trgih. To bi moralo odjemalcem omogočiti, da izkoristijo dostopne cene, dobre standarde storitev in učinkovito izbiro ponudb, ki odražajo tehnološki razvoj.

Uvajanje različnih vrst obnovljivih in nizkoogljičnih plinov se bo verjetno pojavilo vzporedno in se bo po pričakovanjih razvijalo različno hitro po vsej EU:

- infrastruktura, ki temelji na vodiku, bo postopoma dopolnjevala omrežje za zemeljski plin;
- infrastruktura za plin, v kateri bodo fosilni plin postopoma nadomestili drugi viri metana.

Poleg tega nas dogodki v zvezi z naraščajočimi cenami energije opozarjajo, da je odpornost evropskega energetskega sistema vse pomembnejša, saj energetski sistem EU vključuje več decentralizirane energije iz obnovljivih virov, fosilna goriva pa se postopoma opuščajo. Ureditve zanesljivosti oskrbe in pripravljenosti na tveganja v plinskem sektorju mora biti primerna za prehod na čisto energijo. V sporočilu Komisije „Spopadanje z naraščajočimi cenami energije (nabor orodij za ukrepanje in podporo)“¹ je poudarjen medsebojni vpliv zanesljivosti oskrbe, optimalne uporabe skladiščnih zmogljivosti in nihanj cen energije.

1.2 Cilji predloga

Namen te pobude je olajšati prodor obnovljivih in nizkoogljičnih plinov v energetski sistem, kar bo omogočilo prehod z zemeljskega plina, tako da bodo ti novi plini odigrali svojo potrebno vlogo pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050.

V nadaljevanju so navedena področja, ki so obravnavana v tem okviru.

Nizka stopnja vključenosti odjemalcev in zaščite na maloprodajnem trgu okolju prijaznega plina. Da bi novi plini lahko v celoti odigrali svojo vlogo pri energetskega prehodu, bi morala pravila maloprodajnega trga odjemalcem omogočiti, da se odločijo za obnovljive vire energije in nizkoogljične možnosti. Vendar zdaj ni tako. Prav tako ni skupne terminologije in sistema certificiranja EU za goriva in pline z nizkimi emisijami ogljika. Poleg tega je na maloprodajnih trgih plina opaziti koncentracijo trga ter nizke stopnje vstopanja na trg in inovacij. To odjemalcem preprečuje, da bi imeli koristi od konkurence, tako da bi sprejemali nizkoogljične odločitve.

Da bi odjemalci lahko sprejemali trajnostne energetske odločitve, potrebujejo dovolj informacij o svoji porabi energije in njenem izvoru ter učinkovita orodja za sodelovanje na trgu. Poleg tega bi morale države članice sprejeti potrebne ukrepe za zaščito ranljivih in energijsko revnih odjemalcev. Trg razogljčenega plina bi se smel razvijati le tako, da ga bodo lahko ti odjemalci v celoti izkoristili.

¹ COM(2021) 660 final.

Infrastruktura za vodik in trg vodika. V sedanjem regulativnem okviru za nosilce plinaste energije ni rešeno vprašanje uvedbe vodika kot neodvisnega nosilca energije po posebnih vodikovih omrežjih. Na ravni EU ni pravil o naložbah v omrežja na podlagi tarif ali o lastništvu in obratovanju posebnih vodikovih omrežij. Poleg tega ni usklajenih pravil o kakovosti (čistega) vodika. Zato obstajajo ovire za razvoj stroškovno učinkovite čezmejne infrastrukture za vodik in konkurenčnega trga vodika, kar je predpogoj za uvajanje proizvodnje in porabe vodika. Namen tega predloga je odpraviti te pomanjkljivosti. V njem je tudi predlog za sistem terminologije in certificiranja nizkoogljičnega vodika in nizkoogljičnih goriv.

Obnovljivi in nizkoogljični plini v obstoječi plinski infrastrukturi in trgih ter energetska varnost. Obnovljivi in nizkoogljični plini danes predstavljajo majhen delež v mešanici virov energije EU. Ključni predpogoj za sprostitev njihovega potenciala je dostop do veleprodajnega trga plina, tj. virtualnih trgovalnih točk. Z odpravo stroškov čezmejnega trgovanja s temi plini in lažjim povezovanjem proizvodnih obratov se bo izboljšala tudi gospodarska upravičenost. Razlike v parametrih kakovosti plina in količini vodika, primešanega sistemu zemeljskega plina, lahko vplivajo na zasnovo plinske infrastrukture, vrste končne rabe in čezmejno interoperabilnost sistemov, kar lahko povzroči razdrobljenost notranjega trga. Toda sedanja pravila za kakovost plina niso primerna za soočanje s prihodnjim razvojem. Kar zadeva UZP, bi lahko odprava preostalih ovir v zvezi z dostopom do terminalov za UZP odprla pot za uvoz obnovljivih in nizkoogljičnih plinov iz tujine in tako pomagala pri razogljčenju trga plina v EU. Nazadnje, za ohranitev in krepitev odpornosti v prehodu so potrebne ustrezne ureditve zanesljivosti oskrbe.

Načrtovanje omrežja Kot je navedeno v strategiji Komisije za povezovanje energetskega sistema, je usklajeno načrtovanje in obratovanje celotnega energetskega sistema EU z različnimi nosilci energije, infrastrukturo in sektorji porabe predpogoj za doseganje podnebnih ciljev do leta 2050. Sedanje sheme in prakse za načrtovanje omrežij so pomanjkljive, saj obstajajo neskladja med desetletnim načrtom za razvoj omrežja na ravni EU in nacionalnimi načrti za razvoj omrežja. Boljša povezava med desetletnim načrtom za razvoj omrežja in nacionalnimi načrti za razvoj omrežja bi omogočila nadnacionalno izmenjavo informacij o uporabi prenosnih sistemov.

Zanesljivost oskrbe in skladiščenje. Evropski svet je v odziv na znatno zvišanje cen energije na ravni EU jeseni 2021 pozval Komisijo, da hitro razmisli o srednje- in dolgoročnih ukrepih za večjo odpornost energetskega sistema EU, vključno z ukrepi za večjo zanesljivost oskrbe. Kot prispevek k pravočasnemu odzivu na to krizo in morebitno novo krizo na ravni Unije ta predlog vključuje posebne ukrepe za izboljšanje sodelovanja in odpornosti, zlasti za zagotovitev učinkovitejše in bolj usklajene uporabe sistemov skladiščenja in ureditve operativne solidarnosti. Ukrepi so namenjeni pravočasni krepitvi odpornosti energetskega sistema EU na prihodnje pretese. Zajemajo ukrepe iz te uredbe in Uredbe (EU) 2017/1938 o zanesljivosti oskrbe s plinom. Da bi zagotovili usklajen odziv, so ukrepi za zanesljivost oskrbe sestavni del tega zakonodajnega predloga in niso predlagani kot ločen zakonodajni predlog. Kot je navedeno v sporočilu o cenah energije z dne 13. oktobra 2021 z naslovom „Spopadanje z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podporo“, je usklajevanje zanesljivosti oskrbe ključnega pomena za odpornost na prihodnje pretese.

Predlagani ukrepi od držav članic zahtevajo, da izrecno vključijo skladiščenje v svoje ocene tveganja glede zanesljivosti oskrbe na nacionalni in regionalni ravni, vključno s tveganji v zvezi z nadzorom skladiščenja s strani subjektov iz tretjih držav. Države članice bi morale razmisliti o ukrepih za shranjevanje preko regionalnega sodelovanja v primeru neodpravljenih tveganj. V predlogu so opredeljeni pogoji, ki omogočajo uporabo prostovoljnih skupnih naročil za strateške zaloge plina, ki bi se uporabile v izrednih razmerah. Uvedeni so tudi

ukrepi za boljšo preglednost in dostop do skladišč, odpravljanje tveganj za kibernetiko varnost na področju plina ter lažje dvostranske solidarnostne dogovore med državami članicami v primeru krize. Komisija spodbuja države članice, da brez odlašanja nadaljujejo solidarnostne dogovore, tako da bodo gospodinjstva tudi v hudi krizi prejela plin, ki ga potrebujejo.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Predlagana pobuda je tesno povezana z zakonodajnimi predlogi v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“ za izvajanje evropskega zelenega dogovora in jih dopolnjuje, med njimi zlasti s predlogi, navedenimi v nadaljevanju.

Revidirana direktiva o energiji iz obnovljivih virov (prenovljena direktiva o energiji iz obnovljivih virov), ki je glavni instrument EU za spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov. Njen cilj je pospešiti prodor energije iz obnovljivih virov, med drugim tudi plinov iz obnovljivih virov, v energetske sistem. S predlagano spremembo se povečuje cilj glede obnovljivih virov v mešanici energetskih virov EU na 40 %, z dodatnimi cilji pa se spodbuja uporaba obnovljivih goriv, kot je obnovljivi vodik v industriji in prometu. V zvezi s to pobudo prenovljena direktiva o energiji iz obnovljivih virov opredeljuje vodik iz obnovljivih virov kot „goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora“ in „biomasna goriva“, pri katerih so emisije toplogrednih plinov za 70 % manjše kot pri fosilnih gorivih, in določa posebne podcilje za porabo obnovljivega vodika (50 % skupne porabe vodika za energijo in surovine v industriji do leta 2030 in 2,6 % energije, dobavljene prometnemu sektorju).

Direktiva o energijski učinkovitosti in z njo povezana direktiva o energijski učinkovitosti stavb, vključno s predlogi za njuno spremembo, se prepletata s to pobudo, saj vplivata na raven in strukturo povpraševanja po plinu. Ukrepi za energijsko učinkovitost lahko ublažijo energijsko revščino in zmanjšajo ranljivost odjemalcev. Ker plinasta goriva trenutno prevladujejo pri ogrevanju in hlajenju ter napravah za soproizvodnjo v Evropi, je njihova učinkovita uporaba v središču ukrepov za energijsko učinkovitost. Direktiva o plinu in uredba o plinu sta skladni z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“: odprt in konkurenčen trg EU s cenami, ki bi odražale proizvodne stroške nosilcev energije, stroške ogljika ter zunanje stroške in koristi, bi učinkovito zagotovil čist in varen vodik končnim uporabnikom, ki ga najbolj cenijo.

Namen **uredbe TEN-E**, ki jo je Komisija predlagala decembra 2020, je bolje podpreti posodobitev evropske čezmejne energetske infrastrukture za evropski zeleni dogovor. Infrastrukturo za vodik uvaja kot novo kategorijo infrastrukture za razvoj evropskega omrežja. Ta pobuda dopolnjuje predlagano uredbo TEN-E, saj se osredotoča na usklajitev nacionalnih načrtov z zahtevami vseevropskega desetletnega načrta za razvoj omrežja.

Kot je bilo napovedano v strategiji EU za zmanjšanje emisij metana, bo Komisija predlagala **zakonodajo za zmanjšanje emisij metana v energetskem sektorju**. Namen pobude je izboljšati informacije o vseh emisijah metana iz proizvodnje energije. Ta pobuda jo dopolnjuje, saj je njen namen olajšati prodor obnovljivih in nizkoogljičnih plinov in tako omogočiti prehod z zemeljskega plina.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Sistem trgovanja z emisijami (v nadaljnjem besedilu: ETS) zvišuje ceno uporabe fosilnih goriv v primerjavi z obnovljivimi in nizkoogljičnimi plini ter tako spodbuja povpraševanje po takih plinih in naložbe v proizvodno tehnologijo, povezano z njimi. Komisija je predlagala njeno okrepitev, vključno z okrepitevijo na področjih letalskega sektorja, pomorskega in cestnega prometa ter stavb, in razširitvijo na ta področja. V to shemo so vključeni vsi obrati za proizvodnjo vodika in elektrolizatorji s proizvodno zmogljivostjo nad 25 ton na dan. Sklad za

inovacije, ustanovljen z direktivo o sistemu EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) za obdobje 2021–2030, je eden od instrumentov financiranja, ki podpirajo prehod na podnebno nevtravno Evropo do leta 2050. Sklad za inovacije, ustanovljen z direktivo o EU ETS za obdobje 2021–2030, je eden od instrumentov financiranja, ki podpira prehod na podnebno nevtravno Evropo do leta 2050.

Namen **revizije direktive o obdavčitvi energije** je uskladiti obdavčitev energetskih proizvodov z energetske in podnebno politiko EU, spodbujati čiste tehnologije ter odpraviti zastarele izjeme in znižane stopnje, ki trenutno spodbujajo uporabo fosilnih goriv. V skladu z revidirano direktivo so proizvodi, ki jih zajema, uvrščeni v skupine in razvrščeni glede na njihovo okoljsko učinkovitost. V skladu s tem revizija določa preferencialne najnižje stopnje obdavčitve v višini 0,15 EUR/GJ (v primerjavi z 10,75 EUR/GJ za fosilna goriva) za obnovljiva in nizkoogljična vodikova goriva, ki se uporabljajo kot pogonska goriva. Za obnovljiva in nizkoogljična vodikova goriva, ki se uporabljajo kot goriva za ogrevanje, določa preferencialne najnižje stopnje obdavčitve v višini 0,15 EUR/GJ (v primerjavi z 0,6 EUR/GJ za zemeljski plin).

Cilj **revidirane uredbe o infrastrukturi za alternativna goriva**, ki jo je Komisija predlagala julija 2021 in s katero bo razveljavljena Direktiva 2014/94/EU o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva, je obvladati naraščajoče emisije v cestnem prometu in tako podpreti prehod na skoraj brezemisijski vozni park do leta 2050. Uredba od držav članic zahteva, da razširijo svoje omrežje infrastrukture za polnjenje in oskrbo z gorivom v skladu s prodajo avtomobilov brez emisij ter nameščajo polnilna mesta in mesta za oskrbo z gorivom na ustrezni medsebojni razdalji na glavnih avtocestah. V reviziji uredbe o infrastrukturi za alternativna goriva bo do leta 2030 zahtevano po eno oskrbovalno mesto (najmanj 2 t/dan, 700 barov) na vsakih 150 km vzdolž jedrnega omrežja TEN-T in v vsakem mestnem vozlišču; tako bo postavljenih 700 oskrbovalnih mest za vodik vzdolž prometnih vozlišč in 88 oskrbovalnih mest za vodik v urbanih vozliščih.

Cilj **spremembe uredbe o določitvi standardov emisij CO₂ za osebna in kombinirana vozila** je začrtati jasno pot od leta 2025 do brezemisijskega prometa. V Uredbi so zlasti opredeljena brezemisijška vozila kot akumulatorska električna vozila, vozila na gorivne celice in druga vozila na vodikov pogon, določen pa je tudi cilj ničelnih povprečnih emisij novih vozniških parkov do leta 2030.

Cilj **predloga pobude FuelEU za pomorstvo** je povečati delež trajnostnih nizkoogljičnih in brezogljičnih alternativnih goriv v mešanici goriv v mednarodnem pomorskem prometu, med njimi: tekočih biogoriv, e-tekočin, razogljčenega plina (vključno z utekočinjenim biometanom in e-plinom), razogljčenega vodika in razogljčenih goriv, pridobljenih iz vodika (vključno z metanom in amoniakom). Poudarek na gorivih in energetskih tehnologijah bi moral omogočiti znatno in hitro zmanjšanje emisij, pri čemer se bodo v celoti izkoriščale obstoječe tehnologije in infrastruktura skupaj s spodbudami iz ukrepov, ki bodo predlagani. S tem bo tudi lažje opredeliti pot do razogljčenja za celoten pomorski grozd.

Predlog pobude ReFuelEU za letalstvo, katerega cilj je povečati potencial trajnostnih letalskih goriv za zmanjšanje odtisa toplogrednih plinov v letalstvu, je še vedno v veliki meri neizkoriščen. Da bi letalski sektor občutno zmanjšal svoje emisije, bo moral zmanjšati svojo trenutno odvisnost od fosilnih reaktivnih goriv in se v prihodnjih letih vse bolj preusmeriti v uporabo trajnostnih letalskih goriv. Predlog določa najmanj 0,7-odstotni delež „sintetičnih letalskih goriv“ v letalskih gorivih, ki se dobavljajo operatorjem zrakoplovov, če so „sintetična letalska goriva“ obnovljiva goriva nebiološkega izvora, kot so opredeljena v direktivi o obnovljivih virih energije.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Ciljev te pobude ni mogoče doseči na nacionalni ravni. Namen načrtovanih ukrepov iz te pobude je doseči napredek pri uresničevanju štirih ciljev iz člena 194 Pogodbe o Evropski uniji (PDEU) ter hkrati prispevati k razogljičenju gospodarstva EU. Načrtovani ukrepi bodo sprejeti na podlagi člena 194(2) PDEU v povezavi s členom 114(1) PDEU. EU ima na področju energije deljeno pristojnost v skladu s členom 4(2), točka (i), PDEU.

Ta pobuda izhaja tudi iz celovitega sklopa zakonodajnih aktov, ki so bili sprejeti in posodobljeni v zadnjih dveh desetletjih. Da bi EU vzpostavila notranji trg energije, je med letoma 1996 in 2019 sprejela štiri zaporedne zakonodajne svežnje, katerih glavni namen je povezovanje trgov ter liberalizacija nacionalnih trgov električne energije in plina. Te določbe zajemajo širok spekter vidikov, od dostopa do trga do preglednosti, pravic odjemalcev, boljše likvidnosti trgov plina in neodvisnosti regulativnih organov.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Trenutno na ravni EU ni pravil, ki bi urejala posebna omrežja ali trge za vodik ter nizkoogljični vodik in nizkoogljična goriva. Glede na sedanja prizadevanja na ravni EU in nacionalni ravni za spodbujanje uporabe vodika iz obnovljivih virov kot nadomestila za fosilna goriva bi države članice imele spodbudo za sprejetju pravil o posebne infrastrukture za prenos vodika na nacionalni ravni. S tem nastaja tveganje drobitve regulativnega okolja po vsej EU, ki bi lahko oviralo povezovanje nacionalnih omrežij in trgov za vodik ter s tem preprečilo ali odvrčalo čezmejno trgovanje z vodikom.

Uskladitev pravil za infrastrukturo za vodik v poznejši fazi (tj. po sprejetju nacionalne zakonodaje) bi povzročila večje upravne obremenitve za države članice, višje regulativne stroške in negotovost za podjetja, zlasti v zvezi z dolgoročnimi naložbami v proizvodnjo vodika in infrastrukturo za prenos.

Oblikovanje regulativnega okvira na ravni EU za posebna omrežja in trge za vodik bi spodbudilo integracijo in medsebojno povezovanje nacionalnih trgov in omrežij za vodik. S pravili na ravni EU o načrtovanju, financiranju in delovanju takih posebnih vodikovih omrežij bi dosegli dolgoročno predvidljivost za potencialne vlagatelje v tovrstno dolgoročno infrastrukturo, zlasti za čezmejne povezave (za katere bi sicer lahko veljale različne in morda razhajajoče se nacionalne zakonodaje).

Kar zadeva biometan, bi brez pobude na ravni EU do leta 2030 najbrž še vedno obstajal regulativni mozaik glede dostopa do veleprodajnih trgov, obveznosti priključitve in ukrepov za usklajevanje med operaterji prenosnega sistema (OPS) in operaterji distribucijskega sistema (ODS). Prav tako se bodo proizvajalci obnovljivih in nizkoogljičnih plinov brez določene harmonizacije na ravni EU soočali z zelo različnimi stroški povezave in oddaje v omrežje po vsej EU, kar bo povzročilo neenake konkurenčne pogoje.

Brez nadaljnje zakonodaje na ravni EU bi države članice še naprej uporabljale različne standarde kakovosti plina in pravila o stopnjah mešanja vodika ter tako tvegale omejitve čezmejnega pretoka in segmentacijo trga. Standardi kakovosti plina bi bili še naprej opredeljeni predvsem s parametri kakovosti zemeljskega plina, kar bi omejilo vključevanje plinov iz obnovljivih virov v omrežje.

Vsi ti vidiki bodo verjetno zmanjšali čezmejno trgovino z obnovljivimi in nizkoogljičnimi plini, ki bi se morda nadomeščali z večjim uvozom zemeljskega plina. Uporaba terminalov za UZP in uvoz bi lahko ostala omejena na zemeljski plin, čeprav v primeru, da bi bila na voljo

konkurenčni biometan ali sintetični metan iz virov zunaj EU, prilagoditev terminalov za UZP ne bi bila potrebna.

Nacionalno načrtovanje mreže bo treba razviti le v državah članicah, v katerih delujejo certificirani samostojni operaterji prenosnih sistemov (SOPS) in neodvisni operaterji sistemov (NOS). Večina držav članic sicer ima enoten nacionalni razvojni načrt za plin, v okviru katerega sodelujejo operaterji plina, vendar je medsektorsko sodelovanje še vedno omejeno.

Pripravljenost EU na izredne razmere v sedanjem plinskem sektorju se je izkazala za učinkovitejšo kot ukrepanje zgolj na nacionalni ravni.

- **Sorazmernost**

Pobuda je skladna z načelom sorazmernosti. Spada na področje uporabe člena 194 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pobuda politike je sorazmerna z razsežnostjo in naravo opredeljenih težav ter doseganjem zastavljenih ciljev.

Predlog ne presega tistega, kar je potrebno za doseg splošnega cilja, da bi na konkurenčen način olajšali razogljichenje plinastih goriv z najnižjimi gospodarskimi stroški, hkrati pa zagotovili zanesljivost oskrbe z energijo in postavili odjemalce v središče energetskega trga. Prednostni sklop možnosti se šteje za sorazmernega in v največji možni meri izhaja iz obstoječih pristopov. Ravnovesje med obveznostmi in upoštevanjem različnih zmogljivosti za ukrepanje med državami članicami in zasebnimi subjekti se šteje za ustrezno glede na to, da je nujno doseči podnebno nevtralnost do leta 2050.

- **Izbira instrumenta**

Na podlagi splošne ocene sedanjega regulativnega okvira za trg plina sta izbrana instrumenta direktiva s prenovitvijo Direktive 2009/73/ES in uredba s prenovitvijo Uredbe št. 715/2009. Z izbiro prenovitve teh obstoječih pravnih aktov bo dosežena večja pravna jasnost. Akt o spremembi bi bil lahko nezadosten za obravnavo številnih novih določb. Zaradi izbire instrumentov je zato potrebna revizija že sprejetih in izvedenih pravil kot naraven razvoj sedanje zakonodaje glede na te spremembe. Z uredbo o plinu bo treba spremeniti še nadaljnje akte, kot so: uredba o zanesljivosti oskrbe (Uredba (EU) 2017/1938), uredba o agenciji ACER (Uredba (EU) 2019/942) in uredba REMIT (Uredba (EU) št. 1227/2011).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Začetek veljavnosti tretjega energetskega svežnja je pozitivno prispeval h konkurenci in uspešnosti notranjih trgov z energijo. Kljub temu se sedanji regulativni okvir za plin osredotoča na zemeljski plin, ki temelji na fosilnih gorivih, in ne predvideva v celoti pojava alternativ za metan (vključno z zemeljskim plinom in biometanom), kot je vodik.

Treba je ponovno preučiti sedanji regulativni okvir za trg plina, kot je bilo napovedano že v sporočilu Evropske komisije o strategiji za vodik za podnebno nevtralno Evropo. Glede na različne možnosti za proizvodnjo vodika iz obnovljivih virov in nizkoogljičnega vodika v državah članicah EU bi lahko primeren tržni okvir omogočil, da bi vodik opravljal svojo vlogo nosilca energije in omogočal povezovanje energetskega sistema.

Na podlagi tega so bili v okviru problemskega področja I ocene učinka določeni štirje glavni dejavniki: (i) razogljichenje bo povzročilo nastanek evropske vrednostne verige vodika, ki bo odvisna od čezmejnega trga vodika; (ii) pomanjkanje naložb v infrastrukturo za vodik ovira razvoj trga; (iii) vodikova infrastruktura bo verjetno predstavljala naravni monopol, kar bo

imelo za posledico nekonkurenčne tržne strukture; (iv) različna pravila o kakovosti vodika lahko ovirajo čezmejne pretoke in povzročajo dodatne stroške.

Obstoječa pravila o plinu se osredotočajo na zemeljski plin iz fosilnih goriv, ki se uvaža predvsem iz držav zunaj EU, in ne rešujejo vprašanja posebnih značilnosti decentralizirane proizvodnje obnovljivih in nizkoogljičnih plinov v EU. Poleg tega vse večje količine biometana, vodika in utekočinjenega zemeljskega plina vplivajo na kakovost plina, s tem pa na zasnovo plinske infrastrukture in naprav za končne uporabnike. V oceni učinka se v zvezi s tem problemskim področjem priznava zlasti pet glavnih dejavnikov: (i) omejen dostop do trga in omrežja za lokalne proizvajalce biometana, priključene na distribucijska omrežja, razlike v pravilih glede obveznosti priključitve in stroškov priključitve na omrežje za obnovljive in nizkoogljične pline ter vstopne/izstopne tarife znotraj EU ovirajo vzpostavitev popolnoma integriranega, likvidnega in interoperabilnega notranjega trga plina v EU; (ii) razlike v kakovosti plina in stopnjah mešanja vodika lahko negativno vplivajo na čezmejne tokove in končne uporabnike, sedanja pravila o kakovosti plina pa niso primerna za soočanje s prihodnjim razvojem; (iii) terminali za UZP so opremljeni predvsem za sprejemanje zemeljskega plina, dostop novih plinov do terminalov za UZP je omejen; (iv) dolgoročne pogodbe o dobavi zemeljskega plina brez zajemanja emisij lahko povzročijo vezanost na zemeljski plin in ovirajo oskrbo s plini iz obnovljivih virov do leta 2050; (v) sedanja ureditev energetske varnosti odpravlja le tveganja v zvezi z oskrbo z zemeljskim plinom in ne z obnovljivimi in nizkoogljičnimi plini.

V zvezi z načrtovanjem omrežja se mora sodelovanje med operaterji prenosnih sistemov in regulatorji še bolj razviti. Zaradi vse večjega prodora nestalnih obnovljivih virov energije je treba bolje povezati celoten energetski sistem in povečati medsebojno povezanost infrastrukture na podlagi bolj celostnega in vključujočega pristopa. V oceni učinka so opisani trije glavni dejavniki v zvezi s tem problemskim področjem: (i) načrtovanje omrežja se razlikuje med državami članicami in upravljavci prenosnih omrežij, ločeno je načrtovanje za električno energijo in plin; (ii) ni preglednosti glede možnosti obstoječe infrastrukture za spremembo namembnosti ali razgradnjo; (iii) operaterji distribucijskih sistemov niso izrecno vključeni v načrtovanje operaterjev prenosnih sistemov. Poleg tega bi se z bolj harmonizirano strategijo razvoja sistema še stopnjevale medsebojne povezave med elektroenergetskimi sistemi in sistemi za plin, vključno z vodikom.

Ocena je pokazala, da je treba izboljšati konkurenco ter tako zagotoviti, da se bodo vse koristi povezovanja trgov prenesle na odjemalce v EU. Poleg tega so odjemalci še vedno prikrajšani za potrebna orodja, s katerimi bi se lahko aktivno vključili na trg. Določbe o varstvu odjemalcev v analizirani zakonodaji so se izkazale za le delno primerne svojemu namenu. Zlasti varstvo ranljivih odjemalcev je med državami članicami še vedno neenako, energijska revščina pa je po vsej EU še vedno precejšnja. Skladno s tem so bili v problemskem področju IV določeni trije vzroki težav: (i) neizkoriščene možnosti za konkurenco na maloprodajnih trgih; (ii) premajhna vloga odjemalcev glede zamenjave ponudnika, orodij za primerjavo cen, informacij o obračunu, energetskih skupnosti in dostopa do podatkov ter (iii) neustrezno varstvo odjemalcev, zlasti ranljivih in energetsko revnih.

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je v skladu s smernicami za boljšo pripravo zakonodaje opravila obsežno in vključujoče posvetovanje z deležniki na podlagi strategije posvetovanj, ki je zajemala vrsto metod in orodij. Ta strategija naj bi zagotovila upoštevanje vseh ustreznih izsledkov, tudi podatkov o stroških, družbenem vplivu in koristih pobude. Uporabljenih je bilo več orodij za posvetovanje: posvetovanje o začetni oceni učinka (kažipot), spletno javno posvetovanje na podlagi vprašalnika, predstavitev s strani Komisije in povratne informacije deležnikov,

vključno z regulativnim forumom za plin, razprave z državami članicami, poslanci Evropskega parlamenta in nacionalnimi regulativnimi organi ter razprave z deležniki na veliki delavnici za deležnike.

Komisija je prejela 263 odzivov na odprto javno posvetovanje. Na splošno so anketiranci potrdili, da se jim zdi potrebno revidirati direktivo o plinu in uredbo o plinu, da bi prispevali k doseganju ciljev razogljičenja. Poleg tega več kot 60 % anketirancev pričakuje, da bi lahko s tehnološkimi in regulativnimi spremembami, potrebnimi za razogljičenje trga plina, do leta 2030 nastala nova delovna mesta.

Kar zadeva razvoj infrastrukture in trgov za vodik, večina anketirancev podpira uvedbo ureditve v zgodnji fazi, da bi tako ustvarili ugodno okolje za dobro delujoč in konkurenčen trg in infrastrukturo za vodik. Anketiranci so se zavzeli za zakonodajni okvir EU, v katerem bi bila opredeljena ključna regulativna načela in uporabljen postopen pristop. Velika večina podpira npr. dostop tretjih strani, pravila za dostop do plinovodov za vodik, uvoznih terminalov in skladišč, zavzema pa se tudi za razvezavo omrežnih dejavnosti. Večina anketirancev je menila, da je pomembno zgodaj opredeliti vlogo zasebnih strank pri razvoju infrastrukture za vodik. Velika večina anketirancev tudi meni, da bi lahko bila obstoječa in prihodnja zasebna omrežja (začasno) izvzeta iz nekaterih regulativnih zahtev, vendar bi bilo treba zagotoviti približevanje enotnemu regulativnemu okviru. Velika večina anketirancev meni, da bi morale biti pravice in zahteve za izdajo dovoljenj za novo infrastrukturo za vodik podobne tistim, ki se danes uporabljajo za plinovode za metan.

Glede spodbujanja dostopa obnovljivih in nizkoogljičnih plinov do obstoječega trga in infrastrukture za plin se deležniki strinjajo, da je treba revidirati sedanji regulativni okvir, da bi pripomogli k doseganju ciljev razogljičenja. Večina deležnikov meni, da je pomembno zagotoviti popoln dostop do trga in olajšati oddajo plinov iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih plinov v plinsko omrežje. Veliko anketirancev se zavzema za obveznost operaterjev omrežij, da povežejo proizvajalce plinov iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih plinov in uvedejo znižanje pristojbine za oddajo v omrežje. Večina anketirancev podpira tudi izboljšanje okvira preglednosti za terminale za UZP. Obstaja tudi močna podpora harmonizirani uporabi standardov kakovosti plina po vsej EU, okrepljenemu čezmejnemu usklajevanju in večji preglednosti. Glede primešavanja vodika so mnenja anketirancev sicer deljena, vendar se večina strinja, da lahko kljub visokim tehničnim stroškom zagotovi stroškovno učinkovit in hiter prvi korak k razogljičenju energetskega sistema. Le malo deležnikov podpira odpravo čezmejnih tarif znotraj EU. Večina anketirancev meni, da so pomembni varnostni izzivi, specifični za plin, in ukrepi za kibernetko varnost.

Glede celostnega načrtovanja omrežja večina deležnikov podpira uskladitev rokov iz načrta za razvoj omrežja z desetletnim načrtom za razvoj omrežja in en sam načrt za plin ne glede na izbrani model ločevanja. Večina anketirancev pa je še bolj podprla skupni scenarij za električno energijo in plin. Precejšnje število deležnikov predlaga vključitev projektov na področju vodika v načrt za razvoj omrežja. Večina deležnikov se strinja glede vloge operaterjev distribucijskih omrežij pri zagotavljanju in izmenjavi informacij, več anketirancev pa je podprlo tudi predlog, da bi operaterji distribucijskih omrežij predložili svoj načrt, vključno z optimizacijo sistema v različnih sektorjih. Poleg tega so anketiranci dali skupnemu načrtu za plin in električno energijo prednost pred skupnimi scenariji z ločenimi načrti. Več deležnikov je opozorilo, da bi bil najprimernejša možnost skupni načrt za metan in vodik z ločenim načrtom za električno energijo.

Glede sodelovanja odjemalcev in varstva na maloprodajnem trgu z zelenim plinom je večina deležnikov pozvala k višjim ambicijam v določbah, povezanih z državljani/odjemalci, in sicer tako, da bi odražale določbe za trg električne energije. Poleg tega bi morale določbe o

energijski revščini pomagati zagotoviti, da stroškov prehoda na možnosti, ki temeljijo na čistem plinu, ne bodo plačali odjemalci. Predstavniki zasebnega sektorja podpirajo načrte za postopno odpravo reguliranih cen, medtem ko bi se nekatere potrošniške organizacije odločile za njihovo ohranitev zaradi zaščite energijsko revnih in ranljivih odjemalcev. Skoraj polovica vseh anketirancev želi, da bi se okrepile določbe o primerljivosti ponudb in dostopnosti podatkov, preglednosti, pametnih merilnih sistemih in zamenjavi. Neregulativnega pristopa ni podprl noben anketiranec.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlagana pobuda in ocena učinka, na kateri temelji, temeljita na izsledkih iz prispevkov deležnikov v obsežnem posvetovanju, ki je bilo opravljeno v zvezi s tem, ter pregleda literature in modeliranja. Pregled literature je vključeval rezultate vrste študij, posvečenih ključnim elementom, kot so vloga vodika in razogljičene plinske infrastrukture ter trga in proizvodnje plina, ki so bile opravljene za oceno učinka ali so prispevale k njenemu obsegu, ter ocen, opravljenih za druge ustrezne pobude Komisije. V analizi so bili upoštevani tudi sklepi, sprejeti v okviru več forumov deležnikov, zlasti foruma o regulaciji plina (Madridski forum) in o regulaciji električne energije (Firenški forum). Prav tako so bile upoštevane razprave z državami članicami, poslanci Evropskega parlamenta, nacionalnimi regulativnimi organi, agencijo ACER in razprave z drugimi deležniki.

- **Ocena učinka**

Komisija je v skladu s smernicami za boljšo pripravo zakonodaje opravila oceno učinka za več možnosti politike. K oceni je prispevalo posvetovanje s službami Komisije preko medresorske usmerjevalne skupine.

Komisija je oceno učinka predložila Odboru za regulativni nadzor in z njim o oceni razpravljala. Odbor za regulativni nadzor je podal pozitivno mnenje s pridržkom. Pridržki so bili upoštevani zlasti tako, da: (i) so bili v opis problema vključeni zaključki ocene; (ii) je bila izrecno navedena vloga pobude kot dela omogočitenega okvira svežnja „Pripravljeni na 55“; (iii) je bil pojasnjen izhodiščni scenarij učinka možnosti politike; (iv) je bila bolj izražena razlika med različnimi akterji, zlasti med proizvajalci in odjemalci zemeljskega plina in vodika; (v) je bila podana ocena, kako bi lahko pobuda na MSP učinkovala drugače kot na druga (velika) podjetja, (vi) so bolj upoštevana nasprotna in manjšinska stališča v celotnem poročilu, vključno z opredelitvijo problema, oblikovanjem možnosti, analizo učinkov in izbiro najprimernejše možnosti; (vii) je bil izboljšan opis poročila in (viii) so bile izpolnjene tabele stroškov in koristi v ustrezni obliki.

Pri pripravi ocene učinka je bilo na štirih problemskih področjih preučenih več ukrepov, s katerimi bi rešili ugotovljene probleme in vzroke problemov ter tako dosegli cilje pobude. Po oceni njihove učinkovitosti, uspešnost, doslednosti in sorazmernosti je bil oblikovan sveženj prednostnih možnosti, ki je najprimernejši za prispevanje k zastavljenim ciljem.

Problemско področje I: vodikova infrastruktura in trg vodika

V problemskem področju I so obravnavane naslednje možnosti politike: razpis za pravice za obratovanje vodikovega omrežja (možnost 1); uvedba glavnih regulativnih načel, ki bi se zgledovala po tistih, ki se trenutno uporabljajo za trg zemeljskega plina, vendar bi bila prilagojena fazi razvoja trgov vodika (možnost 2), ter vzpostavitev popolnoma izoblikovanega regulativnega režima za vodik (podobnega tistemu, ki se trenutno uporablja za sektor zemeljskega plina) brez potrebe po prehodu na zrelejši trg vodika (možnost 3). Prednostna možnost je uvesti ključna regulativna načela od začetka, hkrati pa zagotoviti jasnost glede končne (prihodnje) regulativne ureditve. (Možnost 2b: „Glavna regulativna načela z vizijo“). Ključna prednost te možnosti je, da ustvarja ugodne pogoje za povezovanje trgov, zagotavlja

jasnost za vlagatelje, preprečuje nastanek nekonkurenčnih tržnih struktur in stroške naknadnih prilagoditev pravil, ko je trg zrel, vendar dopušča prožnost za prilagoditev uredbe postopnemu zagonu sektorja vodika.

Problemsko področje II: obnovljivi in nizkoogljični plini v obstoječi plinski infrastrukturi in na obstoječih trgih ter energetska varnost.

Problemsko področje II vsebuje možnosti, ki spodbujajo dostop obnovljivih in nizkoogljičnih plinov do obstoječega trga plina in infrastrukture. Vse možnosti vključujejo tudi postopoma rastočo raven posredovanja za reševanje vprašanj energetske varnosti, zlasti z razširitvijo obstoječih orodij, standardov in postopkov na pline iz obnovljivih virov in nizkoogljične pline, učinkovito solidarnostjo in odpravljanjem tveganj v zvezi s kibernetiko varnostjo za sektor plina. Najprimernejša možnost za problemsko področje II je možnost 3: „Omogočanje in spodbujanje popolnega dostopa do trga za obnovljive in nizkoogljične pline“. Ta možnost vsebuje ukrepe za podporo dostopa do obnovljivih in nizkoogljičnih plinov na veleprodajni trg, terminalov za UZP in prenosnega omrežja (ne glede na kraj priključitve), vključno s tarifnimi popusti za oddajo v omrežje in čezmejni promet. Kakovost plina bi urejal harmoniziran pristop EU za čezmejne točke za medomrežno povezovanje, državam članicam pa bi bila prepuščena prožnost. Dovoljena zgornja meja za primešavanje vodika je 5 % za vse čezmejne točke, kar je stroškovno učinkovito v smislu stroškov prilagajanja in zmanjševanja emisij.

Omogočanje in spodbujanje celotnega trga plina iz obnovljivih virov in nizkoemisijских plinov: Predvideni ukrepi so skladni s prizadevanji Unije za boj proti podnebnim spremembam in potrebni za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora. Ključna prednost je, da bodo ukrepi zmanjšali proizvodne stroške za proizvajalce obnovljivih in nizkoogljičnih plinov, povečali konkurenco, likvidnost in trgovanje s plini iz obnovljivih virov, hkrati pa spodbudili zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. To bo v prid odjemalcem in davkoplačevalcem, saj bi se podpora lahko zmanjšala. S tem se bodo tudi zmanjšala tveganja za energetska varnost, prihranjeni bodo čas in viri, zmanjšala se bo negotovost, izboljšala se bo učinkovitost nujnih ukrepov in okrepile se bodo varnostne zahteve za podjetja na področju plinskega gospodarstva.

Problemsko področje III: načrtovanje omrežja

Problemsko področje III obravnava možnosti v zvezi s celostnim načrtovanjem omrežja. Najprimernejša možnost za problemsko področje III je možnost 2 „Nacionalno načrtovanje na podlagi evropskih scenarijev“. Ta možnost omogoča nacionalno načrtovanje, ki pa mora temeljiti na skupnih scenarijih za plin in električno energijo, usklajenih z desetletnim načrtom za razvoj omrežja in povezanih z ustreznim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom. Vključuje vse zadevne akterje (operaterje distribucijskih sistemov) in omogoča določitev plinovodov, ki jih je mogoče uporabiti za spremembo namembnosti z metana na H₂, in sicer tako podrobno, kot bi bilo mogoče na evropski ravni le stežka doseči.

Vzpostavitev nacionalnega načrtovanja na podlagi evropskih scenarijev: ključna prednost je, da bo to odpravilo tveganje, da bi operaterji prenosnih sistemov za električno energijo in plin načrtovali razvoj svojih sistemov na podlagi nezdružljivih predpostavk. Omogoča povezovanje sektorjev in konceptualni sistemski načrt, hkrati pa ohranja prednosti podrobnejših sektorskih načrtov za razvoj omrežja. Zagotavlja skupno vizijo različnih deležnikov, kar pomeni, da se pri načrtovanju omrežja upoštevajo strategije za razogljičenje na nacionalni ravni in ravni EU, s čimer se zmanjša tveganje morebitnih vezanosti na vire ali nasedlih naložb.

Problemско področje IV: nizka stopnja vključenosti odjemalcev in zaščite na maloprodajnem trgu okolju prijaznega plina

Problemско področje IV vsebuje možnosti, ki predpostavljajo neregulativen pristop k reševanju vprašanj glede konkurence in sodelovanja odjemalcev ali pa namesto tega zahtevajo odpravljanje vzrokov težav z novo zakonodajo, pri čemer je večinoma upoštevano tisto, kar je že uveljavljeno v sektorju električne energije. Glede na analizo je najprimernejša možnost 2 „Prožna zakonodaja“, ki odraža varstvo odjemalcev na trgu električne energije in tudi določbe o krepitvi vloge. Ta možnost bo najverjetneje najuspešnejša, najučinkovitejša in najbolj skladna z drugimi problemskimi področji.

Njena ključna prednost je, da bo nudila velike možnosti za prihranke, pomagala novim dobaviteljem in ponudnikom storitev, da vstopijo na trg in razvijejo inovativne proizvode, kar bo privedlo do večje konkurence, vključevanja odjemalcev in gospodarskih koristi. Poleg tega bi državljanom in skupnostim omogočila večjo družbeno sprejemljivost, pritegnitev zasebnega kapitala in lažjo uporabo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov. Zmanjšanje tveganja prevelikih naložb bo imelo pozitiven vpliv na okolje.

• Primernost in poenostavitev ureditve

Predlogi za spremembo obstoječe zakonodaje so oblikovani v skladu s stroškovno najučinkovitejšimi možnostmi politike, pregledanimi v oceni učinka. Pričakuje se, da bodo nekatere prednostne možnosti povečale upravne stroške, stroške izvajanja in izvrševanja za regulatorne organe in udeležence na trgu. Na primer, iz predlaganih ukrepov bi lahko izhajalo več upravne izmenjave med nacionalnimi regulativnimi organi in dobavitelji zemeljskega plina, več prizadevanj za usklajitev med operaterji distribucijskih omrežij in operaterji prenosnih sistemov ter nadaljnja regulativna in izvedbena prizadevanja za države članice in nacionalne organe. Vendar naj bi bil v spremenjenem okviru nižji in bolj gospodarni regulativni stroški.

Poleg tega ocena učinka kaže, da predlagani ukrepi nudijo stroškovno najučinkovitejše regulativne možnosti za doseganje glavnega cilja pobude, in sicer določitve pravil za prenos, distribucijo, dobavo in shranjevanje metana in vodika, ki lahko podpirajo razogljičenje energetskega sistema ob hkratnem zagotavljanju varne in cenovno dostopne energije.

Kratkoročne regulativne stroške, ki bi nastali pri nekaterih prednostnih ukrepih, je treba oceniti glede na stroške in prizadevanja, ki bi jih dolgoročno zahtevala zamuda pri integraciji in razogljičenju energetskega sistema. Koristi, ki naj bi jih te možnosti prinesle v smislu podpore obnovljivim virom energije, povezovanja energetskega sistema, varstva odjemalcev in energetske varnosti, bodo v veliki meri odtehtale neposredne upravne stroške in stroške izvajanja.

Predlog nadalje prispeva k poenostavitvi sedanjega regulativnega okvira s harmonizacijo določb o plinski infrastrukturi in trgu plina z novo regulativno strukturo, ki je bila zasnovana v svežnju o čisti energiji za sektor električne energije. Večja usklajenost med sektorji naj bi koristila številnim regulativnim področjem, zlasti krepitvi vloge odjemalcev in njihovemu varstvu ter upravljanju in regulativnemu nadzoru. Podobni prispevki so predvideni tudi pri zgodnji uvedbi regulativnega okvira za infrastrukturo in trge vodika. Čeprav se bodo s temi pravili verjetno povečali neposredni upravni stroški in regulativno breme za nacionalne organe in udeležence na trgu, naj bi zgodnja harmonizacija regulativnih načel za vodik znatno znižala prihodnje stroške izpolnjevanja obveznosti in preprečila tveganje večjih regulativnih razlik in stroškov izvajanja.

- **Temeljne pravice**

Varovanje vrednot EU ter temeljnih pravic in varnosti državljanov v razvijajočem se zelenem, digitalnem energetske okolju je nadvse pomembno. To je bilo upoštevano pri pripravi predlaganih ukrepov politike za upravljanje podatkov, da bi zagotovili širok dostop do digitalnih tehnologij in storitev, ki temeljijo na podatkih, in njihovo uporabo ter hkrati zagotovili visoko raven pravice do zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov, kot je določeno v členih 7 in 8 Listine EU o temeljnih pravicah ter v splošni uredbi o varstvu podatkov.

4. PRORAČUNSKESK POSLEDICE

Proračunske posledice za proračun EU, povezane s predlogom v okviru tega svežnja, se nanašajo na človeške vire Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) in Generalnega direktorata Evropske komisije za energijo, ki so opisani v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, priloženi predlogu Komisije za prenovitev [uredbe o plinu]. Za nove naloge, ki jih bo izvajala agencija ACER, zlasti v zvezi s pravili, ki bodo omogočila lažji razvoj konkurenčnega sektorja vodika, pa tudi zaradi vse večje zapletenosti trgov plina zaradi vse večjega deleža plinov, ki niso zemeljski plin, bo treba v agenciji ACER od leta 2023 postopoma uvesti 21 dodatnih EPDČ. Za izvajanje predlaganih novih pravil za nov in rastoč sektor, vključevanje novih vrst plinov v infrastrukturo za plin in na trg plina ter uveljavljanje okrepljenih določb o odjemalcih je treba okrepiti tudi človeške vire Generalnega direktorata za energijo s petimi dodatnimi EPDČ.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Spremljanje napredka bo zajemalo dvotirni pristop z letnim poročanjem agencije ACER in oceno s strani Komisije.

Naloga agencije ACER za letno spremljanje in poročanje o uspešnosti trga v letnem poročilu o spremljanju trga (obveznost iz Uredbe (ES) št. 715/2009) bo ohranjena, njeno področje uporabe pa se bo razširilo na vodik. Komisija bo v enem letu po sprejetju predlogov agencijo ACER pozvala, da pregleda in posodobi svoje sedanje kazalnike spremljanja (v sodelovanju z zadevnimi deležniki), da bo zagotovljeno, da bodo še naprej ustrezni za spremljanje napredka pri doseganju ciljev, na katerih temeljijo ti predlogi. Agencija ACER bo še naprej uporabljala že vzpostavljene vire podatkov, ki se uporabljajo za pripravo poročila o spremljanju trga, razširjene z ustreznimi podatki o vodiku.

Letno poročanje agencije ACER bo nadomestilo obveznosti poročanja Komisije, ki še vedno obstajajo na podlagi direktive o plinu. Podrobni predlogi bodo zagotovili, da bo spremljanje s strani agencije ACER dopolnjevalo druge dejavnosti spremljanja (predvsem spremljanje v okviru upravljanja energetske unije in podnebnih ukrepov) ter preprečilo prekrivanje.

Komisija bo do določenega roka po začetku veljavnosti sprejetih ukrepov (okvirno v petih letih) izvedla celovito oceno učinka predlaganih pobud, vključno z uspešnostjo, učinkovitostjo, nadaljnjo skladnostjo in ustreznostjo predlogov. Komisija bo do 31. decembra 2030 to direktivo pregledala in podala poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

V skladu s sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi Komisija/Belgija (zadeva C-543/17) morajo države članice uradnim obvestilom o nacionalnih ukrepih za prenos priložiti dovolj jasne in natančne informacije o tem, s katerimi nacionalnimi predpisi se prenašajo katere

določbe direktive. To je treba zagotoviti za vsako obveznost in ne le „na ravni členov“. Če države članice izpolnijo to obveznost, jim načeloma ne bi bilo treba pošiljati obrazložitvenih dokumentov o prenosu Komisiji.

Uredba se bo neposredno in enotno uporabljala v državah članicah, zato zanjo ni potreben obrazložitveni dokument.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Predlagana **revidirana direktiva** vsebuje deset poglavij z 90 členi.

Poglavje 1 – Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

To poglavje določa predmet urejanja in področje uporabe pravil za prenos, distribucijo, dobavo in shranjevanje plinov z uporabo sistema zemeljskega plina ter pravila za prevoz, dobavo in shranjevanje vodika z uporabo sistema za vodik. V njem so tudi opredeljeni glavni pojmi, ki se uporabljajo v predlagani direktivi.

Poglavje 2 – Splošna pravila za organizacijo trgov

To poglavje določa pravila za zagotovitev konkurenčnih, prilagodljivih in nediskriminatornih trgov plina, osredotočenih na odjemalce. Vsebuje določbe o dostopu do trga, kot so prosta izbira dobavitelja, tržne cene dobave, obveznosti javnih storitev, trajnostnost, certificiranje obnovljivih in nizkoogljičnih plinov, spodbujanje regionalnega sodelovanja ter tehnična pravila.

Poglavje 3 – Krepitev vloge odjemalcev, njihovo varstvo in maloprodajni trgi

To poglavje določa zlasti sklop odjemalčevih pravic: podrobneje obravnava osnovne pogodbene pravice, pravice do zamenjave in pristojbine za zamenjavo ter pravila o orodjih za primerjavo, aktivnih odjemalcih in energetskih skupnostih državljanov. Vsebuje tudi določbe o zaračunavanju, pametnih in konvencionalnih števcih ter upravljanju podatkov.

Poleg tega vsebuje določbe o enotnih kontaktnih točkah, pravici do izvensodnega reševanja sporov, ranljivih odjemalcih in maloprodajnih trgih.

Poglavje 4 – Dostop tretjih strani do infrastrukture

To poglavje je razdeljeno na tri oddelke, ki zajemajo: dostop do infrastrukture za zemeljski plin, dostop do infrastrukture za vodik ter zavrnitev dostopa in priključitve.

Poglavje 5 – Pravila za prenos, skladiščenje in systemske operaterje zemeljskega plina

V tem poglavju so podrobneje obravnavane naloge upravljavcev prenosnih omrežij, skladišč in sistemov za UZP, zaupnost in pooblastila za odločanje.

Poglavje 6 – Operaterji distribucijskih sistemov zemeljskega plina

To poglavje določa imenovanje operaterjev distribucijskih sistemov, njihove naloge, pooblastila za odločanje v zvezi s priključitvijo novih proizvodnih obratov za obnovljive in nizkoogljične pline na distribucijski sistem, ločevanje operaterjev distribucijskih sistemov, obveznosti operaterjev distribucijskih sistemov glede zaupnosti ter določbe o zaprtih distribucijskih sistemih in operaterjih kombiniranega sistema.

Poglavje 7 – Pravila, ki se uporabljajo za posebna vodikova omrežja

To poglavje določa zlasti naloge operaterjev omrežja, skladišč in terminalov za vodik, določbe o obstoječih vodikovih omrežjih, geografsko omejenih vodikovih omrežjih, povezovalnih plinovodih s tretjimi državami ter zaupnosti za operaterje.

Poglavje 8 – Celostno načrtovanje omrežja

V tem poglavju se podrobneje obravnavajo razvoj omrežja, pooblastila za sprejemanje naložbenih odločitev, poročanje o razvoju vodikovega omrežja ter financiranje čezmejne infrastrukture za vodik.

Poglavje 9 – Ločevanje operaterjev prenosnih sistemov

To poglavje je razdeljeno na šest oddelkov, ki zajemajo: ločevanje lastništva, neodvisne operaterje sistemov, neodvisne operaterje prenosnih sistemov, ločevanje operaterjev posebnih vodikovih omrežij, imenovanje in certificiranje operaterjev sistemov zemeljskega plina in vodika ter ločevanje in preglednost računovodskih izkazov.

Poglavje 10 – Regulativni organi

V tem poglavju je poudarek na imenovanju in neodvisnosti regulativnih organov, splošnih ciljih regulativnega organa, njihovih nalogah in pooblastilih, regulativnem režimu za čezmejna vprašanja, skladnostjo s smernicami in omrežnimi kodeksi ter vodenjem evidenc.

Poglavje 11 – Končne določbe

V zadnjem poglavju je poudarek na končnih določbah in vsebuje člene zlasti o zaščitnih ukrepih, enakih konkurenčnih pogojih, tehničnih sporazumih, odstopanjih, postopku pooblastitve, izvajanju prenosa pooblastil, postopku v odboru, poročanju, razveljavitvi, prenosu, začetku veljavnosti in naslovniki.

Priloga 1 vsebuje minimalne zahteve za obračunavanje in informacije o obračunu.

Priloga 2 obravnava pametne števec za zemeljski plin.

Priloga 3 vsebuje korelacijsko tabelo.

Predlagana **revidirana uredba** je sestavljena iz petih poglavij s skupno 69 členi.

Poglavje 1 – Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

To poglavje določa predmet urejanja in področje uporabe pravil glede ciljev energetske unije, podnebne in energetskega okvira ter odjemalcev. V njem so tudi opredeljeni glavni pojmi, ki se uporabljajo v predlagani uredbi.

Poglavje 2 – Splošna pravila za organizacijo trgov in dostop do infrastrukture

To poglavje določa splošna načela in ločevanje reguliranih osnovnih sredstev, storitev dostopa tretjih strani, ocene trga za obnovljive in nizkoogljične pline, načela mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti in postopka upravljanja prezasedenosti, trgovanje s pravicami do zmogljivosti, pravila za izravnavo in stroške odstopanja, certificiranje in sodelovanje operaterjev prenosnih sistemov.

Poglavje 3 – Dostop do omrežja

V tem poglavju se podrobneje obravnavajo tarife za dostop do omrežij in popusti.

Poglavje 4 – Delovanje sistema za prenos, skladiščenje in UZP ter terminalov za vodik

To poglavje vsebuje določbe o zagotovljeni zmogljivosti za obnovljive in nizkoogljične pline, čezmejnem usklajevanju kakovosti plina, mešanicah vodika, Evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov za plin, spremljanju s strani agencije ACER, regulativnih organih, posvetovanjih, stroških, regionalnem sodelovanju, desetletnem načrtu za razvoj omrežja, zahtevah glede preglednosti in vodenju evidenc.

Poglavje 5 – Delovanje distribucijskih sistemov

To poglavje določa pravila o zagotovljeni zmogljivosti za obnovljive in nizkoogljične pline, sodelovanje med operaterji distribucijskih omrežij in operaterji prenosnih omrežij, zahtevo

glede preglednosti ter evropsko telo za operaterje distribucijskih sistemov. Vključuje postopke in naloge.

Poglavje 6 – Pravila za dostop do posebnih vodikovih omrežij

V poglavju je poudarek na čezmejnem usklajevanju kakovosti vodika, Evropski mreži operaterjev omrežij za vodik, njenih nalogah, desetletnem načrtu za razvoj omrežja za vodik, stroških, posvetovanju, spremljanju s strani agencije ACER, regionalnem sodelovanju in zahtevah glede preglednosti.

Poglavje 7 – Omrežni kodeksi in smernice

To poglavje vsebuje določbe za sprejetje omrežnih kodeksov in smernic, pripravo omrežnih kodeksov, spremembe omrežnih kodeksov in smernic, pravico držav članic, da določijo podrobnejše ukrepe, zagotavljanje informacij in zaupnost ter kazni. Vsa tri pravila so prilagojena vodik.

Poglavje 8 – Končne določbe

To poglavje se osredotoča na končne določbe in zajema člene zlasti o novi infrastrukturi za zemeljski plin in vodik, postopku v odboru, izjemah, odstopanjih, izvajanju pooblastil, spremembah uredb, spremembi o razširitvi področja uredbe o zanesljivosti oskrbe s plinom na pline iz obnovljivih virov in nizkoogljične pline ter vključitvi ukrepov v zvezi s kibernetiko varnostjo, o solidarnosti, skladiščenju, razveljavitvi in začetku veljavnosti.

Priloga 1 vsebuje smernice.

Priloga 2 vsebuje korelacijsko tabelo.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o skupnih pravilih notranjega trga ~~z~~ obnovljivih plinov, ~~zemeljskega~~ ~~in~~ ~~plina~~ ~~in~~ ~~vodika~~ ~~in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES~~

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe ~~o ustanovitvi Evropske skupnosti~~ o delovanju Evropske unije in zlasti ~~člena 47(2) ter členov 55 in 95~~ člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske Komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³,

v skladu s ~~postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe~~ z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

↓ novo

- (1) Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵ je bila večkrat bistveno spremenjena⁶. Ker so predvidene dodatne spremembe, bi bilo treba navedeno direktivo zaradi jasnosti prenoviti.

↓ 2009/72/ES uvodna izjava 1 (prilagojeno)

- (2) Cilj notranjega trga z zemeljskim plinom, ki se postopoma uvaja po vsej Uniji od leta 1999, je zagotovitev resnične izbire vsem potrošnikom v Evropski uniji, bodisi državljanom bodisi podjetjem, novih poslovnih priložnosti in več

² UL C 211, 19.8.2008, str. 23.

³ UL C 172, 5.7.2008, str. 55.

⁴ ~~Mnenje Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2008 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 9. januarja 2009 (UL C 70 E, 24.3.2009, str. 37) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 22. aprila 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 25. junija 2009.~~

⁵ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

⁶ Glej Prilogo III, del A.

čezmejnega trgovanja, da bi zagotovili večjo učinkovitost, konkurenčne cene in višje standarde storitev ter prispevali k zanesljivosti oskrbe in trajnostnosti.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 2
(prilagojeno)
⇒ novo

- (3) Direktiva 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom⁷~~ in Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta ~~staja bilai~~ pomemben korak k vzpostavitvi takega notranjega trga z zemeljskim plinom.

↓ novo

- (4) Kot del svežnja „Čista energija za vse Evropejce“, ki ga je Komisija predlagala 30. novembra 2016, sta Uredba (EU) 2019/943⁸ in Direktiva (EU) 2019/944⁹ pomenili nov korak v razvoju notranjega trga električne energije, ki v središče postavlja državljane in prispeva k ciljem Unije glede prehoda na sistem čiste energije in zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Notranji trg zemeljskega plina bi moral temeljiti na enakih načelih in bi zlasti moral zagotavljati enakovredno raven varstva potrošnikov.
- (5) Cilj Unije je zmanjšati emisije toplogrednih plinov. Za dosego tega cilja je sprejela sklop pobud, vključno s strategijo za povezovanje energetskega sistema in strategijo za vodik, ki jo je Komisija objavila 2020 in v kateri je predstavljeno, kako posodobiti trge energije, vključno z razogljičenjem trgov plinov, ter Uredbo (EU) 2018/1999 in Uredbo (EU) 2021/1119. Ta direktiva bi morala prispevati k doseganju teh ciljev, pri tem pa zagotoviti zanesljivost oskrbe in dobro delovanje notranjega trga plinov, vključno z vodikom.
- (6) Namen te direktive je olajšati prodor obnovljivih in nizkoogljičnih plinov v energetske sistem, kar bo omogočilo prehod s fosilnega plina, tako da bodo ti novi plini odigrali pomembno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU za leto 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050. Cilj direktive je tudi vzpostaviti regulativni okvir, ki bo vsem tržnim udeležencem dal možnost in spodbudo za to, da bodo pri načrtovanju svojih dejavnosti upoštevali prehodno vlogo fosilnega plina, da bi se izognili učinkom vezanosti ter zagotovili postopno in pravočasno opuščanje fosilnega plina, zlasti v vseh zadevnih industrijskih sektorjih in za ogrevanje.
- (7) V strategiji EU za vodik se priznava, da ima odprt in konkurenčen trg EU z neovirano čezmejno trgovino pomembne koristi za konkurenco, cenovno dostopnost in zanesljivost oskrbe, saj imajo države članice EU različne možnosti za proizvodnjo obnovljivega vodika. Poleg tega se poudarja, da bi prehod na likvidni trg z borznim trgovanjem z vodikom olajšal vstop novih proizvajalcev in koristil tesnejšemu povezovanju z drugimi nosilci energije. To bi ustvarilo gospodarsko izvedljive

⁷ ~~UL L 176, 15.7.2003, str. 57.~~

⁸ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

⁹ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

cenovne signale za naložbe in operativne odločitve. Pravila iz te direktive bi zato morala ustvarjati ugodne pogoje za nastanek trgov vodika, borznega trgovanja z vodikom in vozlišč za prosto trgovanje, države članice pa bi morale odpraviti vse neupravičene ovire v zvezi s tem. Za trge vodika bi se morala, kolikor je to ustrezno, v primernem časovnem okviru in ob priznavanju notranjih razlik uporabiti obstoječa pravila, razvita za trge z električno energijo in plinom ter trgovanje z njima, ki so omogočila učinkovite komercialne dejavnosti.

- (8) V skladu s strategijo EU za vodik naj bi se obnovljivi vodik v velikem obsegu uporabljal od leta 2030 naprej, in sicer z namenom razogljičenja nekaterih sektorjev, od letalstva in pomorskega prometa do industrijskih sektorjev, ki jih je težko razogljičiti. Vsi končni odjemalci, priključeni na sistem za vodik, bodo imeli osnovne pravice potrošnikov, ki veljajo za končne odjemalce, priključene na sistem za zemeljski plin, kot je pravica do zamenjave dobavitelja in točnih informacij o obračunu. V navedenih primerih, ko so odjemalci, npr. industrijski odjemalci, priključeni na vodikovo omrežje, bodo imeli enake pravice varstva potrošnikov kot odjemalci zemeljskega plina. Vendar se določbe o odjemalcih, zasnovane za spodbujanje udeležbe gospodinjstev na trgu, na primer glede orodij za primerjavo cen, aktivnih odjemalcev in energetskih skupnosti državljanov, ne uporabljajo za sistem za vodik.
- (9) V skladu s strategijo EU za vodik je prednostna naloga EU razviti obnovljiv vodik, večinoma proizveden iz vetrne in sončne energije. Obnovljiv vodik je možnost, ki je dolgoročno najbolj združljiva s ciljema EU za podnebno nevtralnost in ničelno onesnaževanje ter najbolj skladna s povezanim energetskim sistemom. Vendar lahko nizkoogljiva goriva, kot je nizkoogljivi vodik, tudi kratkoročno in srednjeročno odigrajo vlogo pri energetskem prehodu, da se hitro zmanjšajo emisije obstoječih goriv in podpre uvajanje goriv iz obnovljivih virov, kot je obnovljivi vodik. Da bi podprli ta prehod, je treba določiti prag za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za nizkoogljivi vodik in sintetična plinasta goriva. Ta prag bi moral postati strožji za vodik, proizveden iz obratov, ki bodo začeli delovati od 1. januarja 2031, da se upošteva tehnološki razvoj in bolj spodbudi dinamični napredek proti zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz proizvodnje vodika. Strategija EU za povezovanje energetskega sistema poudarja potrebo po uvajanju vseevropskega sistema certificiranja, da bodo zajeta tudi nizkoogljiva goriva, in sicer s ciljem, da jih bodo države članice primerjale z drugimi možnostmi razogljičenja in o njihovi uporabi v mešanici energetskih virov razmislile kot možni rešitvi. Da bi zagotovili, da imajo nizkoogljiva goriva enak učinek na razogljičenje kot druge alternative iz obnovljivih virov, je pomembno, da se jih certificira po podobnem metodološkem pristopu na podlagi ocene življenjskega kroga njihovih celotnih emisij toplogrednih plinov. Tako bi lahko uvedli celovit vseevropski certifikacijski sistem, ki bi zajemal celotno mešanico energetskih virov v Uniji. Ker nizkoogljiva goriva in nizkoogljivi vodik niso obnovljiva goriva, z njimi povezane terminologije in certifikacije ni bilo mogoče vključiti v predlog za revizijo Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰. Njihova vključitev v to direktivo tako zapolnjuje to vrzel.

¹⁰

Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 3

- (10) Svoboščine, ki jih Pogodba zagotavlja državljanom Unije – med drugim prosti pretok blaga, svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev – so možne le na popolnoma odprtem trgu, ki vsem potrošnikom omogoča svobodno izbiro dobaviteljev in vsem dobaviteljem, da svoje proizvode svobodno dobavljajo svojim odjemalcem.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 4

- (4) ~~Vendar trenutno v Skupnosti obstajajo ovire pri prodaji plina pod enakimi pogoji, brez diskriminacije ali ovir. Predvsem še ni nediskriminatornega dostopa do omrežja in enako učinkovite ravni regulativnega nadzora v vseh državah članicah.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 5

- (5) ~~Komisija je v Sporočilu z dne 10. januarja 2007 z naslovom „Energetska politika za Evropo“ poudarila pomen vzpostavitve notranjega trga z zemeljskim plinom in zagotavljanja enakih pogojev za vsa podjetja plinskega gospodarstva, ustanovljena v Skupnosti. Sporočili Komisije z dne 10. januarja 2007 z naslovom „Možnosti za notranji trg s plinom in električno energijo“ ter „Preiskava na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 1/2003 v panogi plina in elektroenergetski panogi (Končno poročilo)“ sta pokazali, da obstoječa pravila in ukrepi ne zagotavljajo potrebnega okvira za doseganje cilja dobro delujočega notranjega trga.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 48
(prilagojeno)
⇒ novo

- (11) Interesi potrošnikov bi morali biti v središču te direktive, kakovost storitev pa bi morala biti osrednja odgovornost za podjetja plinskega gospodarstva. Že obstoječe pravice potrošnikov ⇒ in pravice dostopa do osnovnih storitev, vključno z energijo, ter zaščito pred energijsko revščino, kot je navedeno v sporočilu o evropskem stebru socialnih pravic, ⇐ je treba okrepiti in zaščititi, vključevati pa bi morale tudi večjo preglednost. Varstvo potrošnikov bi moralo zagotoviti, da lahko vsi potrošniki na področju ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ izkoristijo prednosti konkurenčnega trga ☒ plina ☒. Pravice potrošnikov bi morale uveljavljati države članice ali regulativni organi, kadar država članica tako določi.

↓ novo

- (12) Evropski steber socialnih pravic energijo uvršča med osnovne storitve, do katerih bi moral imeti vsakdo dostop, in poziva h ukrepom za pomoč tistim, ki jo potrebujejo (načelo 20). Cilj trajnostnega razvoja Združenih narodov št. 7 prav tako poziva k

dostopu do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije za vse.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 47
(prilagojeno)

- (13) Zahteve glede javnih storitev in skupne minimalne standarde, ki izhajajo iz njih, je treba nadalje okrepiti ter tako zagotoviti, da konkurenca in pravične cene koristijo vsem potrošnikom, zlasti ranljivim. Zahteve glede javnih storitev bi bilo treba opredeliti na nacionalni ravni in pri tem upoštevati nacionalne okoliščine; države članice bi morale spoštovati zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒. ~~Državljeni Unije in mala podjetja, če države članice menijo, da je to primerno, bi morali imeti koristi od obveznosti javnih storitev, zlasti glede zanesljivosti oskrbe in primernih tarif.~~

↓ novo

- (14) Države članice bi morale imeti široko diskrecijsko pravico do nalaganja obveznosti javnih storitev podjetjem v plinskem gospodarstvu za doseg ciljev, ki so v splošnem gospodarskem interesu. Toda obveznosti javnih storitev v obliki določanja cen za dobavo zemeljskega plina so fundamentalno izkrivljajoč ukrep, ki pogosto povzroča kopičenje primanjkljaja v tarifnih prihodkih, omejevanje izbire za porabnike, šibkejša spodbude za varčevanje z energijo in naložbe v energijsko učinkovitost, nižje standarde storitev, manj sodelovanja in zadovoljstva odjemalcev, omejevanje konkurence ter manj inovativnih proizvodov in storitev na trgu. Zato bi morale države članice za zagotavljanje cenovno dostopne oskrbe svojih državljanov z zemeljskim plinom uporabljati druga orodja politike, zlasti usmerjene ukrepe socialne politike. Javni posegi v določanje cen za oskrbo z zemeljskim plinom bi morali biti izvedeni samo kot obveznosti javnih storitev in bi morali izpolnjevati posebne pogoje. V celoti liberaliziran in dobro delujoč maloprodajni trg zemeljskega plina bi spodbudil cenovno in necenovno konkurenco med obstoječimi dobavitelji ter pomenil spodbude za nove vstopne na trg, s tem pa bi izboljšal izbiro in zadovoljstvo odjemalcev.
- (15) Obveznosti javnih storitev v obliki določanja cen za dobavo zemeljskega plina bi bilo treba uporabljati brez poseganja v načelo odprtih trgov, za jasno opredeljene okoliščine in upravičence, njihovo trajanje pa bi moralo biti omejeno. Za ublažitev izkrivljajočih učinkov obveznosti javnih storitev pri določanju cen za dobavo zemeljskega plina bi morale države članice, ki izvajajo take posege, uvesti dodatne ukrepe, vključno z ukrepi za preprečevanje izkrivljanja pri določanju veleprodajnih tržnih cen. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko vsi upravičenci do reguliranih cen v celoti izkoristijo ponudbe, ki so na voljo na konkurenčnem trgu, če se za to odločijo. V ta namen bi jih bilo treba neposredno in redno obveščati o ponudbah in prihrankih, ki so na voljo na konkurenčnem trgu, in jim nuditi pomoč pri odzivu na tržne ponudbe in koriščenju le-teh.
- (16) Javni posegi na področju določanja cen za dobavo zemeljskega plina ne bi smeli povzročiti neposrednega navzkrižnega subvencioniranja med različnimi kategorijami odjemalcev. V skladu s tem načelom se s cenovnimi sistemi ne sme izrecno povzročiti, da nekatere kategorije odjemalcev krijejo stroške cenovnih posegov, ki vplivajo na druge kategorije odjemalcev.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 49
(prilagojeno)
⇒ novo

- (17) Potrošnikom bi morale biti na voljo jasne in razumljive informacije o njihovih pravicah v zvezi z energetskega sektorjem. Komisija ☒ je ☒ ~~bi morale~~ po posvetovanju z ustreznimi ~~zainteresiranimi stranmi~~ ☒ deležniki ☒, vključno z državami članicami, ~~nacionalnimi~~ regulativnimi organi, potrošniškimi organizacijami in podjetji plinskega gospodarstva, vzpostavila dostopen, uporabniku prijazen energetski kontrolni seznam, v katerem so navedene praktične informacije o pravicah potrošnikov. Ta energetski kontrolni seznam bi se moral ~~biti~~ ⇒ posodabljati, ⇐ biti na voljo vsem ~~potrošnikom~~ ☒ odjemalcem ☒ in javno dostopen.

↓ novo

- (18) Države članice bi morale upoštevati dejstvo, da so za uspešen prehod potrebne okrepljene naložbe v izobraževanje in spretnosti delavcev v plinski industriji, vključno v povezavi z razvojem infrastrukture. To bi bilo v skladu s predlogom revizije direktive o energijski učinkovitosti (2021/0203 (COD)).
- (19) Tržna pravila bi morala zaščititi odjemalce in jim omogočiti, da se odločijo za nizkoogljične možnosti, s čimer bodo obnovljivi in nizkoogljični plini v celoti zajeti v energetskega prehodu.
- (20) Zemeljski plin ima še vedno ključno vlogo v oskrbi z energijo, saj je poraba energije iz zemeljskega plina v gospodinjstvih še vedno večja kot poraba električne energije. Čeprav je elektrifikacija ključni element zelenega prehoda, se bo v prihodnosti v gospodinjstvih še vedno uporabljal zemeljski plin, vključno z vse večjimi količinami obnovljivega plina.
- (21) Ker sektor zemeljskega plina, vključno z maloprodajnim trgom zemeljskega plina, ni bil del svežnja „Čista energija za vse Evropejce“, zadevne določbe o sodelovanju in varstvu odjemalcev niso bile prilagojene potrebam energetskega prehoda, temveč odražajo razmere izpred več kot desetletja, ko je bil sprejet tretji energetski sveženj.
- (22) Na trgu zemeljskega plina je zaznati nizko zadovoljstvo in sodelovanje odjemalcev ter počasno sprejemanje novih obnovljivih in nizkoogljičnih plinov, kar vse odraža omejeno konkurenco v številnih državah članicah. V nasprotju s cenami na veleprodajnih trgih so se cene zemeljskega plina za gospodinjске odjemalce v zadnjem desetletju povišale, kar je pomenilo, da so gospodinjски odjemalci za svojo porabo zemeljskega plina plačevali dva do trikrat več kot industrijski odjemalci.
- (23) Kot v sektorju električne energije sta za zagotovitev, da odjemalci lahko sodelujejo v energetskega prehodu in izkoristijo dostopne cene, dobre standarde storitev in dejansko izbiro možnosti glede na tehnološki razvoj, bistvena tržna prožnost in primeren pravni okvir Unije za pravice odjemalcev v sektorju zemeljskega plina.
- (24) Premik od fosilnega plina k obnovljivim alternativam bo pokazal, ali bo energija iz obnovljivih virov postala privlačna, nediskriminatorska možnost za odjemalce na podlagi resnično preglednih informacij in s pravično porazdelitvijo stroškov prehoda med različnimi skupinami odjemalcev in udeležencev na trgu.

- (25) Da bi obravnavali trenutne vrzeli na maloprodajnem trgu, je treba odpraviti obstoječe ovire za konkurenco in tehnološki razvoj za nastajajoče nove storitve ter zagotoviti boljše ravni storitev in nižje cene za odjemalce, obenem pa zaščititi energetske revne in ranljive odjemalce.
- (26) Da bi zagotovili visoko raven zaščite odjemalcev in njihovo opolnomočenje v vseh energetskih sektorjih, bi moral zakonodajni okvir za trge razogljičenih plinov odražati zaščito, ki so je deležni odjemalci na trgu z električno energijo, in po potrebi njegove določbe o krepitvi vloge odjemalcev.
- (27) Za zagotovitev skladnosti in učinkovitosti bi moral ta pristop zajemati vse določbe za zaščito in opolnomočenje odjemalcev, in sicer kadar koli so izvedljive in jih je mogoče prilagoditi trgu plina. To bi zajemalo vse od osnovnih pogodbenih pravic do pravil glede informacij o obračunu in zamenjave ponudnika energije, ustrezna orodja za primerjavo, zaščito ranljivih in energetske revnih odjemalcev, zagotavljanje ustreznega varstva podatkov za pametne števec in upravljanje podatkov ter učinkovita pravila za alternativno reševanje sporov.
- (28) Pri zagotavljanju doslednosti določb po vsem sektorju bi morale biti breme za nacionalne uprave in podjetja omejeno in sorazmerno, pri čemer bi se upoštevale tudi izkušnje s svežnjem „Čista energija za vse Evropejce“.
- (29) Posodobitev plinskega sektorja naj bi prinesla znatne gospodarske koristi tako v smislu boljše maloprodajne konkurence kot v smislu socialnih in distribucijskih koristi in opolnomočenja odjemalcev, vključno z okrepljenimi pogodbenimi pravicami in boljšimi razpoložljivimi podatki o porabi in virih energije, kar bo privedlo k bolj zelenim odločitvam. Interesne energetske skupnosti bi morale prispevati k uvajanju obnovljivega plina.
- (30) Zamenjava ponudnikov je pomemben kazalnik sodelovanja odjemalcev in pomembno orodje za okrepitev konkurence na trgu zemeljskega plina. Stopnja menjave ponudnikov med državami članicami se razlikuje in potrošnike se odvrča od menjave z izstopnimi stroški in pristojbinami za prekinitev pogodbe. Čeprav bi se z odpravo takih pristojbin morda zmanjšala možnost izbire za porabnike, saj bi bili odpravljeni proizvodi, pri katerih se nagraduje odjemalčeva zvestoba, bi njihova omejitev prispevala k večji blaginji porabnikov, njihovemu sodelovanju in konkurenci na trgu.
- (31) Krajši časi zamenjave bi lahko odjemalce spodbudili k iskanju boljših ponudb oskrbe z energijo in zamenjavi dobavitelja. Z obsežnejšo uporabo informacijske tehnologije bi bilo do leta 2026 postopek tehnične zamenjave, tj. registracijo novega dobavitelja na merilnem mestu pri tržnem operaterju, v običajnih razmerah na kateri koli delovni dan mogoče izvesti v 24 urah. Z zagotovitvijo izvedbe tehničnega postopka za zamenjavo v 24 urah do navedenega datuma bi zmanjšali čase zamenjave, kar bi prispevalo k večji udeležbi odjemalcev in boljši maloprodajni konkurenci.
- (32) Odjemalcem več dejavnikov preprečuje, da bi dostopali do različnih virov tržnih informacij, ki so jim na razpolago, jih razumeli in ravnali v skladu z njimi. Zato bi bilo treba izboljšati primerljivost ponudb in karseda zmanjšati ovire za zamenjavo dobavitelja, ne da bi odjemalcem po nepotrebnem omejevali možnost izbire.
- (33) Samostojna orodja za primerjavo, tudi spletne strani, so učinkovito sredstvo, s katerim lahko manjši odjemalci ocenijo prednosti različnih ponudb energije, ki so na razpolago na trgu. Zajemati bi morala čim več razpoložljivih ponudb in pokrivati čim večji del trga, da bi si odjemalec lahko ustvaril reprezentativen pregled. Zelo pomembno je, da imajo manjši odjemalci dostop do najmanj enega orodja za primerjavo in da so

informacije, pridobljene s takimi orodji, zanesljive, nepristranske in pregledne. Države članice bi lahko v ta namen zagotovile orodje za primerjavo, s katerim upravlja nacionalni organ ali zasebna družba.

- (34) Končni odjemalci bi morali imeti tudi možnost, da uporabljajo, skladiščijo in prodajajo obnovljivi plin iz samoproizvodnje ter sodelujejo na vseh trgih zemeljskih plinov tako, da zagotavljajo pomožne storitve v sistemu, na primer s shranjevanjem energije. Države članice imajo lahko v nacionalnem pravu različne določbe, ki urejajo davke in dajatve za posamezne aktivne odjemalce in aktivne odjemalce, ki delujejo skupaj.
- (35) Ob priznavanju vloge nekaterih kategorij državljskih pobud za energijo pri razogljičenju energetskega sistema bi se jim moral na trgu zemeljskega plina na ravni Unije priznati status „energetskih skupnosti državljanov“. Te skupnosti bi morale olajšati uporabo obnovljivega plina v sistemu za zemeljski plin. Da bi jim zagotovili omogočiten okvir, pošteno obravnavo in enake konkurenčne pogoje, bi bilo treba določiti dobro definiran sklop pravic in obveznosti, ki bi na splošno odražal strukturo članstva, zahteve glede upravljanja in namen energetske skupnosti državljanov iz Direktive (EU) 2019/944.
- (36) Določbe o energetskih skupnostih državljanov ne izključujejo obstoja drugih državljskih pobud, kot so skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov iz Direktive (EU) 2018/2001 ali pobude, ki izhajajo iz dogovorov na področju zasebnega prava. Članstvo v energetski skupnosti državljanov bi moralo biti odprto za vse kategorije subjektov. Pristojnosti odločanja znotraj energetske skupnosti državljanov pa bi bilo treba omejiti na tiste člane ali delničarje, ki ne opravljajo obsežne trgovske dejavnosti in za katere energetski sektor ni primarno področje gospodarske dejavnosti. To pomeni, da morajo biti energetske skupnosti državljanov in posamezni člani ali delničarji finančno in ekonomsko neodvisni od subjektov, udeleženih pri takih dejavnostih, pri čemer pa obstaja možnost, da energetske skupnosti državljanov delegirajo upravljanje obratov, potrebnih za njihove dejavnosti, vključno z namestitvijo, delovanjem, obdelovanjem podatkov in vzdrževanjem.
- (37) Računi in informacije o obračunu so pomembno sredstvo za obveščanje in opolnomočenje končnih odjemalcev. Računi za energijo so še vedno najpogostejša skrb in razlog za pritožbe odjemalcev, kar prispeva k stalnemu nezadovoljstvu odjemalcev in njihovi neudeležbi v sektorju plina. Določbe glede informacij o obračunu v sektorju plina prav tako zaostajajo za pravicami, ki jih imajo odjemalci v sektorju električne energije. Zato jih je treba uskladiti in določiti najmanjše zahteve za račune in informacije o obračunu v sektorju plina, da bodo imeli odjemalci dostop do preglednih, lahko razumljivih informacij. Računi bi morali končnim odjemalcem zagotavljati informacije o njihovi porabi in stroških, kar bi olajšalo primerjavo med ponudbami in zamenjavo ponudnikov, ter informacije o pravicah odjemalcev (na primer glede alternativnega reševanja sporov). Poleg tega bi morali biti računi orodje za aktivno udeležbo odjemalcev na trgu, da lahko upravljajo svoje vzorce porabe in izberejo bolj zelene možnosti.
- (38) Redno zagotavljanje točnih informacij o obračunu na podlagi dejanske porabe plina, kar omogočajo pametni števcji, je pomembna pomoč odjemalcem, da lahko nadzorujejo porabo in stroške plina. Kljub temu pa bi morali imeti odjemalci, zlasti gospodinjstvi odjemalci, možnost sklenitve prožnih ureditev za dejansko plačilo svojih plačil.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 47
(prilagojeno)
⇒ novo

- (39) Ključni vidik pri dobavi energije odjemalcem je dostop do objektivnih in preglednih podatkov o porabi. Odjemalci bi tako morali imeti dostop do podatkov o porabi in s tem povezanih cenah ter stroških storitev, tako da lahko konkurente povabijo, da pripravijo ponudbo na podlagi ~~teh podatkov~~ ☒ navedenih informacij ☒ . Potrošniki bi morali imeti tudi pravico do pravilne obveščenosti o svoji porabi energije. Predplačila ⇒ uporabnikov ne bi smela postavljati v nesorazmerno slabši položaj ⇐ ~~bi morale odražati verjetno porabo zemeljskega plina~~, različni plačilni sistemi pa bi morali biti nediskriminatorni. Podatki o stroških energije, ki jih potrošniki prejema do dovolj redno, ~~bodo spodbujali~~ ☒ bi morali spodbujati ☒ k varčevanju energije, saj bodo dajali odjemalcem neposredne povratne informacije o učinkih naložb v ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost in drugačnega ravnanja.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 52
(prilagojeno)
⇒ novo

- (40) ⇒ Pri odločanju na nacionalni ravni glede uvajanja pametnih merilnih sistemov za zemeljski plin, ⇐ ~~Morale~~ bi morale biti možno, da ☒ taka odločitev ☒ ~~uvredba inteligentnih merilnih sistemov~~ temelji na ekonomski oceni. ⇒ Pri tej ekonomski oceni bi bilo treba upoštevati dolgoročne koristi uvedbe pametnih merilnih sistemov za porabnike in celotno vrednostno verigo. ⇐ Če bi ta ocena pokazala, da je uvedba takšnih merilnih sistemov ekonomsko sprejemljiva in stroškovno učinkovita le za ~~potrošnike~~ ☒ odjemalce ☒ z določeno višino porabe ⇒ zemeljskega ⇐ plina, bi državam članicam morale biti omogočeno, da to upoštevajo pri ~~izvajanju inteligentnih merilnih sistemov~~ ☒ uvajanju ☒ . ⇒ Te ocene pa bi bilo treba redno ali vsaj vsaka štiri leta pregledovati zaradi pomembnih sprememb v temeljnih predpostavkah in zaradi hitrosti tehnološkega razvoja. ⇐

↓ novo

- (41) Da bi končnim odjemalcem pomagali pri aktivni udeležbi na trgu, bi morali pametni merilni sistemi, ki se bodo uvedli, ustrezno upoštevati uporabo zadevnih razpoložljivih standardov, tudi tistih, ki omogočajo interoperabilnost na ravni podatkovnega modela in aplikacijske plasti, dobre prakse, pomen razvoja izmenjave podatkov ter prihodnje in inovativne energetske storitve. Poleg tega pametni merilni sistemi, ki bodo uvedeni, za odjemalce zemeljskega plina ne bi smeli predstavljati ovire za zamenjavo dobavitelja in bi morali biti opremljeni z ustreznimi funkcijami, ki končnim odjemalcem omogočajo, da hitro dostopajo do podatkov o svoji porabi, uravnavajo svoje energetske vedenje in so za to nagrajeni ter prihranijo pri stroških za energijo.
- (42) Države članice, ki pametnih merilnih sistemov sistem za zemeljski plin ne uvajajo sistematično, bi morale odjemalcem omogočiti, da na zahtevo in pod pravičnimi in razumnimi pogoji izkoristijo možnost namestitve pametnega števca, pri čemer bi jim morale biti dane na razpolago vse ustrezne informacije.

- (43) V državah članicah so bili po uvedbi pametnih merilnih sistemov oblikovani ali so v fazi oblikovanja različni modeli upravljanja s podatki. Ne glede na model upravljanja s podatki je pomembno, da države članice uvedejo pregledna pravila za dostop do podatkov pod nediskriminatornimi pogoji in zagotovijo najvišjo stopnjo kibernetske varnosti in varstva podatkov ter nepristranskosti subjektov, ki ravnaajo s podatki.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 51
(prilagojeno)

- (44) Večje varstvo potrošnikov je zagotovljeno z razpoložljivostjo učinkovitih pravnih sredstev za reševanje sporov za vse ~~potrošnike~~ ☒ odjemalce ☒. Države članice bi morale ~~uvesti~~ ☒ določiti ☒ hitre in učinkovite postopke za obravnavanje pritožb.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 50
(prilagojeno)

- ~~(50) Pomanjkanje energije je v Skupnosti vse večji problem. Prizadete države članice, ki tega še niso storile, bi zato morale pripraviti nacionalne akcijske načrte ali druge primerne okvire za obravnavo pomanjkanja energije, s katerimi bi zmanjšale število ljudi, ki trpijo zaradi takih razmer. V vsakem primeru bi države članice ranljivim odjemalcem morale zagotoviti potrebno oskrbo z energijo. Pri tem bi lahko na primer v okviru socialne politike uporabili celosten pristop, ukrepi pa bi lahko vključevali socialne politike ali izboljšanje energetske učinkovitosti stanovanjskih objektov. Najmanj, kar bi morala direktiva omogočati, so nacionalne politike v korist ranljivih odjemalcev.~~

↓ novo

- (45) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe, kot so zagotavljanje dajatev v okviru sistemov socialne varnosti, da zagotovijo potrebno oskrbo ranljivim odjemalcem, ali zagotavljanje podpore za izboljšanje energijske učinkovitosti, zato da bi obravnavale energijsko revščino, kadar se ugotovi, da obstaja v skladu s členom 3(3), točka (d), Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ vključno v širšem kontekstu revščine. Takšni ukrepi se lahko razlikujejo glede na posebne okoliščine v zadevnih državah članicah in lahko vključujejo ukrepe socialne ali energetske politike v zvezi s plačevanjem računov za plin, naložbe v energijsko učinkovitost stanovanjskih zgradb ali varstvo odjemalcev, kot je zaščita pred odklopom.

¹¹ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

- (46) Komisija je v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta¹² podala okvirne smernice¹³ glede ustreznih kazalnikov za merjenje energijske revščine in opredelitev pojma „znatno število gospodinjstev z energijsko revščino“.
- (47) Poenostavitev in racionalizacija upravnega postopka izdaje dovoljenj in jasni roki za sprejemanje odločitev organov, pristojnih za izdajo dovoljenj, bi morali zagotoviti, da se uvedba obratov za proizvodnjo vodika in infrastrukture sistema za vodik lahko odvija s primerno hitrostjo. Od držav članic bi se moralo zahtevati poročanje o doseženem napredku. Zagotoviti je treba uporabo predhodno veljavnih dovoljenj (kot so licence, koncesije ali odobritve), izdanih v skladu z nacionalno zakonodajo za izgradnjo in delovanje obstoječih plinovodov za zemeljski plin in drugih sredstev omrežja, ko pride do spremembe nosilca energije v obliki plina, ki se prenaša, in sicer z metana na (čisti) vodik. To naj bi preprečilo nepotrebne zamude pri spreminjanju namembnosti obstoječih plinovodov za zemeljski plin in drugih sredstev omrežja za prenos vodika. Treba bi bilo preprečiti, da bi se pogoji za izdajo dovoljenj za infrastrukturo sistema za vodik bistveno razlikovali, razen če je to ustrezno utemeljeno. Tehnični varnostni vidiki bi lahko upravičili drugačen pristop glede uporabe predhodno veljavnih dovoljenj ali izdajanja novih dovoljenj. Določbe glede postopkov za izdajo dovoljenj bi se morale uporabljati brez poseganja v mednarodno pravo in pravo Unije, vključno z odločbami za zaščito okolja in zdravja ljudi. Kadar bi bilo to ustrezno utemeljeno na podlagi izrednih okoliščin, bi moralo biti mogoče podaljšati časovne okvire za postopke izdaje dovoljenj za obdobje do enega leta.
- (48) Zagotovitev smernic za vložnike skozi celotne upravne postopke predložitve vlog za izdajo dovoljenj in izdaje dovoljenj prek upravne kontaktne točke naj bi zmanjšala kompleksnost za razvijalce projektov ter povečala učinkovitost in preglednost. Možnost, da vložniki predložijo zadevne dokumente v digitalni obliki, in zagotovitev priročnika za vložnike bi lahko prispevali k učinkovitosti. Države članice bi morale zagotoviti, da so organi, ki izvajajo postopke izdaje dovoljenj, aktivno vključeni v odpravljanje preostalih ovir, tudi nefinančnih, kot so nezadostno znanje, nezadostni digitalni in človeški viri, ki ovirajo obdelavo vse večjega števila postopkov za izdajo dovoljenj.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 6

- (49) Brez dejanskega ločevanja omrežij od dejavnosti proizvodnje in dobave (dejansko ločevanje) nevarnost diskriminacije ne obstaja le pri upravljanju omrežij, temveč tudi pri spodbudah za vertikalno integrirana podjetja, da bi ustrezno vlagala v svoja omrežja.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 7

- (50) Vendar pravila za pravno in funkcionalno ločevanje, kot jih določa Direktiva 2003/55/ES, ne zagotavljajo dejanskega ločevanja operaterjev prenosnih sistemov. Evropski svet je na zasedanju 8. in 9. marca 2007 zato pozval Komisijo, naj pripravi

¹² Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).
¹³ Priporočilo Komisije z dne 14. 10. 2020 o energijski revščini, C(2020) 9600 final.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 8
(prilagojeno)

- (51) Dejansko ločevanje lahko zagotovi samo odprava možnosti, ki vertikalno integrirana podjetja spodbujajo k diskriminaciji konkurentov pri dostopu do omrežja in naložbah. Lastniško ločevanje, pri katerem je lastnik omrežja imenovan za operaterja sistema in je neodvisen od kakršnih koli interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo, je očitno učinkovit in stabilen način razreševanja notranjega navzkrižja interesov in zagotavljanja zanesljivosti oskrbe. Zato je Evropski parlament v Resoluciji z dne 10. julija 2007 o možnostih za notranji trg s plinom in električno energijo¹⁴ lastniško ločevanje na ravni prenosa opredelil kot najučinkovitejše orodje za nediskriminatorno spodbujanje naložb v infrastrukturo, poštenega dostopa do omrežja za nove udeležence in preglednosti na trgu. Pri lastniškem ločevanju bi bilo zato treba od držav članic zahtevati, naj zagotovijo, da ista oseba ali osebe ne morejo izvajati nadzora nad podjetjem za proizvodnjo ali dobavo ter hkrati izvajati nadzora ali uveljavljati kakršnih koli pravic nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom. Po drugi strani pa bi moral nadzor nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema izključevati možnost nadzora ali uveljavljanja kakršnih koli pravic nad proizvajalcem ali dobaviteljem. V teh mejah bi moralo biti proizvajalcu ali dobavitelju omogočeno, da ima manjšinski delež v operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 9

- (52) Vsi sistemi ločevanja bi morali učinkovito odpravljati vsa navzkrižja interesov med proizvajalci, dobavitelji in operaterji prenosnih sistemov, da bi oblikovali spodbude za potrebne naložbe in zagotovili dostop novim udeležencem na trgu ob pregledni in učinkoviti regulativni ureditvi, ~~nacionalnim~~ regulativnim organom pa ne bi naložili preveč zahtevne regulativne ureditve.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 10

- (53) Opredelitev pojma „nadzor“ je enaka kot v Uredbi Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah)¹⁵.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 11

- (54) ~~Ker je za lastniško ločevanje v nekaterih primerih treba prestrukturirati podjetja, bi bilo treba državam članicam, ki se odločijo izvajati lastniško ločevanje, odobriti dodatno obdobje za začetek uporabe zadevnih določb.~~ Zaradi vertikalne povezave med sektorjema električne energije in plina bi bilo treba določbe o ločevanju uporabljati v obeh sektorjih.

¹⁴ UL C 175 E, 10.7.2008, str. 206.

¹⁵ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

↓ novo

- (55) V zvezi s sektorjem vodika pa bi lahko pojavljanje vertikalno integriranih podjetij v prvi vrsti preprečili z jasnimi, vnaprej določenimi pravili. To je učinkoviteje od dragih naknadnih zahtev po ločitvi dejavnosti, za katere izvedbo bi bilo potrebno več časa.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 12

- (56) Zaradi zagotavljanja popolne neodvisnosti delovanja omrežij od interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo ter preprečevanja izmenjave kakršnih koli zaupnih podatkov pri lastniškem ločevanju ista oseba ne bi smela biti hkrati član uprave operaterja prenosnega sistema ali prenosnega sistema in podjetja, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave. Iz istega razloga ista oseba tudi ne bi smela imeti pristojnosti za imenovanje članov uprave operaterja prenosnega sistema ali prenosnega sistema in izvajanje nadzora ali uveljavljanje kakršne koli pravice nad proizvajalcem ali dobaviteljem.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 13
(prilagojeno)

- (57) Ustanavljanje operaterja sistema ali operaterja prenosnega sistema, ki je neodvisen od interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo, bi moralo vertikalno integriranemu podjetju omogočiti, da ohrani lastništvo nad sredstvi omrežja, ter hkrati zagotovilo dejansko ločevanje interesov, pod pogojem, da takšen samostojni operater sistema ali ~~neodvisni~~ ☒ samostojni ☒ operater prenosnega sistema opravlja vse naloge operaterja sistema in so vzpostavljeni podrobna ureditev in obsežni regulativni kontrolni mehanizmi.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 14
(prilagojeno)

- (58) Če je ☒ bilo ☒ 3. septembra 2009 podjetje, ki je lastnik prenosnega sistema, del vertikalno integriranega podjetja, bi morale države članice zato imeti možnost izbire med lastniškim ločevanjem in ustanovitvijo operaterja sistema ali operaterja prenosnega sistema, ki je neodvisen od interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 15

- (59) Da bi bili interesi delničarjev vertikalno integriranih podjetij popolnoma zaščiteni, bi morale države članice imeti možnost, da uvedejo lastniško ločevanje z neposredno odprodajo ali razdelitvijo delnic integriranega podjetja na delnice omrežnega podjetja in delnice preostalega podjetja dobave in proizvodnje, če so izpolnjene zahteve, ki izhajajo iz lastniškega ločevanja.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 16
(prilagojeno)

- (60) Da bo rešitev, ki jo predstavlja samostojni operater sistema ali ~~neodvisni~~ ☒ samostojni ☒ operater prenosnega sistema, resnično delovala, bi bilo treba sprejeti posebna dodatna pravila. Pravila o ~~neodvisnem~~ ☒ samostojnem ☒ operaterju prenosnega sistema določajo ustrezen regulativni okvir za zagotovitev poštene konkurence, zadostnih vlaganj, dostopa na trg za nove udeležence in integracije trgov plinov. Dejansko ločevanje na podlagi določb o ~~neodvisnem~~ ☒ samostojnem ☒ operaterju prenosnega sistema bi moralo temeljiti na organizacijskih ukrepih in ukrepih, ki se nanašajo na upravljanje operaterjev prenosnih sistemov, ter na ukrepih, povezanih z vlaganji, ki nove proizvodne zmogljivosti preko regionalnega sodelovanja povezujejo z integracijo omrežij in trgov. Neodvisnost operaterja prenosnega sistema bi bilo tudi treba med drugim zagotoviti z določenimi obdobji „za razmislek“, med katerimi se v vertikalno integriranem podjetju ne izvajajo nobene vodstvene ali druge ustrezne dejavnosti, ki bi omogočale dostop do podatkov, ki bi lahko bili pridobljeni na vodstvenem položaju. ~~Model dejanskega ločevanja prek neodvisnega operaterja prenosnega sistema je v skladu z zahtevami, določenimi na zasedanju Evropskega sveta 8. in 9. marca 2007.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 17
⇒ novo

- (61) Za razvoj konkurence na notranjem trgu plina bi morali veliki negospodinjiski odjemalci ⇒ , ki sodelujejo v komercialnih dejavnostih velikega obsega, ⇐ imeti možnost, da izberejo dobavitelja in za zadovoljitev svojih potreb po plinu sklenejo pogodbe z več dobavitelji. Ti odjemalci bi morali biti zaščiteni pred klavzulami o ekskluzivnosti, katerih učinek je izključitev konkurenčnih ali dopolnilnih ponudb.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 18
(prilagojeno)

- (62) Država članica ☒ bi morala imeti ☒ ~~ima~~ pravico, da se odloči za popolno lastniško ločevanje na njenem ozemlju. Če je država članica uporabila to pravico, podjetje ~~nima~~ ☒ ne bi smelo imeti ☒ pravice do ustanovitve samostojnega operaterja sistema ali ~~neodvisnega~~ ☒ samostojnega ☒ operaterja prenosnega sistema. Poleg tega podjetje, ki opravlja katerokoli dejavnost proizvodnje ali dobave, ne ~~more~~ ☒ bi smelo ☒ izvajati neposrednega ali posrednega nadzora ali uveljavljati kakršne koli pravice nad operaterjem prenosnega sistema iz države članice, ki se je odločila za popolno lastniško ločevanje.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 19
(prilagojeno)

- (63) ~~Po tej direktivi bodo obstajale različne vrste organizacije trga na notranjem trgu z zemeljskim plinom. Na notranjem trgu zemeljskega plina bodo obstajale različne~~

vrste organizacije trga. Ukrepi, ki bi jih države članice lahko sprejele za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev, bi morali temeljiti na prevladujočih zahtevah v splošnem interesu, S Komisijo bi se bilo treba posvetovati o združljivosti ukrepov s ~~Pogodbo~~ ☒ PDEU ☒ in z zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 20

- (64) Pri izvajanju dejanskega ločevanja bi bilo treba spoštovati načelo nediskriminacije med javnim in zasebnim sektorjem. Zato ista oseba ne bi smela imeti možnosti, da bi sama ali skupaj z drugimi ob kršenju pravil o lastniškem ločevanju ali možnosti samostojnega operaterja sistema izvajala nadzor ali uveljavljala kakršne koli pravice nad sestavo, glasovanjem ali odločanjem v organih operaterjev prenosnih sistemov ali prenosnih sistemov in dobaviteljev ali proizvajalcev. Kar zadeva lastniško ločevanje in možnost samostojnega operaterja sistema, velja, da če zadevna država članica lahko dokaže, da izpolnjuje to zahtevo, bi moralo biti mogoče, da dva ločena javna subjekta nadzorujeta dejavnosti proizvodnje in dobave na eni ter dejavnosti prenosa na drugi strani.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 21
(prilagojeno)

- (65) Po vsej ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒ bi bilo treba uporabljati dejansko ločevanje dejavnosti dobave in proizvodnje od delovanja omrežja tako za podjetja iz ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ kakor tudi za podjetja, ki niso iz ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒. Da bi ohranili neodvisnost omrežnih dejavnosti ter dejavnosti dobave in proizvodnje po vsej ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒, bi morali imeti regulativni organi pooblastilo, da zavrnejo certifikacijo operaterjev prenosnih sistemov, ki ne izpolnjujejo pravil o ločevanju. Da bi zagotovili dosledno uporabo teh pravil po vsej ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒, bi morali regulativni organi pri odločanju o certifikaciji v celoti upoštevati mnenje Komisije. Poleg tega bi morala Komisija imeti pravico podati mnenje o certifikaciji v zvezi z lastnikom ali operaterjem prenosnega sistema, ki je pod nadzorom osebe ali oseb iz tretje države ali tretjih držav, s čimer bi bilo zagotovljeno tudi spoštovanje mednarodnih obveznosti ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ ter solidarnost in zanesljivost oskrbe z energijo v ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒.
-

↓ novo

- (66) Plinovodna omrežja za vodik bi morala biti pomembno sredstvo za učinkovit in trajnosten prenos vodika, tako kopenski kot odobalni. Zaradi visokih zahtevanih naložb v osnovna sredstva pri izgradnji bi lahko plinovodna omrežja za vodik predstavljala naravne monopole. Izkušnje z regulacijo trgov zemeljskega plina so pokazale, kako pomembno je zagotoviti odprt in neskrinatoren dostop do plinovodnih omrežij, da se zaščiti konkurenca na trgih primarnih proizvodov. Zato bi se morala za kopenska in odobalna omrežja v Uniji uporabljati dobro uveljavljena načela za delovanje omrežja, kot je dostop tretjih strani.
- (67) Delovanje vodikovih omrežij bi moralo biti ločeno od dejavnosti proizvodnje energije in oskrbe z energijo, da bi preprečili tveganje navzkrižja interesov operaterjev

omrežja. Strukturna ločitev lastništva vodikovih omrežij ter sodelovanja v proizvodnji energije in oskrbi z energijo zagotavlja, da do takega navzkrižja interesov ne pride. Države članice bi morale imeti možnost, da do leta 2030 kot alternativni model ločevanja uporabljajo „integriranega operaterja vodikovega omrežja“, da se zagotovi prehodno obdobje za obstoječa vertikalno integrirana vodikova omrežja. Države članice bi prav tako morale imeti možnost, da dovolijo uporabo modela „samostojnega operaterja vodikovega omrežja“, da se vertikalno integriranim lastnikom vodikovih omrežij omogoči ohranitev lastništva njihovih omrežij, obenem pa zagotovi nediskriminatorno delovanje takih omrežij po letu 2030.

- (68) Skupno delovanje vodikovih ter plinskih ali električnih omrežij lahko ustvari sinergije in bi ga bilo treba zato dovoliti, vendar bi bilo treba dejavnosti delovanja vodikovega omrežja organizirati v ločenem pravnem subjektu, da se zagotovi preglednost financiranja in uporabe tarif za dostop do omrežja.
- (69) Delovanje vodikovih omrežij bi moralo biti ločeno od dejavnosti proizvodnje energije in oskrbe z energijo, da bi preprečili tveganje navzkrižja interesov operaterjev omrežja. Strukturna ločitev lastništva vodikovih omrežij ter sodelovanja v proizvodnji energije in oskrbi z energijo bi morala zagotoviti, da do takega navzkrižja interesov ne pride. Države članice bi morale imeti možnost, da do leta 2030 kot alternativni model ločevanja uporabljajo „integriranega operaterja vodikovega omrežja“, da se zagotovi prehodno obdobje za obstoječa vertikalno integrirana vodikova omrežja. Države članice bi prav tako morale imeti možnost, da ponudijo uporabo modela „samostojnega operaterja vodikovega omrežja“, da se vertikalno integriranim lastnikom vodikovih omrežij omogoči ohranitev lastništva njihovih omrežij, obenem pa zagotovi nediskriminatorno delovanje takih omrežij po letu 2030.
- (70) Da bi zagotovili preglednost v zvezi s stroški in financiranjem reguliranih dejavnosti, bi morale biti dejavnosti delovanja vodikovega omrežja ločene od drugih dejavnosti delovanja omrežja za druge nosilce energije, in sicer vsaj glede pravne oblike in računovodskih izkazov operaterjev omrežja.
- (71) Vodikova omrežja bi morala biti dostopna tretjim stranem, da se zagotovi konkurenca in enaki konkurenčni pogoji na trgu oskrbe z vodikom. Reguliran dostop tretjih strani na podlagi reguliranih tarif za dostop do omrežja bi dolgoročno moralo postati privzeto pravilo. Da se operaterjem zagotovi potrebna prožnost in zmanjšajo upravni stroški med uvajalno fazo trga vodika, bi morale države članice imeti možnost, da do leta 2030 omogočajo pogodbeni dostop tretjih strani.
- (72) Razpoložljivost obsežnih podzemnih skladiščnih zmogljivosti za vodik je omejena in je med državami članicami neenakomerno porazdeljena. Glede na potencialno korist za prenos vodika in delovanje trgov vodika bi morale imeti tretje strani reguliran dostop do teh obsežnih podzemnih skladišč, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji za tržne udeležence.
- (73) Terminali za pretvorbo tekočega vodika ali tekočega amonijaka v plinasti vodik so sredstvo za uvoz vodika, vendar konkurirajo drugim načinom prenosa vodika. Treba bi bilo zagotoviti dostop tretjih strani do takih terminalov, vendar bi morale imeti države članice možnost, da uveljavijo sistem pogodbenega dostopa tretjih strani, da zmanjšajo upravne stroške operaterjev in regulativnih organov.
- (74) Obstoječa vertikalno integrirana vodikova omrežja bi bilo treba po prehodnem obdobju vključiti v regulativni okvir.

- (75) Lokalizirani vodikovi grozdi bi morali biti pomemben gradnik evropskega vodikovega gospodarstva. Za take grozde bi lahko med uvajalno fazo trga vodika veljale poenostavljene regulativne zahteve.
- (76) Povezovalni plinovodi s tretjimi državami so lahko sredstvo za prenos uvoženega ali izvoženega vodika. Operativna pravila za takšne vodikove povezovalne plinovode s tretjimi državami in pravila o certificiranju obnovljivega in nizkoogljičnega vodika bi bilo treba določiti v medvladnem sporazumu, da se zagotovi skladen regulativen okvir in njegova dosledna uporaba za celotno infrastrukturo.
- (77) Za zagotovitev učinkovitega delovanja evropskih vodikovih omrežij bi morali biti operaterji vodikovih omrežij odgovorni za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja za prenos vodika, pri čemer bi morali tesno sodelovati z drugimi operaterji vodikovih omrežij in drugimi operaterji sistemov, s katerimi so povezana ali so lahko povezana njihova omrežja, tudi za lažje povezovanje energetskega sistema.
- (78) Upravljalci vodikovega omrežja bi morali vzpostaviti dovolj čezmejnih zmogljivosti za prenos vodika, ki bi ustrezale vsem ekonomsko razumnim in tehnično izvedljivim zahtevam po taki zmogljivosti, s čimer bi omogočili povezovanje trgov.
- (79) V nekaterih primerih, med drugim odvisno od topografije vodikovih omrežij in populacije končnih uporabnikov, priključenih na vodikova omrežja, bi morali operaterji vodikovega omrežja morda zagotoviti upravljanje kakovosti vodika (npr. čiščenje). Zato lahko regulativni organi operaterje vodikovega omrežja zadolžijo, da zagotovijo učinkovito upravljanje kakovosti vodika v svojih omrežjih, če je to potrebno za upravljanje sistema. Pri opravljanju takih dejavnosti bi morali operaterji vodikovih omrežij upoštevati veljavne standarde za kakovost vodika.
- (80) Če operaterji sistemov za zemeljski plin ali operaterji vodikovih omrežij zavrnejo prošnjo za dostop ali priključitev zaradi premajhne zmogljivosti, bi morali zavrnitev ustrezno utemeljiti, od operaterjev pa bi bilo treba zahtevati, da okrepijo svoj sistem ter tako omogočijo zaprosene priključitve ali dostop, kadar je to gospodarno.

↓ 2019/692 uvodna izjava 3
(prilagojeno)

- (81) ~~S to direktivo naj bi odpravili~~ ☒ Treba bi bilo odpraviti tudi ☒ ovire za dokončno oblikovanje notranjega trga z zemeljskim plinom zaradi neuporabe tržnih pravil Unije za prenosne plinovode v tretje države in iz njih. ~~Spremembe, uvedene s to direktivo, naj bi zagotovile,~~ ☒ Treba je zagotoviti, ☒ da se bodo pravila, ki se uporabljajo za prenosne plinovode, ki povezujejo dve ali več držav članic, uporabljala tudi znotraj Unije za prenosne plinovode v tretje države in iz njih. To ~~bo~~ ☒ naj bi ☒ vzpostavilo usklajenost pravnega okvira v Uniji in hkrati preprečilo izkrivljanje konkurence na notranjem trgu energije v Uniji ter negativne učinke na zanesljivost oskrbe. To ~~bo~~ ☒ naj bi ☒ tudi izboljšalo preglednost in zagotovilo pravno varnost za ~~udeležence na trgu~~ ☒ tržne udeležence ☒ , zlasti za vlagatelje v plinske infrastrukture in uporabnike omrežja, kar zadeva veljaven pravni režim.

↓ novo

- (82) Države članice in pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti¹⁶ bi morale tesno sodelovati v vseh zadevah v zvezi z oblikovanjem integriranega trga plina in razogljičenjem ter ne bi smele sprejemati ukrepov, ki bi lahko ogrozili nadaljnje povezovanje trgov plina ali zanesljivost oskrbe v državah članicah in pogodbenicah. To bi lahko vključevalo sodelovanje pri skladiščnih zmogljivostih in vabilo strokovnjakov v zadevne regionalne skupine za tveganja v zvezi s plinom.
-

↓ 2019/692 uvodna izjava 5

- (83) Plinovodi, s katerim se povezuje projekt pridobivanja nafte ali plina iz tretje države z obratom za predelavo ali končnim obalnim pristajalnim terminalom v državi članici, bi morali obravnavati kot pridobivalno cevovodno omrežje. Plinovode, s katerimi se povezuje projekt pridobivanja nafte ali plina iz države članice z obratom za predelavo ali končnim obalnim pristajalnim terminalom v tretji državi, za namene te direktive ne bi smeli obravnavati kot pridobivalno cevovodno omrežje, saj takšni plinovodi verjetno ne bodo bistveno vplivali na notranji trg energije.
-

↓ 2019/692 uvodna izjava 6

- (84) Operaterji prenosnega sistema bi morali imeti možnost, da sklepajo tehnične sporazume z operaterji prenosnih sistemov in drugimi subjekti v tretjih državah glede vprašanj, ki se nanašajo na delovanje in medsebojno povezovanje prenosnih sistemov, če je vsebina takšnih sporazumov v skladu s pravom Unije.
-

↓ 2019/692 uvodna izjava 7

- (85) Tehnični sporazumi, ki se nanašajo na delovanje prenosnih plinovodov med operaterji prenosnih sistemov ali drugimi subjekti, bi morali ostati veljavni, če so v skladu s pravom Unije in ustreznimi odločitvami ~~nacionalnega~~ regulativnega organa.
-

↓ 2019/692 uvodna izjava 8

- (86) Ko obstajajo takšni tehnični sporazumi, se s to direktivo ne zahteva sklenitev mednarodnega sporazuma med državo članico in tretjo državo ali sporazuma med Unijo in tretjo državo v zvezi z delovanjem zadevnega prenosnega plinovoda.

¹⁶

UL L 198, 20.7.2006, str. 18.

↓ (EU) 2019/692 uvodna izjava 9
(prilagojeno)

- (87) Uporaba ~~Direktive 2009/73/ES~~ ☒ te direktive ☒ za prenosne plinovode v tretje države in iz njih ~~ostaja~~ ☒ bi morala biti ☒ omejena na ozemlje držav članic. V zvezi z obalnimi prenosnimi plinovodi bi bilo treba ~~Direktivo 2009/73/ES~~ ☒ to direktivo ☒ uporabljati v teritorialnem morju države članice, v kateri je prva povezovalna točka z omrežjem držav članic.

↓ 2019/692 uvodna izjava 10

- (88) V skladu s to direktivo bi morale biti mogoče, da obstoječi sporazumi o uporabi prenosnih plinovodov, sklenjeni med državo članico in tretjo državo, ostanejo v veljavi.

↓ 2019/692 uvodna izjava 11

- (89) V zvezi s sporazumi ali deli sporazumov s tretjimi državami, ki bi lahko vplivali na skupna pravila Unije, bi bilo treba vzpostaviti usklajen in pregleden postopek, s katerim bi državo članico na njeno zahtevo pooblastili za spremembo, podaljšanje, prilagoditev, obnovitev ali sklenitev sporazuma s tretjo državo o delovanju prenosnega plinovoda ali pridobivalnega cevovodnega omrežja med državo članico in tretjo državo. Postopek ne bi smel odložiti izvajanja te direktive in ne bi smel posegati v delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami ter bi ga bilo treba uporabljati za obstoječe in nove sporazume.

↓ 2019/692 uvodna izjava 12

- (90) Kadar je očitno, da vsebina sporazuma delno spada v pristojnost Unije in delno v pristojnost države članice, je nujno treba zagotoviti tesno sodelovanje med to državo članico in institucijami Unije.

↓ 2019/692 uvodna izjava 14
(prilagojeno)

- (91) Za ☒ zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za ☒ sprejetje odločitev o odobritvi ali zavrnitvi odobritve državi članici, da spremeni, podaljša, prilagodi, obnovi ali sklene sporazum s tretjo državo, ~~bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila~~. Ta pooblastila

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 22
(prilagojeno)
⇒ novo

- (92) Zanesljivost oskrbe z energijo je bistveni element javne varnosti in je zato tesno povezana z učinkovitim delovanjem notranjega trga plina ter integracijo izoliranih trgov plina držav članic. Državljanom Unije je mogoče plin dobavljati le prek omrežja. Delujoči odprti trgi plina ter zlasti omrežja in druga sredstva, povezana z dobavo plina, so bistvenega pomena za javno varnost, konkurenčnost gospodarstva in blaginjo državljanov Unije. Osebam iz tretjih držav bi se zato moral nadzor nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema dovoliti le, če izpolnjujejo zahteve glede dejanskega ločevanja, ki se uporabljajo znotraj ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒. ~~Skupnost~~ ☒ Unija ☒ brez poseganja v svoje mednarodne obveznosti šteje, da je sektor prenosnih sistemov za plin zanj zelo pomemben, zato so potrebni dodatni zaščitni ukrepi pri ohranjanju zanesljivosti oskrbe ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ z energijo, da bi se izognili ogrožanju javnega reda in javno varnost v ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒ ter blaginje državljanov Unije. Pri zanesljivosti oskrbe ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ z energijo je treba zlasti oceniti neodvisnost delovanja omrežja, stopnjo odvisnosti ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ in posamezne države članice od energetske oskrbe iz tretjih držav ter obravnavo notranje in zunanje trgovine in naložb v energetske sektor v določeni tretji državi. Zanesljivost oskrbe bi se zato morala oceniti na podlagi dejanskega stanja za vsak primer posebej ter ob upoštevanju pravic in obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnega prava, zlasti pa iz mednarodnih sporazumov med ~~Skupnostjo~~ ☒ Unijo ☒ in zadevno tretjo državo. Komisija ~~⇒ bi morala se spodbuja, da~~ po potrebi predložiti priporočila za pogajanja o ustreznih sporazumih s tretjimi državami, ki obravnavajo zanesljivost oskrbe ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ z energijo, ali da potrebna vprašanja obravnava v okviru drugih pogajanj s temi tretjimi državami.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 23

- (93) Sprejeti bi bilo treba nadaljnje ukrepe, s katerimi bi zagotovili pregledne in nediskriminatorne tarife za dostop do prenosa. Te tarife bi morale veljati za vse uporabnike brez diskriminacije. Če se skladiščni objekti, skladiščna zmogljivost plinovoda ali systemske storitve koristijo na dovolj konkurenčnem trgu, se dostop lahko dovoli na podlagi preglednih in nediskriminatornih tržnih mehanizmov.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 24
(prilagojeno)

- (94) Treba je zagotoviti neodvisnost operaterjev skladiščnih sistemov, da se izboljša dostop tretjih strani do objektov za skladiščenje, ki so s tehničnega in/ali ekonomskega vidika

¹⁷ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

potrebni za zagotavljanje učinkovitega dostopa za oskrbo odjemalcev. Zato je primerno, da objekte za skladiščenje upravljajo pravno ločeni subjekti, ki imajo dejansko pravico odločanja o sredstvih, ki so potrebna za vzdrževanje, upravljanje in razvoj objektov za skladiščenje. Treba je tudi povečati preglednost v zvezi z zmogljivostmi skladiščenja, ki se ponudijo tretjim stranem, in sicer tako, da se države članice obveže, da opredelijo in objavijo nediskriminatoren in jasen okvir, ki za objekte za skladiščenje določa ustrezen ureditveni režim. Ta obveznost ne bi smela pogojevati nove odločitve o ureditvi dostopa, ampak bi morala izboljšati preglednost v zvezi z ureditvijo dostopa do skladišč. Zahteve po zaupnosti poslovno občutljivih podatkov so zlasti pomembne, kadar gre za strateško pomembne podatke ali če ima skladišče samo enega uporabnika.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 25
(prilagojeno)

- (95) Nediskriminatoren dostop do distribucijskega omrežja je odločilnega pomena za dostop do odjemalcev v maloprodaji. Možnosti za diskriminacijo pri dostopu tretjih strani in naložbah so manjše na ravni distribucije kot na ravni prenosa, kjer sta prezasedenost in vpliv interesov v zvezi s proizvodnjo na splošno večja kot na ravni distribucije. ~~Poleg tega je pravno in funkcionalno ločevanje operaterjev distribucijskih sistemov v skladu z Direktivo 2003/55/ES obvezno šele od 1. julija 2007 in njegove učinke na notranji trg z zemeljskim plinom je treba še oceniti. Jasnejša določitev ter pravilno izvajanje in pozorno spremljanje trenutno veljavnih pravil o pravnem in funkcionalnem ločevanju lahko pripeljeta do dejanskega ločevanja. Da bi ustvarili~~ ☒ določili ☒ enake pogoje v maloprodaji, bi bilo treba spremljati dejavnosti operaterjev distribucijskih sistemov in jim tako preprečiti, da bi svojo vertikalno integracijo izkoriščali za konkurenčni položaj na trgu, zlasti v zvezi z gospodinjskimi in malimi negospodinjskimi odjemalci.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 26

- (96) Države članice bi morale sprejeti konkretne ukrepe v podporo širši uporabi bioplina in plina iz biomase, katerih proizvajalci bi morali imeti nediskriminatoren dostop do plinskega sistema, pod pogojem, da je takšen dostop trajno združljiv s tehničnimi pravili in varnostnimi standardi.

↓ novo

- (97) Proizvajalci obnovljivih in nizkoogljičnih plinov so pogosto priključeni na distribucijsko omrežje. Za lažje uvajanje teh plinov in povezovanje trgov je bistveno, da dobijo neoviran dostop do veleprodajnega trga in zadevnih virtualnih trgovnih točk. Sodelovanje na veleprodajnem trgu je opredeljeno z načinom določitve sistemov vstopno-izstopnih točk. V več državah članicah proizvajalci, priključeni na distribucijsko omrežje, niso del sistema vstopno-izstopnih točk. Zato bi bilo treba olajšati dostop obnovljivih in nizkoogljičnih plinov do veleprodajnega trga z opredelitvijo sistema vstopno-izstopnih točk in končno z zagotovitvijo, da proizvodni obrati, priključeni na distribucijski sistem, tvorijo njegov del. Poleg tega uredba

[prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagano v COM(2021) xxx] določa, da morajo operaterji distribucijskih in prenosnih sistemov sodelovati, da omogočijo povratni tok z distribucijskega na prenosno omrežje ali druge načine za olajšanje vključevanja obnovljivih in nizkoogljicnih plinov na trg.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 27
(prilagojeno)

- (98) Da bi se preprečila nesorazmerna finančna in upravna obremenitev za majhne operaterje distribucijskih sistemov, bi morale države članice imeti možnost, da po potrebi zadevna podjetja oprostitjo zahtev po pravnem ločevanju ~~distribucije~~.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 28
(prilagojeno)

- (99) Kadar se zaprt distribucijski sistem uporabi za zagotovitev optimalne učinkovitosti integrirane oskrbe z energijo, ki zahteva posebne obratovalne standarde, ali kadar se ohranja predvsem za uporabo lastnika sistema, bi morala obstajati možnost, da je operater distribucijskega sistema oproščen obveznosti, ki bi pomenile nepotrebno upravno breme zaradi posebnega značaja odnosa med njim in uporabniki sistema. Industrijska in poslovna območja ter območja za skupne storitve, kot so stavbe na železniški postaji, letališča, bolnišnice, večji kampi z integriranimi zmogljivostmi ali območja kemične industrije ~~lahko vključujejo~~ ☒ bi lahko vključevali ☒ zaprte distribucijske sisteme zaradi posebnega značaja svojih dejavnosti.
- (100) Z vključitvijo vse večjih količin obnovljivih in nizkoogljicnih plinov v sistem za zemeljski plin se bo spremenila kakovost plinov, ki se prenašajo in porabijo v Evropi. Da se zagotovi učinkovito delovanje sistema za zemeljski plin, bi morali biti operaterji prenosnih sistemov odgovorni za upravljanje kakovosti plina v svojih obratih. Če se vbrizganje obnovljivih in nizkoogljicnih plinov opravi na distribucijski ravni in če je to potrebno za upravljanje njihovega učinka na kakovost plina, lahko regulativni organi operaterje distribucijskih sistemov zadolžijo, da zagotovijo učinkovito upravljanje kakovosti plinov v svojih obratih. Pri opravljanju nalog upravljanja kakovosti plina, bi morali operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov upoštevati veljavne standarde za kakovost plina.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 29
(novo)

- ~~(29) Direktiva 2003/55/ES je uvedla zahtevo, da države članice vzpostavijo regulatorje s specifičnimi pristojnostmi. Vendar izkušnje kažejo, da je učinkovitost regulacije pogosto omejena, ker regulatorji niso dovolj neodvisni od vlade ter nimajo zadostnih pooblastil in diskrecije. Zato je Evropski svet na zasedanju 8. in 9. marca 2007 Komisijo pozval, naj pripravi zakonodajne predloge za nadaljnjo usklajitev pooblastil in krepitev neodvisnosti nacionalnih energetskega regulatorjev. Treba bi bilo omogočiti, da so ti nacionalni regulativni organi pristojni tako za sektor električne energije kot tudi za sektor plina.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 30
(prilagojeno)

- (101) Notranji trg plina bo pravilno deloval le, če bodo lahko energetske regulatorji odločali o vseh ustreznih regulativnih vprašanjih in če bodo popolnoma neodvisni od kakršnih koli drugih javnih ali zasebnih interesov. ~~To pa ne preprečuje niti sodnega niti parlamentarnega nadzora v skladu z ustavnim pravom držav članic. Poleg tega tudi dejstvo, da proračun regulatorja odobri zakonodajalec, ne ovira proračunske samostojnosti.~~ Določbe o samostojnosti pri izvajanju dodeljenih proračunskih sredstev regulativnega organa bi bilo treba izvajati v okviru, ki ga določajo nacionalno pravo in pravila o proračunu. Države članice z ustreznim rotacijskim sistemom pripomorejo k neodvisnosti ~~nacionalnega~~ regulativnega organa od političnih in gospodarskih interesov, hkrati pa bi jim moralo biti omogočeno, da primerno upoštevajo razpoložljivost človeških virov ali velikost odbora.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 31
(prilagojeno)

- (102) Da bi vsem akterjem na trgu, vključno z novimi udeleženci, omogočili dejanski dostop do trga, so potrebni nediskriminatorni ~~izravnalni mehanizmi~~ ☒ mehanizmi izravnave ☒, ki odražajo stroške. To bi bilo treba doseči z vzpostavitvijo preglednih, tržno zasnovanih mehanizmov za oskrbo in nabavo plina, ki jih narekujejo zahteve po izravnavi. ~~Nacionalni~~ Regulativni organi bi morali odigrati aktivno vlogo pri zagotavljanju, da bodo ~~cene storitev izravnave izravnalne tarife~~ nediskriminatorne in da bodo odražale stroške. Hkrati bi bilo treba predvideti ustrezne spodbude, s katerimi bi uravnotežili dovajanje in odjem plina ter preprečili ogrožanje sistema.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 32
⇒ novo

- (103) ~~Nacionalni~~ Regulativni organi bi morali imeti možnost določati ali potrditi tarife ali metodologije za njihov izračun na podlagi predloga operaterja prenosnega sistema ali operaterja(-ev) distribucijskega sistema ali operaterja sistema za utekočinjeni zemeljski plin (UZP) ali na podlagi predloga, o katerem se ta/ti operater(-ji) dogovori(-jo) z uporabniki omrežja. Pri izvajanju teh nalog bi morali ~~nacionalni~~ regulativni organi zagotoviti, da bodo tarife za prenos in distribucijo nediskriminatorne in da bodo odražale stroške, ter pri tem upoštevali mejne stroške omrežja, ki se jim je dolgoročno mogoče izogniti z ukrepi na področju uravnavanja povpraševanja.
-

↓ novo

- (104) Regulativni organi bi morali v tesnem sodelovanju z Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev (agencija ACER), vzpostavljeno z Uredbo (EU) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, spodbujati odprt, konkurenčen, varen in okoljsko

¹⁸

Glej stran 1 tega Uradnega lista.

trajnosten notranji trg vodika z neoviranim čezmejn timer pretokom. Notranji trg vodika bo pravilno deloval le, če bodo lahko regulativni organi odločali o vseh ustreznih regulativnih vprašanjih.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 33
⇒ novo

- (105) Energetski regulatorji bi morali imeti pooblastila, na podlagi katerih bi v zvezi s podjetji plinskega ali vodikovega gospodarstva sprejemali zavezujoče odločitve, jim nalogali učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni ali pa predlagali, naj navedenim podjetjem takšne kazni naloži pristojno sodišče. Energetske regulatorje bi bilo treba pooblastiti tudi, da ne glede na uporabo pravil o konkurenci sprejemajo ustrezne ukrepe za zagotavljanje koristi odjemalcev s spodbujanjem učinkovite konkurence, ki je nujna za pravilno delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom in vodikom. Vzpostavitev programov za sprostitev plina je eden od možnih ukrepov, ki se jih lahko uporabi za spodbujanje učinkovite konkurence in zagotovitev pravilnega delovanja trga. ~~Energetski regulatorji bi morali imeti tudi pooblastila, da bi prispevali k zagotavljanju visokih standardov javnih storitev v skladu z odpiranjem trga, varstva ranljivih odjemalcev in dejanskega izvajanja ukrepov za varstvo potrošnikov. Navedene določbe ne bi smele posegati v pooblastila Komisije v zvezi z uporabo pravil o konkurenci, tudi preverjanjem združitve z razsežnostjo Skupnosti, ter v pravila glede notranjega trga, kot je prosti pretok kapitala. Neodvisni organ, pri katerem se lahko pritoži stranka, ki jo je prizadela odločitev nacionalnega regulatorja, bi lahko bilo sodišče ali drug pravosodni organ, pristojen za sodne presoje.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 33
(prilagojeno)

- (106) Energetski regulatorji bi morali imeti tudi pooblastila, da bi prispevali k zagotavljanju visokih standardov javnih storitev v skladu z odpiranjem trga, varstva ranljivih odjemalcev in dejanskega izvajanja ukrepov za varstvo potrošnikov. Navedene določbe ne bi smele posegati v pooblastila Komisije v zvezi z uporabo pravil o konkurenci, tudi preverjanjem združitve z razsežnostjo ~~Skupnosti~~ Unije, ter v pravila glede notranjega trga, kot je prosti pretok kapitala. Neodvisni organ, pri katerem se lahko pritoži stranka, ki jo je prizadela odločitev ~~nacionalnega regulatorja~~ regulativnega organa, bi lahko bilo sodišče ali drug pravosodni organ, pristojen za sodne presoje.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 34

- (107) Vsaka uskladitev pooblastil ~~nacionalnih~~ regulativnih organov bi morala vključevati pooblastila za oblikovanje spodbud podjetjem ~~plinskega gospodarstva~~ ter pooblastila za sprejemanje učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni, ki bi jim jih lahko naložili, ali pa predlagali, naj jim te kazni naloži sodišče. Poleg tega bi morali imeti regulativni organi pooblastila, da zahtevajo ustrezne informacije od podjetij ~~plinskega gospodarstva~~, izvedejo ustrezne in zadostne preiskave ter rešujejo spore.

- (108) Regulativni organi in agencija ACER bi morali zagotavljati podatke o trgu vodika, da se zagotovi preglednost, tudi v zvezi z vidiki, kot so ponudba in povpraševanje, prenosna infrastruktura, kakovost storitev, čezmejna trgovina, naložbe, cene za odjemalce, likvidnost trga.
- (109) Operaterji prenosnih sistemov imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju stroškovno učinkovitih naložb v plinska omrežja. Za izboljšano načrtovanje, ki zajema vse nosilce energije, in za zapolnitev vrzeli med različnimi nacionalnimi in EU pristopi k načrtovanju omrežja se uvedejo dodatne zahteve za dosledno načrtovanje. Pri načrtovanju omrežja bi bilo treba upoštevati tudi vse večjo prepletenost zemeljskega plina in elektrike ter vodik.
- (110) Pri pripravi načrta za razvoj omrežja je pomembno, da operaterji infrastrukture upoštevajo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“¹⁹, zlasti pričakovano porabo, uporabljeno pri oblikovanju skupnega scenarija.
- (111) Strategija za povezovanje energetskega sistema poudarja pomen usklajenega načrtovanja in delovanja energetskega sistema pri doseganju ciljev razogljičenja. Zato je treba oblikovati načrt za razvoj omrežja, ki temelji na skupnem scenariju za vse sektorje. Operaterji infrastrukture bi morali sicer ohraniti ločene sektorske načrte, vendar bi si morali prizadevati za tesnejše povezovanje ob upoštevanju potreb sistema neodvisno od posameznih nosilcev energije.
- (112) Načrti za razvoj omrežja so pomemben element za opredelitev infrastrukturnih vrzeli in zagotovitev informacij o infrastrukturi, ki jo je treba zgraditi ali ki jo je mogoče razgraditi in uporabiti za druge namene, kot je prenos vodika. To velja ne glede na model ločevanja, ki so ga izbrali operaterji omrežja.
- (113) Zagotavljanje informacij o infrastrukturi, ki jo je mogoče razgraditi, v načrtu za razvoj omrežja lahko pomeni, da bo infrastruktura bodisi ostala neuporabljena, bo razgrajena ali se uporabila za druge namene, kot je prenos vodika. Pri cilju večje preglednosti glede infrastrukture se upošteva, da je infrastruktura s spremenjenim namenom primerjalno cenejša od novo zgrajene infrastrukture in naj bi zato omogočila stroškovno učinkovit prehod.
- (114) V državah članicah, v katerih bo razvito vodikovo omrežje, naj bi poročanje o razvoju vodikove infrastrukture zagotovilo, da izgradnja sistema za vodik temelji na realističnih in v prihodnost usmerjenih projekcijah, vključno z morebitnimi potrebami z vidika sistema za električno energijo. Če se države članice odločijo, da bodo dovolile posebne pristojbine kot sredstvo za sofinanciranje nove vodikove infrastrukture, bi morale poročilo regulativne organe podpirati pri oceni teh pristojbin. Poročilo bi bilo treba redno predložiti regulativnim organom v odločanje. Glede na to, da je trg vodika v uvajalni fazi, bi se bilo treba izogniti nesorazmerno pogosti ali stalni obveznosti poročanja.
- (115) Informacije iz načrta za razvoj omrežja glede načrtovanja in razgradnje, ki zadevajo regulirana osnovna sredstva, kot je omenjeno v členu 51 te direktive, bi morali omogočiti, da se napovejo učinki na tarife.

¹⁹ Priporočilo Komisije z dne 28. septembra 2021 o energijski učinkovitosti na prvem mestu: od načel do prakse. Smernice in primeri za njihovo izvajanje pri sprejemanju odločitev v sektorju energije in širše, COM(2021) 7014 final.

- (116) Namesto oblikovanja nacionalnega načrta za razvoj omrežja na ravni držav članic bi morale biti državam članicam omogočeno, da izberejo možnost oblikovanja načrta na regionalni ravni, tudi z več kot eno državo članico, in sicer v skladu s prostovoljnim povezovanjem regionalnega trga plina.
- (117) V nasprotju z električno energijo naj bi se vloga zemeljskega plina zmanjšala, kar vpliva tudi na potrebo po naložbah v infrastrukturo. Načrt za razvoj omrežja mora zato upoštevati pomisleke glede konkurence in preprečiti nasedle naložbe. Posledično člen 51(7) ne bi smel zajemati operaterjev prenosnih sistemov z ločenim lastništvom.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 35
(prilagojeno)
⇒ novo

- (118) Močno bi bilo treba spodbujati naložbe v večje nove infrastrukture, hkrati pa zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga ⇒ plina ⇐ ~~z zemeljskim plinom~~. Da bi povečali pozitivne učinke izvzetih infrastrukturnih projektov na konkurenco in zanesljivost oskrbe, je treba raziskati tržni interes v načrtovalni fazi projekta in izvajati pravila upravljanja prezasedenosti. Če je infrastruktura nameščena na ozemlju več držav članic, bi morala agencija ACER kot zadnjo možnost obravnavati zahteve za izvzetje ter tako bolje upoštevati njegove čezmejne posledice in olajšati upravno obravnavo. Poleg tega bi bilo zaradi izredno velikega profila tveganj pri konstrukciji takih izvzetih velikih infrastrukturnih projektov treba podjetjem z interesi na področju dobave in proizvodnje pri zadevnih projektih omogočiti začasna delna ⇒ ali polna ⇐ odstopanja od pravil o ločevanju. Možnost začasnih odstopanj bi morala zaradi zanesljivosti oskrbe veljati zlasti za nove plinovode v ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒, ki prenašajo plin iz tretjih držav v ~~Skupnost~~ ☒ Unijo ☒. Izvzetja ⇒ in odstopanja ⇐, odobrena v skladu z Direktivo 2003/55/ES in Direktivo 2009/73/ES s spremembami, ☒ bi se morala uporabljati ☒ ~~se uporabljajo~~ do izteka veljavnosti, kot je določeno v odločitvi o odobritvi izvzetja ⇒ ali odstopanja ⇐.

↓ novo

- (119) Treba je nadaljevati prizadevanja za medsebojno povezane trge vodika v Uniji in tako olajšati naložbe v čezmejno vodikovo infrastrukturo. Če po 31. decembru 2030 še ne bo čezmejnih tarif za prenos, bi bilo treba tržnim udeležencem v okviru reguliranega sistema za dostop tretjih strani ponuditi sistem za finančno nadomestilo, da se zagotovijo finančne spodbude za razvoj čezmejnih povezovalnih plinovodov.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 36
(prilagojeno)

- (120) ~~Notranji trg z zemeljskim plinom trpi pomanjkanje likvidnosti in preglednosti, ki ovira učinkovito dodeljevanje sredstev, upravljanje s tveganji in vstop novih akterjev.~~ Treba je povečati zaupanje v trg, njegovo likvidnost in število udeležencev, zato je treba tudi okrepiti regulativni nadzor nad podjetji, ki se ukvarjajo z dobavo plina. Take zahteve ne bi smele posegati v veljavno zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ v zvezi s finančnimi trgi in bi morale biti skladne z njo. Energetski regulatorji in regulatorji

finančnih trgov morajo sodelovati, da drug drugemu omogočijo pregled nad zadevnimi trgi.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 37
(prilagojeno)

- (121) Zemeljski plin se v ~~Skupnosti~~ ☒ Unijo ☒ pretežno in vse bolj uvaža iz tretjih držav. V zakonodaji ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ bi bilo treba upoštevati značilnosti zemeljskega plina, kot so nekatere strukturne togosti, ki izhajajo iz koncentracije dobaviteljev, dolgoročnih pogodb ali pomanjkanja likvidnosti vzdolž prodajne verige. Zaradi tega je potrebna večja preglednost, tudi pri oblikovanju cen.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 38

- (122) Preden Komisija sprejme smernice, za nadaljnjo opredelitev vodenja evidenc, bi morala agencija ACER in Odbor evropskih zakonodajalcev za vrednostne papirje (CESR), ustanovljen s Sklepom Komisije 2009/77/ES²⁰, skupaj preučiti vsebino teh smernic in Komisiji ustrezno svetovati. Agencija ACER in CESR bi morala skupaj tudi nadalje preučiti, ali bi morale za transakcije pogodb o dobavi plina in izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje s plinom veljati zahteve glede preglednosti pred in/ali po trgovanju in kakšna naj bi bila vsebina teh zahtev, ter ustrezno svetovati.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 39

- (123) Države članice ali regulativni organ, kadar država članica tako določi, bi morali spodbujati oblikovanje pogodb o prekinljivi oskrbi.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 40
(prilagojeno)

- ~~(40) Zaradi zanesljivosti oskrbe bi bilo treba spremljati ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem v posamezni državi članici, spremljanju pa naj bi sledilo poročilo o razmerah na ravni Skupnosti, pri tem pa bi bilo treba upoštevati zmogljivost medsebojnih povezav med območji. Takšno spremljanje bi bilo treba izvesti dovolj zgodaj, da bi omogočilo sprejetje ustreznih ukrepov, če bi bila zanesljivost oskrbe ogrožena. Izgradnja in vzdrževanje potrebne omrežne infrastrukture, vključno z zmogljivostmi medsebojnih povezav, bi morala prispevati k zagotavljanju nemotene oskrbe s plinom.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 41

- (124) Države članice bi morale ob upoštevanju zahtev glede potrebne kakovosti poskrbeti za to, da bi bioplinu ali plinu, pridobljenemu iz biomase, zlasti biometanu, ali drugim

²⁰ UL L 25, 29.1.2009, str. 18.

vrstam plina zagotovile nediskriminatoreni dostop do plinskega sistema, pod pogojem, da je takšen dostop trajno združljiv s tehničnimi pravili in varnostnimi standardi. S pravili in standardi, pri katerih bi upoštevali tudi kemične lastnosti plinov, bi zagotovili, da je te pline tehnično mogoče vbrizgati in jih varno prenašati prek sistema za zemeljski plin.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 42
(prilagojeno)
⇒ novo

- (125) Dolgoročne pogodbe ~~še naprej ostajajo~~ ☒ so ☒ pomemben element pri oskrbi držav članic s plinom ⇒ . Vendar ne bi smele predstavljati ovire za vstop na trg obnovljivih in nizkoogljičnih plinov, zaradi česar pogodbe za oskrbo s fosilnim plinom ne bodo smele veljati dlje kot do leta 2049. Takšne pogodbe so vedno v skladu s ☐ ~~in bi jih bilo treba ohraniti kot eno od možnosti, ki so na voljo dobaviteljem plina, če ne spodbujajo ciljev~~ te direktive in so združljive s Pogodbo ☒ PDEU ☒, vključno s predpisi o konkurenci. ~~Zato je pri načrtovanju oskrbe in prenosnih zmogljivosti podjetij plinskega gospodarstva je treba upoštevati dolgoročne pogodbe.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 43
(prilagojeno)

- (126) Da bi ohranili visoke standarde javnih storitev v ☒ Uniji ☒ ~~Skupnosti~~, bi bilo treba o vseh ukrepih, ki jih za uresničevanje ciljev te direktive sprejmejo države članice, redno obveščati Komisijo. Komisija bi morala redno objavljati poročila, v katerih bi analizirala ukrepe, sprejete na nacionalni ravni za izpolnitev ciljev v zvezi z javnimi storitvami, in primerjala njihovo učinkovitost, da bi lahko pripravila priporočila v zvezi z ukrepi za doseganje visokih standardov javnih storitev, ki jih bo treba sprejeti na nacionalni ravni.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 44
(prilagojeno)

- (127) Spoštovanje obveznosti javnih storitev je osnovna zahteva te direktive in pomembno je, da ta direktiva določa skupne minimalne standarde, ki jih spoštujejo vse države članice, pri čemer so upoštevani cilji glede skupnega varstva, zanesljivosti oskrbe, varstva okolja in enakovrednih ravni konkurenčnosti v vseh državah članicah. Pomembno je, da je mogoče obveznost javnih storitev razlagati na nacionalni osnovi ob upoštevanju nacionalnih okoliščin in v skladu z zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ .

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 45
(prilagojeno)

- (128) Treba bi bilo omogočiti, da ukrepi, ki jih države članice izvajajo za uresničitev ciljev glede ekonomske in socialne kohezije, vključujejo zlasti določbe o zagotavljanju

ustreznih ekonomskih spodbud z uporabo, kadar je primerno, vseh obstoječih nacionalnih orodij in orodij ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ . Treba bi bilo omogočiti, da takšna orodja zajemajo mehanizme odgovornosti za jamstvo potrebnih naložb.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 46
(prilagojeno)

- (129) Če ukrepi, ki jih države članice sprejmejo za izpolnitev obveznosti javnih storitev, predstavljajo državno pomoč po členu ~~87(1)~~ ☒ 107(1) ☒ Pogodbe, morajo države članice o tem obvestiti Komisijo v skladu s členom ~~88(3)~~ ☒ 108(3) ☒ Pogodbe.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 53

- (130) Tržne cene bi morale dati prave pobude za razvoj omrežja.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 54

- (131) Spodbujanje poštene konkurence in lahkega dostopa za različne dobavitelje bi morale biti nadvse pomembno za države članice, da bodo lahko potrošniki v celoti izkoristili priložnosti, ki jih prinaša liberaliziran notranji trg ~~z zemeljskim plinom~~ plinov.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 55
(prilagojeno)

- (132) Da bi prispevali k zanesljivosti oskrbe in hkrati ohranili duh solidarnosti med državami članicami, zlasti v primeru krize na področju energetske oskrbe, je pomembno, da se zagotovi okvir za regionalno sodelovanje v duhu solidarnosti. Takšno sodelovanje lahko temelji, če se države članice tako odločijo, predvsem na tržno zasnovanih mehanizmi. Sodelovanje za spodbujanje regionalne in dvostranske solidarnosti ne bi smelo pomeniti nesorazmernega bremena za ~~udeležence na trgu~~ ☒ tržne udeležence ☒ ali razlikovanja med njimi.
-

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 56
(prilagojeno)

- (133) Da bi ustvarile notranji trg z zemeljskim plinom, bi morale države članice spodbujati integracijo svojih nacionalnih trgov ter sodelovanje operaterjev sistemov na ravni ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ in regionalni ravni, pa tudi integracijo izoliranih sistemov, ki povzročajo plinske otoke, ki še obstajajo v ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒ .
-

↓ novo

- (134) Prostovoljno povezovanje regionalnih trgov, zlasti združitve trgov, lahko prinese različne koristi, odvisno od posebnosti trgov. Povezovanje trgov je lahko priložnost za

čim boljše izkoriščanje infrastrukture, pod pogojem, da to ne vpliva negativno na sosednje trge, na primer s povečanjem čezmejnih tarif. Prav tako je priložnost za povečanje konkurenčnosti, likvidnosti in trgovine, kar bo koristilo končnim odjemalcem v regiji, in sicer s privabljanjem dobaviteljem, ki sicer zaradi majhnega trga ne bi prišli. Povezovanje trgov omogoča tudi oblikovanje večjih območij in dostop do več virov dobave. Takšna diverzifikacija bi lahko vplivala na cene na veleprodajnem trgu zaradi večje konkurence med viri, lahko pa bi izboljšala tudi zanesljivost oskrbe, če v novem združenem območju ne bi bilo več notranje prezasedenosti. Povezovanje trgov bi lahko tvorilo podlago za nadaljnjo podporo preoblikovanju trga z zemeljskim plinom, vključno z uvajanjem obnovljivih in nizkoogljičnih plinov. Države članice, regulativni organi in operaterji prenosnih sistemov bi morali sodelovati, da se olajša regionalno povezovanje.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 57
(prilagojeno)

- (135) Eden glavnih ciljev te direktive bi moral biti razvoj pravega notranjega trga z zemeljskim plinom prek povezanega omrežja po vsej ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒ , regulativna vprašanja o čezmejnih povezavah in regionalnih trgih pa bi zato morala biti med glavnimi nalogami regulativnih organov v tesnem sodelovanju z ☒ agencijo ACER ☒ Agencije, kadar je ustrezno.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 58
⇒ novo

- (136) Zagotovitev skupnih pravil za pravi notranji trg in široko ponudbo plina bi tudi morala biti eden izmed glavnih ciljev te direktive. V ta namen bi neizkrivljene tržne cene zagotovile spodbudo za čezmejno ☒ trgovino ☒ medsebojne povezave, obenem pa ~~dolgoročno~~ vodile v cenovno konvergenco.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 59

- (137) Regulativni organi bi morali prav tako zagotavljati podatke trgu, da Komisiji omogočijo, da opravlja svojo nalogo opazovanja in nadzorovanja notranjega trga z zemeljskim plinom in njegov kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni razvoj, vključno z vidiki, kot so ponudba in povpraševanje, infrastrukture za prenos in distribucijo, kakovost storitev, čezmejna trgovina, upravljanje prezasedenosti, naložbe, veleprodajne in potrošniške cene, likvidnost trga, okoljske izboljšave in izboljšanje učinkovitosti. ~~Nacionalni~~ ~~Regulativni~~ ~~Regulativni~~ organi bi morali organom za konkurenco in Komisiji poročati o državah članicah, v katerih cene ovirajo konkurenco in pravilno delovanje trga.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 60
(prilagojeno)
⇒ novo

- (138) Ker cilja te direktive, in sicer vzpostavitev popolnoma delujočega notranjega trga z zemeljskim plinom ⇒ in vodikom ⇐, države članice ne morejo zadovoljivo doseči ~~in ker ta cilj lažje doseže Skupnost~~ ☒, temveč se zaradi obsega ali učinkov takšnega ukrepa lažje doseže na ravni Unije ☒, Skupnost ☒ Unija ☒ lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe ☒ o Evropski uniji ☒. Skladno z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v navedenem členu, ta sklep ne prekorači obsega, potrebnega za doseganje navedenega cilja.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 61
(prilagojeno)
⇒ novo

- (139) Po Uredbi (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta^{21 22} ~~z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina~~ lahko Komisija sprejme smernice ☒ ali omrežne kodekse ☒ za doseganje potrebne stopnje usklajenosti. Takšne smernice ☒ ali omrežni kodeksi ☒, ki so zavezujoča ~~izvedbeni ukrepi~~ ⇒ pravila, sprejeta kot uredbe Komisije ⇐, so – tudi glede nekaterih določb te direktive – koristno sredstvo, ki ga je mogoče po potrebi hitro prilagoditi.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 62

~~Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil²³.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 63

- (140) Zlasti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za sprejetje potrebnih smernic za zagotovitev minimalne stopnje usklajenosti, ki je potrebna, da se doseže cilj te direktive. ~~Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem z novimi nebistvenimi določbami, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.~~

²¹ Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

²² Glej stran 36 tega Uradnega lista.

²³ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 64
(prilagojeno)

~~V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje²⁴ se države članice spodbuja, da za svoje potrebe in v interesu Skupnosti izdelajo in objavijo lastne tabele, ki naj kolikor nazorno je to mogoče prikažejo korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos v nacionalno pravo.~~

- (141) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. V zvezi s to direktivo zakonodajalec meni, da je predložitev takih dokumentov upravičena, zlasti po sodbi Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi Komisija proti Belgiji (zadeva C-543/17).

↓ 2009/73/ES uvodna izjava 65
(prilagojeno)

- ~~(65) Glede na obseg sprememb Direktive 2003/55/ES je zaradi jasnosti in racionalnosti zaželeno, da se zadevne določbe prenovijo in z novo direktivo združijo v enotno besedilo.~~

↓ 2009/73/ES uvodna izjava
⇒ novo

- (142) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih zlasti priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.²⁵ ⇒ Zato bi bilo treba to direktivo razlagati in uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli, zlasti pravico do varstva osebnih podatkov, ki jo zagotavlja člen 8 Listine. Bistveno je, da je vsaka obdelava osebnih podatkov na podlagi te direktive skladna z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵. ⇐

↓ novo

- (143) Za zagotovitev minimalne stopnje harmonizacije, potrebne za uresničitev cilja te direktive, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi z nebistvenimi elementi nekaterih posebnih področij, ki so temeljni za doseganje ciljev te direktive. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se to posvetovanje izvede v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²⁶. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov bi morala Evropski parlament in Svet zlasti

²⁴ ~~UL C 321, 31.12.2003, str. 1.~~

²⁵ UL L 119, 4.5.2016, str. 1.

²⁶ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

prejeti vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa bi morali imeti možnosti, da se sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (144) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, da se določijo zahteve za interoperabilnost energetskih storitev ter nediskriminatorni in pregledni postopki za dostop do podatkov. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (145) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki predstavljajo vsebinsko spremembo v primerjavi s predhodno direktivo. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz predhodne direktive.
- (146) Da bi zagotovili nemoteno in učinkovito izvajanje določb iz te direktive, Komisija podpira države članice z instrumentom za tehnično podporo²⁷, ki zagotavlja prilagojeno tehnično znanje za oblikovanje in izvajanje reform, vključno s tistimi za spodbujanje konkurenčnega notranjega trga zemeljskega plina in vodika, omogočanje vključevanja obnovljivih in nizkoogljičnih plinov ter povečanje sodelovanja in usklajevanja med operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov. Tehnična podpora na primer zajema krepitev upravne zmogljivosti, harmonizacijo zakonodajnih okvirov in deljenje zadevnih najboljših praks.
- (147) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv v nacionalno pravo in datumov začetka njihove uporabe, ki so navedeni v Prilogi III, del B –

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

STA SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Poglavje I

Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta direktiva določa skupna pravila za prenos, distribucijo, dobavo in skladiščenje ⇒ plinov v smislu člena 2, točka (2), z uporabo sistema za zemeljski plin iz točke (3) navedenega člena ⇐ ~~zemeljskega plina~~. Določa pravila glede organizacije in delovanja ☒ navedenega ☒ sektorja ~~zemeljskega plina~~, dostop do trga, merila in postopke, ki se uporabljajo pri izdaji dovoljenj za prenos, distribucijo, dobavo in skladiščenje ~~zemeljskega plina~~ ⇒ plinov z uporabo sistema za zemeljski plin ⇐ ter obratovanje sistemov.
- ~~2. Pravila, ki jih ta direktiva določa za zemeljski plin, vključno z UZP, se uporabljajo na nediskriminatoren način tudi za bioplin in plin, pridobljen iz biomase, ali druge~~

²⁷ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo.

~~vrste plinov, če je takšne pline tehnično mogoče varno vbrizgati v sistem zemeljskega plina in jih prek njega prenašati.~~

↓ novo

2. Direktiva določa pravila za prenos, dobavo in skladiščenje zemeljskega plina in preoblikovanje sistema za zemeljski plin v sistem, ki temelji na obnovljivih in nizkoogljičnih plinih.
3. Ta direktiva določa skupna pravila za prenos, dobavo in skladiščenje vodika z uporabo sistema za vodik. Določa pravila glede organizacije in delovanja tega sektorja, dostop do trga, merila in postopke, ki se uporabljajo pri izdaji dovoljenj za omrežja, dobavo in skladiščenje vodika ter obratovanje sistemov.
4. Ta direktiva določa pravila za postopno vzpostavitev medsebojno povezanega sistema za vodik v celotni Uniji, ki bo prispeval k zmanjšanju neto emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, in tako podprl razogljčenje energetskega sistema EU.

↓ 2009/73/ES

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

↓ novo

- (1) „zemeljski plin“ pomeni vse pline, ki sestojijo predvsem iz metana, vključno z bioplinom in plinom iz biomase, zlasti biometanom, ali druge vrste plinov, ki jih je tehnično mogoče varno vbrizgati v sistem za zemeljski plin in jih prek njega prenašati;
- (2) „obnovljivi plin“ pomeni bioplín, kot je opredeljen v členu 2, točka (28), Direktive 2018/2001, vključno z biometanom, in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je določeno v členu 2, točka (36) navedene direktive;
- (3) „plini“ pomenijo zemeljski plin in vodik;
- (4) „sistem za zemeljski plin“ pomeni sistem infrastrukture, vključno s plinovodi, terminali za UZP in skladišči, prek katerega se prenašajo plini, ki sestojijo predvsem iz metana, vključno z bioplinom in plinom iz biomase, zlasti biometanom, ali druge vrste plinov, ki jih je tehnično mogoče varno vbrizgati v sistem plinovodov za zemeljski plin in jih prek njega prenašati;
- (5) „sistem za vodik“ pomeni sistem infrastrukture, vključno z vodikovimi omrežji, skladišči vodika in terminali za vodik, ki vsebuje vodik z visoko stopnjo čistosti;
- (6) „skladišče vodika“ pomeni obrat za skladiščenje vodika z visoko stopnjo čistosti;

- (a) vključno z delom terminala za vodik, ki se uporablja za skladiščenje, razen tistega dela, ki je namenjen dejavnostim proizvodnje, in razen obratov, ki so rezervirani izključno za operaterje vodikovih omrežij in izvajanje njihovih dejavnosti;
- (b) vključno z velikimi, zlasti podzemnimi skladišči vodika, razen manjših objektov za skladiščenje vodika, ki jih je mogoče enostavno reproducirati;
- (7) „skladiščna zmogljivost plinovoda za vodik“ pomeni skladiščenje vodika z visoko stopnjo čistosti s kompresijo v vodikovih omrežjih, razen obratov, ki so rezervirani za operaterje vodikovih omrežij in izvajanje njihovih dejavnosti;
- (8) „terminal za vodik“ pomeni objekt, ki se uporablja za preoblikovanje tekočega vodika ali tekočega amoniaka v plinasti vodik za vbrizganje v vodikovo omrežje ali utekočinjenje plinastega vodika, vključno s pomožnimi storitvami in začasnim skladiščenjem, potrebnim za postopek preoblikovanja, in naknadnim vbrizganjem v vodikovo omrežje, vendar brez delov terminala za vodik, ki se uporabljajo za skladiščenje;
- (9) „kakovost vodika“ pomeni čistost vodika in onesnaževala vodika v skladu z veljavnimi standardi kakovosti vodika za sistem za vodik;
- (10) „nizkoogljični vodik“ pomeni vodik, katerega energijska vsebnost izhaja iz neobnovljivih virov in dosega cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 %;
- (11) „nizkoogljični plin“ pomeni plinasto gorivo, ki spada med reciklirana ogljična goriva iz člena 2, točka (35), Direktive 2018/2001, nizkoogljični vodik in sintetična plinasta goriva, katerih energijska vsebnost izhaja iz nizkoogljičnega vodika in ki dosegajo cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 %;
- (12) „nizkoogljična goriva“ pomenijo reciklirana ogljična goriva iz člena 2 Direktive 2018/2001, nizkoogljični vodik in sintetična plinasta in utekočinjena goriva, katerih energijska vsebnost izhaja iz nizkoogljičnega vodika in ki dosegajo cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 %;
- (13) „podjetje vodikovega gospodarstva“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje, prenosa, dobave, nakupa ali skladiščenja vodika, ali upravlja terminal za vodik in ki je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane z navedenimi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

- (14~~4~~) „podjetje plinskega gospodarstva“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja ~~vsaj eno od naslednjih dejavnosti~~ pridobivanje, prenos, distribucijo, dobavo, nakup ali skladiščenje zemeljskega plina, vključno z UZP, ☒ in ☒ ki je odgovorna za komercialne, tehnične ~~in~~ ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev;
- (15~~2~~) „pridobivalno cevovodno omrežje“ pomeni cevovod ali omrežje, uporabljeno in/ali zgrajeno kot del projekta za pridobivanje nafte ali ⇒ zemeljskega ⇐ plina ali se uporablja za prenos zemeljskega plina od enega ali več takih projektov do obrata za pripravo ali terminala ali do končnega obalnega pristajalnega terminala;

- (163) „prenos“ pomeni prenos zemeljskega plina po omrežju, ki v glavnem zajema visokotlačne plinovode, z namenom dostave odjemalcem, vendar ne po pridobivalnem plinovodnem omrežju in ne po delu visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo predvsem za lokalno distribucijo zemeljskega plina, in ne vključuje dobave;
- (174) „operater prenosnega sistema“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti prenosa in je odgovorna za obratovanje prenosnega sistema, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu ⇒ zemeljskega ⇐ plina;
- (185) „distribucija“ pomeni transport zemeljskega plina po lokalnih ali regionalnih plinovodnih omrežjih z namenom oskrbe odjemalcev, vendar ne vključuje dobave;
- (196) „operater distribucijskega sistema“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti distribucije in je odgovorna za obratovanje distribucijskega sistema, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji ⇒ zemeljskega ⇐ plina;

↓ novo

- (20) „vodikovo omrežje“ pomeni omrežje plinovodov, ki se uporablja za prenos vodika z visoko stopnjo čistosti z namenom dostave odjemalcem, vendar ne vključuje dobave;
- (21) „prenos vodika“ pomeni transport vodika po vodikovem omrežju z namenom dostave odjemalcem, vendar ne vključuje dobave, ne glede na tlak, geografsko pokritost ali povezano skupino odjemalcev v omrežju;
- (22) „operater vodikovega omrežja“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti prenosa vodika in je odgovorna za obratovanje vodikovega omrežja, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi vodikovimi omrežji, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu vodika;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

- (237) „dobava“ pomeni prodajo odjemalcem, vključno z nadaljnjo prodajo zemeljskega plina, vključno z UZP ⇒, ali vodika, vključno z utekočinjenim vodikom ⇐ ;
- (248) „dobavitelj“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
- (259) „skladišče“ pomeni obrat za skladiščenje zemeljskega plina, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva in/ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno z delom obrata za UZP, ki se uporablja za skladiščenje, razen tistega dela, ki je namenjen dejavnostim pridobivanja, in razen obratov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;

- (~~2640~~) „operater skladiščnega sistema“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti skladiščenja $\Rightarrow$ zemeljskega plina $\Leftarrow$ in je odgovorna za delovanje skladišča;
- (~~2744~~) „obrat za UZP“ pomeni terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, ali uvoz, raztovarjanje in ponovno uplinjanje UZP in vključuje sistemske storitve in prehodna skladišča, ki so nujni pri postopku ponovnega uplinjanja in kasnejšem dovajanju plina v prenosni sistem, vendar ne sme vključevati nobenega dela terminalov za UZP, ki se uporablja za skladiščenje;
- (~~2842~~) „operater sistema za UZP“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti utekočinjanja zemeljskega plina ali dejavnosti uvoza, raztovarjanja in ponovnega uplinjanja UZP, in je odgovorna za upravljanje obrata za UZP;
- (~~2943~~) „sistem“ pomeni prenosno omrežje, distribucijsko omrežje, obrat za UZP oziroma skladišče, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ~~in~~ ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno s skladiščno zmogljivostjo plinovoda in ~~njenimi~~ $\boxtimes$ njegovimi $\boxtimes$ objekti, ki opravljajo sistemske storitve, ter s tistimi objekti povezanih podjetij, ki so potrebni za zagotavljanje dostopa do prenosa, distribucije in UZP;
- (~~3044~~) „sistemske storitve“ pomenijo vse storitve, ki so nujne za zagotavljanje dostopa do in obratovanje prenosnih omrežij, distribucijskih omrežij, obratov za UZP ~~in~~ ali skladišč, vključno z izravnavo obremenitve, mešanjem in vbrizgavanjem inertnih plinov, vendar ne vključujejo obratov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
- (~~3145~~) „skladiščna zmogljivost plinovoda $\Rightarrow$ za zemeljski plin $\Leftarrow$ “ pomeni skladiščenje plina s kompresijo v prenosnih in distribucijskih sistemih, vendar ne vključuje ~~naprav~~ $\boxtimes$ obratov $\boxtimes$, ki so rezervirane za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
- (~~3246~~) „povezani sistem“ pomeni več sistemov, ki so povezani drug z drugim;

$\Downarrow$ 2019/692 člen 1.1

- (~~3347~~) „povezovalni plinovod“ pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje med državami članicami zaradi povezave nacionalnih prenosnih sistemov teh držav članic, ali prenosni plinovod med državo članico in tretjo državo do ozemlja držav članic ali teritorialnega morja te države članice;

$\Downarrow$ novo

- (34) „vodikov povezovalni plinovod“ pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje med državami članicami ali med državo članico in tretjo državo do ozemlja držav članic ali teritorialnega morja te države članice;

- (3519) „neposredni plinovod“ pomeni plinovod zemeljskega plina, ki dopolnjuje povezani sistem;
- (3619) „integrirano podjetje plinskega gospodarstva“ pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
- (3729) „vertikalno integrirano podjetje“ pomeni podjetje ali skupino podjetij plinskega gospodarstva ⇒ ali podjetje ali skupino podjetij vodikovega gospodarstva ⇐, v katerih lahko nadzor izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa, distribucije, ⇒ prenosa vodika, upravljanje terminala za vodik, ⇐ UZP ali skladiščenja ⇒ UZP, zemeljskega plina ali vodika ⇐ in vsaj eno od dejavnosti pridobivanja ☒ proizvodnje ☒ ali dobave zemeljskega plina ⇒ ali vodika ⇐.
- (3824) „horizontalno integrirano podjetje“ pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti pridobivanja, prenosa, distribucije, dobave ali skladiščenja zemeljskega plina in neplinsko dejavnost;
- (3922) „povezano podjetje“ pomeni hčerinsko podjetje ~~v smislu člena 41 Sedme direktive Sveta 83/349/EGS z dne 13. junija 1983 o konsolidiranih računovodskih izkazih²⁸, ki temelji na členu 44(2)(g)²⁹ Pogodbe, in/ali povezano podjetje v smislu člena 33(1) navedene direktive, ☒ kot je določeno v členu 2, točka (12), Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁰, ☒ in/ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;~~
- (4023) „uporabnik sistema“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki dobavlja v sistem ali ki se ji dobavlja iz sistema;
- (4124) „odjemalec“ pomeni trgovca ali končnega odjemalca ~~zemeljskega plina~~ ⇒ plinov ⇐ ali podjetje plinskega ⇒ ali vodikovega ⇐ gospodarstva, ki kupuje ~~zemeljski plin~~ ⇒ pline ⇐;
- (4225) „gospodinjski odjemalec“ pomeni odjemalca, ki kupuje ~~zemeljski plin~~ ⇒ pline ⇐ za svojo lastno rabo v gospodinjstvu;
- (4326) „negospodinjski odjemalec“ pomeni odjemalca, ki kupuje ~~zemeljski plin~~ ⇒ pline ⇐, ki niso namenjeni za rabo v lastnem gospodinjstvu;
- (4427) „končni odjemalec“ pomeni odjemalca, ki kupuje ~~zemeljski plin~~ ⇒ pline ⇐ za svojo lastno rabo;
- (28) ~~„upravičeni odjemalec“ pomeni odjemalca, ki lahko kupuje plin od dobavitelja po lastni izbiri v smislu člena 37;~~
- (4529) „trгоvec na debelo ☒“ veleprodajni odjemalec ☒“ pomeni fizično ali pravno osebo razen operaterja prenosnega sistema in operaterja distribucijskega sistema, ki kupuje

²⁸ ~~UL L 193, 18.7.1983, str. 1.~~

²⁹ ~~Naslov Direktive 83/349/EGS je bil prilagojen zaradi upoštevanja preštevilčenja členov Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti v skladu s členom 12 Amsterdamske pogodbe; prvotno napotilo se je nanašalo na člen 54(3)(g).~~

³⁰ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

~~zemeljski plin~~ ⇒ pline ⇐ za nadaljnjo prodajo znotraj ali zunaj sistema, kjer ima sedež;

↓ novo

- (46) „mikropodjetje“ pomeni podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR;
- (47) „malo podjetje“ pomeni podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

- ~~(30) „dolgoročno načrtovanje“ pomeni dolgoročno načrtovanje oskrbovalnih in prenosnih zmogljivosti podjetij plinskega gospodarstva za zadostitev povpraševanja po zemeljskem plinu iz sistema, z namenom zagotoviti raznolike dobavne vire in zanesljivo oskrbo odjemalcev;~~
- ~~(31) „nastajajoči trg“ pomeni državo članico, v kateri je bila prva trgovska dobava v okviru prve dolgoročne pogodbe za oskrbo z zemeljskim plinom izvršena pred manj kot 10 leti;~~
- (4832) „zanesljivost“ pomeni zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom ter tehnično varnost;
- ~~(33) „nova infrastruktura“ pomeni infrastrukturo, ki ni bila dokončana do 4. avgusta 2003;~~
- (4934) „pogodba o dobavi plina“ pomeni pogodbo za dobavo ~~zemeljskega~~ plinova, ne vključuje pa izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje s plinom;
- (5035) „izvedeni finančni instrument za trgovanje s plinom“ pomeni finančni instrument, opredeljen v točkah 5, 6 ali 7 ~~oddelka C Priloge I k Direktivi 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov~~ ☒ ~~oddelka C Priloge I k Direktivi 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov~~³¹ ☒, če se ta instrument nanaša na zemeljski plin;
- (5136) „nadzor“ pomeni kakršne koli pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsak zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
- (a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
 - (b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;;

↓ novo

- (52) „dolgoročna pogodba“ pomeni pogodbo za oskrbo, ki zajema več kot enoletno obdobje;
- (53) „sistem vstopno-izstopnih točk“ pomeni združevanje vseh prenosnih in distribucijskih sistemov, za katera se uporablja en sam poseben sistem izravnave;

³¹ UL L ~~145, 30.4.2004, str. 1~~ ☒ 173, 12.6.2014, str. 349 ☒.

- (54) „območje izravnave“ pomeni sistem vstopno-izstopnih točk, za katerega se uporablja poseben sistem izravnave;
- (55) „virtualna trgovalna točka“ pomeni nefizično točko za trgovanje v sistemu vstopa/izstopa, kjer se plini izmenjujejo med prodajalcem in kupcem, ne da bi bilo treba rezervirati prenosne ali distribucijske zmogljivosti;
- (56) „vstopna točka“ pomeni točko, za katero veljajo postopki rezervacije s strani uporabnikov omrežja ali proizvajalcev in ki daje dostop do sistema vstopno-izstopnih točk;
- (57) „izhodna točka“ pomeni točko, za katero veljajo postopki rezervacije s strani uporabnikov omrežja ali končnih odjemalcev in ki omogoča pretok plina iz sistema vstopno-izstopnih točk;
- (58) „povezovalna točka“ pomeni fizično ali navidezno točko, ki povezuje sosednja vstopno-izstopna sistema ali povezuje vstopno-izstopni sistem s povezovalnim plinovodom, če so te točke predmet rezervacijskih postopkov uporabnikov omrežja;
- (59) „navidezna povezovalna točka“ pomeni dve ali več povezovalnih točk, ki povezujejo ista sosednja sistema vstopno-izstopnih točk in so združene v enotno storitev zagotavljanja zmogljivosti;
- (60) „tržni udeleženec“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje, prodaja ali proizvaja pline ali ki je operater storitev skladiščenja, vključno z oddajo naročil za trgovanje, na enem ali več trgov plina, vključno z izravnalnimi trgi;
- (61) „pristojbina za prekinitev pogodbe“ pomeni znesek plačila ali kazni, ki ga dobavitelji ali tržni udeleženci naložijo odjemalcem zaradi odpovedi pogodbe o dobavi plina ali storitvah;
- (62) „z menjavo povezana pristojbina“ pomeni znesek plačila ali kazni zaradi zamenjave dobavitelja ali tržnega udeleženca, vključno s pristojbinami za prekinitev pogodbe, ki ga dobavitelji, udeleženci na trgu ali operaterji sistemov neposredno ali posredno naložijo odjemalcem;
- (63) „informacije o obračunu“ pomenijo vse informacije na računih končnih odjemalcev, razen zahtevka za plačilo;
- (64) „konvencionalni števec“ pomeni analogni ali elektronski števec, ki ni opremljen za pošiljanje in sprejemanje podatkov;
- (65) „pametni merilni sistem“ pomeni elektronski sistem, ki lahko meri plin, doveden v omrežje, ali plin, prejet iz omrežja, ki zagotavlja več informacij kot konvencionalni števec in ki je opremljen za pošiljanje in prejemanje podatkov v obliki elektronske komunikacije za namene obveščanja, spremljanja in nadzora;
- (66) „interoperabilnost“ v zvezi s pametnim merjenjem porabe pomeni zmožnost dveh ali več energetskih ali komunikacijskih omrežij, sistemov, naprav, aplikacij ali sestavnih delov, da delujejo v medsebojni povezavi, si izmenjujejo informacije in jih uporabljajo za opravljanje zahtevanih funkcij;
- (67) „najnovejši razpoložljivi“ v zvezi s podatki pametnega merjenja pomeni, da so podatki zagotovljeni v obdobju, ki ustreza najkrajšemu obračunskemu obdobju na nacionalnem trgu;
- (68) „najboljše razpoložljive tehnike“ v zvezi z varstvom in zaščito podatkov v okolju pametnega merjenja pomenijo najučinkovitejše, najnaprednejše praktično uporabne

tehnike, ki načeloma zagotavljajo podlago za skladnost s pravili Unije za varstvo podatkov in varnost;

(69) „energijska revščina“ pomeni energijsko revščino, kot je opredeljena členu 2, točka (49), Direktive (EU) 2021/0203 COD Evropskega parlamenta in Sveta;

(70) „energetska skupnost državljanov“ pomeni pravno osebo:

(a) ki temelji na prostovoljnem in odprtem sodelovanju in ki jo dejansko nadzorujejo člani ali delničarji, ki so fizične osebe, lokalni organi, vključno z občinami, ali mala podjetja,

(b) katere primarni namen je zagotoviti okoljske, gospodarske ali družbene koristi skupnosti za svoje člane ali delničarje ali za lokalna območja, na katerih obratuje, in ne ustvarjanje finančnih dobičkov ter

(c) opravlja proizvodnjo, distribucijo, dobavo, porabo ali skladiščenje obnovljivega plina v sistemu za zemeljski plin ali svojim članom ali delničarjem zagotavlja storitve energijske učinkovitosti ali vzdrževanja;

(71) „aktivni odjemalec“ pomeni končnega odjemalca zemeljskega plina ali skupino končnih odjemalcev, ki delujejo skupaj, ki porablja ali shranjuje obnovljivi plin, proizveden v njegovih objektih znotraj omejenih lokacij ali, kadar mu to dovoljuje država članica, v drugih objektih, ali ki prodaja obnovljivi plin, ki ga sam proizvede, z uporabo sistema za zemeljski plin, ali sodeluje v shemah energijske učinkovitosti, pod pogojem, da te dejavnosti niso njegova osnovna gospodarska ali poklicna dejavnost;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Poglavje II

Splošna pravila za organizacijo ~~sektorja~~ ☒ trga ☒ in ~~dostop do~~ infrastrukture

Člen 32

~~Odprtje trga in vzajemnost~~ ☒ Konkurenčni, prilagodljivi in nediskriminatorni trgi
plina, osredotočeni na potrošnike ☒

1. Države članice zagotovijo, da ~~se za upravičene odjemalce štejejo:~~ ☒ lahko vsi odjemalci prosto izbirajo dobavitelja, od katerega bodo kupovali plin, in zagotovijo, da imajo lahko vsi odjemalci hkrati sklenjeno več kot eno pogodbo o dobavi zemeljskega plina ali vodika, pod pogojem, da so vzpostavljena zahtevana priključna in merilna mesta. ☒

↓ novo

2. Države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni predpisi ne ustvarjajo neupravičenih ovir za čezmejno trgovino s plini, delovanje in nastajanje proste trgovine s plini, sodelovanje odjemalcev, vlaganje zlasti v obnovljive in nizkoogljične pline ali shranjevanje energije med državami članicami ter poskrbijo, da cene plinov odražajo dejansko povpraševanje in ponudbo.
3. Države članice zagotovijo, da na notranjem trgu plinov ni nepotrebnih ovir za vstop na trg, izstop s trga, trgovanje in delovanje trga.
4. Države članice zagotovijo, da za energetska podjetja veljajo pregledna, sorazmerna in nediskriminatorna pravila, pristojbine in obravnava, zlasti na področju dostopa do veleprodajnih trgov, dostopa do podatkov, zamenjave dobaviteljev s strani odjemalcev in obračunavanja, po potrebi pa tudi licenciranja.
5. Države članice zagotovijo, da tržni udeleženci iz tretjih držav, ko delujejo na notranjem trgu plinov, spoštujejo veljavno pravo Unije in nacionalno držav.

↓ 2009/73/ES člen 37

- ~~(a) do 1. julija 2004, upravičeni odjemalci iz člena 18 Direktive 98/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom³². Države članice vsako leto do 31. januarja objavijo merila za določanje teh upravičenih odjemalcev;~~
- ~~(b) od 1. julija 2004, vsi negospodinjiski odjemalci;~~
- ~~(c) po 1. juliju 2007, vsi odjemalci.~~
2. ~~Da bi se izognili neuravnoteženosti pri odpiranju trgov s plinom:~~
- ~~(a) se pogodbe za dobavo, sklenjene z upravičenim odjemalcem v sistemu druge države članice, ne smejo prepovedati, če je odjemalec upravičen v obeh zadevnih sistemih, in~~
- ~~(b) če so posli, navedeni v točki (a), zavrnjeni, ker je odjemalec upravičen samo v enem od obeh sistemov, lahko Komisija na zahtevo ene države članice iz obeh sistemov ob upoštevanju razmer na trgu in skupnega interesa naloži pogodbenici, ki odklanja dostop do sistema, da opravi zahtevano dobavo zemeljskega plina.~~

↓ novo

Člen 4

Dobavne cene na tržni podlagi

1. Dobavitelji prosto določajo ceno, po kateri odjemalcem dobavljajo pline. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev učinkovite konkurence med dobavitelji.

³²

UL L 204, 21.7.1998, str. 1.

2. Države članice v skladu s členom 25 zagotovijo usmerjeno zaščito energijsko revnih in ranljivih gospodinjstev z ukrepi socialne politike ali z drugimi sredstvi, vendar ne z javnimi posegi v določanje cen za dobavo plinov.
3. Države članice lahko z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 izvajajo javne posege v določanje cen za dobavo zemeljskega plina energijsko revnim ali ranljivim gospodinjstvom. Za takšne javne posege veljajo pogoji iz odstavkov 4 in 5.
4. Javni posegi v določanje cen za dobavo zemeljskega plina:
 - (a) so v splošnem gospodarskem interesu in ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev tega splošnega gospodarskega interesa;
 - (b) so jasno opredeljeni, pregledni, nediskriminatorni in preverljivi;
 - (c) podjetjem v plinskem gospodarstvu v Uniji zagotavljajo enakopraven dostop do odjemalcev;
 - (d) so časovno omejeni in sorazmerni glede na upravičence;
 - (e) ne povzročajo dodatnih stroškov za tržne udeležence na diskriminatoren način.
5. Vsaka država članica, ki izvaja javne posege pri določanju cen za dobavo zemeljskega plina v skladu z odstavkom 3 tega člena, ravna tudi v skladu s členom 3(3), točka (d), in členom 24 Uredbe (EU) 2018/1999, ne glede na to, ali ima zadevna država članica znatno število energijsko revnih gospodinjstev.
6. Za namen prehodnega obdobja za vzpostavitev učinkovite konkurence za pogodbe o dobavi zemeljskega plina med dobavitelji in za doseganje popolnoma učinkovitih tržnih maloprodajnih cen plina v skladu z odstavkom 1 lahko države članice izvajajo javne posege v določanje cen za dobavo zemeljskega plina gospodinjstvom in mikropodjetjem, ki nimajo koristi od javnih posegov na podlagi odstavka 3.
7. Javni posegi v skladu z odstavkom 6 izpolnjujejo pogoje iz odstavka 4 in:
 - (a) spremljati jih mora sveženj ukrepov za doseganje učinkovite konkurence in metodologija za ocenjevanje napredka v zvezi s temi ukrepi;
 - (b) določiti jih je treba z metodologijo, ki zagotavlja nediskriminatorno obravnavo dobaviteljev;
 - (c) določi se jim cena, ki je višja od stroškov, na ravni, kjer lahko pride do učinkovite cenovne konkurence;
 - (d) zasnovani so tako, da je negativen vpliv na veleprodajni trg zemeljskega plina minimalen;
 - (e) zagotovijo, da imajo vsi upravičenci pri takem javnem posegu možnost, da izberejo ponudbe na konkurenčnem trgu in so vsaj enkrat na četrtoletje neposredno obveščeni o razpoložljivih ponudbah in prihrankih na konkurenčnem trgu, ter zagotovijo, da jim je na voljo pomoč pri prehodu na tržno ponudbo;
 - (f) zagotovijo, da imajo v skladu s členoma 18 in 19 vsi upravičenci pri takih javnih posegih pravico do pametnih števecov, ki se tem odjemalcem namestijo brez dodatnih začetnih stroškov, in so neposredno obveščeni o možnosti namestitve pametnih števecov, na voljo pa jim je tudi potrebna pomoč;

- (g) ne vodijo v neposredno navzkrižno subvencioniranje med odjemalci, ki se jim energija dobavlja po prostih tržnih cenah, in tistimi, ki se jim dobavlja po reguliranih dobavnih cenah.
8. Države članice o ukrepih, sprejetih v skladu z odstavkoma 3 in 6, uradno obvestijo Komisijo najpozneje mesec dni po njihovem sprejetju, izvajati pa jih lahko začnejo takoj. Uradnemu obvestilu je priložena razlaga, zakaj zastavljenega cilja ni bilo mogoče zadovoljivo doseči z drugimi sredstvi, kako so izpolnjene zahteve iz odstavkov 4 in 7 ter kakšni so učinki priglašениh ukrepov na konkurenco. V uradnem obvestilu je naveden obseg upravičencev, trajanje, število gospodinjstev odjemalcev, na katere vpliva ukrep, in pojasnjeno, kako je bila določena regulirana cena.
9. Države članice Komisiji od 15. marca 2025 in nato vsaki dve leti v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku predložijo poročila o izvajanju tega člena, nujnosti in sorazmernosti javnih posegov ter oceno napredka pri doseganju učinkovite konkurence med dobavitelji in prehoda na tržne cene. Države članice, ki uporabljajo regulirane cene v skladu z odstavkom 6, poročajo o izpolnjevanju pogojev iz odstavka 7, vključno z izpolnjevanjem obveznosti dobaviteljev, ki morajo izvajati takšne posege, ter o vplivu reguliranih cen na finance teh dobaviteljev.
10. Komisija pregleda izvajanje tega člena ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju tega člena z namenom, da bi dosegli maloprodajne cene zemeljskega plina na tržni osnovi, po potrebi pa poročilo priloži ali naknadno predloži zakonodajni predlog. To poročilo se lahko združi s poročilom o izvajanju člena 5 Direktive (EU) 2019/944. Ta zakonodajni predlog lahko vključuje končni datum za regulirane cene.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 53

Obveznosti javnih storitev in varstvo odjemalcev

1. Države članice na podlagi svoje institucionalne organiziranosti in ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti zagotavljajo, da podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva brez poseganja v odstavke 2 delujejo skladno z načeli te direktive z namenom oblikovanja konkurenčnega, zanesljivega in z okoljskega vidika trajnega in trajnostnega trga z zemeljskim plinom in plinov ter teh podjetij ne diskriminirajo glede njihovih pravic ali obveznosti.
2. Ob doslednem upoštevanju ustreznih določb PDEU Pogodbe, zlasti člena 106 Pogodbe, lahko države članice v splošnem gospodarskem interesu naložijo podjetjem plinskega in vodikovega gospodarstva, ki delujejo v plinskem sektorju, obveznosti javnih storitev, ki se lahko nanašajo na zanesljivost, vključno z zanesljivostjo oskrbe, na rednost in kakovost oskrbe in na varovanje okolja, vključno z učinkovito rabo energije, energijo iz obnovljivih virov in varstvom podnebja. Take obveznosti so jasno določene, pregledne, nediskriminatorne in preverljive ter morajo podjetjem plinskega in vodikovega gospodarstva v Skupnosti zagotavljati enak dostop do nacionalnih potrošnikov. V zvezi z zanesljivostjo oskrbe, učinkovito rabo

~~energije/uravnavanjem povpraševanja in za uresničitev okoljskih ciljev ter ciljev za energijo iz obnovljivih virov, navedenih v tem odstavku, lahko države članice uvedejo dolgoročno načrtovanje in pri tem upoštevajo možnost želje tretjih strani za dostop do sistema.~~

↕ novo

3. Obveznosti javnih storitev, povezane z zanesljivostjo oskrbe s plinom, ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev skladnosti s standardi oskrbe s plinom v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2017/1938 in so skladne z rezultati nacionalnih ocen tveganja, opravljenih v skladu s členom 7(3), kot je določeno v načrtih preventivnih ukrepov, pripravljenih v skladu s členom 9(1), točke (c), (d) in (k), navedene uredbe.
4. Kadar države članice za izpolnjevanje obveznosti iz tega člena podelijo finančna nadomestila ali druge oblike odškodnine, to storijo na nediskriminatoren in pregleden način.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

3. ~~Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, da zaščitijo končne odjemalce in poskrbijo zlasti za ustrezne nadzorne ukrepe za zaščito ranljivih odjemalcev. V tej zvezi vsaka država članica opredeli pojem ranljivih odjemalcev, ki se lahko nanaša na pomanjkanje energije in, med drugim, prepoved odklopa plina za te odjemalce v času krize. Države članice zagotovijo, da se pravice in obveznosti, povezane z ranljivimi odjemalci, izvajajo. Zlasti sprejmejo ustrezne ukrepe za zaščito končnih odjemalcev, ki so priključeni na omrežje plina na odmaknjenih območjih. Države članice lahko imenujejo zasilnega dobavitelja odjemalcem, ki so priključeni na plinsko omrežje. Zagotovijo visoko raven varstva potrošnikov, zlasti glede preglednosti pogodbenih pogojev, splošnih informacij in mehanizmov za reševanje sporov. Države članice upravičenim odjemalcem zagotovijo dejansko možnost enostavne zamenjave dobavitelja. Vsaj kar zadeva gospodinjске odjemalce, morajo ti ukrepi vključevati tudi ukrepe, navedene v Prilogi A.~~
4. ~~Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, kot so oblikovanje nacionalnih energetskega akcijskega načrta, ki omogočajo in prejemke iz sistemov socialne varnosti, da bi zagotovile potrebno oskrbo s plinom za ranljive odjemalce ali podporo za izboljšanje energetske učinkovitosti, zato da bi obravnavale pomanjkanje energije, kadar je ugotovljeno, da ta obstaja, med drugim tudi v širšem kontekstu pomanjkanja. Ti ukrepi ne ovirajo dejanskega odprtega trga, kot je določeno v členu 37, in njegovega delovanja, o njih pa se obvesti Komisijo, kadar je primerno, v skladu z odstavkom 11 tega člena. V takšno obveščanje niso vključeni ukrepi, ki se sprejmejo v okviru splošnega sistema socialne varnosti.~~
5. ~~Države članice zagotovijo, da imajo vsi odjemalci, ki so priključeni na plinsko omrežje, pravico do dobave plina na podlagi sporazuma z dobaviteljem ne glede na državo članico, v kateri je registriran, dokler spoštuje veljavna trgovinska pravila in pravila za izravnavo ter ob upoštevanju zahtev oskrbe z energijo. V zvezi s tem države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi zagotovile, da upravni postopki ne pomenijo ovire za dobavitelje, ki so že registrirani v drugi državi članici.~~

- ~~6. Države članice zagotovijo, da:~~
- ~~(a) kadar želi odjemalec ob spoštovanju pogodbenih pogojev zamenjati dobavitelja, zadevni operater(ji) spremembo izvrši(jo) v treh tednih, in in~~
 - ~~(b) so odjemalec upravičeni do prejetja vseh relevantnih podatkov o porabi.~~
- ~~Države članice zagotovijo, da imajo vsi odjemalci, brez diskriminacije glede na stroške, vloženi trud ali čas, pravice iz točk (a) in (b).~~
- ~~7. Države članice uvedejo ustrezne ukrepe za izpolnitev ciljev glede socialne in gospodarske kohezije in varstva okolja, ki lahko vključujejo sredstva za boj proti podnebnim spremembam, in zanesljivosti oskrbe. Ti ukrepi lahko zajemajo zlasti zagotavljanje zadostnih gospodarskih spodbud z uporabo, kadar je ustrezno, vseh obstoječih nacionalnih instrumentov in instrumentov Skupnosti za vzdrževanje in izgradnjo potrebne omrežne infrastrukture, skupaj z zmogljivostmi za medsebojno povezovanje.~~
- ~~8. Za spodbujanje energetske učinkovitosti države članice, ali, kadar država članica tako določi, regulativni organ podjetjem plinskega gospodarstva močno priporoča, naj optimizirajo porabo plina, denimo z nudenjem storitve upravljanja energije, razvojem inovativnih formul za oblikovanje cen ali uvajanjem inteligentnih merilnih sistemov ali inteligentnih omrežij, kadar je primerno.~~
- ~~9. Države članice zagotovijo skupne kontaktne točke, da se potrošnikom posredujejo vse potrebne informacije glede njihovih pravic, veljavne zakonodaje in metod za reševanje sporov, ki so jim na voljo v primeru spora. Te kontaktne točke so lahko vključene v splošne informacijske točke za potrošnike.~~
- ~~Države članice zagotovijo obstoj neodvisnega mehanizma, kot je varuh pravic odjemalcev energije ali organ za potrošnike, za učinkovito obravnavanje pritožb in za izvensodno reševanje sporov.~~
- ~~10. Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile določb iz člena 4 v zvezi z distribucijo, če bi uporaba teh določb pravno ali dejansko ovirala izpolnjevanje obveznosti, ki so naložene podjetjem plinskega gospodarstva splošnega gospodarskega pomena, in če to ne vpliva na razvoj trgovanja v taki meri, da bi bilo to v nasprotju z interesi Skupnosti. Interesi Skupnosti vključujejo med drugim konkurenco za upravičene odjemalce v skladu s to direktivo in členom 86 Pogodbe.~~
- 544 Države članice po tem, ko bodo začele izvajati to direktivo, obvestijo Komisijo o vseh ukrepih, ki jih sprejmejo za izpolnitev obveznosti v zvezi javnimi storitvami, vključno z varstvom potrošnikov in okolja, in o njihovem možnem vplivu na nacionalno in mednarodno konkurenco, ne glede na to, ali je zaradi takšnih ukrepov potrebno odstopanje od določb te direktive ali ne. Komisijo nato vsaki dve leti obveščajo o vseh spremembah takšnih ukrepov, ne glede na to, ali je zaradi tega potrebno odstopanje od te direktive ali ne.
- ~~12. Komisija po posvetovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, vključno z državami članicami, nacionalnimi regulativnimi organi, potrošniškimi organizacijami in podjetji plinskega gospodarstva, vzpostavi jasn in jednat energetski kontrolni seznam, v katerem so navedene praktične informacije o pravicah potrošnikov. Države članice zagotovijo, da dobavitelji plina ali operaterji distribucijskega sistema v sodelovanju z regulativnim organom sprejmejo ustrezne ukrepe, da izvod energetskega kontrolnega seznama pošljejo svojim odjemalcem in zagotovijo, da je javno dostopen.~~

Člen 67

Spodbujanje regionalnega sodelovanja ☒ in povezovanja ☒

1. Države članice kakor tudi regulativni organi sodelujejo med seboj, da bi svoje nacionalne trge povezale na eni ali več regionalnih ravneh, kar bi ~~bil prvi korak k~~ ⇒ vodilo k oblikovanju regionalnih trgov, če bi se države članice in regulativni organi tako odločili, ter nadalje k ~~oblikovanju popolnoma liberaliziranega notranjega trga~~. Regulativni organi, kadar države članice tako določijo, ali države članice zlasti spodbujajo in omogočajo lažje sodelovanje operaterjev prenosnih omrežij ⇒ za zemeljski plin ~~in~~ ⇒ in operaterjev vodikovih omrežij ~~na regionalni ravni, vključno s čezmejnimi vprašanji, da bi ustvarili konkurenčen notranji trg~~ ⇒ plinov ~~z zemeljskim plinom~~, spodbujajo usklajenost svojega pravnega, regulativnega in tehničnega okvira ter podpirajo integracijo izoliranih sistemov, ki povzročajo plinske otoke, ki še obstajajo v ~~Skupnosti~~ ☒ Uniji ☒. Geografska območja, na katera se nanaša to regionalno sodelovanje, vključujejo geografska območja, opredeljena v skladu s členom ~~2812~~(3) Uredbe (ES) ~~No 715/2009~~. To sodelovanje lahko zajema tudi druga geografska območja. ⇒ Če Komisija meni, da so pravila na ravni Unije pomembna za regionalno povezovanje trgov plinov, zagotovi ustrezne smernice ob upoštevanju posebnosti teh trgov in učinka na sosednje trge. ~~in~~
2. Agencija ☒ za sodelovanje energetskih regulatorjev (agencija ACER) ☒ sodeluje z ~~nacionalnimi~~ regulativnimi organi in operaterji prenosnih sistemov, da zagotovi skladnost regionalnih regulativnih okvirov in tako ustvari konkurenčen notranji trg ~~z zemeljskim plinom~~ ⇒ plinov ~~in~~. Kadar ☒ agencija ACER ☒ ~~Agencija~~ meni, da so potrebna zavezujoča pravila o takem sodelovanju, poda ustrezna priporočila.
- ~~3. Države članice z izvajanjem te direktive zagotovijo, da imajo operaterji prenosnih sistemov za dodeljevanje zmogljivosti in preverjanje zanesljivosti omrežja enega ali več integriranih sistemov na regionalni ravni, ki zajemajo dve ali več držav članic.~~
34. Kadar operaterji vertikalno integriranih prenosnih sistemov sodelujejo pri skupnem podjetju, ustanovljenem zaradi izvajanja sodelovanja, skupno podjetje oblikuje in izvaja program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe, ki bodo sprejeti za zagotovitev, da se prepreči diskriminatorno in protikonkurenčno ravnanje. Program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev cilja preprečitve diskriminatornega in protikonkurenčnega ravnanja. Odobri ga ☒ agencija ACER ☒ ~~Agencija~~. Upoštevanje zastavljenih ciljev programa neodvisno spremlja nadzornik za skladnost operaterjev vertikalno integriranih prenosnih sistemov.

Člen 74

Postopek za izdajo dovoljenj

1. Če se za gradnjo ali obratovanje ~~objektov~~ ☒ obratov ☒ za zemeljski plin ⇒, obratov za proizvodnjo vodika in infrastrukturo sistema za vodik ~~in~~ zahteva dovoljenje (npr.: licenca, energetska dovoljenje, koncesija, soglasje ali odobritev), države članice ali pristojni organ, ki ga te imenujejo, izdajo dovoljenje za gradnjo oziroma obratovanje takih naprav, ⇒ ~~infrastrukture~~, ~~in~~ plinovodov in z njimi povezane opreme na svojem ozemlju, skladno z odstavki od 2 do ~~114~~. Države članice ali pristojni organ, ki ga imenujejo, lahko na isti podlagi izdajo dovoljenja za dobavo

~~zemeljskega plina~~ ⇒ plinov ⇐ in za ~~trgovce na debelo~~ ☒ veleprodajne odjemalce ☒.

2. Države članice, ki imajo sistem dovoljenj, določijo objektivna in nediskriminatorna merila, ki jih mora izpolnjevati podjetje, ki zaprosi za dovoljenje za ⇒ dobavo plinov ali za ⇐ gradnjo oziroma upravljanje naprav ☒ obratov ☒ za zemeljski plin ⇒ , obratov za proizvodnjo vodika ali infrastrukture sistema za vodik ⇐ ~~ali za dovoljenje za oskrbo z zemeljskim plinom~~. Nediskriminatorna merila in postopki za izdajo dovoljenj se objavijo. Države članice zagotovijo, da se pri postopkih izdajanja dovoljenj za ☒ take ☒ ~~naprave~~ ☒ obrate ☒, ⇒ infrastrukturo, ⇐ plinovode in s tem povezano opremo upošteva pomen projekta za notranji trg ~~z zemeljskim plinom~~ ⇒ plinov ⇐, kadar je primerno.

↓ novo

3. Postopki za izdajo dovoljenj za dejavnosti iz odstavka 1 trajajo največ dve leti, vključno z vsemi zadevnimi postopki pristojnih organov. Kadar je ustrezno utemeljeno na podlagi izrednih okoliščin, se lahko to dveletno obdobje podaljša za obdobje do enega leta.
4. Države članice ocenijo, kateri zakonodajni in nezakonodajni ukrepi so potrebni za racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj, vključno s postopkovnimi koraki, povezanimi s presojo vplivov na okolje. Države članice Evropski komisiji poročajo o rezultatih take ocene v okviru svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov v skladu s postopkom iz člena 3 in iz členov 7 do 12 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999.
5. Roki iz odstavka 3 se uporabljajo brez poseganja v obveznosti, ki izhajajo iz veljavnega okoljskega prava Unije, v sodne pritožbe, pravna sredstva in druge postopke pred sodiščem ter v mehanizme za alternativno reševanje sporov, vključno s pritožbenimi postopki, zunajsodnimi pritožbami in pravnimi sredstvi, pri čemer se lahko podaljšajo za čas trajanja takih postopkov.
6. Države članice vzpostavijo ali imenujejo eno ali več kontaktnih točk. Te kontaktne točke na zahtevo vložnika in brezplačno pomagajo pri celotnem postopku za izdajo dovoljenj za dejavnosti iz odstavka 1, in sicer dokler pristojni organi na koncu postopka ne sprejme odločitve. Od vložnika se ne zahteva, da v celotnem postopku stopi v stik z več kot samo eno kontaktno točko.
7. Države članice zagotovijo, da dovoljenja, izdana v skladu z nacionalnim pravom za izgradnjo in delovanje plinovodov za zemeljski plin in drugih sredstev omrežja, uporabljenih za prenos zemeljskega plina, veljajo tudi za plinovode in sredstva omrežja za prenos vodika.
8. Države članice zagotovijo, da se obstoječe pogodbene pravice do uporabe zemljišč, podeljene v skladu z nacionalnim pravom za izgradnjo in delovanje plinovodov za zemeljski plin in drugih sredstev omrežja razumejo tako, da zajemajo tudi plinovode in druga sredstva omrežja za prenos vodika.

↓ 2009/73/ES
⇒ novo

93. Države članice zagotovijo, da je prosilec obveščen o razlogih zavrnitve vloge za pridobitev dovoljenja ter da so ti razlogi objektivni in nediskriminatorni. Razlogi za takšno zavrnitev se sporočijo Komisiji v vednost. Države članice uvedejo postopek, ki prosilcu omogoča pritožbo zoper tako zavrnitev.
104. Za razvoj novo oskrbovanih območij in za učinkovito obratovanje nasploh ter brez poseganja v člen ~~303a~~ lahko države članice zavrnejo izdajo novega dovoljenja za gradnjo in obratovanje distribucijskih plinovodnih sistemov ⇒ za zemeljski plin ⇐ na določenem območju, potem ko so takšni sistemi zgrajeni ali se ~~nameravajo graditi~~ ⇒ se izdajo dovoljenja za izgradnjo ⇐ na tem območju in če obstoječa ali načrtovana zmogljivost ni dovolj izkoriščena.

↓ novo

Člen 8

Certificiranje goriv iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih goriv

1. Obnovljivi plini se certificirajo v skladu s členoma 29 in 30 Direktive (EU) 2018/2001.
2. Da se zagotovi, da prihranki emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe nizkoogljičnih plinov in nizkoogljičnega vodika znašajo vsaj 70 % v skladu z opredelitvama v členu 2, točki (10) in (12), države članice od gospodarskih subjektov zahtevajo, da dokažejo spoštovanje te mejne vrednosti in zahtev, določenih v metodologiji iz odstavka 5 tega člena. Za navedene namene od gospodarskih subjektov zahtevajo uporabo sistema masne bilance v skladu s členom 30, odstavka (1) in (2), Direktive (EU) 2018/2001.
3. Države članice zagotovijo, da gospodarski subjekti predložijo zanesljive informacije glede skladnosti z mejno vrednostjo prihrankov emisij toplogrednih plinov v višini 70 %, določeno v odstavku 2, in z metodologijo za prihranke emisij toplogrednih plinov iz odstavka 5 ter da gospodarski subjekti zadevni državi članici na zahtevo dajo na voljo podatke, uporabljene za pridobitev navedenih informacij. Države članice od gospodarskih subjektov zahtevajo, da zagotovijo ustrezen standard neodvisne revizije informacij, ki jih predložijo, in da dokažejo, da so to storili. Z revizijo se preveri, ali so sistemi, ki jih uporabljajo gospodarski subjekti, natančni, zanesljivi in zaščiteni pred goljufijami.
4. Obveznosti iz odstavka 2 veljajo ne glede na to, ali so nizkoogljična goriva proizvedena v Uniji ali so uvožena. Informacije o geografskem izvoru in vrsti uporabljene surovine za nizkoogljična goriva ali nizkoogljični vodik po posameznih dobaviteljih goriva se odjemalcem zagotovijo na spletnih mestih operaterjev, dobaviteljev ali zadevnih pristojnih organov ter se letno posodablja.
5. Komisija do 31. decembra 2024 sprejme delegirane akte v skladu s členom 83, da dopolni to direktivo z določitvijo metodologije za ocenjevanje prihrankov emisij toplogrednih plinov zaradi nizkoogljičnih goriv. Z metodologijo se zagotovi, da se

prihranki emisij ne pripišejo ogljikovemu dioksidu, katerega zajem je že prejel dobropis v okviru drugih pravnih določb.

6. Komisija lahko odloči, da prostovoljne nacionalne ali mednarodne sheme, ki določajo standarde za proizvodnjo nizkoogljčnih goriv ali nizkoogljčnega vodika, zagotavljajo točne podatke o prihrankih emisij toplogrednih plinov za namene tega člena in dokazujejo skladnost z metodologijo iz odstavka 5 tega člena.
7. Če gospodarski subjekt predloži dokaz ali podatke, pridobljene v skladu s shemo, za katero je bila sprejeta odločitev na podlagi odstavka 6, država članica od gospodarskega subjekta ne zahteva, da predloži nadaljnja dokazila o skladnosti z merili, v skladu s katerimi je Komisija priznala sistem.
8. Pristojni organi držav članic nadzorujejo delovanje organov za certificiranje, ki opravljajo neodvisne revizije v okviru prostovoljne sheme. Organi za certificiranje na zahtevo pristojnih organov predložijo vse ustrezne informacije, potrebne za nadzor revizije, vključno s točnim datumom, časom in krajem revizije. Če država članica odkrije primere neskladnosti, o tem brez odlašanja obvesti prostovoljno shemo.
9. Na zahtevo države članice, ki lahko temelji na zahtevi gospodarskega subjekta, Komisija na podlagi vseh razpoložljivih dokazov pregleda, ali so izpolnjena merila za prihranke emisij toplogrednih plinov iz tega člena, metodologija, razvita v skladu z odstavkom 5 tega člena, in mejne vrednosti prihrankov emisij toplogrednih plinov iz člena 2, točki (9) in (10). Komisija v šestih mesecih po prejemu takega zahtevka odloči, ali zadevna država članica lahko:
 - (a) sprejme, da že predloženi dokazi dokazujejo skladnost z merili za prihranke emisij toplogrednih plinov za nizkoogljčna goriva, ali
 - (b) z odstopanjem od odstavka 7 od dobaviteljev vira nizkoogljčnih goriv zahteva, da predložijo dodatne dokaze o skladnosti z merili za prihranke emisij toplogrednih plinov in mejno vrednostjo prihrankov emisij toplogrednih plinov v višini 70 %.
10. Države članice od zadevnih gospodarskih subjektov prav tako zahtevajo, da v podatkovno zbirko Unije vnesejo informacije o opravljenih transakcijah in trajnostnih značilnostih nizkoogljčnih goriv v skladu z zahtevami iz člena 28 Direktive (EU) 2018/2001.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

Člen 98

Tehnična pravila

Regulativni organi, kadar države članice tako določijo, ali države članice zagotovijo, da so tehnična varnostna merila določena ter da so izdelana in javnosti dostopna tehnična pravila, ki določajo minimalne tehnične projektne in obratovalne zahteve za priključitev na sistem za UZP, ☒ sisteme ☒ skladišč, ~~drugi~~ prenosni in distribucijski sistemi, ~~ter neposredni~~ plinovodove ⇒ ter sistem za vodik ⇐. Ta tehnična pravila zagotavljajo interoperabilnost sistemov ter so objektivna in nediskriminatorna. Kadar je primerno, lahko Agencija ☒ agencija ACER ☒ poda ustrezna priporočila, da se doseže skladnost teh pravil. Ta pravila se sporočijo Komisiji v skladu s členom 58 Direktive (EU) 2015/1535/34/ES

Evropskega parlamenta in Sveta³³ ~~z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih standardov in predpisov ter pravil o storitvah informacijske družbe³⁴.~~

↓ novo

Države članice po potrebi zahtevajo, da operaterji prenosnih sistemov, operaterji distribucijskih sistemov in operaterji vodikovih omrežij na njihovem ozemlju objavijo tehnična pravila v skladu s členom 9, zlasti pravila za priključitev na omrežje, ki vključujejo zahteve za kakovost in tlak plina ter dodajanje vonja plinu. Države članice prav tako zahtevajo, da operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov objavijo tarife za priključitev plina iz obnovljivih virov na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril.

POGLAVJE III

KREPITEV VLOGE ODJEMALCEV, NJIHOVO VARSTVO IN MALOPRODAJNI TRGI

Člen 10

Osnovne pogodbene pravice

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsi končni odjemalci pravico do dobave plina na osnovi sporazuma z dobaviteljem ne glede na to, v kateri državi članici je dobavitelj registriran, pod pogojem, da dobavitelj upošteva veljavne predpise o trgovanju in pravila za izravnavo. Tozadevno države članice zato sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo, da upravni postopki niso diskriminatorni do dobaviteljev, ki so že registrirani v drugi državi članici.
2. Brez poseganja v pravila Unije o varstvu porabnikov, zlasti v Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta in Direktivo Sveta 93/13/EGS, države članice zagotovijo, da imajo končni odjemalci zagotovljene pravice iz odstavkov 3 do 12 tega člena.
3. Končni odjemalci imajo pravico do pogodbe s svojim dobaviteljem, ki določa:
 - (a) ime in naslov dobavitelja;
 - (b) opravljene storitve, ponujeno raven kakovosti storitev in rok za prvo priključitev,
 - (c) vrste ponujenih vzdrževalnih storitev,
 - (d) sredstva, prek katerih je mogoče pridobiti najnovejše podatke o vseh veljavnih tarifah, stroških vzdrževanja ter paketnih proizvodih ali storitvah;
 - (e) trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odstop od pogodbe ter storitev, vključno s proizvodi ali storitvami, ki so v paketu s temi storitvami, in ali je dovoljena brezplačna odpoved pogodbe;

³³ Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

³⁴ UL L 204, 21.7.1998, str. 37.

- (f) dogovore o nadomestilu in povračilu, ki velja, če ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem,
- (g) način za sprožitev izvensodnih postopkov za reševanje sporov v skladu s členom 24;
- (h) informacije o pravicah potrošnikov, vključno z obravnavanjem pritožb in informacijami, navedenimi v tem odstavku, ki se pregledno sporočajo na računu in prek spletnih strani podjetij plinskega ali vodikovega gospodarstva.

Pogoji so pravični in znani vnaprej. V vsakem primeru se ti podatki zagotovijo pred sklenitvijo ali potrditvijo pogodbe. Tudi če se pogodbe sklepajo prek posrednikov, je treba informacije iz točk (a) do (f) posredovati pred sklenitvijo pogodbe.

Končni odjemalci prejmejo povzetek glavnih pogodbenih pogojev v razvidni obliki ter v jedrnatem in preprostem jeziku.

4. Končni odjemalci pravočasno prejmejo obvestilo o kakršni koli nameravani spremembi pogodbenih pogojev in so hkrati s prejemom tega obvestila obveščeni o pravici do odpovedi pogodbe. Dobavitelji svoje končne odjemalce neposredno ter na pregleden in razumljiv način obvestijo o vsakršni prilagoditvi dobavne cene, razlogih in pogojih za prilagoditev ter njenem obsegu, v vsakem primeru pa najpozneje dva tedna, gospodinjске odjemalce pa najpozneje en mesec preden prilagoditev začne učinkovati. Države članice končnim odjemalcem zagotovijo možnost odpovedi od pogodb, če ti ne sprejmejo novih pogodbenih pogojev ali prilagoditev dobavne cene, o katerih jih obvesti njihov dobavitelj.
5. Dobavitelji končnim odjemalcem zagotovijo pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošno veljavnih pogojih v zvezi z dostopom do plinskih storitev in njihovo uporabo.
6. Dobavitelji končnim odjemalcem ponudijo možnost široke izbire načinov plačevanja. Ti načini plačevanja ne diskriminirajo odjemalcev po nepotrebnem. Vse razlike v stroških, povezanih z načini plačevanja ali predplačilnimi sistemi, morajo biti objektivne, nediskriminatorne in sorazmerne ter v skladu s členom 62 Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta ne smejo preseči neposrednih stroškov, ki jih ima prejemnik plačila zaradi uporabe določenega načina plačevanja ali predplačilnega sistema³⁵.
7. Gospodinjски odjemalci, ki imajo dostop do predplačilnih sistemov, niso postavljeni v slabši položaj zaradi predplačilnih sistemov.
8. Dobavitelji končnim odjemalcem ponudijo poštene in pregledne splošne pogoje, ki so določeni v jasnem in nedvoumnem jeziku ter ne vsebujejo nepogodbenih ovir za uresničevanje pravic odjemalcev, kot je preobsežna pogodbeni dokumentacija. Odjemalci so zavarovani pred nepoštenimi ali zavajajočimi načini prodaje.
9. Končni odjemalci imajo pravico, da njihovi dobavitelji zanje opravljajo kakovostne storitve in ustrezno obravnavajo pritožbe. Dobavitelji pritožbe obravnavajo enostavno, pravično in pravočasno.
10. Dobavitelji gospodinjским odjemalcem zemeljskega plina zagotovijo ustrezne informacije o alternativnih ukrepih za odklop dovolj zgodaj pred vsakim

³⁵

Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015).

načrtovanim odklopom. Ti alternativni ukrepi lahko vključujejo informacije o virih podpore, s pomočjo katerih bi preprečili odklop, predplačilne sisteme, energetske preglede, storitve energetskega svetovanja, alternativne načrte plačil, nasvete za upravljanje dolgov ali moratorije na odklop ter odjemalcem, ki bodo odklopljeni od omrežja, ne bi smeli povzročati dodatnih stroškov.

11. Dobavitelji končnim odjemalcem zagotovijo zaključni račun po vsaki zamenjavi dobavitelja najpozneje šest tednov po taki zamenjavi.

Člen 11

Pravica do zamenjave in pravila o z menjavo povezanih pristojbinah

1. Odjemalci imajo pravico do zamenjave dobaviteljev plina ali tržnih udeležencev. Države članice zagotovijo, da je odjemalec, ki želi zamenjati dobavitelja ali tržnega udeleženca ob spoštovanju pogodbenih pogojev, upravičen do zamenjave v največ treh tednih od datuma zahteve. Najkasneje od leta 2026 naprej tehnični postopek za zamenjavo dobavitelja ali tržnega udeleženca ne sme trajati dlje kot 24 ur in mora biti izvedljiv na kateri koli delovni dan.
2. Države članice zagotovijo, da se odjemalcem pravica do zamenjave dobavitelja ali tržnega udeleženca zagotovi nediskriminatorno glede stroškov, vloženega truda in časa.
3. Države članice zagotovijo, da se vsaj gospodinjskim odjemalcem in malim podjetjem v zvezi z zamenjavo ne zaračunajo nobene pristojbine za plin. Vendar države članice dobaviteljem ali tržnim udeležencem lahko dovolijo, da odjemalcem zaračunajo pristojbino za prekinitev pogodbe, če ti po lastni volji odpovedo pogodbo o dobavi s fiksno ceno, sklenjeno za določeno obdobje, pred njenim potekom, pod pogojem:
 - (a) da so take pristojbine del pogodbe, ki jo je odjemalec sklenil po lastni volji, in
 - (b) da je odjemalec o takšnih pristojbinah jasno obveščen pred sklenitvijo pogodbe.

Take pristojbine so sorazmerne in ne presegajo neposredne gospodarske škode, ki jo zaradi odjemalčeve odpovedi pogodbe utrpí dobavitelj ali tržni udeleženec, vključno s stroški paketnih naložb ali storitev, ki so bile za odjemalca že opravljene kot del pogodbe. Dokazno breme neposredne gospodarske škode nosi dobavitelj ali tržni udeleženec. Dopustnost pristojbine za prekinitev pogodbe nadzoruje regulativni organ ali drug pristojni nacionalni organ.

4. Gospodinjski odjemalci plinov so upravičeni do udeležbe v sistemih kolektivne zamenjave. Države članice odpravijo vse regulativne ali upravne ovire za kolektivno zamenjavo ter zagotovijo okvir, ki bo omogočil varstvo za porabnike, da se preprečijo zlorabe.

Člen 12

Orodja za primerjavo

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsaj gospodinjski odjemalci zemeljskega plina in mikropodjetja brezplačen dostop do vsaj enega orodja za primerjavo ponudb dobaviteljev, vključno z združenimi ponudbami. Odjemalci so obveščeni o tem, da so taka orodja na razpolago, v sklopu računov, skupaj z njimi ali na drug način. Orodja izpolnjujejo vsaj naslednje zahteve:

- (a) so neodvisna od tržnih udeležencev in zagotavljajo, da so podjetja v plinskem gospodarstvu deležna enake obravnave pri rezultatih iskanja;
- (b) jasno navajajo svoje lastnike in fizično ali pravno osebo, ki upravlja z orodjem in ga nadzira, ter informacije o financiranju orodij;
- (c) določajo in navajajo jasna in objektivna merila, na katerih temelji primerjava, vključno s storitvami;
- (d) uporabljajo preprost in nedvoumen jezik;
- (e) zagotavljajo točne in najnovejše informacije ter navajajo čas zadnje posodobitve informacij;
- (f) so dostopna za invalide, tako da so dojemljiva, opravljiva, razumljiva in robustna;
- (g) zagotavljajo učinkovit postopek za opozarjanje na nepravilne informacije o objavljenih ponudbah;
- (h) izvajajo primerjavo, pri čemer zahtevane osebne podatke omejujejo na tiste, ki so za primerjavo nujno potrebni.

Države članice zagotovijo, da vsaj eno orodje pokriva celotni trg zemeljskega plina. Kadar trg pokriva več orodij, ta orodja v okviru izvedljivega zajemajo karseda popoln nabor ponudb plina in znaten del trga, kadar ta orodja ne pokrivajo trga v celoti, pa pred prikazom rezultatov vključujejo jasno navedbo o tem.

2. Orodja lahko upravlja kateri koli subjekt, tudi zasebne družbe in javni organi ali telesa.
3. Države članice lahko zahtevajo, da orodja za primerjavo iz odstavka 1 vključujejo primerjalne kriterije, povezane z vrsto storitev, ki jih nudijo dobavitelji.
4. Države članice imenujejo pristojni organ, ki bo odgovoren za izdajo znaka za zaupanje za orodja za primerjavo, ki izpolnjujejo zahteve iz odstavka 1, in zagotavljal, da orodja za primerjavo z znakom za zaupanje še naprej izpolnjujejo navedene zahteve. Ta organ je neodvisen od vseh tržnih udeležencev in upravljavcev orodij za primerjavo.
5. Vsako orodje za primerjavo ponudb tržnih udeležencev je upravičeno do vloge za znak za zaupanje v skladu s tem členom na prostovoljni in nediskriminatorni osnovi.
6. Z odstopanjem od odstavkov 4 in 5 se lahko države članice odločijo, da ne bodo izdajale znakov za zaupanje za orodja za primerjavo, če orodje za primerjavo, ki izpolnjuje zahteve iz odstavka 1, zagotovi javni organ ali telo.

Člen 13

Aktivni odjemalci

1. Države članice zagotovijo, da imajo končni odjemalci pravico delovati kot aktivni odjemalci, ne da bi za njih veljale nesorazmerne diskriminatorne tehnične zahteve, administrativne zahteve, postopki in plačila ter omrežnine, ki ne odražajo stroškov.
2. Države članice za aktivne odjemalce zagotovijo, da:
 - (a) imajo pravico do neposrednega delovanja;

- (b) imajo pravico do prodaje zemeljskih plinov, ki jih sami proizvedejo, z uporabo sistema za zemeljski plin;
 - (c) imajo pravico do sodelovanja v programih energijske učinkovitosti;
 - (d) lahko upravljanje objektov, ki jih potrebujejo za svoje dejavnosti, prenesejo na tretjo osebo, vključno z namestitvijo, obratovanjem, obdelavo podatkov in vzdrževanjem, in da se tretja oseba ne šteje kot aktivni odjemalec;
 - (e) so jim zagotovljene pregledne in nediskriminatorne omrežnine, ki odražajo stroške, da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema;
 - (f) so finančno odgovorni za neravnovesja, ki jih povzročijo v sistemu za zemeljski plin, ali da prenesejo bilančno odgovornost v skladu s členom 3(e) [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx].
3. Države članice imajo lahko v svojem nacionalnem pravu različne določbe, ki se uporabljajo za posamezne aktivne odjemalce in aktivne odjemalce, ki delujejo skupaj, pod pogojem, da se vse pravice in obveznosti na podlagi tega člena uporabljajo za vse aktivne odjemalce. Vsako drugačno obravnavanje aktivnih odjemalcev, ki delujejo skupaj, mora biti sorazmerno in ustrezno utemeljeno.
4. Države članice zagotovijo, da aktivni odjemalci, ki imajo v lasti obrate za shranjevanje obnovljivega plina:
- (a) imajo pravico do priključitve v omrežje v razumnem roku po vložitvi zahteve, če so izpolnjeni vsi potrebni pogoji, kot je bilančna odgovornost;
 - (b) niso predmet dvojnega zaračunavanja, vključno z omrežnino, za skladiščen obnovljivi plin, ki ostane v njihovih prostorih;
 - (c) zanje ne veljajo nesorazmerne zahteve glede licenc ali pristojbin;
 - (d) lahko zagotavljajo več storitev hkrati, če je to tehnično izvedljivo.

Člen 14

Energetske skupnosti državljanov

1. Države članice vzpostavijo regulativni okvir za omogočanje energetskih skupnosti državljanov, s katerim zagotovijo, da:
- (a) je sodelovanje v energetske skupnosti državljanov odprto in prostovoljno;
 - (b) je članom ali delničarjem energetske skupnosti državljanov dovoljeno, da izstopijo iz skupnosti; v tem primeru se uporablja člen 11;
 - (c) člani ali delničarji energetske skupnosti državljanov ne izgubijo pravic in obveznosti, ki jih imajo kot gospodinjski odjemalci ali aktivni odjemalci;
 - (d) ustrezni operaterji distribucijskega sistema ob pravičnem nadomestilu, ki ga oceni regulativni organ, sodelujejo z energetskimi skupnostmi državljanov, da se olajša prenos obnovljivih zemeljskih plinov znotraj teh energetskih skupnosti;
 - (e) za energetske skupnosti državljanov veljajo nediskriminatorni, pravični, sorazmerni in pregledni postopki in takse, vključno v zvezi s priključitvijo na omrežje, registracijo in izdajo dovoljenj, ter pregledne in nediskriminatorne

omrežnine, ki odražajo stroške, da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema za zemeljski plin.

2. Države članice lahko za energetske skupnosti državljanov vzpostavijo ustrezen regulativni okvir, s katerim bo zagotovljeno, da:

- (a) so odprte za čezmejno sodelovanje;
- (b) imajo pravico do lastništva, vzpostavitve, nakupa ali zakupa distribucijskih omrežij in do avtonomnega upravljanja teh omrežij v skladu s pogoji iz odstavka 4 tega člena;
- (c) za njih veljajo izjeme iz člena 28(2).

3. Države članice za energetske skupnosti državljanov zagotovijo, da:

- (a) imajo nediskriminatoren dostop do vseh trgov zemeljskega plina;
- (b) se obravnavajo nediskriminatorno in sorazmerno glede na dejavnosti, pravice in obveznosti, ki jih imajo kot končni odjemalci, proizvajalci, dobavitelji, operaterji distribucijskih sistemov ali tržni udeleženci;
- (c) so finančno odgovorni za neravnovesja, ki jih povzročijo v sistemu za zemeljski plin, ali da prenesejo bilančno odgovornost v skladu s členom 3(e) [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx];
- (d) se obravnavajo kot aktivni odjemalci v skladu s členom 13(2), točka (e), in členom 13(4), točke (a), (c) in (d) [aktivni odjemalci];
- (e) imajo pravico, da znotraj energetske skupnosti državljanov v skladu z določbami tega člena uredijo souporabo obnovljivega plina, ki ga proizvedejo proizvodne naprave v lasti skupnosti, pod pogojem izpolnjevanja drugih pogojev iz tega člena ter po pogojem, da se ohranijo pravice in obveznosti, ki jih imajo člani skupnosti kot končni odjemalci.

Za namene prvega pododstavka, točka (e), kadar se obnovljivi zemeljski plini souporabljajo, je to brez poseganja v veljavne omrežnine, tarife in dajatve v skladu s pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije, ki jo izdela pristojni nacionalni organ.

4. Države članice se lahko odločijo, da energetskim skupnostim državljanov podelijo pravico do upravljanja distribucijskih omrežij na njihovem območju delovanja in določijo ustrezne postopke brez poseganja v poglavje VI ali druga pravila in ureditve, ki se uporabljajo za operaterje distribucijskih sistemov.

Če je takšna pravica podeljena, države članice zagotovijo, da:

- (a) lahko energetske skupnosti državljanov prenašajo neobnovljivi plin, če je namenjen odjemalcu zemeljskega plina, ki ni član energetske skupnosti državljanov, ali če je to potrebno za varno delovanje sistema;
- (b) imajo energetske skupnosti državljanov pravico, da z ustreznim operaterjem distribucijskega sistema ali operaterjem prenosnega sistema, na katerega je njihovo omrežje priključeno, sklenejo sporazum o upravljanju omrežja;
- (c) se za energetske skupnosti državljanov uporabljajo omrežnine na priključnih točkah med njihovim omrežjem in distribucijskim omrežjem zunaj energetske skupnosti državljanov;

- (d) energetske skupnosti državljanov ne diskriminirajo ali delujejo v škodo odjemalcev, ki ostanejo priključeni na distribucijski sistem.

Člen 15

Računi in informacije o obračunu

1. Države članice zagotovijo, da so računi in informacije o obračunu pravilni, razumljivi, jasni, jedrnati, uporabniku prijazni in predstavljeni na način, ki olajšuje primerjavo s strani končnih odjemalcev ter da izpolnjujejo minimalne zahteve iz Priloge I. Končni odjemalci na zahtevo prejmejo jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov račun, zlasti če računi ne temeljijo na dejanski porabi.
2. Države članice zagotovijo, da končni odjemalci vse račune in informacije o obračunu prejmejo brezplačno.
3. Države članice zagotovijo, da se končnim odjemalcem ponudi možnost elektronskega prejemanja računov in informacij o obračunu ter možnost sklenitve prožnih ureditev za dejansko plačilo računov.
4. Če pogodba vsebuje prihodnje spremembe proizvoda ali cene ali popusta, mora biti to navedeno na računu skupaj z datumom, ko se sprememba izvrši.
5. Države članice se posvetujejo s porabniškimi organizacijami, ko nameravajo spremeniti zahteve glede vsebine računov.

Člen 16

Pametni merilni sistemi v sistemu za zemeljski plin

1. Za spodbujanje energijske učinkovitosti in krepitev vloge končnih odjemalcev države članice ali regulativni organ, kadar država članica tako določi, podjetjem plinskega gospodarstva močno priporočajo, naj optimizirajo svojo porabo plina, med drugim z nudenjem storitev upravljanja energije in uvajanjem pametnih merilnih sistemov, ki so interoperabilni, zlasti s porabniški sistemi za upravljanje z energijo in pametnimi omrežji v skladu z veljavnimi pravili Unije o varstvu podatkov.
2. Države članice zagotovijo uvedbo pametnih merilnih sistemov na svojih ozemljih. Za tako uvedbo se lahko zahteva ocena stroškov in koristi, ki se izvede v skladu z načeli iz Priloge II.
3. Države članice, ki nadaljujejo z uvajanjem pametnih merilnih sistemov, sprejmejo in objavijo minimalne funkcionalne in tehnične zahteve za pametne merilne sisteme, ki bodo uvedeni na njihovem ozemlju v skladu s členom 18 in Prilogo II. Države članice zagotovijo interoperabilnost teh pametnih merilnih sistemov ter njihovo zmožnost zagotavljanja podatkov za porabniške sisteme za upravljanje z energijo. Glede tega države članice upoštevajo uporabo ustreznih razpoložljivih standardov, vključno s tistimi, ki omogočajo interoperabilnost, najboljšo prakso in pomen razvoja pametnih omrežij in razvoja notranjega trga plina.
4. Države članice, ki uvajajo pametne merilne sisteme, zagotovijo, da končni odjemalci prispevajo k stroškom, povezanim z uvajanjem, in sicer na pregleden in nediskriminatoren način, pri čemer upoštevajo dolgoročne koristi vzdolž celotne vrednostne verige. Države članice ali pristojni nacionalni organi, kadar tako določi država članica, to uvajanje na svojem ozemlju redno spremljajo, da lahko sledijo doseganju koristi za porabnike.

5. Kadar je uvajanje pametnih merilnih sistemov v postopku ocene stroškovne učinkovitosti iz odstavka 2 ocenjeno negativno, države članice zagotovijo, da se ta ocena vsaj na štiri leta pregleda kot odgovor na večje spremembe osnovnih predpostavk, razvoja tehnologije in razvoja na trgu. Ko je na razpolago rezultat posodobljene ocene stroškov in koristi, države članice o njem uradno obvestijo Komisijo.
6. Določbe o pametnih merilnih sistemih iz te direktive se uporabljajo za bodoče naprave in naprave, ki nadomeščajo starejše pametne števec. Pametni merilni sistemi, ki so že nameščeni ali ki so začeli delovati pred [datum začetka veljavnosti], se lahko še naprej uporabljajo do konca življenjske dobe. Pametni merilni sistemi, ki ne izpolnjujejo zahtev iz člena 20 Priloge II, pa se po [12 let po začetku veljavnosti te direktive] ne uporabljajo več.
7. Za namene odstavka 6 „začetek del“ pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo trdno zavezo za naročilo opreme ali drugo zavezo, po kateri naložbe ni mogoče več preklicati, če slednja nastopi pred začetkom gradbenih del. Nakup zemljišč in pripravljala dela, kot je pridobivanje dovoljenj in opravljanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek pridobitve sredstev, neposredno povezanih s prevzetim podjetjem.

Člen 17

Pametni merilni sistemi v sistemu za vodik

1. Države članice zagotovijo uvedbo pametnih merilnih sistemov, ki so sposobni točno meriti porabo, zagotavljati informacije o dejanskem času porabe ter prenašati in prejemati podatke za namene obveščanja, spremljanja in nadzora z uporabo elektronske komunikacije.
2. Države članice zagotovijo varnost merilnih sistemov in zadevnega sporočanja podatkov ter zasebnost končnih odjemalcev v skladu z zadevno zakonodajo Unije na področju varstva podatkov in zasebnosti, pa tudi interoperabilnost teh sistemov ob upoštevanju ustreznih standardov.
3. Komisija z izvedbenimi akti sprejme zahteve glede interoperabilnosti za pametno merjenje in postopke za zagotovitev, da imajo upravičene strani dostop do podatkov teh merilnih sistemov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom posvetovanja iz člena 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 18

Funkcionalnosti pametnih merilnih sistemov v sistemu za zemeljski plin

Kadar je uvedba pametnih merilnih sistemov v postopku ocene stroškovne učinkovitosti iz člena 16(2) ocenjena pozitivno ali kadar se pametni merilni sistemi uvajajo sistematično po [datum začetka veljavnosti], države članice te sisteme uvedejo v skladu z evropskimi standardi, Prilogo II in naslednjimi zahtevami:

- (a) pametni merilni sistemi natančno merijo dejansko porabo zemeljskega plina in končnim odjemalcem lahko dajejo na razpolago informacije o dejanskem času uporabe, vključno s potrjenimi podatki o pretekli porabi, ki so za končne odjemalce enostavno in varno dostopni in grafično prikazani, in sicer na zahtevo in brez dodatnih stroškov, ter nepotrjenimi najnovejšimi podatki o porabi, ki so za končne

odjemalce prav tako enostavno in varno dostopni brez dodatnih stroškov prek standardiziranega vmesnika ali dostopa na daljavo, z namenom omogočanja avtomatiziranih programov energijske učinkovitosti in drugih storitev;

- (b) varnost pametnih merilnih sistemov in sporočanja podatkov je skladna z zadevnimi pravili Unije na področju varnosti ob upoštevanju najboljših razpoložljivih tehnik za zagotavljanje najvišje ravni kibernetske varnosti, pri čemer se upoštevajo stroški in načela sorazmernosti;
- (c) zasebnost in varstvo osebnih podatkov končnih odjemalcev sta skladna z zadevnimi pravili Unije na področju varstva osebnih podatkov in zasebnosti;
- (d) če tako zahtevajo končni odjemalci, se podatki o njihovi porabi zemeljskega plina dajo na razpolago njim samim v skladu z izvedbenimi akti, sprejetimi v skladu s členom 23, prek standardiziranega komunikacijskega vmesnika ali dostopa na daljavo, ali tretji osebi, ki deluje v njihovem imenu, in sicer v lahko razumljivi obliki, tako da lahko primerjajo pogodbe na enaki osnovi;
- (e) končni odjemalci pred namestitvijo ali ob namestitvi pametnih števecv dobijo ustrezne nasvete in informacije, zlasti o vseh svojih možnostih v zvezi z upravljanjem odčitavanja števecv in spremljanjem porabe energije ter o zbiranju in obdelavi osebnih podatkov v skladu z veljavnimi pravili Unije na področju varstva osebnih podatkov;
- (f) pametni merilni sistemi končnim odjemalcem omogočajo merjenje in poravnavo v časovnih intervalih, ki ustrezajo najkrajšemu obračunskemu intervalu na nacionalnem trgu.

Za namene točke (d) prvega pododstavka je končnemu odjemalcu omogočeno, da pridobi svoje podatke s števecv ali jih posreduje drugi osebi brez dodatnih stroškov in v skladu s svojo pravico do prenosljivosti podatkov na podlagi pravil Unije o varstvu podatkov.

Člen 19

Pravica do pametnega števca za zemeljski plin

1. Kadar je uvedba pametnih merilnih sistemov v postopku ocene stroškovne učinkovitosti iz odstavka člena 16(2) ocenjena negativno in se ti ne uvajajo sistematično, države članice zagotovijo, da ima vsak končni odjemalec, ki plača s tem povezane stroške, na zahtevo pravico, da se mu pod pravičnimi, razumnimi in stroškovno učinkovitimi pogoji namesti oziroma, kadar je primerno, posodobi pametni števec, ki je:
 - (a) kadar je tehnično možno, opremljen s funkcionalnostmi iz člena 18 ali z minimalnim naborom funkcionalnosti, ki ga opredelijo in objavijo države članice na nacionalni ravni v skladu s Prilogo II;
 - (b) interoperabilen in opremljen za zagotavljanje želene poveztljivosti števeh infrastrukture s porabniškimi sistemi za upravljanje z energijo.
2. Države članice ali, kadar je tako določila država članica, pristojni nacionalni organi v zvezi z odjemalčevo zahtevo za pametni števec na podlagi odstavka 1:
 - (a) zagotovijo, da so v ponudbi končnemu odjemalcu, ki zahteva namestitev pametnega števca, izrecno navedene in jasno opisane:

- (i) funkcionalnosti in interoperabilnost, ki jih pametni števec lahko podpira, storitve, ki so možne, in realne koristi pametnega števca v danem trenutku;
 - (ii) stroški, povezani s pametnim števcem, ki jih mora nositi končni odjemalec;
- (b) zagotovijo, da se pametni števec namesti v razumnem času, v vsakem primeru pa najpozneje štiri mesece od odjemalčeve zahteve;
- (c) redno, najmanj pa vsaki dve leti, pregledajo in objavijo stroške, povezane s števcem, in spremljajo razvoj teh stroškov kot posledico tehnoloških sprememb in morebitnih posodobitev merilnih sistemov.

Člen 20

Konvencionalni števeci za zemeljski plin

1. Kadar končni odjemalci zemeljskega plina nimajo pametnih števcov, države članice pri vsakem končnem odjemalcu zagotovijo, da so opremljeni s posameznimi konvencionalnimi števci, ki natančno merijo njihovo dejansko porabo.
2. Države članice zagotovijo, da lahko končni odjemalci zemeljskega plina brez težave odčitavajo svoje konvencionalne števce, bodisi neposredno bodisi posredno prek spletnega ali kakšnega drugega ustreznega vmesnika.

Člen 21

Upravljanje podatkov

1. Pri določitvi pravil o upravljanju in izmenjavi podatkov države članice ali pristojni nacionalni organi, kadar je tako določila država članica, določijo pravila, na podlagi katerih lahko upravičene stranke dostopajo do podatkov končnega odjemalca v skladu s tem členom in veljavnim pravnim okvirom Unije. Za namene te direktive se šteje, da podatki zajemajo podatke o merjenju in porabi ter podatke, potrebne za zamenjavo dobavitelja odjemalca in druge storitve.
2. Države članice organizirajo upravljanje podatkov, da bi zagotovile učinkovit in varen dostop do podatkov in njihovo izmenjavo ter zaščito in varstvo podatkov.

Ne glede na model upravljanja podatkov, ki se uporablja v vsaki državi članici, stranke, odgovorne za upravljanje podatkov, vsaki upravičeni stranki omogočijo dostop do podatkov končnega odjemalca v skladu z odstavkom 1. Zahtevani podatki morajo biti upravičenim strankam na razpolago nediskriminatorno in istočasno. Dostop do podatkov mora biti enostaven, ustrezni postopki za pridobitev dostopa pa javno dostopni.
3. Pravila o dostopu do podatkov in shranjevanju podatkov za namene te direktive so v skladu z ustreznim pravom Unije.

Obdelava osebnih podatkov v okviru te direktive se izvede v skladu z Uredbo (EU) 2016/679.
4. Države članice ali, kadar je tako določila država članica, pristojni nacionalni organi pooblastijo in certificirajo ali po potrebi nadzorujejo stranke, ki upravljajo podatke, da bi zagotovili, da izpolnjujejo zahteve iz te direktive.

Države članice se lahko brez poseganja v naloge pooblaščenih oseb za varstvo podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 odločijo, da od strank, ki upravljajo podatke, zahtevajo imenovanje nadzornikov za skladnost, odgovornih za spremljanje izvajanja ukrepov, ki jih sprejmejo ustrezne stranke za zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do podatkov in izpolnjevanja zahtev iz te direktive.

Države članice lahko imenujejo nadzornike za skladnost ali organe iz točke (d) člena 44(2) te direktive, za izpolnjevanje obveznosti iz tega odstavka.

5. Končnim odjemalcem se ne sme dodatno zaračunavati dostop do njihovih podatkov ali zahteva za prenos teh podatkov.

Države članice so odgovorne za določanje ustreznih stroškov za dostop do podatkov s strani upravičenih strank.

Države članice ali, kadar je tako določila država članica, pristojni nacionalni organi zagotovijo, da so vsi stroški, ki jih zaračunavajo nadzorovani organi, ki zagotavljajo podatkovne storitve, razumni in upravičeni.

Člen 22

Zahteve za interoperabilnost in postopki za dostop do podatkov

1. Da bi spodbujale konkurenco na maloprodajnem trgu zemeljskega plina in v izogib pretiranim upravnim stroškom za upravičene stranke, države članice olajšajo popolno interoperabilnost energetskih storitev v Uniji.
2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme zahteve za interoperabilnost ter nediskriminatorne in pregledne postopke za dostop do podatkov iz člena 21(1). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom posvetovanja iz člena 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Države članice zagotovijo, da podjetja plinskega gospodarstva uporabljajo zahteve za interoperabilnost in postopke za dostop do podatkov iz odstavka 2. Te zahteve in postopki temeljijo na obstoječi nacionalni praksi.

Člen 23

Enotne kontaktne točke

Države članice zagotovijo enotne kontaktne točke, da se odjemalcem posredujejo vse potrebne informacije glede njihovih pravic, veljavnega prava in mehanizmov za reševanje sporov, ki so jim na voljo v primeru spora. Enotne kontaktne točke so lahko vključene v splošne informacijske točke za potrošnike in so lahko iste kot enotne kontaktne točke za električno energijo iz člena 26 Direktive 2019/944/EU o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo.

Člen 24

Pravica do zunajsodnega reševanja sporov

1. Države članice zagotovijo, da so končnim odjemalcem za reševanje sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, ki jih določa ta direktiva, na voljo enostavni, pravični, pregledni, neodvisni, uspešni in učinkoviti mehanizmi zunajsodnega reševanja sporov s prek neodvisnega mehanizma, kot je varuh pravic porabnikov energije ali organ za porabnike, ali prek regulativnega organa. Kadar je končni odjemalec

porabnik v smislu Direktive 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽²³⁾, so taki zunajsodni mehanizmi skladni z zahtevami glede kakovosti iz navedene direktive in določajo sistem povračil in/ali odškodnin, kadar je to upravičeno.

2. Kadar je potrebno, države članice zagotovijo, da subjekti za alternativno reševanje sporov sodelujejo, da bi zagotovili enostavno, pošteno, pregledno, neodvisno, uspešno in učinkovito alternativno reševanje vseh sporov, ki izhajajo iz proizvodov ali storitev, povezanih ali združenih s proizvodom ali storitvijo, ki spada na področje uporabe te direktive.
3. Sodelovanje podjetij v plinskem gospodarstvu v mehanizmi za izvensodno reševanje sporov za gospodinske odjemalce je obvezno, razen če zadevna država članica Komisiji dokaže, da so drugi mehanizmi enako učinkoviti.

Člen 25

Ranljivi odjemalci

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, da zaščitijo končne odjemalce in poskrbijo zlasti za ustrezne nadzorne ukrepe za zaščito ranljivih odjemalcev. V tej zvezi vsaka država članica opredeli pojem ranljivih odjemalcev, ki se lahko nanaša na energijsko revščino. Ukrepi za zaščito ranljivih odjemalcev med drugim lahko vključujejo prepoved odklopa plina za te odjemalce v času krize.

Države članice zlasti sprejmejo ustrezne ukrepe za zaščito končnih odjemalcev, ki so priključeni na sistem za zemeljski plin ali vodik na odmaknjenih območjih. Države članice lahko imenujejo zasilnega dobavitelja gospodinskim odjemalcem in, kadar je to po njihovem mnenju primerno, malim podjetjem, ki se štejejo za ranljive odjemalce, priključene na sistem za plin. Zagotovijo visoko raven varstva potrošnikov, zlasti glede preglednosti pogodbenih pogojev, splošnih informacij in mehanizmov za reševanje sporov.

↓ 2009/73/ES

Člen 45

Maloprodajni trgi

~~Da bi spodbujali nastajanje dobro delujočih in preglednih maloprodajnih trgov v Skupnosti države članice zagotovijo, da so vloge in odgovornosti operaterjev prenosnih sistemov, operaterjev distribucijskih sistemov, dobaviteljev, odjemalcev in po potrebi drugih udeležencev na trgu opredeljene glede na pogodbene dogovore, obveznosti do odjemalcev, izmenjavo podatkov ter pravil glede poravnave, lastništvo podatkov in odgovornost za merjenje porabe.~~

~~Ta pravila se objavijo; njihov cilj je odjemalcem in dobaviteljem olajšati dostop do omrežij, pregledujejo pa jih regulativni organi ali drugi pristojni nacionalni organi.~~

Poglavje IV

Dostop tretjih strani do infrastrukture

ODDELEK I

DOSTOP DO INFRASTRUKTURE ZA ZEMELJSKI PLIN

Člen 26

Dostop do trga za obnovljive in nizkoogljične pline

Države članice omogočijo dostop obnovljivih in nizkoogljčnih plinov do trga in infrastrukture ne glede na to, ali so obrati za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljčnih plinov priključeni na distribucijsko ali prenosno omrežje.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

Člen 27~~32~~

Dostop tretjih strani ☒ do distribucijskega in prenosnega omrežja za zemeljski plin in terminalov za UZP ☒

1. Države članice poskrbijo, da se za vse upravičene odjemalce, skupaj z dobavnimi podjetji, uvede sistem dostopa tretjih strank do prenosnega in distribucijskega sistema ter sistema za UZP na podlagi objavljenih tarif, ki se izvaja objektivno in nediskriminatorno med uporabniki sistema. Države članice zagotovijo, da te tarife ali metodologije za njihov izračun pred začetkom njihove veljavnosti v skladu s členom 7241 potrdi regulativni organ iz člena 7039(1) in da se te tarife – in metodologije za njihov izračun, če se potrditev nanaša samo nanje – objavijo pred začetkom njihove veljavnosti. ⇒ Tarifni popusti se lahko odobrijo samo, če tako določa zakonodaja Unije. ⇐
2. ~~Operaterji prenosnih sistemov imajo dostop do omrežja drugih operaterjev prenosnih sistemov, če je to potrebno zaradi opravljanja njihovih dejavnosti, tudi v zvezi s čezmejnimi prenosom.~~
- 23 Določbe te direktive ne preprečujejo sklepanja dolgoročnih pogodb ⇒ za obnovljive in nizkoogljične pline ⇐ , če le-te izpolnjujejo predpise Skupnosti ☒ Unije ☒ o konkurenci ⇒ in prispevajo k razogljičenju. Nobena dolgoročna pogodba za dobavo zemeljskega plina brez zajemanja emisij se ne sklene za dlje kot do leta 2049 ⇐.

↓ novo

3. Ta člen se uporablja tudi za energetske skupnosti državljanov, ki upravljajo distribucijska omrežja.
-

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~283~~4

Dostop do pridobivalnih plinovodnih omrežij za ☒ zemeljski plin ☒

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, da podjetjem plinskega gospodarstva in upravičenim odjemalcem ne glede na lokacijo zagotovijo dostop do pridobivalnih cevovodnih omrežij, skupaj z napravami za tehnične storitve v zvezi s takšnim dostopom, skladno s tem členom. Izjema so deli takšnega omrežja in ~~naprav~~ ☒ obratov ☒, ki se uporabljajo za lokalno obratovanje na mestu, kjer se pridobiva plin. O teh ukrepih obvestijo Komisijo skladno z določbami člena ~~88~~54.
2. Dostop do omrežja iz odstavka 1 se zagotovi na način, ki ga določi država članica skladno z ustreznimi pravnimi instrumenti. Države članice si zastavijo naslednje cilje: pošten in odprt dostop do omrežja, doseganje konkurenčnega trga z zemeljskim plinom in preprečevanje zlorab prevladujočega položaja, ob upoštevanju zanesljivosti in rednosti oskrbe, zmogljivosti, ki so na razpolago oz. ki jih je mogoče razumno doseči, ter zaščite okolja. Upošteva se lahko naslednje:
 - (a) potreba po zavrnitvi dostopa do omrežja, če gre za nezdržljivost tehničnih specifikacij, ki je ni mogoče razumno preseči;
 - (b) potreba po izogibanju težavam, ki jih ni mogoče razumno preseči in lahko škodijo učinkovitemu sedanjemu in načrtovanemu prihodnjemu pridobivanju ogljikovodikov, skupaj s pridobivanjem iz nahajališč z mejno ekonomsko upravičenostjo;
 - (c) potreba po upoštevanju razumne in ustrezno utemeljene potrebe lastnika ali operaterja pridobivalnega cevovodnega omrežja za prenos in pripravo plina ter interesov vseh drugih uporabnikov pridobivalnega cevovodnega omrežja ali ustreznih ~~naprav~~ ☒ obratov ☒ za pripravo ter naprav za pretovarjanje, ki bi bili lahko prizadeti; ter
 - (d) potreba po izvajanju zakonov in upravnih postopkov za izdajo dovoljenja za pridobivanje ali razvoj te dejavnosti v skladu z zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒.
3. Države članice vzpostavijo mehanizme za reševanje sporov, vključno z organom, neodvisnim od pogodbenic, ki ima dostop do vseh ustreznih informacij, kar naj zagotavlja hitro reševanje sporov v zvezi z dostopom do pridobivalnega cevovodnega omrežja, ob upoštevanju meril iz odstavka 2 in števila pogodbenic, ki se pogajajo o dostopu do takšnih omrežij.

↓ 2019/692 člen 1.4

4. V čezmejnih sporih se uporabijo mehanizmi za reševanje sporov države članice, ki je pristojna za pridobivalno cevovodno omrežje, ki odkloni dostop. Če je v čezmejnih sporih več držav članic pristojnih za zadevno omrežje, se zadevne države članice posvetujejo za zagotovitev usklajene uporabe določb te direktive. Če pridobivalno cevovodno omrežje izvira iz tretje države in je povezano z vsaj eno državo članico, se zadevne države članice posvetujejo med seboj, država članica, v kateri je prva vstopna točka v omrežje držav članic, pa se posvetuje z zadevno tretjo državo, iz katere izvira pridobivalno cevovodno omrežje, da se v zvezi z zadevnim omrežjem zagotovi usklajena uporaba te direktive na ozemlju držav članic.
-

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

Člen ~~2932~~

Dostop do skladišč ☒ zemeljskega plina ☒

1. Za organiziranje dostopa do skladiščnih objektov in skladiščne zmogljivosti plinovodov, kadar je zagotovitev učinkovitega dostopa do sistema nujna zaradi oskrbe odjemalcev iz tehničnih ~~in~~ ali ekonomskih razlogov, in za organiziranje dostopa do sistemskih storitev lahko države članice izberejo enega ali oba postopka iz odstavkov 3 in 4. Ta postopka delujeta skladno z objektivnimi, preglednimi in nediskriminatornimi merili.
-

↓ novo

Pri izbiri postopka za dostop do skladišč v skladu s tem členom države članice upoštevajo rezultate skupnih in nacionalnih ocen tveganj, opravljenih v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2017/1938.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

Regulativni organi ~~, kadar države članice tako določijo, ali države članice~~ opredelijo in objavijo merila, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, kakšen režim dostopa se uporablja za skladišča in skladiščne zmogljivosti plinovodov. Objavijo ali od operaterjev skladiščnih sistemov in operaterjev prenosnih sistemov zahtevajo, da objavijo, kateri objekti za skladiščenje ali njihovi deli ter katere skladiščne zmogljivosti plinovodov so na voljo po različnih postopkih iz odstavkov 3 in 4.

~~Obveznost iz drugega stavka drugega pododstavka ne posega v pravico do izbire, ki je državam članicam zagotovljena v prvem pododstavku.~~

2. Določbe iz odstavka 1 ne veljajo za systemske storitve in za prehodna skladišča, ki so povezana z obrati za UZP in se uporabljajo pri postopku ponovnega uplinjanja in pri kasnejšem dovajanju plina v prenosni sistem.

3. Pri pogodbenem dostopu ~~države članice ali, kadar država članica tako določi,~~ regulativni organi storijo vse potrebno, da podjetjem ~~plinskega gospodarstva~~ in upravičnim odjemalcem znotraj ali zunaj ozemlja, ki ga pokriva povezani sistem, omogočijo pogajanja za dostop do skladišč in skladiščne zmogljivosti plinovodov, če to narekujejo tehnični in/ali ekonomski razlogi za zagotovitev učinkovitega dostopa do sistema in organiziranje dostopa do drugih sistemskih storitev. Pogodbenice se morajo v dobri veri pogajati o dostopu do skladišč, skladiščne zmogljivosti plinovodov in drugih sistemskih storitev.

O pogodbah za dostop do skladišč, skladiščne zmogljivosti plinovodov in drugih sistemskih storitev morajo pogajanja potekati z ustreznimi operaterji skladiščnih sistemov ~~ali podjetji plinskega gospodarstva.~~ Regulativni organi, ~~kadar države članice tako določijo, ali države članice~~ zahtevajo, da operaterji skladiščnih sistemov in podjetja plinskega gospodarstva vsako leto objavijo glavne trgovske pogoje za uporabo skladišč, skladiščnih zmogljivosti plinovodov in drugih sistemskih storitev ~~do 1. januarja 2005 in nato vsako leto.~~

Pri opredeljevanju ☒ navedenih ☒ pogojev ~~iz drugega pododstavka~~ se operaterji skladišča ~~in podjetja plinskega gospodarstva~~ posvetujejo z uporabniki sistema.

4. V primeru reguliranega dostopa regulativni organi, ~~kadar države članice tako določijo, ali države članice~~ storijo vse potrebno, da imajo podjetja plinskega gospodarstva in upravičeni odjemalci znotraj ali zunaj ozemlja, ki ga pokriva povezani sistem, pravico dostopa do skladišč in skladiščne zmogljivosti plinovodov ter drugih sistemskih storitev na podlagi objavljenih tarif ~~in/ali drugih pogojev in obveznosti za uporabo takšnih skladišč in skladiščne zmogljivosti plinovodov, kadar to narekujejo tehnični in/ali ekonomski razlogi za zagotovitev učinkovitega dostopa do sistema in organiziranje dostopa do drugih sistemskih storitev.~~ Regulativni organi, ~~kadar države članice tako določijo, ali države članice,~~ se pri določanju teh tarif ali metodologij za njihov izračun posvetujejo z uporabniki sistema. Pravica dostopa za upravičene odjemalce lahko pomeni možnost sklenitve pogodb o dobavi s konkurenčnimi podjetji ~~plinskega gospodarstva,~~ ki niso lastnik ~~in/ali~~ operater sistema ali z njim povezanega podjetja.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~303a~~

Neposredni plinovodi ☒ za zemeljski plin ☒

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo:
- (a) podjetjem ~~plinskega gospodarstva~~ s sedežem na njihovem ozemlju, da upravičene odjemalce oskrbijo po neposrednih plinovodih; in
 - (b) da ~~upravičene~~ odjemalce na njihovem ozemlju oskrbijo podjetja plinskega gospodarstva po neposrednih plinovodih.
2. V okoliščinah, kadar se za gradnjo ali obratovanje neposrednih plinovodov zahteva dovoljenje (npr. licenca, energetska dovoljenje, koncesija, soglasje ali odobritev), države članice ali pristojni organ, ki ga te imenujejo, določijo merila za odobritev

energetskih dovoljenj za gradnjo ali obratovanje takšnih plinovodov na svojem ozemlju. Ta merila so objektivna, pregledna in nediskriminatorna.

3. Države članice lahko izdajo dovoljenja~~ae~~ za gradnjo neposrednega plinovoda pogojujejo z zavrnitvijo dostopa do sistema na podlagi člena ~~3435~~ ali z uvedbo postopka za reševanje sporov v skladu s členom ~~7341~~.

↓ novo

ODDELEK II

DOSTOP DO INFRASTRUKTURE ZA VODIK

Člen 31

Dostop tretjih strani do vodikovih omrežij

1. Države članice zagotovijo izvajanje sistema reguliranega dostopa tretjih strani do vodikovih omrežij na podlagi objavljenih tarif, ki se uporabljajo objektivno in brez diskriminacije med uporabniki vodikovega omrežja.
1. Države članice zagotovijo, da te tarife ali metodologije za njihov izračun pred začetkom njihove veljavnosti v skladu s členom 72 potrdi regulativni organ iz člena 70 in da se te tarife – in metodologije za njihov izračun, če se potrditev nanaša samo nanje – objavijo pred začetkom njihove veljavnosti.
3. Operaterji vodikovih omrežij imajo dostop do omrežja drugih operaterjev vodikovih omrežij, če je to potrebno zaradi opravljanja njihovih dejavnosti, tudi v zvezi s čezmejnimi omrežnimi prenosom vodika.
4. Države članice se lahko do 31. decembra 2030 odločijo, da ne bodo uporabljale odstavka 1. V takem primeru država članice zagotovi izvajanje sistema pogodbenega dostopa tretjih strani do vodikovih omrežij v skladu z objektivnimi, preglednimi in nediskriminatornimi merili. Regulativni organi sprejmejo potrebne ukrepe, da se lahko uporabniki pogajajo o dostopu do vodikovih omrežij. Pogodbenice se morajo o dostopu do vodikovih omrežij pogajati v dobri veri.
5. Če se uporablja pogodbeni dostop, regulativni organi uporabnikom vodikovih omrežij zagotovijo smernice o tem, kako bo na izpogajane tarife vplival reguliran dostop tretjih strani, ko bo uveden.

Člen 32

Dostop tretjih strani do terminalov za vodik

1. Države članice zagotovijo izvajanje sistema za dostop tretjih strani do terminalov za vodik na podlagi pogodbenega dostopa na objektivni, pregleden in nediskriminatorni način, pri čemer regulativni organi sprejmejo potrebne ukrepe, da se lahko uporabniki terminalov za vodik pogajajo o dostopu do takih terminalov. Pogodbenice se morajo o dostopu pogajati v dobri veri.
2. Regulativni organi spremljajo pogoje za dostop tretjih strani do terminalov za vodik in njihov vpliv na trge vodika ter, kadar je to potrebno za zaščito konkurence, sprejmejo ukrepe za izboljšanje dostopa v skladu z merili iz odstavka 1.

Člen 33

Dostop do skladišč vodika

Države članice zagotovijo izvajanje sistema reguliranega dostopa tretjih strani do skladišč vodika ter skladiščno zmogljivost plinovoda, kadar je to tehnično in/ali ekonomsko potrebno za zagotovitev učinkovitega dostopa do sistema za dobavo odjemalcem ter za organizacijo dostopa do pomožnih storitev, ki temelji na objavljenih tarifah in se objektivno in nediskriminatorno uporablja med uporabniki vodikovega sistema. Države članice zagotovijo, da navedene tarife ali metodologijo za njihov izračun pred začetkom njihove veljavnosti potrdijo regulativni organi v skladu s členom 72.

ODDELEK III

ZAVRNITEV DOSTOPA IN PRIKLJUČITVE

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

Člen 34~~35~~

Zavrnitev dostopa ☒ in priključitve ☒

1. Podjetja plinskega ⇒ in vodikovega ⇐ gospodarstva lahko zavrnejo dostop do sistema ⇒ ali priključitev na sistem ⇐ ⇒ za zemeljski plin ali vodik ⇐ zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali če bi jim dostop do sistema onemogočil izvajanje ~~naloženih obveznosti javnih storitev iz člena 3(2) ali zaradi resnih ekonomskih ali finančnih težav s pogodbami „vzemi ali plačaj“, in ob tem upoštevajo merila in postopke iz člena 48 ter nadomestno možnost, ki jo izbere država članica v skladu z odstavkom 1 tega člena.~~ Razlogi za vsako tako zavrnitev morajo biti ustrezno utemeljeni.
2. ⇒ Ob upoštevanju ciljev razogljičenja na nacionalni ravni in ravni Unije, ⇐ države članice ~~lahko sprejmejo ⇒ ustrezne ⇐ potrebne~~ ukrepe za zagotovitev, da podjetje plinskega ⇒ ali vodikovega ⇐ gospodarstva, ki zavrne dostop do sistema ⇒ ali priključitev na sistem ⇐ ⇒ za zemeljski plin ⇐ ⇒ ali vodik ⇐ zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, izvede potrebne razširitve, če je to gospodarno ali če je te razširitve potencialni odjemalec pripravljen plačati. ~~Države članice takšne ukrepe sprejmejo takrat, kadar uporabljajo člen 4(4).~~

↓ novo

3. Dostop do sistema za obnovljive in nizkoogljive pline se lahko zavrne samo na podlagi določb iz členov 18 in 33 [prenovitev uredbe o plinu, predlagana v COM(2021) xxx].

↓ 2009/73/ES

~~Člen 36~~

~~Nova infrastruktura~~

~~1. Nova plinska infrastruktura večjega obsega, tj. povezovalni plinovodi, obrati za UZP in skladišča, se lahko za določeno obdobje na zahtevo izvzamejo iz določb členov 9, 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) pod naslednjimi pogoji:~~

- ~~(a) z investicijo se mora povečati konkurenca pri oskrbi s plinom in zanesljivost oskrbe;~~
- ~~(b) raven tveganja, povezana z investicijo, mora dopuščati izvedbo investicije samo v primeru odobritve odstopanja;~~
- ~~(c) lastnik infrastrukture mora biti pravna ali fizična oseba, ki je vsaj glede svoje pravne oblike ločena od operaterjev sistemov, v okviru katerih bo infrastruktura zgrajena;~~
- ~~(d) stroški se morajo zaračunati uporabnikom zadevne infrastrukture, in~~

↓ 2019/692 člen 1.5(a)

~~(e) izvzetje ne sme ovirati konkurence na zadevnih trgih, na katere bodo naložbe najverjetneje vplivale, učinkovitega delovanja notranjega trga z zemeljskim plinom, učinkovitega obratovanja zadevnih reguliranih sistemov ali zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom v Uniji.~~

↓ 2009/73/ES

~~2. Odstavek 1 se uporablja tudi za znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in za spremembe te infrastrukture, ki omogoča razvoj novih virov oskrbe s plinom.~~

↓ 2019/692 člen 1.5(b)

~~3. Regulativni organ iz poglavja VIII lahko za vsak primer posebej odloča o izvzetju iz odstavkov 1 in 2.~~

~~Nacionalni regulativni organ ali, če je ustrezno, drug pristojni organ te države članice, se pred sprejetjem odločitve o izvzetju posvetuje z:~~

- ~~(a) nacionalnimi regulativnimi organi držav članic, na katerih trge bo nova infrastruktura verjetno vplivala, in~~
- ~~(b) z zadevnimi organi tretjih držav, če je zadevna infrastruktura povezana z omrežjem Unije v pristojnosti države članice in izvira iz ene ali več tretjih držav ali se tam konča.~~

~~Če se organi tretjih držav, s katerimi se posvetuje, ne odzovejo na posvetovanje v razumnem časovnem okviru ali v določenem roku, ki ne presega treh mesecev, lahko zadevni nacionalni regulativni organ sprejme potrebno odločitev.~~

↓ 2009/73/ES

~~4. Kadar je zadevna infrastruktura na ozemlju več držav članic, Agencija lahko pod njenje regulativnim organom zadevnih držav članic, ki je lahko podlaga za njihovo odločitev, v dveh mesecih od dne, ko je zahtevo za izvzetje prejel še zadnji od teh regulativnih organov.~~

↓ 2019/692 člen 1.5(c)

~~Kadar se vsi zadevni regulativni organi strinjajo glede zahteve o izvzetju v šestih mesecih od datuma, na katerega je zahtevo za izvzetje prejel zadnji med njimi, o svoji odločitvi obvestijo Agencijo. Kadar je zadevna infrastruktura prenosni plinovod med državo članico in tretjo državo, se lahko pred sprejetjem odločitve o izvzetju nacionalni regulativni organ ali po potrebi drug pristojni organ države članice, v kateri je prva povezovalna točka z omrežjem držav članic, posvetujejo z ustreznim organom te tretje države, da v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovijo usklajeno uporabo te direktive na ozemlju države članice in, če je ustrezno, v teritorialnem morju te države članice. Če se organ tretje države, s katerimi se posvetuje, ne odzove na posvetovanje v razumnem času ali v določenem roku, ki ne presega treh mesecev, lahko zadevni nacionalni regulativni organ sprejme potrebno odločitev.~~

↓ 2009/73/ES

~~Agencija izvaja naloge, ki jih regulativnim organom zadevnih držav članic nalaga ta člen:~~

- ~~(a) kadar se vsi zadevni regulativni organi niso dogovorili v šestih mesecih od datuma, ko je zahtevo za izvzetje prejel še zadnji od teh regulativnih organov, ali~~
- ~~(b) na skupno zahtevo zadevnih regulativnih organov.~~

~~Vsi zadevni regulativni organi lahko skupaj zahtevajo, da se rok iz točke (a) tretjega pododstavka podaljša za največ tri mesece.~~

~~5. Preden sprejme odločitev, se Agencija posvetuje z ustreznimi regulativnimi organi in vlagatelji.~~

~~6. Izvzetje lahko zajema celotno zmogljivost ali del zmogljivosti nove infrastrukture ali obstoječe infrastrukture z znatno povečano zmogljivostjo.~~

~~Pri odločanju o odobritvi izvzetja se za vsak posamezen primer upošteva potreba po uvedbi pogojev glede trajanja izvzetja in nediskriminatornega dostopa do infrastrukture. Pri določanju teh pogojev je treba predvsem upoštevati dodatne zmogljivosti, ki bodo zgrajene, ali spremembo obstoječih zmogljivosti, časovni okvir projekta in stanje v državi.~~

~~Pred odobritvijo izvzetja regulativni organ določi pravila in mehanizme za upravljanje in dodeljevanje zmogljivosti. V skladu s temi pravili se vse potencialne uporabnike infrastrukture pozove, da navedejo svoje interese za pogodbeno zmogljivost, preden se zmogljivosti dodelijo, tudi če gre za lastno rabo. Regulativni organ zahteva, da pravila~~

upravljanja prezasedenosti vključujejo obveznost, da se neuporabljene zmogljivosti ponudijo na trgu, in da so uporabniki infrastrukture upravičeni do trgovanja s pogodbenimi zmogljivostmi na sekundarnem trgu. Regulativni organ pri ocenjevanju meril iz točk (a), (b) in (c) odstavka 1 upošteva rezultate tega postopka dodeljevanja zmogljivosti.

Odločitev o izvzetju, vključno z vsemi pogoji iz drugega pododstavka tega odstavka, se ustrezno utemelji in objavi.

7. Ne glede na odstavek 3 države članice lahko določijo, da mora regulativni organ ali Agencija, odvisno od primera, pristojnemu organu države članice za uradno odločitev predložiti svoje mnenje o zahtevi za izvzetje. To mnenje se objavi skupaj z odločitvijo.

8. Regulativni organ Komisiji takoj po prejemu vseh zahtev za izvzetje posreduje kopije teh zahtev. Pristojni organ Komisijo nemudoma seznani z odločitvijo in z vsemi ustreznimi informacijami, ki se nanašajo nanjo. Te informacije se Komisiji lahko predložijo v zbirni obliki, kar ji omogoča utemeljitev sprejete odločitve. Podatki zlasti vsebujejo:

- (a) podroben opis razlogov, na podlagi katerih je regulativni organ ali država članica odobrila ali zavrnila izvzetje, skupaj s sklicevanjem na odstavek 1, vključno z opredelitvijo ustrezne točke ali točk tega odstavka, na katerih temelji ta odločitev, vključno s finančnimi informacijami, ki utemeljujejo potrebo po izvzetju;
- (b) opravljene analize o vplivu odobritve izvzetja na konkurenco in na učinkovito delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom;
- (c) razloge za časovno obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevne plinske infrastrukture, za katero se izvzetje odobri;
- (d) v primeru izvzetja za povezovalne plinovode, rezultat posvetovanja z zadevnimi regulativnimi organi, in
- (e) prispevek infrastrukture k raznolikosti oskrbe s plinom.

9. V dveh mesecih od prejema obvestila se lahko Komisija odloči, da od zadevnega regulativnega organa zahteva, da spremeni ali preklicae odločitve o odobritvi izvzetja. Ta dvomesečni rok se lahko podaljša za dva nadaljnja meseca, če Komisija potrebuje dodatne informacije. Ta dodatni rok začne teči dan po prejemu vseh podatkov. Začetni dvomesečni rok se lahko podaljša tudi s soglasjem Komisije in regulativnega organa.

Če zahtevani podatki niso predloženi v roku, predpisanem v zahtevku, se šteje, da je uradno obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom tega obdobja rok podaljša s soglasjem Komisije in regulativnega organa ali če regulativni organ Komisijo z ustrezno utemeljeno izjavo obvesti, da je po njegovem mnenju obvestilo popolno.

Regulativni organ ravna v skladu z odločitvijo Komisije o spremembi ali preklicu odločitve o izvzetju v roku enega meseca in o tem obvesti Komisijo.

Komisija poskrbi za zaupnost komercialno občutljivih podatkov.

Odobritev odločitve o izvzetju s strani Komisije preneha učinkovati dve leti po njenem sprejetju, če se do takrat izgradnja infrastrukture še ni začela, in pet let po njenem sprejetju, če infrastruktura do takrat še ni začela obratovati, razen če Komisija odloči, da je do zaostanka prišlo zaradi ovir, na katere oseba, ki ji je bilo izvzetje odobreno, ni mogla vplivati.

10. Komisija lahko sprejme smernice za uporabo pogojev, določenih v odstavku 1 tega člena in določi postopek za uporabo odstavkov 3, 6, 8 in 9 tega člena. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).

↓ novo

Poglavje V

Pravila za operaterje prenosnih omrežij in skladišč ter operaterje sistemov za zemeljski plin

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

Člen ~~35~~⁴³

Naloge operaterjev prenosnih sistemov, skladiščnih sistemov in/ali sistemov za UZP

1. Vsak operater prenosnega sistema, skladiščnega sistema in/ali sistema za UZP:
 - (a) za zagotovitev odprtega trga obratuje z varnimi, zanesljivimi in učinkovitimi napravami ☒ obrati ☒ za prenos in skladiščenje in/ali obrati za UZP, jih vzdržuje in razvija glede na gospodarske razmere, ter pri tem ustrezno pozornost nameni okolju ⇒ in obveznostim iz [Uredbe (EU) 2022/ ... (uredba o metanu)] ⇐ terin zagotovi ustrezne načine za izpolnitev obveznosti storitev;
 - (b) ne diskriminira med posameznimi uporabniki sistema ali vrstami uporabnikov sistema, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij;
 - (c) posreduje kateremu koli drugemu operaterju prenosnega sistema, operaterju skladiščnega sistema, operaterju sistema za UZP in/ali operaterju distribucijskega sistema dovolj informacij, da se lahko zagotovi prenos in skladiščenje zemeljskega plina, ki bo združljiv z varnim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema, in
 - (d) uporabnikom sistema zagotovi informacije, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do sistema.
2. Vsak operater prenosnega sistema vzpostavi zadostno čezmejno zmogljivost za vključitev evropske prenosne infrastrukture, prilagojene vsem ekonomsko razumnim in tehnično izvedljivim zahtevam po zmogljivosti, upošteva zanesljivo oskrbo s plinom.

↓ novo

3. Operaterji prenosnih sistemov sodelujejo z operaterji distribucijskih sistemov z namenom učinkovitega sodelovanja tržnih udeležencev, priključenih na omrežje, na maloprodajnih, veleprodajnih in izravnalnih trgih.
4. Operaterji prenosnih sistemov zagotovijo učinkovito upravljanje kakovosti plina v svojih obratih v skladu z veljavnimi standardi kakovosti plina.

53. Pravila, ki jih operaterji prenosnih sistemov sprejmejo za izravnavo v prenosnem sistemu plina, skupaj s pravili za zaračunavanje uporabnikom sistema v njihovem omrežju za povzročanje energetskega neravnotežja, so objektivna, pregledna in nediskriminatorna. Pogoji, vključno s pravili in tarifami operaterjev distribucijskih sistemov za opravljanje takšnih storitev, se določijo nediskriminatorno z upoštevanjem stroškov in v skladu z načini, združljivimi s členom ~~7241~~(7), ter se objavijo.
64. Regulativni organi, kadar države članice tako določijo, ali države članice lahko od operaterjev prenosnih sistemov zahtevajo, da izpolnjujejo minimalne standarde glede vzdrževanja in razvoja prenosnih sistemov, tudi glede zmogljivosti za medsebojno povezovanje.

7. Države članice lahko določijo dodelitev ene ali več obveznosti iz odstavka 1 drugemu operaterju prenosnega sistema, ki ni tisti, ki ima v lasti prenosni sistem, za katerega bi zadevne obveznosti sicer veljale. Operater prenosnega sistema, kateremu se dodelijo naloge, je certificiran na podlagi ločenega lastništva oziroma kot samostojni operater sistema ali samostojni operater prenosnega sistema in izpolnjuje zahteve iz člena 54, vendar se od njega ne zahteva, da ima v lasti prenosni sistem, za katerega bi bil odgovoren.
8. Operater prenosnega sistema izpolnjuje zahteve iz poglavja IX in se certificira v skladu s členom 57. To ne vpliva na možnost operaterjev prenosnih sistemov, ki so certificirani na podlagi ločenega lastništva oziroma kot samostojni operaterji sistema ali samostojni operaterji prenosnega sistema, da na lastno pobudo in pod svojim nadzorom nekatere naloge prenesejo na druge operaterje prenosnih sistemov, ki so certificirani na podlagi ločenega lastništva oziroma kot samostojni operaterji sistema ali samostojni operaterji prenosnega sistema, kadar ta prenos nalog ne ogroža pravic operaterja prenosnega sistema, ki je prenesel naloge, do učinkovitega in neodvisnega odločanja.
9. Operaterji skladiščnega sistema in sistema za UZP sodelujejo znotraj države članice in regionalno, da zagotovijo najučinkovitejšo uporabo zmogljivosti obratov in sinergije med temi obrati, in sicer ob upoštevanju celovitosti sistema in njegovega obratovanja.

105. Operaterji prenosnih sistemov nabavljajo energijo, ki jo potrebujejo za opravljanje svojih dejavnosti, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.

Člen ~~3616~~

Zaupnost podatkov, ki velja za operaterje prenosnih sistemov in lastnike prenosnih sistemov

1. Brez poseganja v člen ~~6830~~ ali druge pravne dolžnosti razkritja podatkov vsak operater prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema ~~in~~/ali sistema za UZP ter vsak lastnik prenosnega sistema varuje tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in preprečuje diskriminatorno razkrivanje poslovno koristnih podatkov o svojih dejavnostih. Predvsem pa ne razkriva poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, razen če je to potrebno za izvedbo poslovne transakcije. Zaradi doslednega spoštovanja pravil o ločevanju podatkov države članice zagotovijo, da lastnik prenosnega sistema, in v primeru operaterja kombiniranega sistema tudi operater distribucijskega sistema, ter ostali deli podjetja nimajo skupnih služb, kot so skupne pravne službe, z izjemo izključno upravnih služb ali služb za informacijsko tehnologijo.
2. Operater prenosnega sistema, operaterji skladiščnih sistemov ~~in~~/ali operaterji sistemov za UZP pri prodaji ali nabavi zemeljskega plina prek povezanih podjetij ne zlorablja poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih strani v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem.
3. Podatki, potrebni za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga, se javno objavijo. Ta obveznost ne posega v varovanje poslovno občutljivih podatkov.

↓ novo

Člen 37

Pristojnosti odločanja o priključitvi novih obratov za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov na prenosni sistem

1. Operaterji prenosnih sistemov vzpostavijo in objavijo pregledne in učinkovite postopke za nediskriminatorno priključitev novih obratov za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov. Take postopke odobrijo regulativni organi.
2. Operaterji prenosnih sistemov ne smejo zavrniti ekonomsko upravičene in tehnično izvedljive prošnje za priključitev novega obrata za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~3823~~

Pristojnosti odločanja glede priključevanja ~~skladišč, obratov za ponovno uplinjanje UZP in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem~~ ☒ in vodikovo omrežje ☒

1. Operaterji prenosnih sistemov ⇒ in vodikovih omrežij ⇐ ~~morajo vzpostaviti in objaviti~~ vzpostavijo in objavijo pregledne in učinkovite postopke in tarife za nediskriminatorno priključevanje skladišč ⇒ za zemeljski plin in vodik ⇐, obratov za ponovno uplinjanje UZP ⇒, terminalov za vodik ⇐ in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem ⇒ in vodikovo omrežje ⇐. Take postopke odobri regulativni organ.

2. Operaterji prenosnih sistemov $\Rightarrow$ in vodikovih omrežij $\Leftarrow$ ne smejo zavrniti priključitve novega skladišča $\Rightarrow$ zemeljskega plina ali vodika $\Leftarrow$, obrata za ponovno uplinjanje UZP $\Rightarrow$, terminala za vodik $\Leftarrow$ ali industrijskega odjemalca na podlagi morebitnih prihodnjih omejitev glede razpoložljivih zmogljivosti omrežja ali dodatnih stroškov, povezanih s potrebnim povečanjem zmogljivosti. Operater prenosnega sistema $\Rightarrow$ in operater vodikovega omrežja $\Leftarrow$ morata za novo priključitev zagotoviti zadostno ~~vhodno~~ $\boxtimes$ vstopno $\boxtimes$ in ~~izhodno~~ $\boxtimes$ izstopno $\boxtimes$ zmogljivost.

~~Člen 6~~

Regionalna solidarnost

- ~~1. Da bi zagotovili zanesljivo oskrbo na notranjem trgu z zemeljskim plinom, države članice sodelujejo z namenom spodbujanja regionalne in dvostranske solidarnosti.~~
- ~~2. Takšno sodelovanje vključuje razmere, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo državo članico. Vključuje:~~
- ~~(a) usklajevanje nacionalnih nujnih ukrepov iz člena 8 Direktive Sveta 2004/67/ES z dne 26. aprila 2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom³⁶;~~
 - ~~(b) določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za električno energijo in zemeljski plin, ter~~
 - ~~(c) pogoje in praktične podrobnosti za medsebojno pomoč.~~
- ~~3. Komisija in druge države članice so obveščene o takšnem sodelovanju.~~
- ~~4. Komisija lahko sprejme smernice za regionalno sodelovanje v duhu solidarnosti. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju ne bistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejemajo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).~~

Poglavje VI

Distribucija ~~in dobava~~ $\boxtimes$ in delovanje sistema za zemeljski plin $\boxtimes$

~~Člen 39~~24

Imenovanje operaterjev distribucijskih sistemov

Države članice imenujejo ali zahtevajo od podjetij, ki imajo v lasti distribucijske sisteme ali so zanje odgovorna, da imenujejo enega ali več operaterjev distribucijskih sistemov za čas, ki ga morajo določiti države članice glede na oceno učinkovitosti in gospodarsko ravnotežje, in zagotovijo, da operaterji distribucijskih sistemov delujejo v skladu s členi ~~40~~25, ~~42~~26 in ~~43~~27.

~~Člen 40~~25

Naloge operaterjev distribucijskih sistemov

1. Vsak operater distribucijskega sistema je pristojen za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema, zato da izpolnjuje razumne zahteve po distribuciji plina, ter za

³⁶

~~UL L 127, 29.4.2004, str. 92.~~

obratovanje, vzdrževanje in razvoj varnega, zanesljivega in učinkovitega sistema na svojem območju v ekonomsko sprejemljivih pogojih, z obveznim upoštevanjem varovanja okolja ⇨ , obveznosti iz [Uredbe (EU) 2022/ ... (uredba o metanu)] ⇐ ter energijske učinkovitosti.

↓ novo

2. Če tako odločijo regulativni organi, so lahko operaterji distribucijskih sistemov odgovorni za zagotovitev učinkovitega upravljanja kakovosti plina v svojih obratih v skladu z veljavnimi standardi kakovosti plina, kadar je to potrebno za upravljanje sistema zaradi vbrizganja obnovljivih in nizkoogljičnih plinov.

↓ 2009/73/ES

- ~~32.~~ V nobenem primeru ne diskriminira med posameznimi uporabniki omrežja ali vrstami uporabnikov omrežja, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij.
- ~~42.~~ Vsak operater distribucijskega sistema posreduje drugim operaterjem distribucijskih sistemov, operaterju prenosnega sistema, operaterju sistema za UZP in/ali operaterju skladiščnega sistema dovolj informacij, s katerimi zagotovi prenos in skladiščenje zemeljskega plina, ki sta združljiva z zanesljivim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema.
- ~~54.~~ Vsak operater distribucijskega sistema posreduje uporabnikom sistema informacije, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do sistema, pa tudi za njegovo uporabo.
- ~~65.~~ Če je operater distribucijskega sistema odgovoren za izravnavo odstopanj distribucijskega sistema za plin, morajo biti pravila, ki jih sprejme v ta namen, vključno s pravili za zaračunavanje uporabnikom sistema za povzročanje energetskega neravnotežja, objektivna, pregledna in nediskriminatorna. Pogoji, vključno s pravili in tarifami operaterjev distribucijskih sistemov za opravljanje takšnih storitev, se določijo nediskriminatorno z upoštevanjem stroškov in v skladu z načini, združljivimi s členom 7241(7), ter se objavijo.

↓ novo

7. Operaterji distribucijskih sistemov sodelujejo z operaterji prenosnih sistemov z namenom učinkovitega sodelovanja tržnih udeležencev, priključenih na njihovo omrežje, na maloprodajnih, veleprodajnih in izravnalnih trgih v sistemu vstopno-izstopnih točk, ki mu distribucijski sistem pripada.
8. Operaterji distribucijskih sistemov vzpostavijo in objavijo pregledne in učinkovite postopke za nediskriminatorno priključevanje novih obratov za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov. Take postopke odobrijo regulativni organi.
9. Operaterji distribucijskih sistemov ne smejo zavrniti ekonomsko upravičene in tehnično izvedljive zahteve za priključitev novega obrata za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov.

Pristojnosti odločanja o priključitvi novih obratov za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov na distribucijski sistem

Regulativni organi od operaterjev distribucijskih sistemov zahtevajo, da objavijo pregledne in učinkovite postopke za nediskriminatorno priključevanje novih obratov za proizvodnjo obnovljivih in nizkoogljičnih plinov. Take postopke odobrijo regulativni organi.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~42~~²⁶

Ločevanje operaterjev distribucijskih sistemov

1. Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, vsaj glede svoje pravne oblike, organizacije in sprejemanja odločitev. Ta pravila ne predstavljajo obveznosti po lastniškem ločevanju nad sredstvi distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja.
2. Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti poleg zahtev iz odstavka 1 neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, glede svoje organizacije in sprejemanja odločitev. Da bi to zagotovili, se uporabljajo naslednja minimalna merila:
 - (a) osebe, ki so odgovorne za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega gospodarstva, ki so posredno ali neposredno odgovorni za tekoče operacije pridobivanja ☒ proizvodnje ☒, prenosa ☒, transporta ☒ in dobave ☒ plinov ☒ ~~zemeljskega plina~~;
 - (b) sprejmejo se ustrezni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da se poklicni interesi oseb, pristojnih za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, upoštevajo na način, ki zagotavlja njihovo sposobnost za neodvisno delovanje;
 - (c) operater distribucijskega sistema ~~mora imeti~~ ☒ ima ☒, neodvisno od integriranega podjetja plinskega gospodarstva, dejanske pravice sprejemanja odločitev glede sredstev, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja; ~~Operater distribucijskega sistema mora imeti~~ ☒ ima ☒ za izpolnjevanje teh nalog na voljo potrebne vire, tudi človeške, tehnične, finančne in fizične vire; ~~Tto ne bi smelo preprečevati~~ ☒ preprečuje ☒ ustreznih usklajevalnih mehanizmov, s katerimi se matičnemu podjetju zagotovi zaščita pravic do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju, ki ga posredno ureja člen ~~72~~⁴¹(7); ~~Tto naj bi matičnemu podjetju zlasti omogočalo potrditev letnega finančnega načrta ali katerega koli drugega enakovrednega instrumenta operaterja distribucijskega sistema in določitev splošnih omejitev stopnje zadolževanja njegovega hčerinskega podjetja;~~ ~~M~~matičnemu podjetju ne daje pravice izdajanja navodil v zvezi s tekočimi operacijami ali s posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji distribucijskih vodov, ki ne presegajo omejitev v

potrjenem finančnem načrtu ali v katerem koli drugem enakovrednem instrumentu; ~~in~~

- (d) operater distribucijskega sistema ~~mora oblikovati~~ ☒ oblikuje ☒ program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in zagotavlja ustrezen nadzor nad izvajanjem programa; ~~P~~program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev tega cilja; ~~o~~oseba ali organ, ki je odgovoren za nadzor nad programom za doseganje skladnosti, nadzornik za skladnost operaterja distribucijskega sistema, pošlje regulativnemu organu iz člena ~~7039~~(1) letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki se objavi; ~~n~~Nadzornik za skladnost operaterja distribucijskega sistema je popolnoma neodvisen in ima dostop do vseh informacij operaterja distribucijskega sistema in morebitnih povezanih podjetij, ki jih potrebuje za izpolnjevanje svojih nalog.
3. Če je operater distribucijskega sistema del vertikalno integriranega podjetja, država članica zagotovi, da regulativni organi ali druga pristojna telesa spremljajo dejavnosti operaterja distribucijskega sistema, tako da svoje vertikalne integracije ne more izrabljati za izkrivljanje konkurence. Zlasti se vertikalno integrirani operaterji distribucijskega sistema izogibajo temu, da bi s svojimi dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja blagovne znamke ustvarjali zmedo v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo.
4. Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile odstavkov 1, 2 in 3 v integriranih podjetjih plinskega gospodarstva, ki oskrbujejo manj kot ~~100000~~100 000 odjemalcev.

Člen 43~~27~~

Zahteve glede zaupnosti za operaterje distribucijskih sistemov

1. Brez poseganja v člen ~~6830~~ ali druge pravne obveznosti razkritja podatkov vsak operater distribucijskega sistema varuje zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in prepreči, da bi se podatki o njegovih dejavnostih, ki bi lahko bili poslovno koristni, na diskriminatoren način razkrili.
2. Operaterji distribucijskih sistemov v zvezi s prodajo ali nabavo zemeljskega plina prek povezanih podjetij ne smejo zlorabljati poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih strani, pri zagotavljanju dostopa do sistema ali pogajanjih o njem.

Člen 44~~28~~

Zaprti distribucijski sistemi ☒ za zemeljski plin ☒

1. Države članice lahko določijo, da ~~nacionalni~~ regulativni organi ali drugi pristojni organi kot zaprt distribucijski sistem opredelijo sistem, ki distribuira ☒ zemeljski ☒ plin na geografsko omejenem industrijskem in poslovnem območju ali območju za skupne storitve ter – brez poseganja v odstavek 4 – ne oskrbuje gospodinjstev odjemalcev, če:
- (a) so iz posebnih tehničnih ali varnostnih razlogov operacije ali proizvodni proces odjemalcev tega sistema integrirani, ali

- (b) če sistem distribuira $\Rightarrow$ zemeljski $\Leftarrow$ plin predvsem lastniku ali operaterju sistema ali njihovim povezanim podjetjem.
2. Države članice lahko določijo, da ~~nacionalni~~ regulativni organi operaterja ZAPRTEGA distribucijskega sistema $\Rightarrow$ za zemeljski plin $\Leftarrow$ izvzamejo iz zahteve iz člena ~~2732~~(1), da se te tarife ali metodologije za njihov izračun potrdijo pred začetkom njihove veljavnosti v skladu s členom ~~7241~~.
 3. Če se izvzetje odobri na podlagi odstavka 2, se veljavne tarife ali metodologije za njihov izračun pregledajo in potrdijo v skladu s členom ~~7241~~ na zahtevo uporabnika zaprtega distribucijskega sistema $\Rightarrow$ za zemeljski plin $\Leftarrow$.
 4. Če distribucijski sistem postransko uporablja majhno število gospodinjstev, ki so v zaposlitvenem ali drugačnem razmerju z lastnikom distribucijskega sistema, nahajajo pa se na območju, ki ga oskrbuje zaprt distribucijski sistem, to ne sme preprečiti dodelitve izvzetja na podlagi odstavka 2.

↓ novo

5. Zaprti distribucijski sistemi se v tej direktivi štejejo za distribucijske sisteme.

↓ 2009/73/ES
 $\Rightarrow$ novo

Člen ~~4529~~

Operater kombiniranega sistema

Člen ~~2644~~(1) ne preprečuje delovanja operaterja kombiniranega sistema prenosa, UPZ, skladiščenja in distribucije, če ta operater deluje v skladu s členom ~~549~~(1) ali členoma ~~5514~~ in ~~5615~~ ali poglavjem ~~IXIV~~ ali zanj velja člen ~~4982~~(6).

↓ novo

Poglavje VII

Pravila, ki se uporabljajo za posebna vodikova omrežja

Člen 46

Naloge operaterjev vodikovih omrežij, skladišč in terminalov

1. Vsak operater vodikovega omrežja, skladišča ali terminala je odgovoren za:
 - (a) obratovanje, vzdrževanje in razvoj varne in zanesljive infrastrukture za prenos ali skladiščenje vodika v ekonomsko sprejemljivih pogojih in ob upoštevanju varovanja okolja, in sicer v tesnem sodelovanju s povezanimi in sosednjimi operaterji vodikovega omrežja;

- (b) zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za vodik za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu in skladiščenju vodika;
 - (c) zagotavljanje primernih sredstev za izpolnjevanje svojih obveznosti;
 - (d) zagotavljanje operaterjem drugih omrežij ali sistemov, s katerimi je njegov sistem medsebojno povezan, potrebnih informacij za zagotovitev varnega in učinkovitega obratovanja, usklajenega razvoja in interoperabilnosti medsebojno povezanih sistemov;
 - (e) nediskriminacijo med posameznimi uporabniki sistema ali vrstami uporabnikov infrastrukture, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij; in
 - (f) zagotavljanje uporabnikom sistema informacij, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do infrastrukture;
 - (g) sprejetje vseh razumnih ukrepov, ki so na voljo za preprečevanje in zmanjšanje emisij vodika pri svojih operacijah ter izvajanje rednih postopkov za odkrivanje puščanja vodika in popravil vseh zadevnih elementov v pristojnosti operaterja;
 - (h) predložitev poročila o odkrivanju puščanja vodika in po potrebi programa popravil in zamenjav pristojnim organom.
2. Vsak operater vodikovega omrežja vzpostavi zadostno čezmejno zmogljivost za vključitev evropske vodikove infrastrukture, prilagojene vsem ekonomsko razumnim in tehnično izvedljivim zahtevam po zmogljivosti, upošteva zanesljivo oskrbo z vodikom.
3. Operaterji vodikovih omrežij so lahko odgovorni za zagotovitev učinkovitega upravljanja kakovosti vodika v svojih omrežjih v skladu z veljavnimi standardi kakovosti vodika, če je to potrebno za upravljanje sistema, in sicer ob odobritvi s strani regulativnih organov.

Člen 47

Obstoječa vodikova omrežja

1. Države članice se lahko odločijo, da odobrijo odstopanje od zahtev iz členov 31, 62, 63 in 64 te direktive ter členov 6 in 47 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] za vodikova omrežja, ki so bila [datum začetka veljavnosti] del vertikalno integriranega podjetja. Področje uporabe tega odstopanja je omejeno na zmogljivost omrežja, ki obratuje na dan [datum začetka veljavnosti].
2. Odstopanje je časovno omejeno in se izteče:
- (a) ko vertikalno integrirano podjetje regulativnemu organu predloži zahtevo za končanje odstopanja in regulativni organ tako zahtevo odobri;
 - (b) ko se vodikovo omrežje, za katero se uporablja odstopanje, priključi na drugo vodikovo omrežje;
 - (c) ko se vodikovo omrežje, za katero se uporablja odstopanje, ali njegova zmogljivost razširi;
 - (d) najpozneje 31. decembra 2030.

Člen 48

Geografsko omejena vodikova omrežja

1. Države članice lahko določijo, da regulativni organiodobrijo odstopanje od člena 62 za vodikova omrežja, ki prenašajo vodik iz ene vstopne točke v omejeno število izstopnih točk na geografsko omejenem industrijskem ali komercialnem območju.
2. Odstopanja v skladu z odstavkom 1 se uporabljajo vsaj do 31. decembra 2030. Odstopanje se izteče 1. januarja 2031, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:
 - (a) konkurenčni proizvajalec obnovljivega vodika želi dostop do omrežja;
 - (b) vodikovo omrežje, za katerega se uporablja odstopanje, se priključi na drugo vodikovo omrežje.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da so zahtevki za dostop iz točke (a) tega odstavka priglášeni regulativnemu organu.

Člen 49

Vodikovi povezovalni plinovodi s tretjimi državami

1. Za vodikove povezovalne plinovode med državami članicami in tretjimi državami veljajo pravila, ki se uporabljajo za vodikova omrežja, kot so določena v tej direktivi in v [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] Države članice zagotovijo, da se pri izvrševanju teh pravil upošteva njihova uporaba na ozemlju Unije in integrirana narava povezovalnih plinovodov.
2. Za namene izvajanja zahtev iz odstavka 1 Unija za vsak vodikov povezovalni plinovod pred začetkom njegovega delovanja sklene medvladni sporazum s priključenotretjo državo ali priključenimi tretjimi državami, v katerem so določene pravila delovanja zadevnega vodikovega povezovalnega plinovoda, če Komisija odloči, da je tak sporazum nujen za zagotovitev skladnosti s pravili iz odstavka 1.
3. Tak medvladni sporazum lahko po potrebi vsebuje pravila, ki določajo izvajanje zahtev dostopa tretjih strani, regulacijo tarif in ločevanje lastništva operaterja vodikovega povezovalnega plinovoda, ter pravila za certifikacijo obnovljivega in nizkoogljivega vodika, vključno s pravili za zagotovitev zbiranja zahtevanih podatkov in uporabo meril za upoštevanje vodika, proizvedenega iz električne energije, kot obnovljivega vodika.

Člen 50

Zaupnost za operaterje vodikovih omrežij, skladišč vodika in terminalov za vodik

1. Brez poseganja v pravne obveznosti za razkritje informacij vsak operater vodikovega omrežja, skladišča vodika ali terminala za vodik in vsak lastnik vodikovega omrežja varuje zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje dejavnosti, in prepreči, da bi se poslovno koristni podatki o njegovih dejavnostih razkrili na diskriminatoren način. Predvsem pa v primeru, da je operater vodikovega omrežja, skladišča vodika ali terminala za vodik ali lastnik vodikovega omrežja del vertikalno integriranega podjetja, ne razkriva poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, razen če je to potrebno za izvedbo poslovne transakcije.
2. Operater vodikovega omrežja, skladišča vodika ali terminala za vodik pri prodaji ali nabavi vodika prek povezanih podjetij ne zlorablja poslovno občutljivih podatkov,

pridobljenih od tretjih strani v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem.

3. Podatki, potrebni za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga, se javno objavijo. Ta obveznost ne posega v varovanje poslovno občutljivih podatkov.

Poglavje VIII

Celostno načrtovanje omrežja

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 51~~22~~

Razvoj omrežja in pristojnosti glede naložbenih odločitev

1. Operaterji prenosnih sistemov ⇒ najmanj ⇐ ~~vsako leto~~ ⇒ vsaki dve leti ⇐ po posvetovanju z vsemi ustreznimi ~~zainteresiranimi stranmi~~ ☒ deležniki ☒ ☒ zadevnemu ☒ regulativnemu organu predložijo 10-letni ~~razvojni načrt omrežja~~ ☒ načrt za razvoj omrežja ☒, ki temelji na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju. ⇒ Za vsako državo članico obstaja vsaj en enotni načrt za razvoj omrežja. Operaterji infrastrukture, vključno z operaterji terminalov za UZP, operaterji skladišč, operaterji distribucijskih sistemov ter operaterji infrastrukture za vodik, daljinsko ogrevanje in električno energijo, morajo operaterjem prenosnih omrežij zagotoviti in si z njimi izmenjati vse pomembne informacije, potrebne za razvoj enotnega načrta. ⇐ Ta ~~razvojni načrt~~ ☒ načrt za razvoj omrežja ☒ vsebuje učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema ⇒ za zemeljski plin ⇐ in zanesljivosti oskrbe ⇒, zlasti pa skladnost z infrastrukturnimi standardi iz Uredbe (EU) 2017/1938. 10-letni načrt za razvoj omrežja se objavi na spletišču ⇐.
2. 10-letni načrt za razvoj omrežja zlasti:
 - (a) ~~za udeležence na trgu opredeli~~ ⇒ vsebuje ⇐ pglavitne infrastrukture ~~za prenos~~, ki jih je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti;
 - (b) vsebuje vse že sprejete naložbe in opredeli nove, ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih ~~ter~~

↓ novo

- (c) vsebuje informacije o infrastrukturi, ki jo je mogoče razgraditi ali ki bo razgrajena: in

↓ 2009/73/ES
⇒ novo

- (de) zagotovi časovni okvir za vse naložbene projekte ⇒ in projekte razgradnje ⇐;

↓ novo

- (e) temelji na skupnem scenariju, ki ga razvijejo zadevni operaterji infrastrukture, vključno z operaterji distribucijskih sistemov, vsaj za plin in električno energijo;
- (f) je skladen z rezultati skupnih in nacionalnih ocen tveganja v skladu s členom 7 Uredbe 2017/1938;
- (g) je skladen s celovitim nacionalnim energetske in podnebim načrtom in njegovimi posodobitvami ter s celovitimi nacionalnimi energetske in podnebnimi poročili, predloženimi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, in podpira cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

3. Operater prenosnega sistema pri pripravi desetletnega načrta za razvoj omrežja ⇒ v celoti upošteva možne alternative širitvi omrežja, na primer prilagajanje odjema, pa tudi pričakovano porabo po prevzetju načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“, trgovanje z drugimi državami in načrt za razvoj omrežja na ravni Unije. Operater prenosnega omrežja oceni, kako obravnavati, kjer je to mogoče, potrebe v sistemih za električno energijo in pline, vključno z informacijami o optimalni lokaciji in velikosti skladišča energije in sredstvih za pretvarjanje energije v plin ⇐ ~~Operater prenosnega sistema pri pripravi 10-letnega razvojnega načrta omrežja oblikuje tudi razumne predpostavke o razvoju proizvodnje, oskrbe, porabe in izmenjav z drugimi državami, pri tem pa upošteva naložbene načrte za regionalna omrežja in omrežja, ki pokrivajo celotno Skupnost, ter naložbene načrte za skladišča in obrate za ponovno uplinjanje UZP.~~
4. Regulativni organ se o 10-letnem ~~razvojnem načrtu omrežja~~ ☒ načrtu za razvoj omrežja ☒ posvetuje z vsemi dejanskimi in možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt in pregleden način. Od oseb ali podjetij, ki izjavijo, da so možni uporabniki sistema, se lahko zahteva, da svoje trditve utemeljijo. Regulativni organ objavi rezultate posvetovalnega postopka in zlasti možne potrebe po naložbah.
5. Regulativni organ preuči, ali 10-letni ~~razvojni načrt omrežja~~ ☒ načrt za razvoj omrežja ☒ pokriva vse potrebe po naložbah, ki so bile opredeljene v posvetovalnem postopku, in ali je ta v skladu z ⇒ najnovejšimi scenariji na ravni Unije o simulaciji motenj, ki jih v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2017/1938 opravi ENTSO za plin, regionalnimi in nacionalnimi ocenami tveganja ter ⇐ nezavezujočim 10-letnim ~~razvojnem načrtom~~ ☒ načrtom za razvoj ☒ omrežja za celotno Skupnost ☒ Unijo ☒ (razvojni načrt omrežja za Skupnost ☒ Unijo ☒) iz ☒ člena 30(1), točka (b), Uredbe (EU) 2019/943 ☒ ~~člena 8(3)(b) Uredbe (ES) št. 715/2009.~~ Če obstajajo kakršni koli dvomi glede skladnosti z ~~razvojnem načrtom~~ ☒ načrtom za razvoj ☒ omrežja za Skupnost ☒ Unijo ☒ , se regulativni organ o tem posvetuje z Agencijo ☒ agencijo ACER ☒. Regulativni organ lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva, da spremeni svoj 10-letni ~~razvojni načrt~~ ☒ načrt za razvoj omrežja ☒.

↓ novo

Pristojni nacionalni organi preučijo skladnost desetletnega načrta za razvoj omrežja z nacionalnim energetske in podnebnim načrtom in njegovimi posodobitvami ter s celovitimi nacionalnimi energetske in podnebnimi poročili, predloženimi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

6. Regulativni organ spremlja in ocenjuje izvajanje 10-letnega ~~razvojnega~~ načrta ☒ za razvoj ☒ omrežja.
7. V primeru, ko ~~operator prenosnega sistema~~ ⇒ samostojni operater sistema ali samostojni operater prenosnega sistema ⇐ zaradi razlogov, ki niso višji razlogi in nad katerimi nima nadzora, ne izvede naložbe, ki bi jo bilo treba v skladu z 10-letnim ~~razvojnem~~ načrtom ☒ za razvoj ☒ omrežja izvesti v naslednjih treh letih, države članice zagotovijo, da regulativni organ sprejme vsaj enega od naslednjih ukrepov in tako zagotovi, da se zadevna naložba izvede, če je še vedno pomembna na podlagi najnovejšega 10-letnega ~~razvojnega~~ načrta ☒ za razvoj ☒ omrežja:
- (a) od operaterja prenosnega sistema zahteva, da izvede zadevno naložbo,
 - (b) organizira razpisni postopek, ki je odprt za vse vlagatelje za navedene naložbe, ali
 - (c) od operaterja prenosnega sistema zahteva, da sprejme povečanje kapitala za financiranje potrebnih naložb ter neodvisnim vlagateljem omogoči, da sodelujejo pri kapitalu.

Kadar regulativni organ uporabi svoja pooblastila iz točke (b) prvega pododstavka, lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva, da sprejme eno ali več od naslednjega:

- (a) financiranje s strani katere koli tretje strani;
- (b) izgradnjo s strani katere koli tretje strani;
- (c) sam zgradi zadevne nove naprave;
- (d) sam upravlja zadevne nove naprave.

Operater prenosnega sistema vlagateljem zagotovi vse informacije, ki so potrebne za izvedbo naložbe, nove naprave poveže s prenosnim omrežjem in si na splošno v največji možni meri prizadeva, da olajša izvajanje naložbenega projekta.

Zadevne finančne dogovore odobri regulativni organ.

8. Kadar regulativni organ uporabi svoja pooblastila iz prvega pododstavka odstavka 7, stroške navedenih naložb krijejo zadevni predpisi o tarifi.

Člen 52

Poročila o razvoju vodikovega omrežja

1. Operaterji vodikovih omrežij regulativnemu organu v rednih intervalih, kot jih določi navedeni organ, pošiljajo pregled infrastrukture vodikovega omrežja, ki jo nameravajo razviti. Ta pregled zlasti:
 - (a) vsebuje informacije o potrebah po zmogljivosti, tako količinskih kot časovnih, kot so izpogajane med uporabniki omrežja in operaterji vodikovega omrežja;
 - (b) vsebuje informacije, v kakšni meri se bodo plinovodi za zemeljski plin s spremenjeno namembnostjo uporabljali za prenos vodika;
 - (c) je skladen s celovitim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom in njegovimi posodobitvami ter s celovitimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi poročili, predloženimi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, in podpira cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119.
2. Operaterji skladišč vodika in terminalov za vodik operaterjem vodikovih omrežij zagotovijo vse zadevne informacije, potrebne za pripravo pregleda, in si jih z njimi izmenjajo.
3. Regulativni organ preuči pregled. Pri tem upošteva splošno energetske-ekonomsko nujnost vodikovega omrežja ter skupni scenarij, razvit v skladu s členom 51(2), točka (e).
4. Regulativni organ preučitev pregleda upošteva pri odobritvi posebnih pristojbin v smislu člena 4 [prenovitve uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx].
5. Operaterji vodikovih omrežij redno objavljajo skupno poročilo o razvoju sistema za vodik na podlagi predloženega pregleda regulativnemu organu. Pri tem upoštevajo preučitev s strani regulativnega organa v skladu z odstavkom 4.
6. Države članice se lahko odločijo, da zahteve v skladu s členom 51 uporabijo za operaterje vodikovih omrežij.

Člen 53

Financiranje čezmejne infrastrukture za vodik

1. Če je projekt vodikovih povezovalnih plinovodov vključen v desetletni načrt za razvoj omrežja na ravni EU, kot je določeno v členu 29 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021)xxx], in ne gre za projekt skupnega interesa iz [poglavje II in Priloga I, točka 3, Uredbe xxx o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo], sosednji operaterji vodikovih omrežij, na katere to vpliva, oblikujejo projektni načrt, vključno z zahtevo za čezmejno dodelitev stroškov, in ga skupaj predložijo zadevnim regulativnim organom v skupno odobritev.
2. Projektni načrt in zahtevek za čezmejno dodelitev stroškov spremlja analiza stroškov in koristi, specifična za projekt, ki upošteva koristi, ki segajo prek meja zadevnih držav članic, ter poslovni načrt, v katerem je ocenjena finančna izvedljivost projekta in ki vključuje rešitev za financiranje ter navaja, ali se udeleženi operaterji vodikovih omrežij strinjajo glede utemeljenega predloga za čezmejno dodelitev stroškov.

3. Zadevni regulativni organ po posvetovanju z operaterji vodikovega omrežja sprejme usklajene odločitve o dodelitvi naložbenih stroškov, ki jih nosi vsak operater omrežja za projekt.
4. Če zadevni regulativni organi ne morejo doseči dogovora glede zahtevka v šestih mesecih, agencija ACER sprejme odločitev po postopku iz člena 6(10) Uredbe (EU) 2019/942.
5. Po 31. decembru 2030 vsi zadevni operaterji vodikovih omrežij s pogajanjem sprejmejo sistem finančnih nadomestil, da zagotovijo financiranje čezmejne infrastrukture za vodik. Pri tem se operaterji vodikovega omrežja obsežno posvetujejo z vsemi zadevnimi tržnimi udeleženci.
6. Zadevni operaterji vodikovih omrežij v treh letih in do 31. decembra 2033 sprejmejo dogovor o sistemu finančnih nadomestil. Če v tem obdobju ne dosežejo dogovora, zadevni regulativni organi sprejmejo skupno odločitev v dveh letih. Če zadevni regulativni organi ne morejo doseči skupnega dogovora v dveh letih, agencija ACER sprejme odločitev po postopku iz člena 6(10) Uredbe (EU) 2019/942.
7. Sistem finančnih nadomestil se izvaja v skladu s členom 72(1), točka (b).
8. Pri prehodu na sistem z mehanizmom finančnih nadomestil vzpostavljeni mehanizem finančnih nadomestil ne vpliva na obstoječe pogodbe o zmogljivosti.
9. Dodatne podrobnosti, potrebne za izvajanje postopka iz tega člena, vključno z zahtevanimi postopki in časovnimi okviri ter postopkom za pregledovanje in po potrebi spreminjanje mehanizma za nadomestila, da se lahko upošteva razvoj tarif in vodikovih omrežij, se določijo v omrežnem kodeksu, pripravljenem na podlagi člena 54 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021)xxx].

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Poglavje IX

⊠ Ločevanje operaterjev prenosnih sistemov ⊠

ODDELEK 1

⊠ LASTNIŠKO LOČEVANJE ⊠

Člen 549

Ločevanje prenosnih sistemov in operaterjev prenosnih sistemov

1. Države članice zagotovijo, da ~~od 3. marca 2012:~~
 - (a) vsako podjetje, ki ima v lasti prenosni sistem, deluje kot operater prenosnega sistema;
 - (b) ista oseba oziroma iste osebe ne smejo:
 - (i) izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad operaterjem prenosnega

sistema ali prenosnim sistemom ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njima, ali

(ii) izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom, in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njim;

- (c) ista oseba oziroma osebe ne morejo imenovati članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave; ~~ter~~
- (d) ista oseba ne more biti član nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri podjetju, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati pri operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu.
2. Pravice iz ~~točk (b) in (c)~~ odstavka 1, točki (b) in (c), vključujejo zlasti:
- (a) pravico do uveljavljanja glasovalnih pravic;
- (b) pravico do imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, ali
- (c) večinski delež.
3. Za namene ~~točke (b)~~ odstavka 1, točka (b), ~~pojem~~ ☒ izraz ☒ „podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave“ vključuje pojem „podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje in dobave“ v smislu Direktive ~~2009/72/ES~~ ☒ (EU) 2019/944 ☒ Evropskega parlamenta in Sveta³⁷ ³⁸ ~~z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo³⁹~~, pojma „operater prenosnega sistema“ in „prenosni sistem“ pa vključujeta pojma „operater prenosnega sistema“ in „prenosni sistem“ v smislu navedene direktive.
4. Države članice lahko dovolijo odstopanja od ~~točk (b) in (c)~~ odstavka 1, točki (b) in (c), ~~do 3. marca 2013~~, če operaterji prenosnega sistema niso del vertikalno integriranega podjetja.
5. Obveznost ~~iz točke (a)~~ odstavka 1, točka (a), tega člena se šteje za izpolnjeno, če dve ali več podjetij, ki imajo v lasti prenosne sisteme, ustanovi skupno podjetje, ki deluje kot operater zadevnih prenosnih sistemov v dveh ali več državah članicah. Nobeno drugo podjetje ne more biti del tega skupnega podjetja, razen če je bilo odobreno v skladu s členom ~~55~~⁴⁴ kot samostojni operater sistema ali kot ~~neodvisni~~ ☒ samostojni ☒ operater prenosnega sistema za namene oddelka 3 poglavja IV.
6. Če je oseba iz odstavka 1, točke (b), (c) in (d), država članica ali drug javni organ, se dva ločena javna organa, ki izvajata nadzor nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom na eni strani in nad podjetjem, ki opravlja dejavnost na področju proizvodnje ali dobave na drugi strani, za namene izvajanja tega člena ne štejeta za isto osebo ali osebi.

³⁷ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

³⁸ ~~Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL L 211, 14.8.2009, str. 55).~~

³⁹ ~~Glej stran 55 tega Uradnega lista.~~

7. Države članice zagotovijo, da se poslovno občutljivi podatki iz člena ~~3616~~, s katerimi razpolagajo operater prenosnega sistema, ki je bil del vertikalno integriranega podjetja, in njegovo osebje, ne posredujejo podjetjem, ki opravljajo katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave.

↓ 2019/692 člen 1.2(a)

8. Če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja, se država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1. Če je bil v zvezi z delom prenosnega sistema, ki povezuje državo članico s tretjo državo, med mejo te države članice in prvo povezovalno točko z omrežjem te države članice, prenosni sistem 23. maja 2019 v lasti vertikalno integriranega podjetja, se država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

V tem primeru zadevna država članica:

- (a) imenuje ~~neodvisnega~~ ☒ samostojnega ☒ operaterja prenosnega sistema v skladu s členom ~~5514~~, ali
- (b) ravna skladno z določbami oddelka 3 poglavja IV.

↓ 2019/692 člen 1.2(b)

9. Če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja in obstaja ureditev, ki zagotavlja večjo dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema kot določbe oddelka 3 poglavja IV, se država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1 tega člena.

Če je bil v zvezi z delom prenosnega sistema, ki povezuje državo članico s tretjo državo, med mejo te države članice in prvo povezovalno točko z omrežjem te države članice, prenosni sistem 23. maja 2019 v lasti vertikalno integriranega podjetja in obstaja ureditev, ki zagotavlja večjo dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema kot določbe oddelka 3 poglavja IV, se ta država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1 tega člena.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

10. Preden se podjetje odobri in imenuje za operaterja prenosnega sistema v skladu z odstavkom 9 tega člena, se certificira v skladu s postopki iz člena ~~6510~~(4), (5) in (6) te direktive ter člena 3 Uredbe (ES) št. 715/2009., ~~v skladu s katerimi~~ Komisija ☒ nato ☒ preveri, ali veljavna ureditev nedvomno zagotavlja večjo dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema kot določbe oddelka 3 poglavja IV.
11. Vertikalno integriranemu podjetju, ki ima v lasti prenosni sistem, se v nobenem primeru ne sme preprečiti, da sprejme ukrepe za izpolnjevanje zahtev iz odstavka 1.

12. Podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, v nobenem primeru ne smejo prevzeti neposrednega ali posrednega nadzora ali uveljavljati kakršnih koli pravic nad operaterji ločenega prenosnega sistema v državah članicah, ki uporabljajo odstavek 1.

ODDELEK 2

☒ SAMOSTOJNI OPERATERJI SISTEMOV ☒

Člen ~~55~~⁴⁴

Samostojni operaterji sistemov

↓ 2019/692 člen 1.3 (prilagojeno)
⇒ novo

1. Če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja, se država članica lahko odloči, da ne uporabi člena ~~56~~⁵⁹(1) in da imenuje samostojnega operaterja sistema na predlog lastnika prenosnega sistema.
- Če je bil v zvezi z delom prenosnega sistema, ki povezuje državo članico s tretjo državo, med mejo te države članice in prvo povezovalno točko z omrežjem te države članice, prenosni sistem 23. maja 2019 v lasti vertikalno integriranega podjetja, se ta država članica lahko odloči, da ne uporabi člena ~~59~~⁵⁹(1) in da imenuje samostojnega operaterja sistema na predlog lastnika prenosnega sistema.
- Imenovanje samostojnega operaterja sistema mora potrditi Komisija.
2. Države članice lahko samostojnega operaterja sistemaodobrijo in imenujejo samo pod naslednjimi pogoji:
- (a) kandidat za operaterja je dokazal, da izpolnjuje zahteve iz člena ~~54~~⁵⁴(1), točke (b), (c) in (d);
 - (b) kandidat za operaterja je dokazal, da ima na voljo zahtevana finančna sredstva ter tehnične, fizikalne in človeške vire, da lahko opravlja naloge iz člena ~~35~~³⁵;
 - (c) kandidat za operaterja se je obvezal, da se bo držal desetletnega ~~razvojnega~~ načrta ☒ za razvoj ☒ omrežja, ki ga spremlja regulativni organ;
 - (d) lastnik prenosnega sistema je dokazal sposobnost, da izpolnjuje svoje obveznosti iz odstavka 5. ~~v~~^v ta namen predloži vse osnutke pogodbenih dogovorov s podjetjem kandidatom in katerim koli drugim zadevnim subjektom; ~~in~~
 - (e) kandidat za operaterja je dokazal sposobnost, da izpolnjuje svoje obveznosti iz Uredbe (ES) št. 715/2009 ☒ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagano v COM(2021) xxx] ☒, vključno s sodelovanjem operaterjev prenosnega sistema na evropski in regionalni ravni.
3. Podjetja, ki so jih nacionalni regulativni organi certificirali, da izpolnjujejo zahteve iz členov ~~66~~⁶⁶ in odstavka 2 tega člena, države članiceodobrijo in imenujejo za samostojne operaterje sistemov. Uporablja se certifikacijski postopek bodisi iz

člena ~~6510~~ te direktive in člena 3 Uredbe (ES) št. 715/2009 bodisi iz člena ~~6611~~ te direktive.

4. Vsak samostojni operater sistema je odgovoren za odobritev in upravljanje dostopa tretjih strani, tudi za pobiranje plačil za dostop in prezasedenost, upravljanje, vzdrževanje in razvoj prenosnega sistema, z načrtovanjem naložb pa tudi zagotavlja, da je sistem dolgoročno sposoben zadostiti razumnemu povpraševanju. Pri razvoju prenosnega sistema je samostojni operater sistema odgovoren za načrtovanje (tudi za postopek izdaje energetskega dovoljenja), izgradnjo in začetek obratovanja novih zmogljivosti. V ta namen samostojni operater sistema deluje kot operater prenosnega sistema v skladu s tem poglavjem. Lastniki prenosnega sistema niso odgovorni za odobritev in upravljanje dostopa tretjih strani ali za načrtovanje naložb.
5. Če je bil imenovan samostojni operater sistema, lastnik prenosnega sistema:
 - (a) ustrezno sodeluje s samostojnim operaterjem sistema, ga podpira pri izvajanju njegovih nalog in mu pri tem zlasti zagotavlja vse potrebne informacije;
 - (b) financira naložbe, za katere se odloči samostojni operater sistema in jih potrdi regulativni organ, ali da soglasje, da jih financira katera druga zainteresirana stran, tudi samostojni operater sistema; ~~z~~ zadevne. finančne dogovore odobri regulativni organ; ~~p~~ pred odobritvijo se regulativni organ posvetuje z lastnikom prenosnega sistema in drugimi zainteresiranimi stranmi;
 - (c) zagotavlja kritje obveznosti v zvezi s sredstvi omrežja, razen obveznosti v zvezi z nalogami samostojnega operaterja sistema, ~~in~~
 - (d) zagotavlja jamstva za lažje financiranje širitve omrežja, razen naložb, pri katerih je v skladu s točko (b) dal soglasje, da jih financira katera koli zainteresirana stran, tudi samostojni operater sistema.
6. V tesnem sodelovanju z regulativnim organom se ustreznemu nacionalnemu organu za konkurenco podelijo vsa ustrezna pooblastila za učinkovito spremljanje, ali lastnik prenosnega sistema izpolnjuje obveznosti iz odstavka 5.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~5615~~

Ločevanje lastnikov prenosnih sistemov ~~in~~ operaterjev skladiščnih sistemov ☒ in skladišč vodika ☒

Lastniki prenosnega sistema ⇒ in vodikovega omrežja ⇄, za katerega je bil imenovan samostojni operater sistema ⇒ ali samostojni operater vodikovega omrežja ⇄, in operaterji skladiščnih sistemov ⇒ ali operaterji skladišč za vodik ⇄, ki so del vertikalno integriranega podjetja, so neodvisni od drugih dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo ⇒, transportom ⇄ in skladiščenjem ⇒ plinov ⇄, vsaj kar zadeva pravno obliko, organizacijo in sprejemanje odločitev.

Ta člen se uporablja samo za objekte za skladiščenje ⇒ zemeljskega plina ⇄, ki so tehnično in/ali gospodarsko potrebni za zagotavljanje učinkovitega dostopa do sistema za oskrbo odjemalcev v skladu s členom ~~2933~~.

Za zagotovitev neodvisnosti lastnika prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali vodikovega omrežja $\Leftarrow$ in operaterja skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$ iz odstavka 1 veljajo naslednja minimalna merila:

- (a) osebe, ki so odgovorne za vodenje lastnika prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali vodikovega omrežja $\Leftarrow$ in operaterja skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega gospodarstva, ki so neposredno ali posredno odgovorni za vsakodnevno pridobivanje $\boxtimes$ proizvodnjo $\boxtimes$ in dobavo zemeljskega plina $\Rightarrow$ plinov $\Leftarrow$;
- (b) sprejmejo se ustrezni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da se poklicni interesi oseb, odgovornih za vodenje lastnika prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali vodikovega omrežja $\Leftarrow$ in operaterja skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$, upoštevajo na način, ki jim omogoči neodvisno delovanje;
- (c) operater skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$ ima, neodvisno od integriranega podjetja plinskega gospodarstva, dejansko pravico odločanja o sredstvih, ki so potrebna za upravljanje, vzdrževanje in razvoj objektov za skladiščenje. ~~Te~~ to ne izključuje obstoja ustreznih usklajevalnih mehanizmov za zaščito pravice matičnega podjetja do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju, ki ga posredno ureja člen ~~7241~~(7); to matičnemu podjetju omogoča predvsem potrditev letnega finančnega načrta ali drugega enakovrednega instrumenta operaterja skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$ in določitev splošnih omejitev stopnje zadolževanja njegovega hčerinskega podjetja; ~~M~~ matičnemu podjetju ne daje pravice izdajanja navodil v zvezi s tekočimi operacijami ali s posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji skladiščnih zmogljivosti, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali v katerem koli drugem enakovrednem instrumentu;
- (d) lastnik prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali vodikovega omrežja $\Leftarrow$ in operater skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$ oblikujeta program za zagotovitev skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja, in zagotavljata ustrezen nadzor nad izvajanjem programa. ~~Program za zagotovitev skladnosti~~ $\boxtimes$; program $\boxtimes$ določa $\boxtimes$ tudi $\boxtimes$ posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev; ~~o~~ oseba ali organ, ki je odgovoren za spremljanje izvajanja programa za zagotovitev skladnosti, pošlje regulativnemu organu letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki se objavi.

Komisija ~~lahko~~ $\Rightarrow$ ima pooblastila, da $\Leftarrow$ sprejme $\Rightarrow$ delegirane akte v skladu s členom 83, ki dopolnjujejo to direktivo in določajo $\Leftarrow$ smernice, ki naj bi zagotovile, da lastnik prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali vodikovega omrežja $\Leftarrow$ in operater skladiščnega sistema $\Rightarrow$ ali skladišča vodika $\Leftarrow$ dosledno in učinkovito izpolnjujeta odstavek 2 tega člena. ~~Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju ne bistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).~~

POGLAVJE IV

ODDELEK 3

~~NEODVISNI~~ $\boxtimes$ SAMOSTOJNI $\boxtimes$ OPERATERJI PRENOSNEGA SISTEMA

Člen ~~574~~7

Sredstva, oprema, osebe in identiteta

1. Operaterji prenosnih sistemov imajo vse človeške, tehnične, fizične in finančne vire, potrebne za izpolnjevanje svojih obveznosti po tej direktivi in opravljanje dejavnosti prenosa zemeljskega plina, zlasti:
 - (a) sredstva, potrebna za dejavnost prenosa zemeljskega plina, vključno s prenosnim sistemom, so v lasti operaterja prenosnega sistema;
 - (b) osebje, potrebno za dejavnost prenosa zemeljskega plina, vključno z opravljanjem vseh nalog družbe, je zaposleno pri operaterju prenosnega sistema;
 - (c) noben del vertikalno integriranega podjetja ne sme drugemu delu podjetja dajati v najem svojega osebja ali zanj opravljati storitev ali najemati osebja, zaposlenega v drugem delu tega podjetja, ali opravljati storitev, ki jih opravlja drugi del podjetja. Operater prenosnega sistema pa lahko opravlja storitev za vertikalno integrirano podjetje, če:
 - (i) opravljanje teh storitev ni diskriminatorno do uporabnikov sistema, je vsem uporabnikom sistema na voljo pod enakimi pogoji, pogoji pa ne omejujejo, izkrivljajo ali onemogočajo konkurence pri proizvodnji ali dobavi, ~~in~~
 - (ii) je pogoje za opravljanje storitev odobril regulativni organ;
 - (d) brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz člena ~~6020~~ vertikalno integrirano podjetje operaterju prenosnega sistema da na voljo ustrezne finančne vire za prihodnje naložbene projekte ~~in~~ ali za nadomestitev obstoječih sredstev v zadostnem času in na ustrezno zahtevo operaterja prenosnega sistema.
2. Dejavnost prenosa zemeljskega plina vključuje poleg tistih iz člena ~~3513~~ vsaj še naslednje naloge:
 - (a) zastopanje operaterja prenosnega sistema ter stike s tretjimi stranmi in regulativnimi organi;
 - (b) zastopanje operaterja prenosnega sistema v Evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov za plin („ENTSO za plin“);
 - (c) podeljevanje in upravljanje dostopa za tretje strani, pri čemer ne diskriminira med posameznimi uporabniki sistema ali vrstami uporabnikov sistema;
 - (d) pobiranje vseh plačil v zvezi s prenosnim sistemom, tudi plačil za dostop in plačil za izravnavo za sistemske storitve, kot je obdelava plina, nakup storitev (stroški izravnave, energija za izgube);
 - (e) obratovanje, vzdrževanje in razvoj varnega, učinkovitega in ekonomičnega prenosnega sistema;
 - (f) načrtovanje naložb za zagotovitev dolgoročne zmogljivosti sistema, da zadosti razumnemu povpraševanju, in zanesljivosti oskrbe;
 - (g) vzpostavitev ustreznih mešanih družb, tudi z enim ali več operaterji prenosnih sistemov, izmenjava plina in drugimi ustreznimi akterji za napredek pri vzpostavljanju regionalnih trgov ali olajšanje procesa liberalizacije, ~~ter~~
 - (h) vse skupne storitve, tudi pravne, računovodske in informacijske.

3. Operaterji prenosnih sistemov imajo pravno obliko družbe, kakor je določeno v členu 1 Direktive 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰~~Direktive Sveta 68/151/EGS~~⁴¹.
4. Operater prenosnega sistema v celotni podobi svojega podjetja, komunikacijah, trženju blagovne znamke in objektih ne ustvarja zmede v zvezi z ločeno identiteto vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela.
5. Operater prenosnega sistema ne deli sistemov ali opreme informacijske tehnologije, fizičnih objektov in sistemov za varnostni dostop z nobenim delom vertikalno integriranega podjetja niti ne uporablja istih svetovalcev ali zunanjih izvajalcev za sisteme ali opremo informacijske tehnologije in sisteme za varnostni dostop.
6. Računovodske izkaze operaterja prenosnega sistema revidira revizor, ki ne revidira vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela.

Člen 58~~18~~

Neodvisnost operaterja prenosnega sistema

1. Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz člena ~~60~~²⁰ ima operater prenosnega sistema:
 - (a) dejanske pravice sprejemanja odločitev, neodvisno od vertikalno integriranega elektroenergetskega podjetja, glede sredstev, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnega sistema, ~~in~~
 - (b) pooblastilo za pridobivanje denarja na trgu kapitala, zlasti z izposojanjem in povečanjem kapitala.
2. Operater prenosnega sistema vedno ravna tako, da zagotovi, da ima sredstva, potrebna za ustrezno in učinkovito opravljanje prenosa ter za razvoj in vzdrževanje učinkovitega, varnega in ekonomskega prenosnega sistema.
3. Hčerinska podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, nimajo neposredno ali posredno v lasti delnic operaterja prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema nima neposredno ali posredno v lasti delnic nobenega hčerinskega podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki se opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ter ne prejema dividend tega hčerinskega podjetja in nima drugih finančnih koristi od tega podjetja.
4. Splošna struktura upravljanja in statut družbe operaterja prenosnega sistema zagotavljata dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu s tem poglavjem. Vertikalno integrirano podjetje ne določa, neposredno ali posredno, konkurenčnega ravnanja operaterja prenosnega sistema pri njegovih vsakodnevni dejavnostih in upravljanju omrežja ali pri dejavnostih, potrebnih za pripravo desetletnega načrta za razvoj omrežja na podlagi člena ~~51~~²².

⁴⁰ Direktiva 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim pododstavkom člena 48 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 258, 1.10.2009, str. 11).

⁴¹ ~~Prva direktiva Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 65, 14.3.1968, str. 8).~~

5. Operaterji prenosnih sistemov pri opravljanju svojih nalog iz členov ~~3513~~ in ~~5717~~(2) te direktive ter pri upoštevanju člena ~~1513~~(1), člena ~~514~~(1)(a), člena ~~916~~(2), (3) in (5), člena ~~3018~~(6) in člena ~~1221~~(1) Uredbe (ES) št. 715/2009 ☒ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ☒ različne osebe ali subjekte obravnavajo brez diskriminacije ter ne omejujejo, izkrivljajo ali preprečujejo konkurence na področju proizvodnje ali dobave.
6. Vsi komercialni in finančni odnosi med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema, tudi posojila operaterja prenosnega sistema vertikalno integriranemu podjetju, so v skladu s tržnimi pogoji. Operater prenosnega sistema vodi natančno evidenco takšnih komercialnih in finančnih odnosov ter regulativnemu organu na zahtevo omogoči dostop do njih.
7. Operater prenosnega sistema regulativnemu organu predloži v odobritev vse komercialne in finančne sporazume z vertikalno integriranim podjetjem.
8. Operater prenosnega sistema obvesti regulativni organ o finančnih virih iz člena ~~5717~~(1), točka (d), ki so na voljo za prihodnje naložbene projekte ~~in~~ ali nadomestilo obstoječih sredstev.
9. Vertikalno integrirano podjetje se vzdrži vsakršnih dejanj, ki bi operaterja prenosnega sistema ovirala pri izpolnjevanju obveznosti iz tega poglavja ali nanj vplivala, ter od operaterja prenosnega sistema ne zahteva, da mora od vertikalno integriranega podjetja pridobiti dovoljenje za izpolnjevanje teh obveznosti.
10. Zadevna država članica odobri in imenuje za operaterja prenosnega sistema podjetje, ki ga je regulativni organ certificiral kot skladno z zahtevami tega poglavja. Uporablja se bodisi certifikacijski postopek iz člena ~~6510~~ te direktive in člena ~~133~~ Uredbe (ES) št. 715/2009 ali člena ~~6611~~ te direktive.

↓ novo

11. Operater prenosnega sistema na podlagi členov 16 in 17 Uredbe (EU) 2015/703 objavi podrobne informacije o kakovosti plinov, ki se prenašajo v njegovih omrežjih.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

Člen ~~5919~~

Neodvisnost osebja in upravljanje operaterja prenosnega sistema

1. Odločitve v zvezi z imenovanjem in ponovnim imenovanjem, delovnimi razmerami, plačilom in prenehanjem mandata oseb, odgovornih za upravljanje, ~~in~~ ali članov uprave operaterja prenosnega sistema sprejema nadzorni organ operaterja prenosnega sistema, imenovan v skladu s členom ~~6020~~.
2. Regulativni organ je obveščen o identiteti in pogojih, ki veljajo za mandat, trajanju in prenehanju mandata oseb, ki jih za imenovanje ali ponovno imenovanje za osebe, odgovorne za izvršno upravljanje, in/ali člane uprave operaterja prenosnega sistema določi nadzorni organ, ter o razlogih za vsak predlog za prenehanje mandata. Ti pogoji in odločitve iz odstavka 1 postanejo zavezujoči le, če jim regulativni organ v treh tednih po obvestilu ne nasprotuje.

Regulativni organ lahko nasprotuje odločitvam iz odstavka 1:

- (a) če se pojavijo dvomi o strokovni neodvisnosti imenovane osebe, odgovorne za upravljanje, in/ali člana uprave ali
 - (b) v primeru predčasnega prenehanja mandata, če se pojavijo dvomi o upravičenosti takšnega predčasnega prenehanja.
- 3. V obdobju treh let pred imenovanjem osebe, odgovorne za upravljanje, ~~in~~/ali člani upravnih organov operaterja prenosnega sistema, za katere velja ta odstavek, niso imeli nobene strokovne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa ali poslovnega odnosa z vertikalno integriranim podjetjem ali katerim koli njegovim delom ali njegovimi delničarji s kontrolnim deležem, razen z operaterjem prenosnega sistema.
 - 4. Osebe, odgovorne za upravljanje, in/ali člani uprave ter zaposleni pri operaterju prenosnega sistema nimajo nobene druge poklicne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v nobenem drugem delu vertikalno integriranega podjetja ali poslovnega odnosa z njegovimi delničarji s kontrolnim deležem.
 - 5. Osebe, odgovorne za upravljanje, ~~in~~/ali člani uprave ter uslužbenci operaterja prenosnega sistema nimajo neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, in od njega ne dobivajo nobenih finančnih koristi. Njihovo plačilo ni odvisno od dejavnosti ali rezultatov vertikalno integriranega podjetja, ki niso operater prenosnega sistema.
 - 6. Osebe, odgovorne za upravljanje, ~~in~~/ali člani uprave operaterja prenosnega sistema imajo v primeru predčasnega konca svojega mandata zagotovljeno dejansko pravico do pritožbe pri regulativnemu organu.
 - 7. Osebe, odgovorne za upravljanje, ~~in~~/ali člani uprave operaterja prenosnega sistema vsaj štiri leta po koncu svojega mandata pri operaterju prenosnega sistema nimajo poklicne funkcije, odgovornosti ali interesa v nobenem delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, in nimajo poslovnega odnosa z njegovimi delničarji s kontrolnim deležem.
 - 8. Odstavek 3 se uporablja za večino oseb, pristojnih za upravljanje, ~~in~~/ali članov uprave operaterja prenosnega sistema.
Osebe, pristojne za upravljanje, ~~in~~/ali člani uprave operaterja prenosnega sistema, za katere ne velja odstavek 3, ne opravljajo nobene vodstvene ali druge pomembne dejavnosti v vertikalno integriranem podjetju vsaj šest mesecev pred njihovim imenovanjem.

Prvi pododstavek tega odstavka ter odstavki 4 do 7 se uporabljajo za vse osebe, ki skrbijo za izvršno upravljanje, in za tiste, ki tem osebam neposredno poročajo o zadevah, povezanih z obratovanjem, vzdrževanjem in razvojem omrežja.

Člen 60~~20~~

Nadzorni organ

- 1. Operater prenosnega sistema ima nadzorni organ, ki je odgovoren za sprejemanje odločitev, ki lahko bistveno vplivajo na vrednost sredstev delničarjev v okviru operaterja prenosnega sistema, zlasti odločitev v zvezi z odobritvijo letnih in dolgoročnejših finančnih načrtov, stopnjo zadolževanja operaterja prenosnega

sistema in zneskom dividend, ki se razdelijo delničarjem. Odločitve, ki so v pristojnosti nadzornega organa, ne vključujejo odločitev, povezanih z vsakodnevnimi dejavnostmi operaterja prenosnega sistema in upravljanjem omrežja in z dejavnostmi, ki so potrebne za pripravo 10-letnega ~~razvojnega~~ načrta ~~☒~~ za razvoj ~~☒~~ omrežja v skladu s členom ~~51~~~~22~~.

2. Nadzorni organ sestavljajo člani, ki predstavljajo vertikalno integrirano podjetje, delničarje tretjih strani in, če tako določa ustrezna zakonodaja države članice, druge zainteresirane strani, kot so uslužbenci operaterja prenosnega sistema.
3. ~~Prvi pododstavek člena 59(2), prvi pododstavek, in člen 59(3) do (7) se uporabljata vsaj za enega člana manj kot polovico članov nadzornega organa.~~

~~Točka (b) drugega pododstavka člena 19(2) Člen 59(2), drugi pododstavek, točka (b), se uporablja za vse člane nadzornega organa.~~

Člen 61~~21~~

Program za zagotavljanje skladnosti in nadzornik za skladnost

1. Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih sistemov pripravijo in izvajajo program za zagotavljanje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja, in zagotovijo ustrezno spremljanje izpolnjevanja tega programa. Program za zagotavljanje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev. Odobriti ga mora regulativni organ. Brez poseganja v pristojnosti nacionalnega regulatorja izvajanje programa neodvisno spremlja nadzornik za skladnost.
2. Nadzorni organ imenuje nadzornika za skladnost po odobritvi regulativnega organa. Regulativni organ lahko zavrne potrditev nadzornika za skladnost le zaradi pomanjkanja neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti. Nadzornik za skladnost je lahko fizična ali pravna oseba. Za nadzornika za skladnost se uporablja člen ~~59~~~~19~~(2) do (8).
3. Nadzornik za skladnost je zadolžen za:
 - (a) spremljanje izvajanja programa za zagotavljanje skladnost
 - (b) pripravo letnega poročila, v katerem so navedeni ukrepi, sprejeti za izvajanje programa za doseganje skladnosti, ki ga predloži regulativnemu organu;
 - (c) poročanje nadzornemu organu in izdajo priporočil o programu za zagotavljanje skladnosti in njegovem izvajanju;
 - (d) uradno obveščanje regulativnega organa o večjih kršitvah, storjenih pri izvajanju programa za doseganje skladnosti, ~~in~~
 - (e) poročanje regulativnemu organu o komercialnih in finančnih odnosih med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema.
4. Nadzornik za skladnost predlagane odločitve glede naložbenega načrta ali posameznih naložb v omrežje predloži regulativnemu organu. To naredi najpozneje takrat, ko jih upravljalni organ ~~in~~ali pristojni poslovodni organ operaterja prenosnega sistema predloži nadzornemu organu.
5. Če vertikalno integrirano podjetje na generalni skupščini ali z glasovanjem članov nadzornega organa, ki ga je imenovala, prepreči sprejetje odločitve, zaradi česar se preprečijo ali zadržujejo naložbe, ki bi jih bilo v skladu z 10-letnim ~~razvojnimi~~

načrtom ☒ za razvoj ☐ omrežja treba izvesti v naslednjih treh letih, nadzornik za skladnost o tem poroča regulativnemu organu, ki postopa v skladu s členom 5122.

6. Pogoje, ki veljajo za mandat, oziroma zaposlitvene pogoje za nadzornika za skladnost, tudi trajanje njegovega mandata, odobri regulativni organ. S temi pogoji se zagotovi njegova neodvisnost, tudi tako, da se mu zagotovijo vsa potrebna sredstva za izpolnjevanje njegovih nalog. Nadzornik za skladnost med svojim mandatom nima nobene druge poklicne funkcije, odgovornosti ali neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu ali z nobenim delom vertikalno integriranega podjetja ali njegovimi delničarji s kontrolnim deležem.
7. Nadzornik za skladnost redno ustno ali pisno poroča regulativnemu organu in ima pravico do rednega ustnega ali pisnega poročanja nadzornemu organu operaterja prenosnega sistema.
8. Nadzornik za skladnost se lahko udeležuje vseh sestankov upravljalnih ali poslovnih organov operaterja prenosnega omrežja, sestankov nadzornega organa in generalne skupščine. Nadzornik za skladnost se udeležuje vseh sestankov, na katerih se obravnavajo naslednje zadeve:
 - (a) pogoji za dostop do omrežja iz ~~Uredbe (ES) št. 715/2009~~ ☒ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021)xxx] ☐, zlasti v zvezi s tarifami, storitvami, povezanimi z dostopom tretjih strani, dodeljevanjem zmogljivosti in upravljanjem prezasedenosti, preglednostjo, usklajevanjem in sekundarnimi trgi;
 - (b) projekti za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnih omrežij, tudi naložbe v nove prometne povezave, povečanje zmogljivosti in izboljšanje uporabe obstoječih zmogljivosti;
 - (c) nakupi ali prodaje energije, ki so potrebni za delovanje prenosnega sistema.
9. Nadzornik za skladnost spremlja, ali operater prenosnega sistema izpolnjuje zahteve iz člena 3616.
10. Nadzornik za skladnost ima dostop do vseh ustreznih podatkov in prostorov operaterja prenosnega sistema ter do vseh informacij, ki so potrebne za opravljanje njegove naloge.
11. Nadzorni organ lahko po predhodni odobritvi regulativnega organa razreši nadzornika za skladnost. Nadzornika za skladnost lahko razreši zaradi pomanjkanja neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti, na predlog regulativnega organa.
12. Nadzornik za skladnost ima dostop do pisarn operaterja prenosnega sistema brez vnaprejšnjega obvestila.

↓ novo

ODDELEK 4

LOČEVANJE OPERATERJEV POSEBNIH VODIKOVIH OMREŽIJ

Člen 62

Ločevanje operaterjev vodikovih omrežij

1. Države članice zagotovijo ločitev operaterjev vodikovih omrežij od [začetek obdobja za prenos + 1 leto] v skladu s pravili za operaterje prenosnega sistema za zemeljski plin iz člena 56(1) do (3).
2. Za namene tega člena, členov 42 in 54 ter členov 35 in 43 Direktive (EU) 2019/944 „proizvodnja ali dobava“ vključujeta proizvodnjo in dobavo vodika, „prenos“ pa vključuje prenos vodika.
3. Če je bilo vodikovo omrežje [datum začetka veljavnosti] v lasti vertikalno integriranega podjetja, se država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1. V takem primeru zadevna država članica imenuje samostojnega operaterja vodikovega omrežja, ki je v skladu s pravili o samostojnih operaterjih sistemov za zemeljski plin iz člena 55 operater ločenega lastništva. Operaterji vodikovih omrežij in prenosnih sistemov za plin, ločeni v skladu s členom 54(1), lahko delujejo kot samostojni operaterji vodikovih omrežij, ob upoštevanju zahtev iz člena 63.
4. Država članica lahko do 31. decembra 2030 imenuje integriranega ločenega operaterja vodikovega omrežja v skladu s pravili o samostojnih operaterjih prenosnih sistemov za zemeljski plin iz oddelka 3 poglavja IX. Takšno imenovanje se izteče najpozneje 31. decembra 2030.
5. Pravila iz člena 66, ki se uporabljajo za operaterje prenosnih sistemov, se uporabljajo tudi za operaterje vodikovih omrežij.

Člen 63

Horizontalno ločevanje operaterjev vodikovega omrežja

Če je operater vodikovega omrežja del podjetja, dejavnega pri prenosu ali distribuciji zemeljskega plina ali električne energije, je neodvisen vsaj glede svoje pravne oblike.

Člen 64

Ločevanje računovodskih izkazov za operaterje sistema za vodik

Države članice zagotovijo, da so računovodski izkazi operaterjev sistema za vodik v skladu s členom 69.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

ODDELEK 5

⊗ IMENOVANJE IN CERTIFICIRANJE OPERATERJEV OMREŽIJ ZA ZEMELJSKI PLIN IN VODIKOVIH OMREŽIJ ⊗

Člen ~~65~~⁴⁰

Imenovanje in certificiranje operaterjev prenosnih sistemov ⊗ in vodikovih omrežij ⊗

1. Preden se podjetje odobri in imenuje za operaterja prenosnega sistema ⇒ ali operaterja vodikovega omrežja ⇐, se certificira v skladu s postopki iz odstavkov 4,

5 in 6 tega člena ter iz člena ~~133 Uredbe (ES) št. 715/2009~~ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ~~☒~~ .

2. Podjetja, ~~ki imajo v lasti prenosni sistem in~~ ki jih je ~~nacionalni~~ regulativni organ v skladu s certifikacijskim postopkom spodaj certificiral, da izpolnjujejo zahteve iz člena ~~549~~ ~~⇒~~ ali 62 ~~⇐~~, države članiceodobrijo in imenujejo za operaterje prenosnih sistemov ~~⇒~~ ali operaterje vodikovih omrežij ~~⇐~~ . Imenovanje operaterjev prenosnih sistemov ~~⇒~~ in operaterjev vodikovih omrežij ~~⇐~~ se sporoči Komisiji in objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
3. ~~Operaterji prenosnega sistema~~ ~~⇒~~ Certificirana podjetja ~~⇐~~ regulativni organ obvestijo o vseh načrtovanih transakcijah, zaradi katerih bi bila lahko potrebna ponovna preučitev skladnosti z zahtevami iz člena ~~549~~ ~~⇒~~ ali člena 62 ~~⇐~~ .
4. Regulativni organi spremljajo, ali ~~operaterji prenosnega sistema~~ ~~⇒~~ certificirana podjetja ~~⇐~~ izpolnjujejo zahteve iz člena ~~549~~ ~~⇒~~ ali člena 62 ~~⇐~~. Da zagotovijo izpolnjevanje teh zahtev, začnejo certifikacijski postopek:
 - (a) po prejemu obvestila s strani ~~operaterja prenosnega sistema~~ ~~⇒~~ certificiranega podjetja ~~⇐~~ v skladu z odstavkom 3;
 - (b) na lastno pobudo, če so seznanjeni s tem, da bi bil lahko zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad ~~lastniki prenosnega sistema ali operaterji prenosnega sistema~~ ~~⇒~~ certificiranimi podjetji ali lastniki prenosnih sistemov ~~⇐~~ kršen člen ~~549~~ ~~⇒~~ ali člen 62 ~~⇐~~, ali če imajo utemeljen razlog za domnevo, da je do take kršitve že prišlo, ali
 - (c) na utemeljeno zahtevo Komisije.
5. Regulativni organi sprejmejo odločitev glede certificiranja operaterja prenosnega sistema ~~⇒~~ za zemeljski plin ~~⇐~~ ~~⇒~~ ali operaterja vodikovega omrežja ~~⇐~~ v ~~štirih mesecih~~ ~~⇒~~ 100 delovnih dneh ~~⇐~~ od datuma obvestila s strani operaterja prenosnega sistema ~~⇒~~ za zemeljski plin ~~⇐~~ ~~⇒~~ ali operaterja vodikovega omrežja ~~⇐~~ ali od datuma zahteve Komisije. Po preteku tega roka se šteje, da je bilo certificiranje odobreno. Izrecna odločitev ali tihi pristanek regulativnega organa lahko začne učinkovati šele po zaključku postopka iz odstavka 6.
6. Izrecno odločitev ali tihi pristanek v zvezi s certificiranjem ~~operaterja prenosnega sistema~~ regulativni organ takoj posreduje Komisiji, skupaj z vsemi zadevnimi podatki, ki se nanašajo na odločitev. Komisija postopa v skladu s postopkom iz člena ~~133 Uredbe (ES) št. 715/2009~~ [prenovitev uredbe o plinu, predlagana v COM(2021) xxx] ~~☒~~.
7. Regulativni organi in Komisija lahko od operaterjev prenosnih sistemov ~~⇒~~ , operaterjev vodikovih omrežij ~~⇐~~ in podjetij, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, zahtevajo vse informacije, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih nalog iz tega člena.
8. Regulativni organi in Komisija poskrbijo za zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

Člen 66

Certificiranje v zvezi s tretjimi državami

1. Če certificiranje zahteva lastnik prenosnega sistema, ~~ali~~ operater prenosnega sistema, ~~⇒~~ operater vodikovega omrežja ali lastnik vodikovega omrežja ~~⇐~~ , ki ga nadzoruje

oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav, regulativni organ o tem obvesti Komisijo.

Regulativni organ tudi nemudoma obvesti Komisijo o kakršnih koli okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor nad prenosnim sistemom, ~~ali~~ operaterjem prenosnih sistemov ~~ali~~, operaterjem vodikovih omrežij ali lastnikom vodikovih omrežij ~~ali~~.

2. Operater prenosnega sistema ~~ali~~ operater vodikovega omrežja ~~ali~~ obvesti regulativni organ o kakršnih koli okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema.
3. Regulativni organ sprejme osnutek odločitve glede certificiranja operaterja prenosnega sistema ~~ali~~ operaterja vodikovega omrežja ~~ali~~ v ~~štirih mesecih~~ ~~100 delovnih dneh~~ od datuma obvestila s strani operaterja prenosnega sistema. Certificiranje se zavrne, če:
 - (a) ni bilo dokazano, da zadevni subjekt izpolnjuje zahteve iz člena ~~549~~ ~~ali~~ člena 62 ~~ali~~; in
 - (b) regulativnemu organu ali drugemu pristojnemu organu, ki ga je imenovala država članica, ni bilo dokazano, da odobritev certificiranja ne bo ogrozila zanesljivosti oskrbe države članice in ~~Skupnosti~~ ~~Unije~~ z energijo. Pri preučitvi tega vprašanja regulativni ali drugi imenovani pristojni organ upošteva:
 - (i) pravice in obveznosti ~~Skupnosti~~ ~~Unije~~ v zvezi s to tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je ~~Skupnost~~ ~~Unija~~ in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe z energijo;
 - (ii) pravice in obveznosti držav članic do te tretje države, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z njo, če so v skladu s pravom ~~Skupnosti~~ ~~Unije~~ ~~in~~
 - (iii) druge posebne lastnosti primera in zadevne tretje države.
4. Regulativni organ Komisijo nemudoma seznani z odločitvijo in z vsemi ustreznimi informacijami v zvezi z njo.
5. Država članica zagotovi, da regulativni organ in/ali imenovani pristojni organ iz odstavka 3, točka (b), pred sprejetjem odločitve regulativnega organa o certificiranju Komisijo zaprosi za mnenje o tem, ali:
 - (a) zadevni subjekt izpolnjuje zahteve iz člena ~~549~~ ~~ali~~ člena 62 ~~ali~~; in
 - (b) lahko odobritev certificiranja ogrozi zanesljivost oskrbe ~~Skupnosti~~ ~~Unije~~ z energijo.
6. Komisija zahtevo iz odstavka 5 preuči takoj po prejemu. Komisija v ~~50 delovnih dneh~~ ~~dveh mesecih~~ po prejemu zahteve izda mnenje ~~nacionalnemu~~ regulativnemu organu ali imenovanemu pristojnemu organu, če je ta zaprosil za mnenje.

Komisija lahko pri pripravi mnenja zaprosi za stališče ~~Unije~~ agencije ACER ~~Agencije~~, državo članico in zainteresirane strani. V tem primeru se ~~dvomesečni~~ rok ~~50 delovnih dni~~ podaljša še za ~~50 delovnih dni~~ ~~dva meseca~~.

Če Komisija v roku iz prvega in drugega pododstavka ne izda mnenja, se šteje, da ne nasprotuje odločitvi regulativnega organa.

7. Pri ocenjevanju, ali bo nadzor osebe ali oseb iz tretje države ali tretjih držav ogrozil zanesljivost oskrbe ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ z energijo, Komisija upošteva:
- (a) posebne lastnosti primera in zadevne tretje države ali tretjih držav ter
 - (b) pravice in obveznosti ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ v zvezi s to tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je ~~Skupnost~~ ☒ Unija ☒ in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe.
8. ~~Nacionalni~~ ~~R~~regulativni organ sprejme končno odločitev o certificiranju v ~~dveh mesecih~~ ☒ 50 delovnih dneh ☒ po izteku roka iz odstavka 6. ~~Nacionalni~~ ~~R~~regulativni organ pri sprejetju končne odločitve v čim večji meri upošteva mnenje Komisije. Države članice imajo v vsakem primeru pravico, da certificiranje zavrnejo, če menijo, da bi njegova odobritev ogrozila zanesljivost oskrbe te ali druge države članice z energijo. Če je država članica za oceno odstavka 3, točka (b) imenovala drugi pristojni organ, lahko od ~~nacionalnega~~ regulativnega organa zahteva, da sprejme končno odločitev v skladu z oceno tega pristojnega organa. Končna odločitev regulativnega organa in mnenje Komisije se objavita skupaj. Kadar končna odločitev razlikuje od mnenja Komisije, država članica skupaj s to odločitvijo pripravi in objavi razloge za to odločitev.
9. Nobena določba v tem členu ne sme vplivati na pravico držav članic, da v skladu z zakonodajo ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ izvajajo nacionalni pravni nadzor, da bi tako zaščitile legitimne interese javne varnosti.
10. Komisija ~~lahko~~ ☒ je pooblaščen, da ☒ sprejme ☒ delegirane akte v skladu s členom 83 za določitev smernic ☒ , v katerih je podrobno določen postopek za uporabo tega člena. ~~Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju ne bistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).~~
11. ~~Ta člen se z izjemo točke (a) odstavka 3 tega člena uporablja tudi za države članice, za katere velja odstopanje iz člena 49.~~

Člen 67~~42~~

Imenovanje operaterjev skladiščnih sistemov ☒ za zemeljski plin in vodik ☒ ~~in sistemov~~ ☒, obratov ☒ za UZP ☒ in terminalov za vodik ☒

Države članice imenujejo ali zahtevajo od podjetja ~~plinskega gospodarstva~~, ki ima v lasti skladišča ☒ zemeljskega plina ☒ ☒ , skladišča vodika, ~~ali~~ ☒ obrate za UZP ☒ in terminale za vodik ☒ , da imenuje enega ali več operaterjev ~~skladiščnih sistemov in sistemov za UZP~~ ☒ te infrastrukture ☒ za obdobje, ki ga določijo države članice glede na oceno učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja.

POGLAVJE VI

ODDELEK 6

LOČEVANJE IN PREGLEDNOST RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Člen ~~6830~~

Pravica do vpogleda v računovodske izkaze

1. Države članice ali pristojni organ, ki ga za to imenujejo, vključno z regulativnimi organi iz člena ~~7039~~(1) in organi za reševanje sporov iz člena ~~2434~~(3), imajo pravico do vpogleda v računovodske izkaze podjetij plinskega $\Rightarrow$ in vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva, kakor je določeno v členu ~~7131~~, če jih potrebujejo pri opravljanju svojih dejavnosti.
2. Države članice in imenovani pristojni organi, vključno z regulativnimi organi iz člena ~~7039~~(1) in organi za reševanje sporov, varujejo zaupnost poslovno občutljivih podatkov. Države članice lahko predvidijo razkritje takšnih podatkov, če jih pristojni organi potrebujejo pri opravljanju svojih dejavnosti.

Člen ~~6931~~

Ločevanje računovodskih izkazov

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da bodo računovodski izkazi podjetij plinskega $\Rightarrow$ in vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva skladni z odstavki 2 do 5 ~~tega člena~~. ~~Kadar podjetja plinskega gospodarstva izkoristijo možnost odstopanja od te določbe na podlagi člena 49(2) in (4), v skladu s tem členom vodijo vsaj svoje notranje izkaze.~~
2. Podjetja plinskega $\Rightarrow$ in vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva ne glede na sistem lastništva ali pravno obliko pripravijo, predložijo v revizijo in objavijo svoje letne računovodske izkaze v skladu z določbami nacionalne zakonodaje o letnih računovodskih izkazih družb z omejeno odgovornostjo, sprejetimi na podlagi $\boxtimes$ Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴² $\boxtimes$ ~~Četrte direktive Sveta 78/660/EGS z dne 25. julija 1978 o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb⁴³, ki temelji na členu 44(2)(g)⁴⁴ Pogodbe.~~
Podjetja, ki zakonsko niso zavezana objavljati svojih letnih računovodskih izkazov, morajo njihovo kopijo hraniti na svojem sedežu, tako da je na voljo javnosti.
3. Podjetja ~~plinskega gospodarstva~~ v svojem internem računovodstvu vodijo ločene računovodske izkaze za svoje ~~prenosne, distribucijske, UZP in skladiščne~~ dejavnosti $\Rightarrow$ v zvezi s prenosom, distribucijo, UZP, terminali za vodik, skladiščenjem zemeljskega plina in vodika ter prenosom vodika $\Leftarrow$, kot bi se to od njih zahtevalo, če

⁴² Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

⁴³ ~~UL L 222, 14.8.1978, str. 11.~~

⁴⁴ ~~Naslov Direktive 78/660/EGS je bil prilagojen zaradi upoštevanja preštevilčenja členov Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti v skladu s členom 12 Amsterdamske pogodbe; prvotno napotilo se je nanašalo na člen 54(3)(g).~~

bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja, da se prepreči diskriminacija, navzkrižno subvencioniranje in izkrivljanje konkurence. Vodijo tudi računovodske izkaze, ki so lahko konsolidirani, za druge ~~plinske~~ dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo, UZP $\Rightarrow$, terminali za vodik, skladiščenjem zemeljskega plina in vodika $\Leftarrow$ ~~ali skladiščenjem~~ $\Rightarrow$ in dejavnosti prenosa vodika $\Leftarrow$. ~~Do 1. julija 2007 vodijo ločene računovodske izkaze za dejavnosti dobave upravičenim odjemalcem in dejavnosti dobave neupravičenim odjemalcem.~~ V računovodskih izkazih navedejo prihodek iz lastništva prenosnega, ~~ali~~ distribucijskega $\Rightarrow$ ali vodikovega $\Leftarrow$ omrežja. Po potrebi vodijo konsolidirane računovodske izkaze za neplinske dejavnosti. Notranji računovodski izkazi morajo za vsako dejavnost vključiti bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

4. Pri reviziji iz odstavka 2 se zlasti preveri upoštevanje zahteve glede izogibanja diskriminaciji in navzkrižnemu subvencioniranju iz odstavka 3.
5. Brez poseganja v veljavna nacionalna računovodska pravila podjetja v svojih internih računovodstvih opredelijo pravila za razporejanje sredstev in obveznosti, porabe in dobička, ter za amortiziranje, ki jih upoštevajo pri pripravi ločenih računovodskih izkazov iz odstavka 3. Ta interna pravila se lahko spremenijo samo v izjemnih primerih. Take spremembe se navedejo in ustrezno utemeljijo.
6. Letni računovodski izkazi morajo v pojasnilih prikazati vse posle določenega obsega, opravljene s povezanimi podjetji.

Poglavje ~~VIII~~

Nacionalni Reglativni organi

Člen ~~70~~

Imenovanje in neodvisnost regulativnih organov

1. Vsaka država članica na nacionalni ravni imenuje samo en ~~nacionalni~~ regulativni organ.
2. Odstavek 1 ~~tega člena~~ ne posega v imenovanje drugih regulativnih organov na regionalni ravni držav članic, če obstaja en visoki predstavnik, ki bo v skladu s členom ~~714(1) Uredbe (ES) št. 713/2009~~ $\boxtimes$ Uredbe (EU) 2019/942 $\boxtimes$ v okviru odbora regulatorjev ~~Agencije~~ $\boxtimes$ agencije ACER $\boxtimes$ deloval kot zastopnik in kot oseba za stike na ravni ~~Skupnosti~~ $\boxtimes$ Unije $\boxtimes$.
3. Z odstopanjem od odstavka 1 ~~tega člena~~ lahko država članica imenuje regulativne organe za manjše sisteme na geografsko ločenih območjih, katerih poraba v letu 2008 je predstavljala manj kot 3 % skupne porabe države članice, v kateri se nahaja. To odstopanje ne posega v imenovanje enega samega visokega predstavnika, ki bo v okviru odbora regulatorjev ~~Agencije~~ $\boxtimes$ agencije ACER $\boxtimes$ v skladu s členom ~~714(1) Uredbe (ES) št. 713/2009~~ $\boxtimes$ Uredbe (EU) 2019/942 $\boxtimes$ deloval kot zastopnik in kot oseba za stike na ravni ~~Skupnosti~~ $\boxtimes$ Unije $\boxtimes$.
4. Države članice zagotovijo neodvisnost regulativnega organa in poskrbijo, da svoja pooblastila izvaja nepristransko in pregledno. V ta namen države članice zagotovijo, da je regulativni organ pri opravljanju svojih regulativnih nalog, ki mu jih nalaga ta direktiva in z njo povezana zakonodaja:

- (a) pravno ločen in funkcionalno neodvisen od vseh drugih javnih ali zasebnih subjektov;
- (b) da njegovo osebje in osebe, odgovorne za njihovo upravljanje,
 - (i) delujejo neodvisno od kakršnih koli tržnih interesov ~~in~~
 - (ii) pri opravljanju svojih regulativnih nalog ne zahtevajo ali sprejemajo neposrednih navodil od katere koli vlade ali drugega javnega ali zasebnega subjekta. Ta zahteva ne posega v tesno sodelovanje, če je to ustrezno, z drugimi pristojnimi nacionalnimi organi ali v splošne smernice politike, ki jih določi vlada, ~~☒~~ in ~~☒~~ ki niso povezane z regulativnimi pooblastili in nalogami iz člena ~~7241~~.

5. Da zavarujejo neodvisnost regulativnega organa, države članice zlasti zagotovijo:

- (a) da lahko regulativni organ samostojno odloča, neodvisno od katerega koli političnega organa, ~~in da se mu letno ločeno dodelijo proračunska sredstva, da bi bil samostojen pri izvrševanju dodeljenih proračunskih sredstev in da bi pri opravljanju svojih dolžnosti razpolagal z zadostnimi človeškimi in finančnimi viri, in~~

↓ novo

- (b) da ima regulativni organ vse potrebne človeške in finančne vire, ki jih potrebuje za uspešno in učinkovito opravljanje svojih nalog in pooblastil;
- (c) da se regulativnemu organu dodeli ločen letni proračun, ki ga lahko samostojno izvaja;
- (d) da so člani odbora regulativnega organa ali, če odbor ne obstaja, najvišje vodstvo regulativnega organa imenovani za obdobje od pet do sedem let z možnostjo enkratnega podaljšanja;

↓ 2009/73/ES

⇒ novo

- ~~(e)~~ da so člani odbora regulativnega organa ali, če odbor ne obstaja, najvišje vodstvo regulativnega organa, imenovani ⇒ na podlagi objektivnih, preglednih in objavljenih meril v neodvisnem in nepristranskem postopku, ki zagotavlja, da imajo kandidati potrebno strokovno znanje in izkušnje za kateri koli zadevni položaj v regulativnem organu; ~~☒ za obdobje od pet do sedem let, ki se lahko enkrat obnovi;~~

↓ novo

- (f) da so v veljavi določbe o navzkrižju interesov in da trajanje obveznosti glede zaupnosti presega konec mandata članov odbora regulativnega organa ali, če odbor ne obstaja, najvišjega vodstva regulativnega organa;

- (g) da so člani odbora regulativnega organa ali, če odbor ne obstaja, najvišje vodstvo regulativnega organa, lahko razrešeni le na podlagi veljavnih preglednih meril;
- (h) države članice lahko določijo naknadni pregled letnih računovodskih izkazov regulativnih organov, ki ga opravi neodvisni revizor.

↓ 2009/73/ES

Ob upoštevanju ~~točke (b) prvega pododstavka~~ prvega pododstavka, točka (d), države članice zagotovijo ustrezen sistem rotacije za odbor ali najvišje vodstvo. Člane odbora, ali – če odbor ne obstaja – najvišjega vodstva se lahko še pred koncem njihovega mandata funkcije razreši le, če ne izpolnjujejo več pogojev iz tega člena ali če so storili kršitev po nacionalni zakonodaji.

↓ novo

6. Komisija do 5. julija 2022 in nato vsaka štiri leta predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o skladnosti nacionalnih organov z načelom neodvisnosti, določenim v tem členu.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~71~~⁴⁰

Splošni cilji regulativnega organa

Pri opravljanju regulativnih nalog, določenih v tej direktivi, regulativni organ v okviru svojih nalog in pooblastil, opredeljenih v členu ~~72~~⁴¹, ter po potrebi v tesnem posvetovanju z drugimi ustreznimi nacionalnimi organi, tudi z organi, pristojnimi za konkurenco, ~~⇒ in organi iz sosednjih držav, tudi tretjih, ⇐~~ ter brez poseganja v njihove pristojnosti sprejme vse razumne ukrepe za doseganje naslednjih ciljev:

- (a) spodbujanje konkurenčnega, ~~⇒ prožnega, ⇐~~ varnega in okoljsko trajnostnega notranjega trga z zemeljskim plinom ~~⇒~~, obnovljivimi in nizkoogljicnimi plini ter vodikom ~~⇐ v Skupnosti~~ ~~⊗ Uniji~~ ~~⊗ ter učinkovito odpiranje trga za vse odjemalce in dobavitelje v Skupnosti~~, in sicer v tesnem sodelovanju z ~~Agencijo~~ regulativnimi organi drugih držav članic, ~~in Komisijo in agencijo ACER~~, in zagotavljanje ustreznih pogojev za učinkovito in zanesljivo delovanje ~~plinskih omrežij~~ ~~⇒ za zemeljski plin in vodik~~ ~~⇐ ob upoštevanju dolgoročnih ciljev~~ ~~⇒~~, s čimer se prispeva k dosledni in učinkoviti uporabi zakonodaje Unije za doseg podnebnih in energetske ciljev Unije ~~⇐~~ ;
- (b) razvoj konkurenčnih in pravilno delujočih regionalnih ~~⇒ čezmejnih~~ ~~⇐~~ trgov v ~~Skupnosti~~ ~~⊗ Uniji~~ ~~⊗~~, da bi dosegli cilje iz točke (a);
- (c) odprava omejitev pri trgovanju z zemeljskim plinom ~~⇒ in vodikom~~ ~~⇐~~ med državami članicami, vključno z ~~⇒ odpravo ovir zaradi razlik v kakovosti plinov ali razlik v količini vodika, primešanega v sistemu za zemeljski plin, ali razlik v kakovosti~~

vodika v sistemu za vodik, $\Leftarrow$ razvojem ustreznih zmogljivosti za čezmejni prenos $\Rightarrow$ in/ali transport $\Leftarrow$, da bi zadostili povpraševanju in spodbudili integracijo nacionalnih trgov $\Rightarrow$ in pri tem zagotovili interoperabilnost medsebojno povezanega sistema za zemeljski plin v EU ali sistema Unije za vodik, $\Leftarrow$, kar lahko olajša pretok zemeljskega plina v ~~Skupnost~~ $\boxtimes$ Uniji $\boxtimes$;

- (d) $\boxtimes$ pomoč, da se $\boxtimes$ na stroškovno najučinkovitejši način ~~pomagati doseči~~ $\boxtimes$ doseže $\boxtimes$ razvoj varnih, zanesljivih in učinkovitih nediskriminatorskih sistemov, usmerjenih k potrošniku, in ~~spodbujati~~ $\boxtimes$ spodbujanje $\boxtimes$ zadostnosti sistema ter, v skladu s splošnimi cilji energetske $\Rightarrow$ in podnebne $\Leftarrow$ politike, ~~spodbujati~~ $\boxtimes$ spodbujanje $\boxtimes$ ~~energetske~~ $\boxtimes$ energijske $\boxtimes$ učinkovitosti in vključevanje proizvodnje plina v manjšem in večjem merilu iz obnovljivih virov ~~energije~~ ter porazdeljene proizvodnje v prenosna in distribucijska omrežja $\Rightarrow$ ter olajšanje njihovega delovanja v povezavi z drugimi energetske omrežji za električno energijo in toploto $\Leftarrow$;
- (e) omogočanje lažjega vključevanja v omrežje novih proizvodnih zmogljivosti, zlasti z odpravljanjem ovir, ki bi lahko novim udeležencem preprečile vstop na trg, ter plina $\Rightarrow$ in vodika $\Leftarrow$ iz obnovljivih virov energije;
- (f) zagotavljanje ustreznih spodbud za operaterje sistemov in uporabnike sistemov, kratkoročno in dolgoročno, da bi povečali učinkovitost sistemov $\Rightarrow$, zlasti energijsko učinkovitost, $\Leftarrow$ in spodbudili povezovanje trgov;
- (g) zagotavljanje koristi odjemalcev prek učinkovitega delovanja nacionalnega trga, spodbujanje učinkovite konkurence in pomoč pri zagotavljanju varstva potrošnikov $\Rightarrow$ v tesnem sodelovanju z ustreznimi organi za varstvo potrošnikov $\Leftarrow$;
- (h) pomoč pri doseganju visokih standardov univerzalnih in javnih storitev za zemeljski plin ter prispevanje k zaščiti ranljivih odjemalcev in skladnosti potrebnih postopkov izmenjave podatkov za odjemalce.

Člen 7241

Naloge in pooblastila regulativnega organa

1. Regulativni organ ima naslednje naloge:
 - (a) v skladu s preglednimi merili določati ali potrjevati tarife za prenos ali distribucijo ali njihove metodologije $\Rightarrow$, ali oboje $\Leftarrow$;

$\Downarrow$ novo

- (b) od 1. januarja 2031 ali od datuma začetka uporabe člena 31(1) te direktive določati ali potrjevati tarife za dostop do vodikovega omrežja ali njihove metodologije ali oboje, v skladu s preglednimi merili;
- (c) v skladu s preglednimi merili določati ali potrjevati (i) znesek in trajanje posebne pristojbine iz člena 4 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ali ustrezne metodologije ali oboje, (ii) vrednost prenesenih sredstev in namembni račun za morebitne dobičke in izgube, ki bi lahko nastali zaradi tega, ter (iii) dodelitev prispevkov za posebno pristojbino;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

(~~de~~) zagotavljati, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov – po potrebi tudi lastniki sistemov – ter ⇒ operaterji vodikovih omrežij, ⇐ ~~te~~ podjetja plinskega ⇒ in vodikovega ⇐ gospodarstva ⇒ in drugi tržni udeleženci, vključno z energetske skupnosti državljanov, ⇐ izpolnjujejo obveznosti, ki jim jih nalagata ta direktiva ⇒, [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx], omrežni kodeksi in smernice, sprejeti v skladu s členoma 52 in 53 uredbe o plinu, Uredba (EU) 2017/1938 ⇐ in druga zadevna zakonodaja ~~Skupnosti~~ ☒ Unije☒, vključno s čezmejnimi zadevami ⇒, ter sklepi agencije ACER ⇐;

↓ novo

- (e) v tesnem sodelovanju z drugimi regulativnimi organi zagotavljati skladnost ENTSO za plin, telesa EU ODS in mreže ENNOH z njihovimi obveznostmi iz te direktive [prenovitev direktive o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx], omrežnimi kodeksi in smernicami, sprejetimi v skladu s členoma 52 do 56 [prenovitev direktive o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] in drugimi zadevnimi predpisi Unije, vključno v zvezi s čezmejnimi vprašanji, ter sklepi agencije ACER in skupaj opredeliti neskladnost ENTSO za plin, telesa EU ODS in mreže ENNOH z njihovimi ustreznimi obveznostmi; če regulativni organi ne dosežejo soglasja v obdobju štirih mesecev po začetku posvetovanj za skupno opredelitev neskladnosti, se zadeva v odločanje predloži agenciji ACER v skladu s členom 6(10) Uredbe (EU) 2019/942;
- (f) spremljati razvoj kakovosti plina in upravljanje kakovosti plina s strani operaterjev prenosnih sistemov in, če je ustrezno, operaterjev distribucijskih sistemov, vključno s spremljanjem razvoja stroškov, povezanih z upravljanjem kakovosti plina s strani operaterjev sistemov in razvojem v zvezi z vključevanjem vodika v sistem za zemeljski plin;
- (g) spremljati razvoj kakovosti vodika in upravljanje kakovosti vodika s strani operaterjev vodikovih omrežij, če je to ustrezno, kot je določeno v členu 46, vključno s spremljanjem razvoja stroškov, povezanih z upravljanjem kakovosti vodika;
- (h) preučiti in podati oceno pregleda, ki ga operaterji vodikovih omrežij predložijo glede razvoja infrastrukture za prenos vodika v skladu s členom 52, pri čemer se upošteva splošna energetska-ekonomska nujnost vodikovega omrežja ter skupni scenarij, razvit v skladu s členom 51(2), točka (e), o načrtovanju razvoja omrežja;
- (i) preučitev in oceno pregleda razvoja infrastrukture za prenos vodika, kot je določeno v točki (g), upoštevati pri odobritvi posebnih pristojbin v smislu člena 4 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx];

↓ 2019/692 člen 1.6 (prilagojeno)
⇒ novo

- (j~~e~~) sodelovati z regulativnim organom ali organi zadevnih držav članic in ~~agencije~~ ☒ agencijo ACER ☒ pri čezmejnih zadevah ☒ , zlasti s sodelovanjem pri delu odbora regulatorjev agencije ACER v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2019/942 ☒. Glede infrastrukture v tretjo državo ali iz nje lahko regulativni organ države članice, v kateri je prva povezovalna točka z omrežjem držav članic, sodeluje z ustreznimi organi tretje države, po posvetovanju z regulativnimi organi drugih zadevnih držav članic, da se v zvezi ~~se to~~ ☒ z navedeno ☒ infrastrukturo zagotovi usklajena uporaba te direktive na ozemlju držav članic;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

- (k~~e~~) izpolnjevati in izvajati vse zadevne pravno zavezujoče odločitve ☒ agencije ACER ☒ ~~Agencije~~ in Komisije;
- (l~~e~~) enkrat na leto zadevnim organom držav članic, ☒ agenciji ACER ☒ ~~Agenciji~~ in Komisiji poročati o svojih dejavnostih in izpolnjevanju svojih nalog. Takšna poročila se nanašajo na sprejete ukrepe in dosežene rezultate v zvezi z nalogami iz tega člena;
- (m~~f~~) preprečevati navzkrižno subvencioniranje med dejavnostmi na področju prenosa, distribucije, ☒ prenosa vodika, skladiščenja zemeljskega plina in vodika ☒ ~~skladiščenja~~, ☒ terminalov za UZP in vodik ☒ ~~UZP~~ in dobave ☒ zemeljskega plina in vodika ☒ ;
- (n~~g~~) spremljati naložbene načrte operaterjev prenosnih ~~hega~~ sistemov in v letnem poročilu zagotoviti oceno naložbenih načrtov operaterjev prenosnih sistemov glede ~~njegove~~ ~~njihove~~ skladnosti z ~~razvojnim~~ načrtom ☒ za razvoj ☒ omrežja za celotno ~~Skupnost~~ ☒ Unijo ☒ iz ☒ člena 29, točka (x), [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ☒ ~~člena 8(3)(b) Uredbe (ES) št. 715/2009~~; takšna ocena lahko vključuje priporočila za spremembo teh naložbenih načrtov;
- (o~~h~~) spremljati upoštevanje predpisov o varnosti in zanesljivosti omrežja in pregledovati njegovo učinkovitost v preteklosti ter določati ali potrjevati nadzorne standarde in zahteve glede kakovosti storitev in dobave ali k temu prispevati skupaj z drugimi pristojnimi organi;
- (p~~i~~) spremljati raven preglednosti, tudi veleprodajnih cen, in zagotavljati, da podjetja plinskega ☒ in vodikovega ☒ gospodarstva izpolnjujejo obveznosti glede preglednosti;
- (q~~i~~) spremljati raven in učinkovitost odprtosti trga in konkurence pri veleprodaji in maloprodaji, vključno z borzami zemeljskega plina ☒ in vodika ☒ , cenami za gospodinjske odjemalce, ki zajemajo tudi predplačilne sisteme, deležem odjemalcev, ki zamenjajo dobavitelja, deležem odklopov, stroški in izvedbo vzdrževalnih storitev in pritožbami gospodinjskih odjemalcev, ter morebitno izkrivljanje ali omejevanje konkurence, pri čemer organom, pristojnim za

konkurenco, zagotavljajo potrebne informacije in jih obveščajo o zadevnih primerih;

- (rk) spremljati pojav restriktivnih pogodbenih praks, vključno z določbami o ekskluzivnosti, ki lahko velikim negospodinjiskim odjemalcem preprečijo sklenitev pogodb z več kot enim dobaviteljem hkrati ali jih pri tem omejujejo. Kadar je primerno nacionalne organe, pristojne za konkurenco, obvestijo o takšnih praksah;
- (sl) spoštovati pogodbeno svobodo v zvezi s pogodbami o prekinljivi oskrbi in z dolgoročnimi pogodbami, če so skladne z zakonodajo Skupnosti ☒ Unije ☒ in politikami Skupnosti ☒ Unije ☒ ⇒ ter če prispevajo k ciljem razogljičenja. Nobena dolgoročna pogodba za dobavo zemeljskega plina brez zajemanja emisij se ne sklene za dlje kot do leta 2049 ⇐;
- (tm) spremljati čas, ki ga operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov ⇒ za zemeljski plin ⇐⇒ ali operaterji vodikovih omrežij ⇐ potrebujejo za priključitve in popravila;
- (un) spremljati in pregledovati pogoje za dostop do skladišč, skladiščne zmogljivosti plinovoda in drugih sistemskih storitev, kot je določeno v členu 2933 ⇐⇒ ali členu 33 ⇐ . Če je dostop do skladišč ⇒ zemeljskega plina ⇐ opredeljen v skladu s členom 2933(3), ta naloga izključuje pregled tarif;
- (ye) skupaj z drugimi pristojnimi organi pomagati zagotavljati, da so ukrepi za varstvo potrošnikov, vključno s tistimi, ki so opredeljeni v Prilogi I, učinkoviti in da se jih izvaja;
- (wp) vsaj enkrat na leto objaviti priporočila glede skladnosti cen za dobavo z določbami člena 63 in jih, kadar je potrebno, posredovati organom, pristojnim za konkurenco;
- (xe) zagotoviti ⇒ nediskriminatoren ⇐ dostop do podatkov o porabi posameznih odjemalcev, razpoložljivost – pri neobvezni uporabi – lahko razumljive usklajene oblike podatkov o porabi na nacionalni ravni in hiter dostop do tovrstnih podatkov za vse odjemalce v skladu s ⇒ členoma 22 in 23 ⇐ točke (h) Priloge I;
- (yf) spremljati izvajanje pravil v zvezi z vlogo in odgovornostjo operaterjev prenosnih sistemov, operaterjev distribucijskih sistemov, ⇒ operaterjev vodikovih omrežij, ⇐ dobaviteljev in odjemalcev ter drugih udeležencev na trgu v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009 ☒ s [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ☒ ;
- (zs) spremljati pravilno uporabo meril za določitev, ali objekti za skladiščenje ⇒ zemeljskega plina ⇐ spadajo na področje uporabe člena 2933(3) ali (4); in
- (aa) spremljati izvajanje zaščitnih ukrepov iz člena 7746;
- (bb) prispevati k usklajevanju postopkov izmenjave podatkov za najpomembnejše tržne procese na regionalni ravni;

↓ novo

- (cc) izvajati omrežne kodekse in smernice, sprejete v skladu s členom 52, z nacionalnimi ukrepi, ali, kadar se tako zahteva, z usklajenimi regionalnimi ukrepi ali ukrepi na ravni celotne Unije;
- (dd) zagotavljati pregleden in učinkovit postopek za pripravo nacionalnih načrtov za razvoj omrežja v skladu z zahtevami iz členov 51 in 52;
- (ee) potrjevati in spreminjati načrt za razvoj omrežja;
- (ff) spremljati nadzor in upravljanje kakovosti plina s strani operaterjev prenosnih sistemov, operaterjev distribucijskih sistemov, operaterjev skladiščnih sistemov in operaterjev obratov za UZP;
- (gg) spremljati izvajanje izrednih ukrepov, kot je določeno v Uredbi (EU) 2017/1938 in v nacionalnih načrtih za izredne razmere, vključno s solidarnostnimi ukrepi iz člena 13 navedene uredbe;
- (hh) spremljati razpoložljivost primerjalnih spletišč, vključno s primerjalnimi orodji, ki izpolnjujejo merila iz člena 12;
- (ii) spremljati odpravo neupravičenih ovir in omejitev za razvoj porabe samoprodučenega obnovljivega zemeljskega plina in energetskih skupnosti državljánov.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

2. Če država članica tako določi, lahko naloge v zvezi s spremljanjem iz odstavka 1 opravljajo drugi organi in ne regulativni organ. V tem primeru je treba z rezultati takšnega spremljanja čim prej seznaniti regulativni organ.

Regulativni organ se pri opravljanju nalog iz odstavka 1 v skladu z načeli boljše ureditve po potrebi posvetuje z operaterji prenosnih sistemov ⇒ za zemeljski plin ⇐ ⇒ in operaterji vodikovega omrežja ⇐ ~~terin~~ po potrebi tesno sodeluje z drugimi ustreznimi nacionalnimi organi, pri čemer ne posega v njihove posebne pristojnosti, sam pa ohrani neodvisnost.

Odobritve regulativnega organa ali ~~Agencije~~ ☒ agencije ACER ☒ v skladu s to direktivo ne posegajo v ustrezno utemeljeno prihodnje izvajanje pooblastil regulativnega organa v skladu s tem členom niti ne vplivajo na kazni, ki jih naložijo drugi pristojni organi ali Komisija.

3. Kadar je imenovan samostojni operater sistema ⇒ ali samostojni operater vodikovega omrežja ⇐ v skladu s členom ~~55~~¹⁴ ⇒ ali členom 62 ⇐, regulativni organ poleg nalog, ki jih ima v skladu z odstavkom 1 tega člena, opravlja tudi naslednje naloge:

- (a) preverja, ali lastnik prenosnega sistema in samostojni operater sistema ⇒ ter lastnik vodikovega omrežja in samostojni operater vodikovega omrežja ⇐ ~~izpolnjujejo~~ svoje obveznosti iz tega člena, in v skladu z odstavkom 4, točka (d), nalaga kazni, če zahteve niso bile izpolnjene;

- (b) spremlja odnose in komunikacijo med samostojnim operaterjem sistema in lastnikom prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali lastnikom vodikovega omrežja in samostojnim operaterjem vodikovega omrežja $\Leftarrow$, da zagotovi, da samostojni operater sistema $\Rightarrow$ ali samostojni operater vodikovega omrežja $\Leftarrow$ izpolnjuje svoje obveznosti, ter zlasti odobri pogodbe in deluje kot organ za reševanje sporov med samostojnim operaterjem sistema in lastnikom prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali lastnikom vodikovega omrežja in samostojnim operaterjem vodikovega omrežja $\Leftarrow$ v zvezi z morebitno pritožbo, ki jo katera koli stranka vloži v skladu z odstavkom 11;
- (c) v okviru prvega 10-letnega ~~razvojnega~~ načrta $\boxtimes$ za razvoj $\boxtimes$ omrežja, brez poseganja v postopek iz člena ~~55~~¹⁴(2), točka (c), potrjuje načrtovanje naložb in večletni ~~razvojni~~ načrt $\boxtimes$ za razvoj $\boxtimes$ omrežja, kot ju letno predstavi samostojni operater sistema $\Rightarrow$ ali samostojni operater vodikovega omrežja $\Leftarrow$;
- (d) zagotavlja, da tarife za dostop do omrežja, ki jih obračunavajo samostojni operaterji sistema $\Rightarrow$ ali samostojni operater vodikovega omrežja $\Leftarrow$, vključujejo nadomestilo za lastnika omrežja, ki zagotavlja ustrezno nadomestilo za uporabo sredstev omrežja in morebitne naložbe vanje, pod pogojem, da se izvajajo gospodarno in učinkovito; ~~ter~~
- (e) ima pooblastila za izvajanje inšpekcij, tudi nenapovedanih, v objektih lastnika prenosnega sistema in samostojnega operaterja sistema $\Rightarrow$ ali lastnika vodikovega omrežja in samostojnega operaterja vodikovega omrežja $\Leftarrow$.
4. Države članice zagotovijo, da se regulativni organi pooblastijo za učinkovito in hitro izvajanje nalog iz odstavkov 1, 3 in 6. V ta namen ima regulativni organ vsaj naslednja pooblastila:
- (a) izdaja zavezujoče odločbe podjetjem plinskega $\Rightarrow$ ali vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva;
- (b) preverja delovanje trgov ~~plinov-plini~~, določa in sprejema kakršne koli ukrepe, ki so potrebni in sorazmerni za spodbujanje učinkovite konkurence in zagotavljanje pravilnega delovanja trga $\Rightarrow$ plinov $\Leftarrow$; ~~po~~ potrebi je regulativni organ prav tako pooblaščen, da pri vodenju preiskav v zvezi s pravom o konkurenci sodeluje z nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, in regulatorji finančnih trgov ali s Komisijo;
- (c) od podjetij plinskega $\Rightarrow$ in vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva zahteva kakršne koli informacije, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog, vključno z utemeljitvami za zavrnitev dostopa tretjih strani in drugimi informacijami o ukrepih, ki so potrebni za krepitev omrežja;
- (d) podjetjem plinskega $\Rightarrow$ in vodikovega $\Leftarrow$ gospodarstva, ki ne izpolnjuje svojih obveznosti iz te direktive ali katere koli zadevne pravno zavezujoče odločitve regulativnega organa ali $\boxtimes$ agencije ACER $\boxtimes$ ~~Agencije~~, naloži učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ali pristojnemu sodišču predlaga, da naloži take kazni. ~~To vključuje, vključno s pristojnostjo~~, da naloži ali predlaga kazni, ki znašajo do 10 % letnega prometa operaterja prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali operaterja vodikovega omrežja $\Leftarrow$ ali do 10 % letnega prometa vertikalno integriranega operaterja prenosnega sistema $\Rightarrow$ ali operaterja vodikovega omrežja $\Leftarrow$, in sicer za operaterja prenosnega sistema oziroma vertikalno integrirano podjetje, ki morda ne izpolnjujeta svojih obveznosti iz te direktive, ~~in~~

- (e) ustrezne pravice do preiskovanja in ustrezna pooblastila za dajanje navodil pri reševanju sporov v okviru odstavkov 11 in 12.

↓ novo

5. Regulativni organ v državi članici, kjer ima ENTSO za plin, evropska mreža operaterjev omrežij za vodik ali telo EU ODS sedež, je pristojen za izrekanje učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni tem telesom, kadar ne izpolnjujejo svojih obveznosti iz te direktive, [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] ali drugih ustreznih pravno zavezujočih odločitev regulativnih organov ali agencije ACER, ali da izrek takih kazni predlaga pristojnemu sodišču.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

65. Kadar je bil ⇒ samostojni ⇐ operater prenosnega sistema ⇒ ali integrirani operater vodikovega omrežja ⇐ imenovan v skladu s Poglavjem ~~IX~~IV ~~oddelek 3~~, ima regulativni organ poleg nalog in pooblastil iz odstavkov 1 in 4 tega člena vsaj tudi naslednje naloge in pooblastila:

- (a) nalaga kazni v skladu z odstavkom 4, točka (d), za diskriminatorno ravnanje v prid vertikalno integriranemu podjetju;
- (b) spremlja komunikacijo med operaterjem prenosnega sistema ⇒ ali integriranim operaterjem vodikovega omrežja ⇐ in vertikalno integriranim podjetjem, da bi tako zagotovili, da operater prenosnega sistema ⇒ ali integrirani operater vodikovega omrežja ⇐ deluje v skladu s svojimi obveznostmi;
- (c) deluje kot organ za poravnavo sporov med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema ⇒ ali integriranim operaterjem vodikovega omrežja ⇐ v zvezi z morebitno pritožbo, ki je vložena v skladu z odstavkom 11;
- (d) spremlja komercialne in finančne odnose med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema ⇒ ali integriranim operaterjem vodikovega omrežja ⇐, vključno s posojili;
- (e) potrjuje vse komercialne in finančne sporazume med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema ⇒ ali integriranim operaterjem vodikovega omrežja ⇐, če so ti v skladu s tržnimi pogoji;
- (f) zahteva utemeljitev s strani vertikalno integriranega podjetja, ko ga v skladu s členom ~~6421~~6421(4) obvesti nadzornik za skladnost, ~~Taka utemeljitev vsebuje ki zlasti vsebuje dokaze, da ni prišlo do diskriminatornega ravnanja v prid vertikalno integriranemu podjetju;~~
- (g) izvaja inšpekcije, vključno z nenapovedanimi inšpekcijami, v objektih vertikalno integriranega podjetja in operaterja prenosnega sistema ⇒ ali integriranega operaterja vodikovega omrežja ⇐, ~~in~~
- (h) vse ali specifične naloge operaterja prenosnega sistema ⇒ ali integriranega operaterja vodikovega omrežja ⇐ dodeli ~~neodvisnemu~~ ☒ samostojnemu ☒ operaterju sistema ⇒ ali samostojnemu operaterju vodikovega omrežja, ⇐, ki

je bil imenovan v skladu s členom 6414, če operater prenosnega sistema ⇒ ali integrirani operater vodikovega omrežja ⇐ vztrajno krši svoje obveznosti iz te direktive, zlasti če gre za ponavljajoče se diskriminatorno ravnanje v prid vertikalno integriranemu podjetju.

76. Regulativni organi so pristojni za to, da določijo ali potrdijo vsaj metodologije za izračun ali določitev naslednjih pogojev dovolj zgodaj pred začetkom njihove veljavnosti:

- (a) priključitev in dostop do nacionalnih omrežij ⇒ za zemeljski plin ⇐ , vključno s tarifami za prenos in distribucijo, ter pogoji in tarifami za dostop do naprav ☒ obratov ☒ za UZP ☒ , pri čemer ☒ Te morajo tarife ali metodologije omogočati potrebne naložbe v omrežja in naprave ☒ obrate ☒ za UZP, tako da se zagotovi pozitivno poslovanje omrežja in naprav za UZP;

↓ novo

- (b) priključitev in dostop do nacionalnih vodikovih omrežij, od 1. januarja 2031 vključno s tarifami vodikovega omrežja, ter pogoji in tarife za dostop do skladišč vodika in terminalov za vodik, po potrebi vključno s tarifami;

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

- (c) zagotavljanje storitev za izravnavo, ki se izvajajo na najbolj ekonomičen način in uporabnikom omrežja zagotavljati ustrezne spodbude za izravnavo dobave in odjema. Storitve za izravnavo se na pravičnem in nediskriminatornem ☒ način in na podlagi objektivnih meril ☒ temeljijo na objektivnih merilih, in

↓ novo

- (d) potrjevanje in spremljanje posebnih pristojbin v skladu s členom 4 [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx].

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

- (e) dostop do čezmejne infrastrukture, vključno s postopki dodeljevanja zmogljivosti in upravljanja prezasedenosti.

87. Metodologije ali pogoji iz odstavka 7 se objavijo.

98. Pri določanju ali potrjevanju tarif ali metodologij in storitev za izravnavo regulativni organi zagotovijo, da se operaterjem prenosnih in distribucijskih sistemov ⇒ ter od 1. januarja 2031 operaterjem vodikovih omrežij ⇐ namenijo ustrezne spodbude, tako kratkoročne kot dolgoročne, za povečevanje učinkovitosti, spodbujanje povezovanja trgov in zanesljivosti dobave ter za podpiranje zadevnih raziskovalnih dejavnosti.

109. Regulativni organi spremljajo upravljanje prezasedenosti v nacionalnih prenosnih omrežjih ~~plina~~ ⇒ in vodikovih omrežjih ⇐ , vključno s povezovalnimi daljnovodi, in

izvajanje pravil upravljanja prezasedenosti. V ta namen operaterji prenosnih sistemov ⇒ , operaterji vodikovih omrežij ⇐ ali operaterji na trgu svoje postopke upravljanja prezasedenosti, vključno z dodeljevanjem zmogljivosti, predložijo v odobritev ~~nacionalnim~~ regulativnim organom. ~~Nacionalni~~ #Regulativni organi lahko zahtevajo spremembe omenjenih pravil.

Člen 73

⊠ Odločitve in pritožbe ⊠

- ~~140.~~ Regulativni organi so pristojni za to, da od operaterjev prenosnih ⇒ sistemov za zemeljski plin ⇐ , skladiščnih sistemov, sistemov za UPZ in distribucijskih sistemov ⇒ , operaterjev skladišč vodika in terminalov za vodik ter, od 1. januarja 2031, operaterjev vodikovih omrežij⇐ po potrebi zahtevajo, da spremenijo pogoje, vključno s tarifami ali metodologijami iz tega člena, da zagotovijo njihovo sorazmernost in nediskriminatorno uporabo. Če je dostop do skladišč opredeljen v skladu s členom ~~2933~~(3), ta naloga izključuje pregled tarif. V primeru zamud pri določanju tarif za prenos in distribucijo ⇒ zemeljskega plina ⇐ ⇒ in, če je primerno, tarif za vodikovo omrežje, ⇐so regulativni organi pristojni za predhodno določitev in odobritev teh tarif ali metodologij ⇒ ter tarif in metodologij za vodikova omrežja ⇐ ter odločitev o ustreznih izravnalnih ukrepih, če končne tarife ali metodologije odstopajo od teh začasnih tarif ali metodologij.
- ~~244.~~ Stranka, ki se želi pritožiti zoper operaterja prenosnega ⊠ sistema za zemeljski plin⊠ , skladiščnega sistema, sistema za UZP ali distribucijskega sistema ⇒ ali operaterja vodikovega omrežja, skladišča vodika ali terminala za vodik ⇐v zvezi z njegovimi obveznostmi po tej direktivi, lahko pošlje pritožbo regulativnemu organu, ki v vlogi organa za poravnavo sporov v dveh mesecih po prejemu pritožbe sprejme svojo odločitev. Ta rok se lahko podaljša za dva meseca, če regulativni organi zahtevajo dodatne informacije. Ta podaljšani rok se lahko dodatno podaljša s soglasjem pritožnika. Odločitev regulativnega organa je zavezujoča, dokler se ne ovrže s pritožbo.
- ~~342.~~ Vsaka stranka, ki utрпи škodo in ima pravico do pritožbe na odločitev o metodologijah za izračun, sprejeto v skladu s tem členom, ali če za regulativni organ velja obveznost posvetovanj, glede predlaganih tarif ali metodologij za izračun, lahko najkasneje v dveh mesecih po objavi odločitve ali njenega predloga ali v krajšem roku, če to predvidijo države članice, vloži pritožbo za pregled. Ta pritožba nima odločilnega učinka.
- ~~443.~~ Države članice oblikujejo ustrezne in učinkovite mehanizme za ureditev, nadzor in preglednost v izogib zlorabam prevladujočega položaja, zlasti v škodo odjemalcev, in spodrivajočemu ravnanju. Ti mehanizmi morajo upoštevati določbe ~~Pogodbe~~ PDEU, zlasti člena ~~82~~ ⊠ 102 ⊠ Pogodbe.
- ~~544.~~ Države članice zagotovijo sprejetje ustreznih ukrepov, vključno z upravnimi ukrepi ali kazenskimi postopki v skladu s svojim nacionalnim pravom, zoper fizične ali pravne osebe, ki so odgovorne v primeru nespoštovanja pravil o zaupnosti, ki jih nalaga ta direktiva.
- ~~645.~~ Pritožbe iz odstavkov ~~244~~ in ~~342~~ ne vplivajo na uveljavljanje pravic do pritožbe po zakonodaji ~~Skupnosti~~ ⊠ Unije ⊠ in/ali nacionalni zakonodaji.

~~716~~ Odločitve regulativnih organov so v celoti utemeljene in upravičene ter dopuščajo sodni nadzor. Odločitve so na voljo javnosti, hkrati pa zagotavljajo zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

~~817~~ Države članice zagotovijo ustrezne mehanizme na nacionalni ravni, v okviru katerih se lahko stranka, ki jo zadeva odločitev regulativnega organa, pritoži organu, ki je neodvisen od vpletenih strank in katere koli vlade.

Člen ~~744~~2

~~Ureditveni režim~~ ☒ Regionalno sodelovanje regulativnih organov ☒ o čezmejnih vprašanjih

1. Regulativni organi se tesno posvetujejo in sodelujejo med seboj ⇨ , zlasti v okviru agencije ACER, ⇨ ter drug drugemu in Agenciji ☒ agenciji ACER ☒ zagotavljajo podatke, ki so potrebni za izpolnjevanje njihovih nalog iz te direktive. Pri izmenjavi informacij je organ, ki informacije prejme, zavezan enaki stopnji zaupnosti kot organ, ki informacije zagotovi.
2. Regulativni organi sodelujejo vsaj na regionalni ravni za:
 - (a) spodbujanje uvajanja obratovalnih dogovorov, da bi omogočili optimalno upravljanje omrežja, spodbudili skupne borze zemeljskega plina ⇨ in vodika ⇨ in dodeljevanje čezmejnih zmogljivosti ter – vključno z novimi povezavami omogočili ustrezno raven zmogljivosti za medsebojno povezovanje v regiji in med regijami, da se omogoči razvoj učinkovite konkurence in izboljša zanesljivost dobave brez razlikovanja med dobavitelji v različnih državah članicah;
 - (b) uskladitev oblikovanja vseh ~~kodeksov omrežij~~ ☒ omrežnih kodeksov ☒ za zadevne operaterje prenosnih sistemov ⇨ , operaterje vodikovih omrežij ⇨ in druge udeležence na trgu; ~~in~~
 - (c) uskladitev oblikovanja pravil za upravljanje prezasedenosti; ~~in~~

↓ novo

- (d) zagotovitev regulativne skladnosti pravnih subjektov, ki opravljajo naloge operaterjev prenosnih sistemov in omrežij na čezmejni ali regionalni ravni.

↓ 2009/73/ES

⇨ novo

3. ~~Nacionalni~~ ☒ Regulativni organi imajo pravico sklepati sporazume med seboj, da bi spodbudili regulativno sodelovanje.
4. Ukrepi iz odstavka 2 se po potrebi izvajajo v tesnem posvetovanju z drugimi zadevnimi nacionalnimi organi in brez poseganja v njihove posebne pristojnosti.
- ~~5. Komisija lahko sprejme smernice glede obsega obveznosti regulativnih organov, da sodelujejo med seboj in z Agencijo. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).~~

↓ novo

5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 83, da dopolni to direktivo z vzpostavitvijo smernic glede obsega obveznosti regulativnih organov, da sodelujejo med seboj in z agencijo ACER.
-

↓ 2019/692 člen 1.7

⇒ novo

6. Regulativni organi ali po potrebi drugi pristojni organi se lahko posvetujejo in sodelujejo z zadevnimi organi tretjih držav ⇒ , vključno s pogodbenicami Energetske skupnosti, ⇐ v zvezi z delovanjem infrastrukture za plin⇒ in vodik ⇐ v tretje države in iz njih, da se v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovi usklajena uporaba te direktive na ozemlju in v teritorialnem morju države članice.
-

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

⇒ novo

Člen ~~754~~

Skladnost ~~s~~ z omrežnimi kodeksi in smernicami

1. Vsak regulativni organ in Komisija lahko zahtevata mnenje ~~Agencije~~ agencije ACER o tem, ali je odločitev regulativnega organa v skladu s z omrežnimi kodeksi in ⇐ smernicami iz te direktive ali ~~Uredbe (ES) št. 715/2009~~ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] .
2. ~~Agencija~~ Agencija ACER v treh mesecih po prejemu zahtevka pošlje svoje mnenje regulativnemu organu, ki ga je zahteval, oziroma Komisiji ter regulativnemu organu, ki je zadevno odločitev sprejel.
3. Če regulativni organ, ki je sprejel odločitev, ne upošteva mnenja ~~Agencije~~ agencije ACER v štirih mesecih od datuma prejema mnenja, agencija ACER o tem obvesti Komisijo.
4. Vsak regulativni organ lahko obvesti Komisijo, če meni, da odločitev drugega regulativnega organa, pomembna za čezmejno trgovino, ni v skladu s smernicami iz te direktive ali iz ~~Uredbe (ES) št. 715/2009~~ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] , in sicer v dveh mesecih od datuma, ko je bila ta odločitev sprejeta.
5. Komisija lahko odloči, da bo primer nadalje raziskala, če v dveh mesecih po tem, ko jo je obvestila agencija ACER ~~Agencija~~ v skladu z odstavkom 3 ali jo je obvestil regulativni organ v skladu z odstavkom 4, ali v treh mesecih od datuma sprejetja odločitve, če ravna na lastno pobudo, ugotovi, da obstaja resen sum, da odločitev regulativnega organa ni v skladu s omrežnimi kodeksi in ⇐ s smernicami iz te direktive ali iz ~~Uredbe (ES) št. 715/2009~~ [prenovitev uredbe o plinu, kot je predlagana v COM(2021) xxx] . V takem primeru povabi regulativni organ in stranke v postopku pred regulativnim organom, da predložijo pripombe.

6. Če se Komisija odloči, da bo primer nadalje raziskala, najpozneje v štirih mesecih od datuma te odločitve sprejme končno odločitev, s katero:
 - (a) ne nasprotuje odločitvi regulativnega organa ali
 - (b) od zadevnega regulativnega organa zahteva, naj prekliče svojo odločitev, če meni, da ni v skladu ~~⇒ z omrežnimi kodeksi in ⇨ s~~ smernicami.
7. Če se Komisija v roku iz odstavkov 5 in 6 ne odloči primera nadalje raziskati ali sprejeti končne odločitve, se šteje, da ne nasprotuje odločitvi regulativnega organa.
8. Regulativni organ izpolni zahtevo Komisije po preklicu odločitve v roku dveh mesecev in o tem obvesti Komisijo.
9. ~~Komisija lahko sprejme smernice, v katerih je podrobno določen postopek, ki ga uporabljajo regulativni organi, Agencija in Komisija zaradi skladnosti odločitev regulativnih organov s smernicami iz tega člena. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju ne bistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3). ⇨ Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 83 za dopolnitev te direktive z določitvijo smernic, v katerih je podrobno določen postopek za uporabo tega člena. ⇨~~

Člen 7644

Hranjenje evidenc

1. Države članice od dobaviteljev zahtevajo, da za opravljanje svojih nalog najmanj pet let hranijo na voljo nacionalnim organom, vključno z regulativnim organom, nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, in Komisiji zadevne podatke v zvezi z vsemi transakcijami pogodb o oskrbi ~~s~~ ⇨ z zemeljskim ⇨ plinom in ⇨ vodikom ⇨ ter z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje ~~s~~ ⇨ z zemeljskim ⇨ plinom ⇨ in vodikom ⇨, ki so jih imeli ~~s trgovci na debelo~~ ~~⇨~~ z veleprodajnimi odjemalci ~~⇨~~ in operaterji prenosnih sistemov, ~~ter~~ operaterji skladiščnih sistemov in sistemov za UZP ⇨ ter operaterji vodikovih omrežij, skladišč vodika in terminalov za vodik ⇨.
2. Podatki vključujejo podrobnosti o značilnostih zadevnih transakcij, kot so trajanje, pravila za dobavo in poravnavo, količina, datum in ura izvedbe, cene transakcij in način identifikacije zadevnega ~~trgovca na debelo~~ ~~⇨~~ veleprodajnega odjemalca ~~⇨~~, pa tudi določene podrobnosti o vseh neporavnanih pogodbah o dobavi ⇨ zemeljskega ⇨ plina ⇨ in vodika ⇨ in izvedenih finančnih instrumentih za trgovanje ⇨ z zemeljskim ⇨ ~~s~~ plinom ⇨ in vodikom ⇨.
3. Regulativni organ se lahko odloči, da nekatere od teh informacij da na razpolago ~~udeležencem na trgu~~ ~~⇨~~ tržnim udeležencem ~~⇨~~, pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki o posameznih akterjih na trgu ali posameznih transakcijah. Ta odstavek se ne uporablja za podatke o finančnih instrumentih, ki spadajo na področje uporabe Direktive ~~⇨~~ 2014/65/EU ~~⇨~~ 2004/39/ES.
4. ~~Da se zagotovi enotna uporaba tega člena, lahko Komisija~~ ~~⇨~~ je pooblaščen, da ~~⇨~~ sprejme ⇨ delegirane akte, ki dopolnjujejo to direktivo v skladu s členom 83 in določajo ⇨ smernice, v katerih določi metode in podrobnosti hranjenja evidenc ter obliko in vsebino podatkov, ki jih je treba hraniti. ~~Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju ne bistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3) te direktive.~~

5. Kar zadeva transakcije izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje ~~⇒ z zemeljskim~~ ~~⇒ s plinom~~ ~~⇒ in vodikom~~ ~~⇒~~, ki jih imajo dobavitelji ~~s trgovci na debelo~~ ~~⇒~~ z veleprodajnimi odjemalci ~~⇒~~, operaterji prenosnih sistemov ~~⇒~~ za zemeljski plin ~~⇒~~, skladiščnih sistemov in sistemov za UZP ~~⇒~~ ter operaterji vodikovih sistemov, skladišč vodika in terminalov za vodik ~~⇒~~, se ta člen uporablja šele potem, ko Komisija sprejme smernice iz odstavka 4.
6. Določbe tega člena ne pomenijo dodatnih obveznosti za subjekte, ki spadajo na področje uporabe Direktive ~~2014/65/EU~~ ~~2004/39/ES~~, do organov iz odstavka 1.
7. Če organi iz odstavka 1 potrebujejo dostop do podatkov, ki jih hranijo subjekti, ki sodijo na področje uporabe Direktive ~~2014/65/EU~~ ~~2004/39/ES~~, organi, ki so pristojni v skladu z navedeno direktivo, organom iz odstavka 1 pošljejo zahtevane podatke.

Poglavje ~~XXI~~

Končne določbe

Člen ~~774~~6

Zaščitni ukrepi

1. Če na energetske trgu nastopi nenadna kriza in je ogrožena fizična zaščita ali varnost oseb, opreme ali naprav ali je ogrožena celovitost sistema, lahko država članica ~~začasno sprejme potrebne zaščitne ukrepe~~ ~~⇒~~ razglasi izredne razmere v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2017/1938 in sprejme ukrepe, predvidene v nacionalnem načrtu za izredne razmere ~~⇒~~.
- ~~2. Ti ukrepi povzročijo čim manjše motnje v delovanju notranjega trga, po obsegu pa ne presežejo okvira, ki je nujno potreben za odpravo nenadno nastalih težav.~~
- ~~3. Prizadeta država članica o sprejetih ukrepih nemudoma obvesti druge države članice in Komisijo, ki lahko odloči, da mora zadevna država članica spremeniti ali ukiniti take ukrepe, če izkrivljajo konkurenco in neugodno vplivajo na trgovino na način, ki je nezdržljiv s skupnim interesom.~~

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

Člen ~~784~~7

Enaki konkurenčni pogoji

1. Ukrepi, ki jih lahko sprejmejo države članice na podlagi te direktive za zagotovitev enakih pogojev, morajo biti združljivi s ~~⇒~~ PDEU ~~⇒~~ ~~Pogodbe~~, zlasti členom ~~30~~ ~~⇒~~ 36 ~~⇒~~ Pogodbe, in z zakonodajo ~~Skupnosti~~ ~~⇒~~ Unije ~~⇒~~.
2. Ukrepi iz odstavka 1 ~~⇒~~ so ~~⇒~~ ~~morajo biti~~ sorazmerni, nediskriminatorni in pregledni. Ti ukrepi se lahko začnejo izvajati šele, ko je bila Komisija o njih uradno obveščena in jih je odobrila.
3. Komisija v zvezi z uradnim obvestilom iz odstavka 2 ukrepa v dveh mesecih od datuma njegovega prejema. Ta rok začne teči na dan po prejemu vseh podatkov. Če

Komisija ni ukrepala v roku dveh mesecev, se šteje, da ne nasprotuje ukrepom iz obvestila.

Člen 48

Odstopanja v zvezi z obveznostmi „vzemi ali plačaj“

~~1. Če se podjetje plinskega gospodarstva sooča ali meni, da se bo soočalo z resnimi gospodarskimi in finančnimi težavami zaradi svojih obveznosti „vzemi ali plačaj“, sprejetih z eno ali več pogodbami o nakupu plina, lahko pošlje zahtevo za začasno odstopanje od člena 32 zadevni državi članici ali imenovanemu pristojnemu organu. Zahteve se po izbiri držav članice vložijo posamično pred ali po zavrnitvi dostopa do sistema. Države članice lahko omogočijo podjetju plinskega gospodarstva možnost izbire vložiti zahtevo pred ali po zavrnitvi dostopa do sistema. Če podjetje plinskega gospodarstva zavrne dostop do sistema, je treba zahtevo vložiti brez odlašanja. Zahtevam se priložijo vse ustrezne informacije o naravi in obsegu problema in o prizadevanjih podjetja plinskega gospodarstva za rešitev problema.~~

~~Če ni razumnih alternativnih rešitev in ob upoštevanju odstavka 3, država članica ali imenovani pristojni organ lahko odloči, da se odstopanje dovoli.~~

~~2. Država članica ali imenovani pristojni organ nemudoma obvesti Komisijo o svoji odločitvi o odobritvi odstopanja, skupaj z vsemi ustreznimi informacijami glede odstopanja. Te informacije lahko Komisiji predloži v zbirni obliki, kar Komisiji omogoča sprejetje ustrezno utemeljene odločitve. V osmih tednih po prejemu takega obvestila lahko Komisija od zadevne države članice ali imenovanega pristojnega organa zahteva spremembo ali preklie odločitve o odstopanju.~~

~~Če država članica ali imenovani pristojni organ ne izpolni te zahteve v štirih tednih, se dokončna odločitev sprejme hitro v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 51(2).~~

~~Komisija poskrbi za zaupnost komercialno občutljivih podatkov.~~

~~3. Pri odločanju o odstopanjih iz odstavka 1 država članica ali imenovani pristojni organ in Komisija upoštevata zlasti naslednja merila:~~

- ~~(a) cilj zagotoviti konkurenčni trg s plinom;~~
- ~~(b) potrebo izpolniti obveznosti javnih storitev in zagotoviti zanesljivost oskrbe;~~
- ~~(c) položaj podjetja plinskega gospodarstva na trgu s plinom in dejansko stanje konkurence na tem trgu;~~
- ~~(d) resnost gospodarskih in finančnih težav, s katerimi se soočajo podjetja plinskega gospodarstva in podjetja za prenos ali upravičeni odjemalci;~~
- ~~(e) datume podpisov in pogoje takšne pogodbe ali pogodb, vključno z obsegom, v katerem ti pogoji omogočajo upoštevanje sprememb na trgu;~~
- ~~(f) opravljena prizadevanja pri iskanju rešitev problema;~~
- ~~(g) obseg resnih verjetnih težav, ki bi jih podjetje ob prevzemu obveznosti „vzemi ali plačaj“, ob upoštevanju določb te direktive, lahko razumno predvidelo;~~
- ~~(h) raven povezanosti sistema z drugimi sistemi in stopnjo usklajenosti obratovanja teh sistemov, ter~~

(i) učinke odobritve odstopanja na pravilno uporabo te direktive glede nemotenega delovanja notranjega trga z zemeljskim plinom.

Odločitev o zahtevi za odstopanje glede pogodb „vzemi ali plačaj“, sklenjenih pred 4. avgustom 2003, ne bi smela povzročiti položaja, ko ne bi bilo mogoče najti ekonomsko upravičenih alternativnih možnosti. Šteje se, da resne težave ne obstajajo, če se prodaja zemeljskega plina ne zniža pod raven minimalnih garancij odjema, ki jih vsebujejo pogodbe za nakup plina po pravilu „vzemi ali plačaj“ ali če je ustrezno pogodbo za nakup plina po pravilu „vzemi ali plačaj“ mogoče prilagoditi ali če podjetje plinskega gospodarstva lahko najde alternativne možnosti.

4. Podjetja plinskega gospodarstva, ki niso dobila dovoljenja za odstopanje iz odstavka 1 tega člena, ne smejo zavrniti ali ne smejo več zavračati dostopa do sistema zaradi obveznosti „vzemi ali plačaj“, sprejetih s pogodbo za nakup plina. Države članice zagotovijo upoštevanje ustreznih določb členov 32 do 44.

5. Vsako odstopanje po zgornjih določbah mora biti ustrezno utemeljeno. Komisija objavi odločbo v Uradnem listu Evropske unije.

6. Komisija do 4. avgusta 2008 predloži poročilo o izkušnjah, pridobljenih z uporabo tega člena, da omogoči Evropskemu parlamentu in Svetu, da v primernem času preuči potrebo za njeno prilagoditev.

↓ 2019/692 člen 1.8 (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 794a

Tehnični dogovori, ki se nanašajo na delovanje plinovodov za zemeljski plin in vodik s tretjimi državami prenosnih plinovodov

Ta direktiva ne vpliva na možnost, da operaterji prenosnih sistemov  , operaterji vodikovih omrežij  ali drugi gospodarski subjekti ohranijo ali sklenejo tehnične dogovore o vprašanjih, ki zadevajo delovanje ~~prenosnih~~ plinovodov med državo članico in tretjo državo, če so ti dogovori v skladu s pravom Unije in ustreznimi odločitvami ~~nacionalnih~~ regulativnih organov zadevnih držav članic. O teh dogovorih se uradno obvestijo regulativni organi zadevnih držav članic.

↓ 2009/73/ES

Člen 49

Nastajajoči in izdvojeni trgi

1. Države članice, ki niso neposredno priključene na medsebojno povezan sistem druge države članice in imajo samo enega zunanega glavnega dobavitelja, lahko odstopajo od členov 4, 9, 37 in/ali 38. Podjetje za oskrbo s tržnim deležem, večjim od 75 %, se šteje za glavnega dobavitelja. Vsako tako odstopanje avtomatično preneha veljati, ko ni več izpolnjen vsaj eden izmed pogojev iz tega pododstavka. O takšnem odstopanju se uradno obvesti Komisijo.

~~Ciper lahko odstopa od členov 4, 9, 37 in/ali 38. Tako odstopanje preneha veljati, ko Ciper ne bo več veljal za izolirani trg.~~

~~Členi 4, 9, 37 in/ali 38 se ne uporabljajo za Estonijo, Latvijo in Finsko, dokler katera koli od teh držav članic ni neposredno povezana z med seboj povezanim sistemom držav članic, razen s sistemi Estonije, Latvije, Litve in Finske. Ta pododstavek ne posega v odstopanja iz prvega pododstavka tega odstavka.~~

~~2. Država članica, ki izpolnjuje pogoje za nastajajoči trg, ki bi imela zaradi izvajanja te direktive resne težave, lahko odstopa od členov 4, 9, člena 13(1) in (3), členov 14, 24, člena 25(5), členov 26, 31, 32, člena 37(1) in/ali člena 38. Tako odstopanje preneha veljati avtomatično, ko država članica ne izpolnjuje več pogojev za nastajajoči trg. O takšnem odstopanju se uradno obvesti Komisijo.~~

~~Ciper lahko odstopa od členov 4 in 9, člena 13(1) in (3), členov 14 in 24, člena 25(5), členov 26, 31 in 32, člena 37(1) in/ali člena 38. Tako odstopanje preneha veljati, ko Ciper ne bo več izpolnjeval pogojev za nastajajoči trg.~~

~~3. Z dnem, ko odstopanje iz prvega pododstavka odstavka 2 preneha veljati, je posledica opredelitve upravičenih odjemalcev odprtje trga, ki je enako najmanj 33 % celotne letne porabe plina na nacionalnem trgu s plinom. Dve leti po tem se uporablja člen 37(1)(b), tri leta po tem pa člen 37(1)(c). Dokler se uporablja člen 37(1)(b), se država članica iz odstavka 2 tega člena lahko odloči, da ne bo uporabila člena 32 v zvezi s sistemskimi storitvami in začasnimi skladišči za postopke ponovnega uplinjanja in poznejše dovajanje plina v prenosni sistem.~~

~~4. Če bi izvajanje te direktive povzročilo resne težave na geografsko omejenem območju države članice, zlasti pri razvoju infrastrukture za prenos in pomembne distribucijske infrastrukture, lahko država članica zaradi pospeševanja investicij zaprosi Komisijo za začasno odstopanje od členov 4 in 9, člena 13(1) in (3), členov 14 in 24, člena 25(5), členov 26, 31 in 32, člena 37(1) in/ali člena 38, da bi tako izboljšala razmere znotraj tega območja.~~

~~5. Komisija lahko dovoli odstopanje iz odstavka 4, upoštevajoč zlasti naslednja merila:~~

- ~~a) potrebo po investicijah v infrastrukturo, katere uporaba v okolju konkurenčnega trga ne bi bila ekonomsko upravičena,~~
- ~~b) raven in možnosti odplačil zahtevanih investicij,~~
- ~~c) velikost in zrelost plinskega sistema na zadevnem območju,~~
- ~~d) obeti za zadevni trg s plinom,~~
- ~~e) geografska velikost in značilnosti območja ali zadevne regije ter socialno-ekonomski in demografski dejavniki.~~

~~V zvezi s plinsko infrastrukturo razen distribucijske se odstopanje lahko dovoli le, če na tem območju ni nobene plinske infrastrukture ali če plinska infrastruktura obstaja manj kot deset let. Začasno odstopanje ne sme veljati več kot deset let od prve dobave plina na tem območju.~~

~~Za distribucijsko infrastrukturo se odstopanje lahko dovoli le za obdobje, krajše od 20 let, od prve dobave plina prek navedenega sistema na tem območju.~~

~~6. Člen 9 se ne uporablja za Ciper, Luksemburg in/ali Malto.~~

7. Komisija ob spoštovanju zaupnosti obvesti države članice o vloženih zahtevah po odstavku 4, preden sprejme odločitev v skladu z odstavkom 5. To odločitev in odstopanja iz odstavkov 1 in 2 objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
8. Grčija lahko odstopa od členov 4, 24, 25, 26, 32, 37 in/ali 38 te direktive na geografskih območjih in v časovnih obdobjih, določenih v licencah, ki jih je izdala pred 15. marcem 2002, in v skladu z Direktivo 98/30/ES v zvezi z razvojem in ekskluzivnim izkoriščanjem distribucijskega omrežja na določenih geografskih območjih.

↓ novo

Člen 80

Odstopanja za sistem za zemeljski plin

1. Države članice, ki niso neposredno priključene na medsebojno povezan sistem druge države članice, lahko Komisijo zaprosijo za odstopanje od členov 3, 7, 54 ali 27. Vsako tako odstopanje se izteče takrat, ko je dokončan prvi povezovalni plinovod do države članice.
2. Države članice lahko Komisijo zaprosijo za odstopanje od uporabe členov 3, 7, 54 ali 27 za najbolj oddaljene regije v smislu člena 349 PDEU ali druga geografsko odročna območja. Vsako tako odstopanje se izteče, ko je dokončan priključek regije ali območja na državo članico s povezovalnim plinovodom.
3. Komisija države članice obvesti o uporabi odstopanj iz odstavkov 1 in 2, preden sprejme odločitev, pri čemer upošteva utemeljene zahtevke za zaupnost poslovno občutljivih informacij.
4. Odstopanja, ki jih odobri Komisija, so časovno in vsebinsko omejena na pogoje, ki naj bi povečali konkurenco na notranjem trgu in povezovanje notranjega trga ter zagotovili, da odstopanja ne ovirajo prehoda na energijo iz obnovljivih virov ali uporabo načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ v smislu člena 2, točka (18), Uredbe (EU) 2018/1999.
5. Odstopanja v skladu z Direktivo 2009/73/ES brez datuma izteka se iztečejo 31. decembra 2025. Države članice, ki na datum, ko začne veljati ta direktiva, še vedno uporabljajo ta odstopanja, lahko Komisijo zaprosijo za novo odstopanje v skladu s pogoji iz tega člena.
6. Odločitve o odobritvi odstopanja se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

↓ 2019/692 člen 1.9 (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~81~~49a

Odstopanja v zvezi s prenosnimi plinovodi ☒ za zemeljski plin ☒ v tretje države in iz njih

1. V zvezi s prenosnimi plinovodi med državo članico in tretjo državo, ki so bili dokončani pred 23. majem 2019, se država članica, v kateri je prva povezovalna točka takšnega prenosnega plinovoda z omrežjem države članice, lahko odloči za odstopanje od členov ~~549~~, ~~6549~~, ~~6644~~ in ~~2732~~ ter členov ~~7244~~(7), (9) in 73 (1) za dele takšnih plinovodov, ki se nahajajo na njenem ozemlju ali v teritorialnem morju, iz objektivnih razlogov kot je omogočanje vračila naložbe, ali iz razlogov v zvezi z zanesljivostjo oskrbe, pod pogojem, da odstopanje ne ~~bi škodilo~~ ☒ škodi ☒ konkurenci na notranjem trgu z zemeljskim plinom ali njegovemu učinkovitemu delovanju ali zanesljivosti oskrbe v Uniji.

Odstopanje je, na podlagi objektivne utemeljitve, časovno omejeno na obdobje do 20 let, ki se lahko podaljša, če je to utemeljeno, in zanj lahko veljajo pogoji, ki prispevajo k doseganju ~~zgoraj~~ pogojev ☒ iz prvega pododstavka ☒.

Takšna odstopanja se ne uporabljajo za prenosne plinovode med državo članico in tretjo državo, ki mora prenesti to direktivo v svoj pravni red in ki to direktivo učinkovito izvaja na podlagi sporazuma, sklenjenega z Unijo.

2. Kadar je zadevni prenosni plinovod na ozemlju več kot ene države članice, se o odobritvi odstopanja za ta prenosni plinovod odloči država članica, v kateri je prva povezovalna točka z omrežjem držav članic, po posvetovanju z vsemi zadevnimi državami članicami.

Komisija se lahko na zahtevo zadevnih držav članic odloči, da bo delovala kot opazovalka v posvetovanju med državo članico, v kateri je prva povezovalna točka, in tretjo državo, glede usklajene uporabe te direktive na ozemlju in v teritorialnem morju države članice, v kateri je prva povezovalna točka, vključno z odobritvijo odstopanj za takšne prenosne plinovode.

3. Odločitve na podlagi odstavkov 1 in 2 se sprejmejo do 24. maja 2020. Države članice o vseh teh odločitvah uradno obvestijo Komisijo in jih objavijo.

Člen ~~8249b~~

Postopek odobritve

1. Brez poseganja v druge obveznosti na podlagi prava Unije ter v delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami lahko ostanejo v veljavi obstoječi sporazumi med državo članico in tretjo državo o delovanju prenosnega plinovoda ali pridobivalnega cevovodnega omrežja, dokler ne začne veljati nov sporazum med Unijo in to tretjo državo ali dokler se uporablja postopek iz odstavkov 2 do 15 tega člena.
2. Brez poseganja v delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami, v primeru, kadar namerava država članica začeti pogajanja s tretjo državo zaradi spremembe, podaljšanja, prilagoditve, obnovitve ali sklenitve sporazuma o prenosnem plinovodu s tretjo državo glede zadev, ki v celoti ali deloma spadajo na področje uporabe te direktive, o svoji nameri uradno pisno obvesti Komisijo.

Takšno uradno obvestilo mora vključevati ustrezno dokumentacijo in navedbo določb, ki bodo obravnavane v pogajanjih ali o katerih se bo ponovno pogajalo, cilje pogajanj in vse druge relevantne informacije in mora biti posredovano Komisiji vsaj pet mesecev pred predvidenim začetkom pogajanj.

3. Na podlagi uradnega obvestila iz odstavka 2 Komisija sprejme odločitev, s katero odobri zadevni državi članici, da lahko začne formalna pogajanja s tretjo državo za

del, ki bi lahko vplival na skupna pravila Unije, razen če meni, da bi začetek takšnih pogajanj:

- (a) bil v nasprotju s pravom Unije v obsegu, ki bi presegal neskladnosti zaradi delitve pristojnosti med Unijo in državami članicami;
 - (b) škodoval delovanju notranjega trga z zemeljskim plinom, konkurenčnosti ali zanesljivosti oskrbe v državi članici ali Uniji;
 - (c) ogrožal cilje tekočih pogajanj o medvladnih sporazumih, ki potekajo med Unijo in tretjo državo;
 - (d) bil diskriminatoren.
4. Komisija pri izvedbi ocene na podlagi odstavka 3 upošteva, ali se predvideni sporazum nanaša na prenosni plinovod ali pridobivalni plinovod, ki prispeva k diverzifikaciji oskrbe z zemeljskim plinom in dobaviteljev z novimi viri zemeljskega plina.
 5. Komisija v 90 dneh po prejemu uradnega obvestila iz odstavka 2 sprejme odločitev o odobritvi ali o zavrnitvi odobritve državi članici, da začne pogajanja za spremembo, podaljšanje, prilagoditev, obnovitev ali sklenitev sporazuma s tretjo državo. Če so za sprejetje odločitve potrebne dodatne informacije, se rok 90 dni šteje od datuma prejete dodatnih informacij.
 6. V primeru, da Komisija sprejme odločitev, s katero zavrne odobritev državi članici, da začne pogajanja za spremembo, podaljšanje, prilagoditev, obnovitev ali sklenitev sporazuma s tretjo državo, o tem ustrezno obvesti zadevno državo članico in navede razloge za takšno odločitev.
 7. Odločitev o odobritvi ali o zavrnitvi odobritev državi članici, da začne pogajanja za spremembo, podaljšanje, prilagoditev, obnovitev ali sklenitev sporazuma s tretjo državo, se sprejme z izvedbenimi akti v skladu s postopkom iz člena ~~835~~⁴⁵(2).
 8. Komisija lahko pripravi smernice in zahteva vključitev določenih klavzul v načrtovani sporazum, da se zagotovi skladnost s pravom Unije v skladu s Sklepom (EU) 2017/684 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁵.
 9. Komisija mora biti obveščena o napredku in rezultatih pogajanj za spremembo, podaljšanje, prilagoditev, obnovitev ali sklenitev sporazuma v vseh fazah teh pogajanj in lahko sodeluje v teh pogajanjih med državo članico in tretjo državo v skladu s Sklepom (EU) 2017/684.
 10. Komisija obvesti Evropski parlament in Svet o odločitvah, sprejetih na podlagi odstavka 5.
 11. Zadevna država članica pred podpisom sporazuma s tretjo državo Komisijo uradno obvesti o rezultatih pogajanj in ji posreduje besedilo izpogajanega sporazuma.
 12. Komisija po prejemu uradnega obvestila na podlagi odstavka 11 oceni izpogajani sporazum na podlagi odstavka 3. Če Komisija ugotovi, da sporazum, dogovorjen v pogajanjih, izpolnjuje zahteve iz odstavka 3, sprejme odločitev, s katero državi članici odobri podpis in sklenitev sporazuma.

⁴⁵ Sklep (EU) 2017/684 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2017 o vzpostavitvi mehanizma za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti med državami članicami in tretjimi državami na področju energije ter o razveljavitvi Sklepa št. 994/2012/EU (UL L 99, 12.4.2017, str. 1).

13. Komisija v 90 dneh od prejeta uradnega obvestila iz odstavka 11 sprejme odločitev, s katero državi članici odobri ali zavrne odobritev podpisa in sklenitve sporazuma s tretjo državo. Če so za sprejetje odločitve potrebne dodatne informacije, se rok 90 dni šteje od datuma prejema dodatnih informacij.
14. Če Komisija sprejme odločitev na podlagi odstavka 13, s katero odobri državi članici podpis in sklenitev sporazuma s tretjo državo, zadevna država članica Komisijo uradno obvesti o sklenitvi in začetku veljavnosti sporazuma ter o vseh naknadnih spremembah statusa tega sporazuma.
15. Če Komisija sprejme odločitev, s katero državi članici zavrne odobritev podpisa in sklenitve sporazuma s tretjo državo na podlagi odstavka 13, o tem ustrezno obvesti zadevno državo članico in navede razloge za takšno odločitev.

↓ 2009/73/ES

~~Člen 50~~

Postopek pregleda

~~Če v poročilu iz člena 52(6) Komisija odloči, da so glede na učinkovit način dostopa do omrežja v državi članici način, ki omogoča učinkovit, nediskriminatoren in nemoten dostop do omrežja nekatere obveznosti, ki jih ta direktiva nalaga podjetjem (skupaj z obveznostjo v zvezi s pravnim ločevanjem operaterjev distribucijskih sistemov) nesorazmerne z želenim ciljem, lahko zadevna država članica pošlje Komisiji zahtevo za izključitev iz zadevne obveznosti.~~

~~Država članica Komisijo nemudoma uradno obvesti o svoji zahtevi in o vseh ustreznih informacijah, na podlagi katerih dokaže, da bo ugotovitev v poročilu v zvezi z učinkovitim dostopom do omrežja veljala tudi v prihodnje.~~

~~V treh mesecih po prejemu obvestila Komisija sprejme svoje stališče v zvezi z zahtevo zadevne države članice ter po potrebi Evropskemu parlamentu in Svetu pošlje predloge za spremembo ustreznih določb te direktive. Komisija lahko v svojih predlogih za spremembo direktive predlaga izključitev zadevne države članice iz določenih zahtev, če navedena država članica uvede enako učinkovite ukrepe, kot je primerno.~~

~~Člen 51~~

Odbor

- ~~1. Komisiji pomaga odbor.~~
- ~~2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.~~
- ~~3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.~~

~~Člen 52~~

~~Poročanje~~

~~Komisija spremlja in pregleda uporabo te direktive ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži splošno poročilo o napredku kot prilogo k poročilu o stanju energetske unije iz člena 35 Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁶.~~

Člen 83

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejetje delegiranih aktov iz členov 8, 56, 66, 74, 75 in 76 se Komisiji podeli za nedoločen čas od [datum začetka veljavnosti].
3. Prenos pooblastila iz členov 8, 56, 66, 74, 75 in 76 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 8, 56, 66, 74, 75 in 76, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 84

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

⁴⁶ ~~Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).~~

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 85

Pregled in poročanje

Komisija bo do 31. decembra 2030 to direktivo pregledala in podala poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. V pregledu bo zlasti preučena uporaba člena 8 in povezanih opredelitev iz člena 2, da se oceni, ali bi morali obrati, ki začnejo delovati 1. januarja 2031, za podelitev certifikacije v skladu z navedenim členom dosegati večje prihranke emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe nizkoogljičnih goriv in nizkoogljičnega vodika, .

Člen 86

Spremembe Direktive 2012/27/EU

Direktiva 2012/27/EU se spremeni:

(1) členi 9, 10 in 11 se črtajo;

(2) Priloga VII se črta.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)
⇒ novo

Člen ~~87~~⁵⁴

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s ~~to~~ direktivo ⇒ členom 51 ⇐, najpozneje do ⇒ 31 decembra 2023 ⇐ ~~3. marca 2011~~. ~~o tem nemudoma obvestijo Komisijo.~~ ☒ Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov ☒ .

~~Te določbe uporabljajo od 3. marca 2011, razen člena 11, ki ga uporabljajo od 3. marca 2013.~~

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. ~~Način sklicevanja določijo~~ Države članice ☒ določijo način in formulacijo sklicevanja ☒ .

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila bistvenih določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno) ⇒ novo

Article ~~88~~⁵³

Razveljavitev

Direktiva ~~2003/55/ES~~ ☒ 2009/73/ES, kakor je spremenjena z akti iz Priloge III, del A, ☒ se razveljavi z učinkom od ~~3. marca 2011~~ ⇒ 1. januarja 2023, ☐ brez poseganja v obveznosti držav članice glede rokov za prenos ☒ v nacionalno pravo ☒ in ☒ datuma začetka ☒ uporabe ~~o navedene direktive~~ ☒ direktiv iz Priloge III, del B ☒ .

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo kot sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge ~~IV~~^H.

↓ 2009/73/ES (prilagojeno)

Člen ~~89~~⁵⁵

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen ~~90~~⁵⁶

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
~~p~~Predsedni ☒ ca ☒~~*~~

Za Svet
~~p~~Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Posebni cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga z obnovljivimi in zemeljskimi plini ter vodikom (prenovitev)

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih na notranjem trgu z obnovljivimi in zemeljskimi plini ter vodikom (prenovitev)

1.2. Zadevna področja

Področje politike: energija

Ukrep: evropski zeleni dogovor

1.3. Ukrep, na katerega se predlog nanaša

X nov ukrep

☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁴⁷

☐ Podaljšanje obstoječega ukrepa

☐ Združitev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Evropski zeleni dogovor in podnebna pravila določajo cilj, da EU do leta 2050 postane podnebno nevtralna, in sicer na način, ki prispeva h konkurenčnosti Evrope, rasti in ustvarjanju delovnih mest. S ciljem 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov naj bi dosegli, da bo delež obnovljivih virov znašal med 38 in 40 %. Plinasta goriva bodo imela do leta 2050 še naprej pomembno vlogo v mešanici energetskega virov, zato bo treba doseči razogljičenje plinskega sektorja z zasnovo konkurenčnih trgov razogljičenega plina, ki bodo usmerjeni v prihodnost. Ta pobuda je del svežnja „Pripravljeni na 55“. Zajema zasnovo trga plinov, vključno z vodikom. Sama sicer ne bo prinesla razogljičenja, bo pa odpravila obstoječe regulativne ovire in ustvarila pogoje, v katerih bo razogljičenje potekalo na stroškovno učinkovit način.

1.4.2. Specifični cilji

Določbe, ki zahtevajo dodatne vire za ACER in GD ENER, zadevajo naslednje specifične cilje.

Specifični cilj št. 1:

Oblikovanje regulativnega okvira za tržni razvoj sektorja vodika in omrežij za vodik.

Specifični cilj št. 2:

⁴⁷

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

Izboljšanje pogojev za čezmejno trgovino z zemeljskim plinom ob upoštevanju vloge obnovljivih in nizkoogljičnih plinov ter več pravic za odjemalce.

Specifični cilj št. 3:

Zagotovitev, da vseevropski subjekti operaterjev omrežij spoštujejo zakonodajo EU.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Dodatni viri bodo agenciji ACER in GD za energetiko omogočili izvajanje nalog, potrebnih za izpolnjevanje njunih pooblastil v skladu z zakonodajo EU, v skladu z zahtevami iz tega predloga.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Specifični cilj št. 1:

Razvoj vodikove infrastrukture in njena skupna uporaba s strani različnih udeležencev na trgu.

Specifični cilj št. 2:

Raven trgovanja in dostop obnovljivih in nizkoogljičnih plinov na trge (npr. obseg trgovanja in število trgovcev, stopnje uporabe terminalov UZP in količina prejetih navedenih plinov).

Specifični cilj št. 3:

Pravočasna vzpostavitev evropske mreže operaterjev omrežij za vodik in pravočasna vključitev operaterjev distribucijskih omrežij za zemeljski plin v telo EU ODS.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Sledeča ocena, v kolikor zadeva ACER, upošteva potrebe po virih za trenutne naloge, ocenjene v najnovejših študijah neodvisnega svetovalca, da bi določili potrebo po virih za podobne, a dodatne naloge, s prilagoditvami za preprečitev precenitve. Navedeno število EPDČ za obstoječe naloge je zaokrožena ocene potrebnega osebja v letu 2023 s splošnim zmanjšanjem za 20 %, da se upošteva dejstvo, da je pri metodologiji, ki jo je uporabil svetovalec, obstajalo tveganje precenitve, kot je opisano v Mnenju Komisije C(2021) 7024 z dne 5. oktobra 2021 o osnutku programskega dokumenta Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev za obdobje 2022–2024 in o zadostnosti finančnih in človeških virov, ki so na voljo ACER. V tej oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga je uporabljena konzervativnejša ocena potrebnega osebja kot v študiji svetovalca.

Količina zemeljskega plina, dobavljenega odjemalcem v EU, se bo sicer postopoma zmanjševala, vendar to ne bo povzročilo zmanjšanja delovne obremenitve za obstoječe naloge

ACER v bližnji prihodnosti: na primer, izvajanje omrežnih kodeksov za zemeljski plin se bo nadaljevalo ne glede na količino, ki se prenese v omrežju. Zahtevnost se bo še povečala, saj bo imela vedno večjo vlogo mešanica obnovljivih in nizkoogljicnih plinov. Poleg tega bo dodatno nalogo ACER pomenila regulacija novega sektorja, tj. omrežja in trga vodika.

Specifični cilj št. 1: Oblikovanje regulativnega okvira za tržni razvoj sektorja vodika in omrežij za vodik.

- Kot za elektriko in zemeljski plin tržni razvoj sektorja vodika zahteva podrobnejša pravila v obliki **omrežnih kodeksov ali smernic**. V predlogu je devet pooblastil za sprejetje novih omrežnih kodeksov ali smernic v zvezi z vodikom v obliki uredb Komisije.

Trenutno je v obliki uredb Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009 o zemeljskem plinu sprejetih 6 omrežnih kodeksov ali smernic, ali pa so vključene kot priloge k tej uredbi. Po oceni svetovalca bi ACER za njihovo izvajanje potreboval 7 EPDČ. Izkušnje, pridobljene pri oblikovanju in izvajanju omrežnih kodeksov in smernic za zemeljski plin je mogoče uporabiti pri razvoju podobnih omrežnih kodeksov in smernic za vodik (npr. dodeljevanje zmogljivosti, interoperabilnost).

Zato je ocenjeno, da bo za razvoj in izvajanje novih omrežnih kodeksov in smernic za vodik potrebnih 5 EPDČ. Glede na postopen razvoj sektorja vodika bi bilo treba dodatne EPDČ uvajati postopoma: 1 EPDČ na leto od leta 2023 naprej.

- ACER bo prav tako sprejel **odločitve o razdelitvi stroškov za novo čezmejno vodikovo infrastrukturo in rešitve, ki odpravljajo omejitve zaradi različne kakovosti vodika ali drugih plinov**. Po ocenah svetovalca naj bi bili za sprejetje odločitve ACER o čezmejni razdelitvi stroškov v okviru Uredbe o TEN-E 347/2013 v primeru, da se regulativni organi držav članic ne morejo dogovoriti, potrebni približno 3 EPDČ za 6 mesecev, v primeru pritožbe na odločitev pa še dodatni človeški viri. Ob predpostavki, da bo odločitev sprejeta vsako drugo leto, bi to pomenilo 1 dodaten EPDČ takrat, ko naj bi se zaradi vse večjega pomena vodika in plinov, ki niso zemeljski plin, sprožila pristojnost odločanja (tj. 2026).
- **Poročilu agencije ACER o spremljanju trga bo dodan 4. del o vodik** (poleg veleprodajnega trga električne energije, veleprodajnega trga zemeljskega plina in maloprodajnega trga/odjemalcev), kar bo razširilo področje dejavnosti ACER za nadzor trga. Trenutno pri pripravi obstoječih treh delov sodeluje 7–8 EPDČ. Ker bo vodik za ACER pomenil novo področje, za katerega je treba še razviti notranje strokovno znanje, se ocenjuje, da bo od začetka veljavnosti predlogov potreben en dodaten EPDČ in še en EPDČ takrat, ko naj bi se sektor vodika začel razvijati v vseevropski trg (tj. približno leta 2027).
- Glede na vse večji pomen vodika in plinov, ki niso fosilni plin, je treba **področje uporabe uredbe REMIT razširiti**. Za to bo potrebnih skupaj 5 dodatnih EPDČ, 2 od leta 2024 naprej in še 3, ko se bo začel razvijati trg vodika, tj. od 2027. Teh 5 EPDČ bo upravičenih do financiranja iz pristojin.

Specifični cilj št. 2: Izboljšanje pogojev za čezmejno trgovino z zemeljskim plinom ob upoštevanju vloge obnovljivih in nizkoogljicnih plinov ter več pravic za odjemalce

- Načrtovana je nova uredba Komisije o **kibernetski varnosti**, enakovredna tisti za sektor električne energije. Glede na izkušnje, ki jih ACER potrebuje, bo v povprečju potreben 1

EPDČ na omrežni kodeks ali smernico ter dodaten EPDČ za kibernetno varnost od začetka veljavnosti predloga.

- Uvesti je treba novo določbo, ki bo od operaterjev omrežja zahtevala, da imajo ločena regulirana osnovna sredstva za omrežja zemeljskega plina, vodika in/ali električne energije, da se prepreči navzkrižno subvencioniranje. ACER bo imel nalogo, da **operaterjem omrežja in regulativnim organom držav članic izdaja priporočila glede določanja vrednosti sredstev in izračuna pristojbin za uporabnike omrežja** ter jih posodablja vsako drugo leto. ACER bo imel tudi nalogo, da vsake 4 leta objavi **študijo s primerjavo učinkovitosti stroškov operaterjev prenosnih sistemov EU**. Za obstoječe poročilo o najboljših praksah pri metodologijah za prenosne in distribucijske tarife v skladu s členom 18(9) Uredbe 2019/943 o električni energiji po svetovalčevi oceni potrebnega 0,4 EPDČ na leto, kar je malo več kot za obstoječe poročilo o prezasedenosti na plinskih povezovalnih točkah. Predlog načeloma zmanjšuje pogostost tega poročanja z letne na dvoletno. Posledično bi od leta 2024 naprej za obe nalogi poročanja zadostovalo 0,5 EPDČ.
- Podobno kot določbe iz prenovitve Direktive (EU) 2019/944 o električni energiji bo ta predlog okrepil določbe tudi za **odjemalce plina**. Navedene določbe bi morala dopolnjevati zmogljivost ACER za spremljanje pravic odjemalcev in maloprodajnih trgov, zato bi bilo treba skupino ACER za pripravo letnega poročila o spremljanju trga okrepiti z 0,5 EPDČ od trenutka, ko bodo morale države članice določbe prenesti v zakonodajo (tj. od 2024).

Specifični cilj št. 3: Zagotovitev, da vseevropski subjekti operaterjev omrežij spoštujejo zakonodajo EU

- Predlog izboljšuje nadzor ENTSO-G (določbe so v skladu z določbami za ENTSO-E), razširja področje ukrepanja telesa EU ODS na operaterje distribucijskih sistemov za zemeljski plin in vzpostavlja evropsko mrežo operaterjev omrežij za vodik.

Vzpostavitev evropske mreže operaterjev omrežij za vodik in razširitev področja ukrepanja telesa EU ODS pomeni, da bo imel ACER največ dela v prvem letu po začetku veljavnosti predloga, sledili pa bodo redne naloge spremljanja in morebitni, sicer redki, izvršilni ukrepi. Zadostoval naj bi 1 EPDČ, ki bo po prvem letu sodeloval tudi pri glavnih nalogah spremljanja nove evropske mreže operaterjev omrežij za vodik: ocenjevanju novega razvojnega načrta omrežja za celotno Unijo.

Dodatni EPDČ, kot je navedeno zgoraj, ne vključuje režijskih stroškov. Če se uporabi delež režijskih stroškov v višini približno 25 % (manj kot trenutno), bi bilo potrebnih dodatnih 5 EPDČ. V predhodnih mnenjih Komisije o programskih dokumentih ACER je bil izražen pomislek, da kadrovske načrte ACER ne vključuje določb za osebje, ki opravlja pisarniške in tajniške naloge, in v resnici se ACER pri teh nalogah opira na začasno osebje. Navedeni režijski EPDČ bi zato morali biti v razredih AST/SC, da bi se ta položaj izboljšal, pri tem pa se ne bi dodatno obremenil proračun EU, saj bi nadomestili začasno osebje.

Od skupno 21 EPDČ bi jih bilo do 7 upravičenih do financiranja iz pristojbin (2 začasna uslužbenca v razredu AD, 3 pogodbeni uslužbenci v razredu FG IV in 2 začasna uslužbenca v razredih AST/SC kot tajniška podpora vodjema obeh oddelkov REMIT).

Večina dodatnega dela za telesa EU bo nastala v ACER, vendar pa se bo zaradi dejstva, je vodik sektor, ki se bo postopoma razvil v vseevropski trg, in večje kompleksnosti omrežja in trga zemeljskega plina zaradi povečane dobave plinov, ki niso fosilni plin, povečala tudi delovna obremenitev v GD za energijo. Po konzervativni oceni naj bi bil potreben en dodaten EPDČ, da se zagotovi ustrezno izvajanje okrepljenih določb za varstvo odjemalcev. Na področju veleprodajnega trga trenutno 8 EPDČ opravlja naloge v zvezi s trgi plinov (vključno z načrtovanjem omrežja in kakovostjo plina). Vključitev pravil, povezanih z vodikom, in vse večja kompleksnost sektorja zemeljskega plina zahteva pomnožitev delovne sile s faktorjem 1,5, to pomeni 4 dodatne EPDČ v naslednjih letih v skladu z razvojem sektorja vodika in rastočim tržnim deležem plinov, ki niso fosilni plin.

- 1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Trenutno na ravni EU ni pravil, ki bi urejala posebna omrežja ali trge za vodik. Glede na sedanja prizadevanja na ravni EU in nacionalni ravni za spodbujanje uporabe vodika iz obnovljivih virov kot nadomestila za fosilna goriva bi države članice imele spodbudo za sprejetje pravil o posebni infrastrukturi za prenos vodika na nacionalni ravni. S tem nastaja tveganje razdrobljenega regulativnega okolja po vsej EU, ki bi lahko oviralo povezovanje nacionalnih omrežij in trgov za vodik ter s tem preprečilo ali odvrčalo čezmejno trgovanje z vodikom.

Uskladitev pravil za infrastrukturo za vodik v poznejši fazi (tj. po sprejetju nacionalne zakonodaje) bi povzročila večje upravne obremenitve za države članice, višje regulativne stroške in negotovost za podjetja, zlasti v zvezi z dolgoročnimi naložbami v proizvodnjo vodika in infrastrukturo za prenos.

Oblikovanje regulativnega okvira na ravni EU za posebna omrežja in trge za vodik bi spodbudilo integracijo in medsebojno povezovanje nacionalnih trgov in vodikovih omrežij. S pravili na ravni EU o načrtovanju, financiranju in delovanju takih posebnih vodikovih omrežij bi dosegli dolgoročno predvidljivost za potencialne vlagatelje v tovrstno dolgoročno infrastrukturo, zlasti za čezmejne povezave (za katere bi sicer lahko veljale različne in morda razhajajoče se nacionalne zakonodaje).

Kar zadeva biometan, bi brez pobude na ravni EU do leta 2030 najbrž še vedno obstajal regulativni mozaik glede dostopa do veleprodajnih trgov, obveznosti priključitve in ukrepov za usklajevanje med operaterjem prenosnega sistema (OPS) in operaterjem distribucijskega sistema (ODS). Prav tako se bodo proizvajalci plinov iz obnovljivih virov in nizkoogljicnih plinov brez določene harmonizacije na ravni EU soočali z zelo različnimi stroški povezave in vnosa v omrežje po vsej EU, kar bo povzročilo neenake konkurenčne pogoje.

Brez nadaljnje zakonodaje na ravni EU bi države članice še naprej uporabljale različne standarde kakovosti plina in pravila o stopnjah primešavanja vodika ter tako tvegale omejitve čezmejnega pretoka in segmentacijo trga. Standardi kakovosti plina bi bili še naprej opredeljeni predvsem s parametri kakovosti zemeljskega plina, kar bi omejilo vključevanje plinov iz obnovljivih virov v omrežje.

Vsi ti vidiki bodo verjetno zmanjšali čezmejno trgovino s plini iz obnovljivih virov, ki bi se morda nadomeščali z večjim uvozom fosilnega plina. Uporaba terminalov za UZP in uvoz bi

lahko ostala omejena na fosilni plin, čeprav v primeru, da bi bila na voljo konkurenčni biometan ali sintetični metan iz virov zunaj EU, prilagoditev terminalov za UZP ne bi bila potrebna.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Izkušnje s preteklimi zakonodajnimi predlogi kažejo, da se potrebe po osebju ACER zlahka podcenijo. To zlasti velja, če zakonodaja vključuje določbe o prenosu pooblastil za sprejetje več podrobnih tehničnih pravil, kot so omrežni kodeksi in smernice v skladu z Uredbo (EU) 2019/943 o električni energiji. Da bi se izognili ponovitvi izkušnje s tretjim svežnjem o notranjem trgu iz leta 2009, ko je zaradi podcenjenih potreb po osebju prišlo do strukturnega pomanjkanja osebja (ki se je celovito rešilo šele s proračunom EU za leto 2022), so v tem predlogu potrebe po osebju ocenjene za več let naprej in upoštevajo verjetni prihodnji razvoj, kot je uporaba pooblastil.

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Ta pobuda je vključena v delovni program Komisije za leto 2021 (COM(2020) 690 final) kot del evropskega zelenega odgovora in svežnja „Pripravljeni na 55“ ter bo prispevala k cilju vsaj 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 v primerjavi z letom 1990, kot je določen v uredbi o evropskih podnebnih pravilih, ter cilju EU o podnebni nevtralnosti do leta 2050.

1.5.5. *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

EPDČ so potrebni za nove naloge, obstoječe naloge pa se v bližnji prihodnosti ne bodo zmanjšale: sektor vodika se bo razvijal vzporedno z nadaljnjo uporabo sistema zemeljskega plina, ki bo postal še kompleksnejši zaradi vse večje uporabe virov metana, ki niso fosilni plin. Zato prerazporeditev ne bi rešila dodatnih potreb po osebju.

Kolikor je to pravno mogoče, bodo dodatni EPDČ financirani iz obstoječe sheme pristojbin za naloge ACER v okviru REMIT.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☐ **Časovno omejeno**

- ☐ trajanje predloga/pobude od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- ☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL.

☒ **Časovno neomejeno**

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja⁴⁸

X Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☐ prek izvajalskih agencij.

☐ **Deljeno upravljanje** z državami članicami.

X Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),

☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,

X organom iz členov 70 in 71;

☐ subjektom javnega prava,

☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,

☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,

☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

⁴⁸ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

V skladu s finančno uredbo mora ACER v okviru svojega programskega dokumenta predstaviti letni program dela, ki vključuje podatke o finančnih in človeških virih za vsako izvajano dejavnost.

ACER mesečno poroča GD za energijo o izvajanju proračuna, vključno z obveznostmi, in plačili po proračunski vrsticah ter številu prostih delovnih mest po vrsti osebja.

Poleg tega je GD za energijo neposredno zastopan v upravljavskih organih ACER. Prek svojih predstavnikov v upravnem odboru bo GD za energijo na vsakem sestanku skozi leto obveščen o uporabi proračuna in kadrovskem načrtu.

Za ACER v skladu s finančnimi pravili veljajo tudi letne obveznosti poročanja o dejavnostih in uporabi virov v upravnem odboru in letnem poročilu o dejavnostih.

Naloge, ki jih neposredno izvaja GD za energijo, bodo sledile letnemu ciklu načrtovanja in spremljanja, kot se izvaja v Komisiji in izvajalskih agencijah, vključno s poročanjem o rezultatih v letnem poročilu o dejavnostih GD za energijo.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Čeprav bo moral ACER razviti novo strokovno znanje, je stroškovno najučinkoviteje, da se nove naloge v okviru tega predloga dodelijo obstoječi agenciji, ki se že ukvarja s podobnimi nalogami.

GD za energijo je oblikoval kontrolno strategijo za upravljanje svojih odnosov z ACER, ki je del okvira notranje kontrole Komisije iz leta 2017. ACER je svoj okvir notranje kontrole revidiral in sprejel decembra 2018.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Glavna tveganja so napačne ocene glede delovne obremenitve, nastale na podlagi tega predloga, saj si predlog prizadeva oblikovati regulativni okvir za poenostavitev pred in ne po oblikovanju nacionalnih pristopov ter nastanku novih akterjev in novih goriv (vodika in drugih „alternativnih plinov“) v sektorju energije. To tveganje je treba sprejeti, saj so izkušnje pokazale, da je v primeru, da potrebe po dodatnih virih niso vključene v začetni predlog, to zelo težko naknadno popraviti.

Dejstvo, da predlog vključuje več novih nalog, zmanjšuje to tveganje, saj je delovna obremenitev nekaterih nalog v nekaterih primerih lahko podcenjena, v drugih pa precenjena, kar omogoča prihodnje prerazporeditve.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Dodelitev dodatnih nalog obstoječemu mandatu ACER naj ne bi ustvarila posebnih dodatnih kontrol za ACER, zato bo razmerje med stroški kontrole in vrednostjo upravljanih sredstev ostalo nespremenjeno.

Podobno tudi naloge, dodeljene GD za energijo, ne bodo pomenile dodatnih kontrol ali spremembe razmerja stroškov kontrole.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

ACER uporablja načela za boj proti goljufijam, ki jih uporabljajo decentralizirane agencije EU, v skladu s pristopom Komisije.

Marca 2019 je ACER sprejel novo strategijo za boj proti goljufijam, ki razveljavlja Sklep 13/2014 upravnega odbora ACER. Nova strategija, ki zajema triletno obdobje, temelji na naslednjih elementih: letna ocena tveganj, preprečevanje in obvladovanje nasprotja interesov, notranja pravila o žvižgaštvu, politika in postopek upravljanja občutljivih funkcij ter ukrepi v zvezi z etiko in integriteto.

GD za energijo je leta 2020 sprejel tudi revidirano strategijo za boj proti goljufijam. Ta strategija temelji na strategiji Komisije za boj proti goljufijam in posebni notranji oceni tveganja, opravljeni za opredelitev področij, ki so najbolj dovzetna za goljufije, že vzpostavljenih kontrolah in potrebnih ukrepih za izboljšanje zmogljivosti DG za energijo za preprečevanje, odkrivanje in odpravo goljufij.

Tako uredba o ACER kot pogodbeni določbe, ki veljajo za javno naročanje, zagotavljajo, da lahko službe Komisije, vključno z OLAF, opravljajo revizije in preglede na kraju samem in pri tem uporabljajo standardne določbe po priporočilu OLAF.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Številka	dif./nedif. ⁴⁹	držav Efte ⁵⁰	držav kandidat ⁵¹	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
02	02 10 06 in 02 03 02	dif./	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidat	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe

⁴⁹ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁵⁰ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁵¹ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
--	---------------	--	-------	-------	-------	-------

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	2	Evropske strateške naložbe – Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER)
--	----------	--

ACER			Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPA J
Naslov 1:	obveznosti	(1)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	plačila	(2)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
Naslov 2:	obveznosti	(1a)						
	plačila	(2 a)						
Naslov 3:	obveznosti	(3a)						
	plačila	(3b)						
SKUPAJ odobritve za ACER	obveznosti	= 1 + 1a + 3a	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	plačila	= 2 + 2a + 3b	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravní odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
GD: ENER							
• Človeški viri		0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
• Drugi upravni odhodki							
SKUPAJ GD ENER	odobritve						

SKUPAJ odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV 1 do 7 večletnega finančnega okvira	obveznosti	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572
	plačila	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za ACER

- ☒ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☐ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto N		Leto N+1		Leto N+2		Leto N+3		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						SKUPAJ	
	REALIZACIJE																	
	↓	vrsta ⁵²	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁵³ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
STROŠKI SKUPAJ																		

⁵² Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁵³ Kakor je opisan v točki 1.4.2. „Specifični cilji ...“.

3.2.3. Ocenjene posledice za človeške vire za ACER

3.2.3.1. Povzetek

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

Začasni uslužbenci (razredi AD)	0,456	0,760	0,912	1,064	1,216	4,408
Začasni uslužbenci (razredi AST)						
Začasni uslužbenci (razredi AST/SC)	0,152	0,152	0,304	0,304	0,456	1,368
Pogodbeni uslužbenci	0,082	0,082	0,164	0,246	0,246	0,820
Napoteni nacionalni strokovnjaki						

SKUPAJ	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebe po osebju (EPDČ):

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

Začasni uslužbenci (razredi AD)	3	6	7	8	10	10
Začasni uslužbenci (razredi AST)						
Začasni uslužbenci (razredi AST/SC)	1	2	3	4	5	5
Pogodbeni uslužbenci (razred FG IV)	1	2	3	3	6	6
Napoteni nacionalni strokovnjaki						

SKUPAJ	5	10	13	15	21	21
--------	---	----	----	----	----	----

Od tega financiranih s prispevki EU⁵⁴:

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

Začasni uslužbenci (razredi AD)	3	5	6	7	8	8
Začasni uslužbenci (razredi AST)						
Začasni uslužbenci (razredi AST/SC)	1	1	2	2	3	3
Pogodbeni uslužbenci (razred FG IV)	1	1	2	3	3	3
Napoteni nacionalni strokovnjaki						

SKUPAJ	5	7	10	12	14	14
--------	---	---	----	----	----	----

⁵⁴ ACER v skladu s členom 3(1) Sklepa Komisije (EU) 2020/2152 vsako leto določi navedene stroške, vključno s stroški za osebje, ki so upravičeni do financiranja iz pristožbin, in rezultate predstavi v osnutku programskega dokumenta. V skladu s členom 20 Uredbe (EU) 2019/942 Komisija poda mnenje o osnutku programskega dokumenta ACER, vključno s predlogi agencije glede tega, kateri stroški naj bi bili upravičeni do financiranja iz pristožbin, in glede možnosti za zmanjšanje obremenitve proračuna EU.

Predvideni datum zaposlitve EPDČ je 1 januar zadevnega leta.

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih za matični GD

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Ocena se izrazi v celotnih zneskih (ali največ na eno decimalno mesto natančno)

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)					
20 01 02 01 in 20 01 02 02 (sedež in predstavništva Komisije)	1	2	2	3	5
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (posredne raziskave)					
10 01 05 01 (neposredne raziskave)					
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)⁵⁵					
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)					
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)					
Proračunske vrstice (navedite) ⁵⁶	– na sedežu ⁵⁷				
	– na delegacijah				
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)					
10 01 05 02 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)					
Druge proračunske vrstice (navedite)					
SKUPAJ	1	2	2	3	5

To so nove naloge, ki trenutno niso dodeljene nobenim članom osebja v GD za energijo. Potrebe po človeških virih se lahko krijejo z osebjem GD, ki je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

⁵⁵ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

⁵⁶ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

⁵⁷ Zlasti za sredstva kohezijske politike EU, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- ☐ Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- ☒ Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

Pojasnite zahtevano spremembo ter navedite zadevne proračunske vrstice in ustrezne zneske.

- Pobude iz svežnja Pripravljeni na 55 pri izračunu razdelkov večletnega finančnega okvira niso bile upoštevane. Ker je ta konkretna pobuda nova, bo zahtevala reprogramiranje tako vrstice za prispevke za ACER kot vrstice za podporo dodatnemu delu znotraj GD za energijo. Kolikor proračunskih posledic zaradi dodatnih človeških virov za ACER ni mogoče pokriti s pristojbinami ali trenutnim prispevkom EU, se bodo pokrile iz drugih proračunskih vrstic, s katerimi upravlja GD za energijo, v zvezi z dodatnim EPDČ, ki ni financiran s pristojbinami, zlasti iz programa Energetika v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope, proračunska vrstica 02 03 02, vendar brez precedensa za uporabo sredstev IPE.
- ☐ Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira⁵⁸.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

- V predlogu/pobudi ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- V predlogu/pobudi je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

⁵⁸

Glej člena 12 in 13 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☐ za druge prihodke.
 - ☐ navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁵⁹						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za razne namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

--

Navedite metodo za izračun posledic za prihodke.

--

⁵⁹

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

PRILOGA
k OCENI FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA
PREDLOGA

Ime predloga/pobude

Direktiva o plinu

1. ŠTEVILO IN STROŠKI PREDVIDENIH POTREBNIH ČLOVEŠKIH VIROV

2. STROŠKI DRUGIH UPRAVNIH ODHODKOV

3. UPRAVNI STROŠKI SKUPAJ

4. METODE IZRAČUNA, UPORABLJENE ZA OCENO STROŠKOV

4.1.ČLOVEŠKI VIRI

4.2.DRUGI UPRAVNI ODHODKI

*Ta priloga mora biti priložena oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga pri posvetovanju med službami.
Preglednice s podatki se uporabljajo kot vir za preglednice iz ocene finančnih posledic zakonodajnega predloga.
Namenjene so izključno notranji uporabi znotraj Komisije.*

1. Število in stroški predvidenih potrebnih človeških virov

☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.

☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)																	
20 01 02 01 (sedež in predstavništva)	AD	1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						
	AST																
20 01 02 03 (delegacije Unije)	AD																
	AST																
• Zunanji sodelavci ⁶⁰																	
20 02 01 in 20 02 02 – Zunanje osebje (sedež in predstavništva)	PU																
	NNS																
	ZU																
20 02 03 – zunanje osebje (delegacije Unije)	PU																
	LU																
	NNS																

⁶⁰ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

	ZU																
	MSD																
Druge proračunske vrstice, povezane s človeškimi viri (navedite)																	
Seštevek za človeške vire – RAZDELEK 7		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						

To so nove naloge, ki trenutno niso dodeljene nobenim članom osebja v GD za energijo. Potrebe po človeških virih se lahko krijejo z osebjem GD, ki je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve	EPDČ	odobritve
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)																	
01 01 01 01 Posredne raziskave ⁶¹	AD																
	AST																
01 01 01 11 Neposredne raziskave																	
Drugo (navedite)																	
• Zunanji sodelavci ⁶²																	
Zunanji sodelavci v okviru	– na sedežu	PU															
		NNS															

⁶¹ Izberite ustrezno proračunsko vrstico ali po potrebi določite drugo; v primeru več proračunskih vrstic bi bilo treba osebe razvrstiti po vsaki posamezni zadevni proračunski vrstici.
⁶² PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

odobritev za poslovanje (nekdanje vrstice BA)		ZU																
	na delegacijah Unije	PU																
		LU																
		NNS																
		ZU																
		MSD																
01 01 01 02 Posredne raziskave	01 01 01 12 Neposredne raziskave Drugo (navedite) ⁶³	PU																
		NNS																
		ZU																
Druge proračunske vrstice, povezane s človeškimi viri (navedite)																		
Seštevek za odobritve – zunaj RAZDELKA 7																		
Skupaj človeški viri (vsi razdelki večletnega finančnega okvira)		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760							

To so nove naloge, ki trenutno niso dodeljene nobenim članom osebja v GD za energijo. Potrebe po človeških virih se lahko krijejo z osebjem GD, ki je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

⁶³

Izberite ustrezno proračunsko vrstico ali po potrebi določite drugo; v primeru več proračunskih vrstic bi bilo treba osebje razvrstiti po vsaki posamezni zadevni proračunski vrstici.

2. **Stroški drugih upravnih odhodkov**

X Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

☐ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	Leto N⁶⁴	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Leto N+4	Leto N+5	Leto N+7	Skupaj
Na sedežu ali na ozemlju EU:								
20 02 06 01 – Stroški za službena potovanja in reprezentančni stroški								
20 02 06 02 – Stroški za konference in sestanke								
20 02 06 03 – Odbori ⁶⁵								
20 02 06 04 Študije in posvetovanja								
20 04 – Odhodki informacijske tehnologije (poslovni) ⁶⁶								
Druge proračunske vrstice, ki niso povezane s človeškimi viri (<i>po potrebi navedite</i>)								
Na delegacijah Unije								
20 02 07 01 – Stroški za službena potovanja in konference ter reprezentančni stroški								

⁶⁴ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

⁶⁵ Navedite vrsto odbora in skupino, v katero spada.

⁶⁶ Potrebno je mnenje skupine za naložbe v informacijsko tehnologijo GD DIGIT (glej Smernice o financiranju informacijske tehnologije (C(2020) 6126 final, 10.9.2020, str. 7)).

20 02 07 02 – Nadaljnje usposabljanje osebja								
20 03 05 – Infrastruktura in logistika								
Druge proračunske vrstice, ki niso povezane s človeškimi viri (po potrebi navedite)								
Seštevek za drugo – RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	Leto N⁶⁷	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Leto N+4	Leto N+5	Leto N+7	Skupaj
Odhodki za tehnično in upravno pomoč (brez zunanjih sodelavcev) iz odobritev za poslovanje (nekdanje vrstice BA)								
– na sedežu								
– na delegacijah Unije								
Drugi odhodki za upravljanje v raziskovalni dejavnosti								
Odhodki politike informacijske tehnologije za operativne programe ⁶⁸								

⁶⁷ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

⁶⁸ Potrebno je mnenje skupine za naložbe v informacijsko tehnologijo GD DIGIT (glej Smernice o financiranju informacijske tehnologije (C(2020) 6126 final, 10.9.2020, str. 7)).

Poslovni odhodki informacijske tehnologije za operativne programe ⁶⁹								
Druge proračunske vrstice, ki niso povezane s človeškimi viri (<i>po potrebi navedite</i>)								
Seštevek za drugo – zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira								
Skupaj drugi upravni odhodki (vsi razdelki večletnega finančnega okvira)								

⁶⁹ Ta postavka vključuje lokalne upravne sisteme in prispevke k sofinanciranju poslovnih sistemov informacijske tehnologije (glej Smernice o financiranju informacijske tehnologije (C(2020) 6126 final, 10.9.2020)).

3. Skupaj upravni stroški (vsi razdelki večletnega finančnega okvira)

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Povzetek	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Razdelek 7 – Človeški viri	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Razdelek 7 – Drugi upravni odhodki								
Seštevek za RAZDELEK 7	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Zunaj razdelka 7 – Človeški viri								
Zunaj razdelka 7 – Drugi upravni odhodki								
Seštevek za druge razdelke								
SKUPAJ RAZDELEK 7 in zunaj RAZDELKA 7	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			

To so povsem nove naloge. Potrebne odobritve za upravne zadeve se lahko krijejo s prerazporeditvijo proračunskih sredstev znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

4.

4. Metode izračuna, uporabljene za oceno stroškov

4.1 Človeški viri

Ta del določa metodo izračuna, ki se uporablja za ocenjevanje človeških virov, ki se štejejo za potrebne (predpostavke o količini dela, vključno s posebnimi delovnimi mesti (delovni profili v skladu s Sysper 2), kategorije osebja in ustrezni povprečni stroški).

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira

Opomba: povprečni stroški vsake kategorije uslužbencev na sedežu so dostopni na BudgWeb:

https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx.

• Uradniki in začasni uslužbenci

Od 1 do 5 delovnih mest AD za spremljanje izvajanja Uredbe:

- nadzor ACER in koordinacija z njim
- oblikovanje regulativnega okvira za tržni razvoj sektorja vodika in omrežij za vodik
- oblikovanje potrebnega pravnega okvira za izboljšanje pogojev za čezmejno trgovino s plinom ob upoštevanju vloge obnovljivih in nizkoogljivih plinov ter več pravic za odjemalce
- zagotovitev, da vseevropski subjekti operaterjev omrežij spoštujejo zakonodajo EU

Povprečni stroški so vzeti iz dopisa Ares(2020) 7207955.

• Zunanji sodelavci

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira

• Samo delovna mesta, ki se financirajo iz proračuna za raziskave

• Zunanji sodelavci

4.2 Drugi upravni odhodki

Podrobno navedite metodo izračuna, uporabljeno za vsako proračunsko vrstico, zlasti z njo povezane predpostavke (npr. število letnih sestankov, povprečni stroški itd.).

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira

--

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira